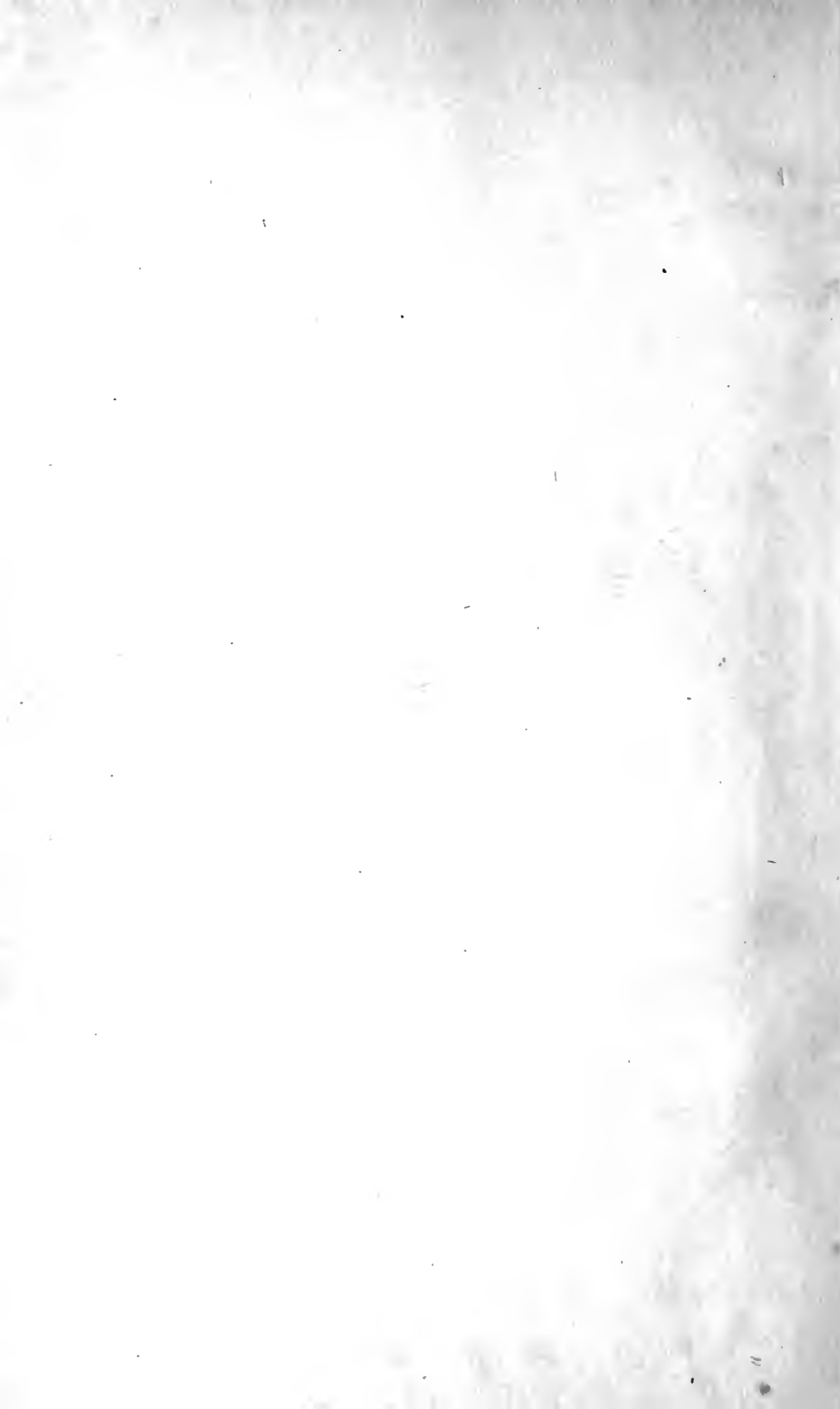

3 1761 00884576 0

UNIVERSITY
TORONTO
LIBRARY

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
Ontario Council of University Libraries

15
Tabler, Titus (ed.)

ITINERA
HIEROSOLYMITANA
ET
DESCRIPTIONES TERRÆ SANCTÆ

BELLIS SACRIS ANTERIORA

&

LATINA LINGUA EXARATA

sumptibus

SOCIETATIS

ILLUSTRANDIS ORIENTIS LATINI MONUMENTIS

ediderunt

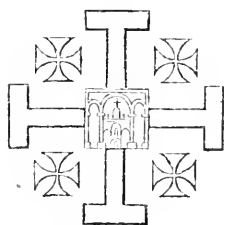
AUGUSTUS MOLINIER & CAROLUS KOHLER

II

ITINERUM BELLIS SACRIS ANTERIORUM SERIES CHRONOLOGICA
OCCIDENTALIBUS ILLUSTRATA TESTIMONIIS

I

30-600

580347
30 4 53

GENEVÆ

Typis J.-G. Fick

1885

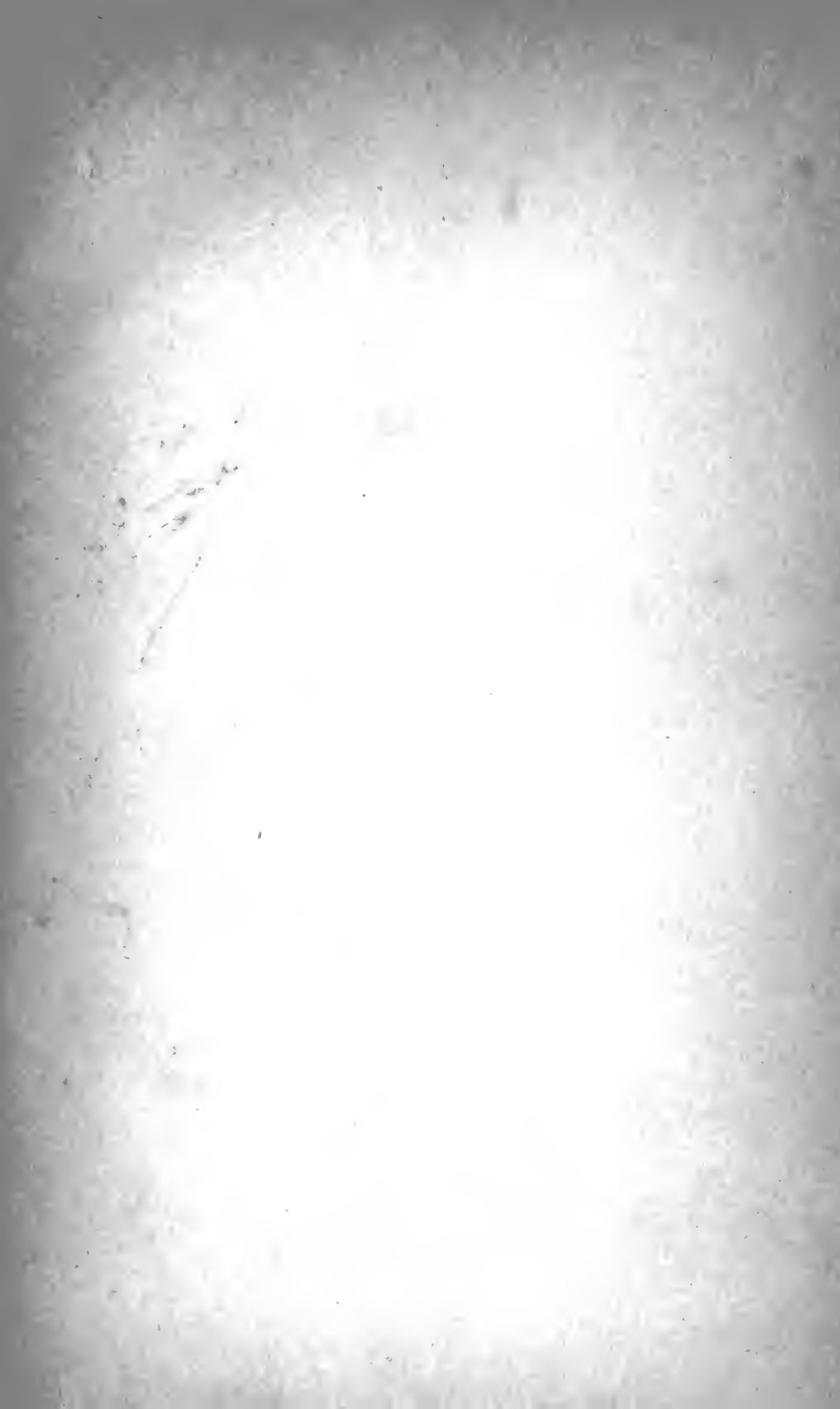
← Société de l'Orient Latin. Série Géographique. IV

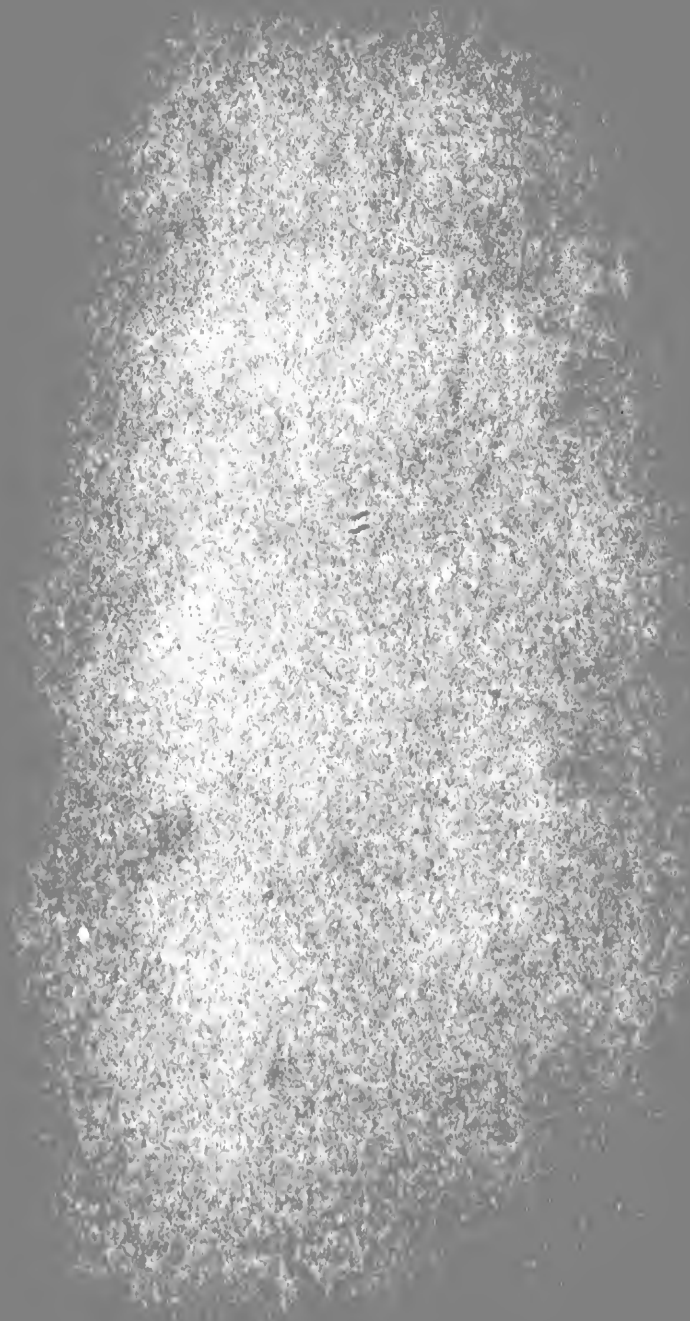
Le premier fascicule des *Itinera Latina II*, qui paraît aujourd'hui, contient les textes relatifs aux six premiers siècles de l'ère chrétienne. Un certain temps devant s'écouler avant que la fin du travail (601-1099) soit le jour, les éditeurs seront extrêmement reconnaissants aux érudits qui voudront bien leur signaler pour cette première partie de nouveaux documents; ces additions, jointes à celles qu'ils ont déjà recueillies en grand nombre, seront données à la fin de l'ouvrage.

Ils doivent faire remarquer qu'ils ont intentionnellement été très sobres de mentions relatives aux faits antérieurs à *ste Hélène*. C'est en effet à partir de cette époque seulement, que, grâce à la liberté du culte et à l'érection des sanctuaires chrétiens à Jérusalem, commença le grand mouvement religieux qui mit la Palestine en relations fréquentes avec les peuples de l'Occident.

Dans l'énumération des pèlerins et des voyageurs allant en Terre-Sainte et en Syrie, ou quittant ces contrées pour d'autres régions, ils ont volontairement omis: 1° les Apôtres et premiers disciples chrétiens, dont les voyages sont rapportés dans le Nouveau Testament; 2° les martyrs, saints et évêques de Palestine, originaires d'autres parties du monde; 3° les administrateurs romains et byzantins de la Judée et de la Syrie, et, en sens inverse: 1° les moines et les évêques palestiniens ou syriens, se rendant aux conciles des églises d'Orient ou d'Occident, sauf dans le cas où leur présence à ces assemblées n'était pas signalée par les actes des conciles; 2° les papes et évêques d'Occident, d'origine syrienne ou palestinienne.

A. Molinier & Ch. Kohler.

SAECULUM I.

TYPORUM EXPLANATIO.

In Serie sequente, diversa diversis distincta sunt typis :

- 1° *AUCTORES seu OPERA, in priore volumine edita.*
- 2° *PEREGRINI, iter in Syriam & Palæstinam aggressi.*
- 3° *Geographici, qui de Syria & Palæstina tractaverunt, quorumque textus italicis typis impressus est.*
- 4° *RES QUÆ AD COMMERCIA PALÆSTINAM INTER ET OCCIDENTEM SPECTANT, AUT QUÆ ITINERA HIEROSOLYMITANA, VEL CREBRIORA, VEL RARIORA FACERE POTUERUNT.*

Testimonia, res istas illustrantia, minimis typis, latioribus autem distinguuntur marginibus ; editorum vero commentaria, eaque rariora, minimis iisdem typis, sed italicis.

*Itinera, five anno five re dubia, asterisco uno * , fabulosa autem duobus ** notata sunt.*

ITINERUM HIEROSOLYMITANORUM

ET

DESCRIPTIONUM TERRAE SANCTAE

BELLIS SACRIS ANTERIORUM

SERIES CHRONOLOGICA

OCCIDENTALIBUS ILLUSTRATA TESTIMONIIS.

* * *

SAECULUM I.

15-25. Strabo. (1)

[Γεωγραφικῆς, l. XVI, c. 2; ed. Müller, pp. 637-651.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

30. ** MARCHAB, SCHAMSHAGRAM, ANAN, *legati Abgari, Edeffeni principis.* (1)

[Laboubnia, *Hist. de la conversion des Edefféens* (Venise, 1868), 8°, pp. 10-14.]

(Cf. *Itinera diversa.*)

c. 31. ** MATRONA *quædam Gallica.* (2)

« Ioannes vero Baptista astu Herodis per Herodiadem, uxorem fratris, in carcerem colligatur. Tunc temporis a

Galliis matrona quædam *Hierosolymis* abierat, pro devotione tantum, ut Domini & Salvatoris nostri præsentiam mereretur. Audivit autem quod beatus Ioannes decollaretur: cursu illuc rapido tendit, datisque muneribus supplicat percussori, ut eam sanguinem defluentem colligere permitteret non arceri. Illo autem percussente, matrona concham argenteam præparat, truncatoque martyris capite, cruorem devota suscepit: quem diligenter in ampulla positum patriam detulit, & apud Vafatensem urbem, ædificata in eius honore ecclesia, in sancto altari collocavit. »

[Gregorius Turonensis, *De gloria martyrum*, c. 12, ed. Guadet, I, 38.]

- c. 40. * **QUILIUS**, rex *Britosaxorum*, qui *Novigentum Codicicenses* reliquias e *Terra Sancta* attulisse ferebatur. (3)

« Exinde progrediens, post emensa foli marisque spatia, tandem *Hierosolymitanis* sese mœnibus intulit.... »

[Guibertus de Novigento, *De vita sua*, l. II, c. 1 (Migne, *Patrol. lat.*, CLVI, c. 895).]

43. **COTYS**, rex *Armenia minoris*, & **POLEMO**, rex *Ponti*. (4)

[Iosephus, *Antiq.*, l. XIX, c. 8, ed. Dindorf, I, 764.]

44. * **HELENA**, *Adiabenorum regina*. (5)

« Eodem anno imperij eius, fames gravissima per Syriam facta est, quam etiam prophetæ prænuntiaverant; sed Christianorum necessitatibus apud *Hierosolymam*, convectorum ab *Ægypto* frumentis, Helena, *Adiabenorum regina*, conversa ad fidem Christi, largissime ministravit.... »

[Paulus Orosius, *Historiæ*, l. VII, c. 6 (Migne, *Patrol. lat.*, XXXI, c. 1075). Cf. f. Hieronymus, *Peregr. Paulæ*, supra, t. I, p. 32.]

(Cf. Iosephus, *Ant. Iud.*, l. XX, c. 2-4; *Bell. Iud.*, l. V, c. 2, 3, 46; l. VI, c. 6, ed. Dindorf, I, 769-776, II, 232, 237, 239, 246, 296; Eusebius Cæsar., *Hist. ecclesiast.*, l. II, c. 12 [Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 165], & *Itinera græca*, I.)

- 44-46. * **APOLLONIUS TYANENSIS**. (6)

« Apollonius intravit *Persas*... & pervenit ad *Brachmanas*.... inde per *Elamitas*, *Babylonios*, *Chaldæos*, *Medos*, *Affyrios*, *Parthos*, *Syros*, *Phœnices*, *Arabes*, *Palæstinos*, reversus *Alexandriam*.... »

[S. Hieronymus, *Epist. LIII ad Paulinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 541).]

(Cf. Philostratus, *In Apollonium*, l. VI, c. 35, ed. Wefermann, Paris., 1849, p. 140. & *Itinera Græca*, I.)

c. 50. Pomponius Mela. (ij)

« Syria late litora tenet terrasque etiam latius introrsus, aliis aliisque nuncupata nominibus. Nam & Cœle dicitur, & Mesopotamia, & Damascene, & Adiabene, & Babylonia, & Iudæa, & Colophone. Hic Palæstine est, qua tangit Arabas, tum Phœnice, & ubi se Ciliciæ committit, Antiochia. Olim ac diu potens, sed cum eam regno Semiramis tenuit longe potentissima. Operibus certe eius insignia multa sunt. Duo maxime excellunt, constituta urbs miræ magnitudinis Babylon, ac siccis olim regionibus Euphrates & Tigris immissi. Ceterum in Palæstina est ingens & munita admodum Gaza (sic Persæ ærarium vocant), & inde nomen est, quod cum Cambyfes armis Ægyptum peteret, huc belli & opes & pecuniam intulerat. Est non minor Afcalon. Est Iope ante diluuium (ut ferunt) condita, ubi Cephæa regnasse eo signo accolæ adfirmant, quod titulum eius fratrisque Phinei veteres quædam aræ cum religione plurime retinent: quin etiam rei celebratæ carminibus ac fabulis, servatæque a Persæo Andromedæ clarum vestigium, marinæ belluæ ossa immania ostentant.

« Phœnicen illustravere Phœnices, follers hominum genus, & ad belli pacisque munia eximium. Literas & literarum operas aliasque etiam artes, maria navibus adire, classe configere, imperitare gentibus, regnum præliumque commenti. In ea est Tyros, aliquando insula, nunc adnexa terris deficit, quod ab impugnante quondam Alexandro iacta opera vici tenent. Ulterior & adhuc opulenta Sidon, antequam a Persis caperetur maritimarum urbium maxima. Ab ea ad promunturium Euprosopon duo sunt oppida, Byblos & Botrys. Ultra tria fuerunt, singulis inter se stadiis distantia: locus ex numero Tripolis dicitur. Tum Simyra castellum, & urbs non obscura Marathos. Inde iam non obliqua pelago, sed adversa adiacens Asia, grandem sinum inflexo tractu litoris accipit. Populi dices circumfident; situs efficit: quia regio fertilis, crebris & navigabilibus alveis fluminum pervia, diversas opes maris atque terrarum facili commercio permutat ac miscet. In eo prima est reliqua pars Syriæ, cui Antiochiæ cognomen additur, & in

ora eius urbes Seleucia, Hypatos, Berytos, Laodicea, Rofos, amnesque, qui inter eas eunt Lycos, & Hypatos, & Orontes. Tum mons Amanus, & ab eo statim Myriandros & Cilices. »

[Pomponius Mela, *De situ orbis*, l. I, c. 11-12 (ed. Parthey, Berol., 1867, pp. 18-20).]

c. 55-60. FILII ET FRATRES ISATI, *Adiabenaë regis*. (7)

[Iosephus, *Antiq.*, l. XX, c. 2, *Bell. Iud.*, l. II, c. 19, n. 2, l. VI, c. 6, n. 4, ed. Dindorf, I, 776, II, 132.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 60. ADIABENITÆ, *funus reginæ Helenaë Hierosolymam afferentes*. (8)

[Iosephus, *Antiq.*, l. XX, c. 4, n. 3, ed. Dindorf, t. I, p. 776; Eusebius, *Hist. eccl.*, l. II, c. 12 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 165).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

60-65. ** S. CLEMENS. (9)

[Pseudo-Clemens, *Clementia*, l. VII, c. 1 & 5, l. VIII, c. 1 & seqq., *Recognitiones*, l. IV, c. 1 & f. (Migne, *Patrol. gr.*, II, c. 218, 219, 226, I, c. 1315 & f.).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

65-69. IUDÆORUM BELLUM CIVILE.

[Iosephus, *Bellum Iud.*, l. IV, c. 3, 4 & 5; *De vita sua*, c. 5-7, ed. Dindorf, I, pp. 794-795, II, pp. 191-206.]

67-69. VESPASIANI BELLUM IN PALÆSTINA; IOTAPATA, GAMALA, GISCALA OPPUGNANTUR.

[Tacitus, *Hist.*, l. I, c. 10, l. V, c. 10, ed. Teubner, II, p. 7; Suetonius, *Vespas.*, c. IV, ed. Teubner, p. 226; Iosephus, *Bellum Iud.*, l. II, c. 7 & 8, l. III, c. 1-10, l. IV, c. 1, ed. Dindorf, II, 145 & f., 182 & f.] Dio Cassius, *Hist. rom.*, l. LXV, c. 8, ed. Sturzium, IV, p. 181.

70. HIERSOLYMA A TITO CAPITUR ET EVERTITUR.

[Tacitus, *Hist.*, l. V, c. 1, 10-13, ed. Teubner, pp. 179, 184-186; Suetonius, *Titus*, c. 5, ed. Teubner, p. 237; f. Hieronymus, *In Ezechielem*, l. VII, c. 24, *In Sophoniam*, l. II, c. 17, 18 (Migne, *Patr. lat.*, XXV, 227, 1355); f. Ambrosius, *Hist. de exc. Hierof.* (Migne, *Patr. lat.*, XV, 2211); Sulpicius Severus, *Hist. sacra*, l. II, c. 30 (Migne, *Patr. lat.*, XX, 146); Gregorius Tur., *Hist. Francorum*, l. I, c. 24 (ed. Guadet, I, 27); *Vindicta Salvatoris*, c. 16, 17 (*Evangelia apocr.*, ed. Tischendorf, p. 476-478); Iosephus, *Bellum Iudaicum*, l. V, c. 1, l. VII, c. 1,

(ed. Dindorf, II, 229-306); Dio Cassius, *Hist. rom.*, l. LXVI, c. 4-7 (ed. Sturzius, IV, 211-217); Appianus, *Hist. syr.*, c. 50 (ed. Teubner, I, 309); Eusebius, *Hist. eccles.*, l. III, c. 5 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 221); Georgius Hamartolus, *Chron.*, l. III, c. 128 (Migne, *Patr. gr.*, CX, cc. 451 & f.), *qui fuisse de hac re loquitur multasque prophetias recenset.*]

71. ECCLESIAE HIEROSOLYMITANÆ SEDES AD PELLAM TRANSFERTUR.

[Eusebius, *Hist. eccles.*, l. III, c. 5 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 221-224); f. Epiphanius, *Adversus hæreses*, l. XXIX, c. 7 (Migne, *Patr. gr.*, XLI, c. 402).]

73. MASADA, IUDÆORUM ULTIMUM PRÆSIDIUM, CAPITUR.

[Iosephus, *Bell. Iud.*, l. VII, c. 8-9 (ed. Dindorf, II, p. 322-332).]

c. 79 Plinius maior. (iij)

11 (12). *Ultra Pelusiacum Arabia est, ad Rubrum mare pertinet, et odoriferam ac divitem et beatæ cognomine inclutam. Hæc Cattabanum et Esbonitarum et Scenitarum Arabum vocatur, sterilis, præterquam ubi Syriæ confinia attingit, nec nisi Casio monte nobilis. His Arabes iunguntur, ab oriente Canchlei, a meridie Cedrei, qui deinde ambo Nabatæis. Heroopoliticus vocatur alterque Ælaniticus sinus Rubri maris in Ægyptum vergentis, cl. m. passuum intervallo inter duo oppida, Ælana et in nostro mari Gazam. Agrippa a Pelusio Arsinoen, Rubri maris oppidum, per desertum cxxv. m. passuum tradit. Tam parvo distat ibi tanta rerum naturæ diversitas.*

12 (13). *Iuxta Syria litus occupat, quondam terrarum maxuma et pluribus distincta nominibus. Namque Palæstina vocabatur qua contingit Arabas, et Iudæa et Cœle, exin Phœnice, et qua recedit intus Damascena, ac magis etiamnum meridiana Babylonia, et eadem Mesopotamia inter Euphraten et Tigrin, quaque transit Taurum Sophene, citra vero etiam Commagene, et ultra Armeniam Adiabene, Assyria ante dicta, et ubi Ciliciam attingit, Antiochia. Longitudo eius inter Ciliciam et Arabiam cccclxx. m. passuum est, latitudo a Seleucia Pieria ad oppidum in Euphrate Zeugma clxxv. m. passuum. Qui subtilius dividunt circumfundi Syria Phœnicen volunt, et esse oram maritimam Syriæ, cuius pars sit Idumea et Iudæa, dein Phœnicen, dein Syriam. Id quod præiacet mare totum Phœnicium appellatur;*

ipsa gens Phœnicum in magna gloria litterarum inventionis & siderum, navaliumque ac bellicarum artium.

(14) *A Pelusio Chabriæ castra, Cæsius mons, delubrum Iovis Cæsij, tumulus magni Pompei. Ostracine Arabia finitur, a Pelusio lxx. m. passuum. (13) Mox Idumæa incipit & Palæstina ab emerfu Sirbonis lacus, quem quidam cl. m. passuum circuitu tradidere. Herodotus Cæsio monti adplicuit, nunc est palus modica. Oppida Rhinocolura & intus Raphea, Gaza & intus Anthedon, mons Argaris. Regio per oram Samaria, oppidum Afcalo liberum, Azotos, Iamneæ duæ, altera intus. Iope Phœnicum, antiquior terrarum inundatione, ut ferunt, insidet collem præiacente saxo, in quo vinculorum Andromedæ vestigia ostendunt. Colitur illic fabulosa Ceto. Inde Apollonia, Stratonis turris, eadem Cæfareæ, ab Herode rege condita, nunc colonia Prima Flavia, a Vespasiano imperatore deducta. Finis Palæstinae clxxxviii. m. passuum a confinio Arabiae. Dein Phœnicæ; intus autem Samariæ, oppida Neapolis, quod antea Mamortha dicebatur, Sebaste in monte, & altiore Gamala.*

14 (15). *Supra Idumæam & Samaritum Iudæa longe lateque funditur. Pars eius Syria iuncta Galilæa vocatur, Arabiæ vero & Ægypto proxima Peræa, asperis dispersa montibus & a ceteris Iudæis Iordane amne discreta. Reliqua Iudæa dividitur in toparchias x., quo dicemus ordine: Hiericuntem, palmētis confitam, fontibus rignam, Emmaum, Lyddam, Iopicam, Acrebitenam, Gophaniticam, Thamniticam, Betholeptephenen, Orinen, in qua fuere Hierosolyma, longe clarissima urbium orientis non Iudææ modo, Herodium cum oppido inlustri eiusdem nominis.*

15. *Iordanes amnis oritur e fonte Paniade, qui cognomen dedit Cæfareæ de qua dicemus, amnis amœnus & quatenus locorum situs patitur ambitiosus accolisque se præbens, velut invitus Asphaltiten lacum dirum natura petit, a quo postremo ebibitur aquasque laudatas perdit pestilentibus mixtas. Ergo ubi prima convallium fuit occasio, in lacum se fundit quem plures Genesaram vocant, xvj. m. passuum longitudinis, vj. m. latitudinis, amœnis circumseptum oppidis, ab oriente Iulide & Hippo, a meridie Tarichea, quo nomine aliqui & lacum appellant, ab occidente Tiberiade aquis calidis salubri.*

16. *Asphaltites nihil præter bitumen gignit, unde & nomen. Nullum corpus animalium recipit, tauri camelique fluitant; in*

fama nihil in eo mergi. Longitudine excedit c. m. passuum, latitudine maxima lxxv implet, minima vj; prospicit cum ab oriente Arabia Nomadum, a meridie Machærus, secunda quondam arx Iudææ ab Hierosolymis; eodem latere est calidus fons medicæ salutatis Callirrhoe, aquarum gloriam ipso nomine præferens.

17. Ab occidente litora Esseni fugiunt usquequa nocent, gens sola, & in toto orbe præter ceteras mira, sine ulla femina, omni venere abdicata, sine pecunia, socia palmarum. In diem ex æquo convenarum turba renascitur large frequentantibus, quos vita fessos ad mores eorum fortunæ fluctibus agit; ita per seculorum milia (incredibile dictu) gens æterna est, in qua nemo nascitur; tam secunda illis aliorum vitæ pœnitentia est. Infra hos Engada oppidum fuit, secundum ab Hierosolymis fertilitate palmetorumque nemoribus, nunc alterum bustum. Inde Masada castellum in rupe & ipsum haut procul Asphaltite. Et hætenus Iudæa est.

18 (16). Iungitur ei latere Syriæ Decapolitana regio numero oppidorum, in quo non omnes eadem observant, plurimum tamen Damascum epoto riguis annæ Chrysochora fertilem, Philadelphiam, Raphanam, omnia in Arabiam recedentia, Scythopolim, antea Nysam, a Libero Patre sepulta nutrice ibi Scythibus deducis, Gadara, Hieromice præfluente, & iam dictum Hippon, Dion, Pellam aquis divitem, Galasam, Canatham. Intercursant cinguntque has urbes tetrarchiæ, regnorum instar singule, & regna contribuuntur, Trachonitis, Panias, in qua Cæsaræa cum supra dicto fonte, Ambila, Arca, Ampeloessa, Gabe.

19 (17). Hinc redeundum est ad oram atque Phœnicen. Fuit oppidum Crocodilon, est flumen; memoria urbium Dorum, Sycaminum, promunturium Carmelum & in monte oppidum eodem nomine, quondam Acbatana dictum. Iuxta Getta, Geba, rivus Pacida sive Belus vitri fertilis harenas parvo litori miscens. Ipse e palude Cendevia a radicibus Carmeli profuit, iuxta colonia Claudi Cæsaris Ptolemais quæ quondam Acece; oppidum Ecdippa, promunturium Album. Tyros, quondam insula præalto mari dcc. passibus divisa, nunc vero Alexandri oppugnantis operibus continens, olim partu clara urbibus genitæ Lepti, Utica, & illa Romani imperij æmula terrarumque orbis avida Carthagine, etiam Gadibus extra orbem conditis; nunc omnis eius nobilitas conchylis atque

purpura constat. Circuitus xix m. passuum est, intra Palætyro inclusa; oppidum ipsum xxij stadia optinet. Inde Idæa & Sarepta & Ornithon oppida & Sidon artifex vitri Thebarumque Bœotiarum parens.

20. *A tergo eius Libanus mons orsus md stadiis Zimyrā usque porrigitur, quæ Cœles Syriæ cognominatur. Huic par interueniente valle mons aduersus Antilibanus obtenditur, quondam nuero coniunctus; post eum introrsus Decapolitana regio prædictæque cum ea tetrarchiæ & Palæstines tota laxitas. At in ora autem subiecta Libano fluvius Magoras, Berytus colonia quæ Felix Iulia appellatur, Leontos oppidum, flumen Lycos, Palæbyblos, flumen Adonis, oppida Byblos, Botrys, Gigarta, Trieris, Calamos, Tripolis quam Tyrj & Sidonij & Aradij optinent, Orthofia, Eleutheros flumen, oppida Zimyra, Marathos contraque Arados vij stadiorum oppidum & insula cc passibus a continente distans. Regio, in qua supradiçti desinunt montes, & interiacentibus campis Bargylus mons incipit.*

(18) *Hinc rursus Syria, desinente Phœnice; oppida Carne, Balanea, Paltos, Gabala, promunturium in quo Laodicea libera, Dipolis, Heraclea, Charadrus, Fosidium.*

21. *Dein promunturium Syriæ Antiochiæ; intus ipsa Antiochia libera, Epidaphnes cognominata. Oronte amne dividitur, in promunturio autem Seleucia libera Pieria appellata.*

[Plinius, *Historia naturalis*, l. V, c. 12-14, ed. Teubner, I, pp. 196-200.]

86-93. Dionysius Dionysii Lybiffensis. (iv)

[*Οἰκουμένης περιηγήσις* (Müller, *Geographi græci minores*, II, p. 159-165).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

cc. a. 94. Flavius Iosephus. (v)

[1. Περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου ἢ Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας περὶ ἀλώσεως, passim. 2. Ἰουδαϊκὴ Ἀρχαιολογία, passim. 3. Φλ. Ἰωσηπευ Βίος. (Edit. Dindorf, Parisiis, Didot, 2 vol. 8°, 1865).]

(Cf. *Itinera græca* I.)

f. 1. ** PATRONICEA AUGUSTA & FILIÆ EIUS, quas Armenij
primas s. Crucem invenisse contendunt. (10)

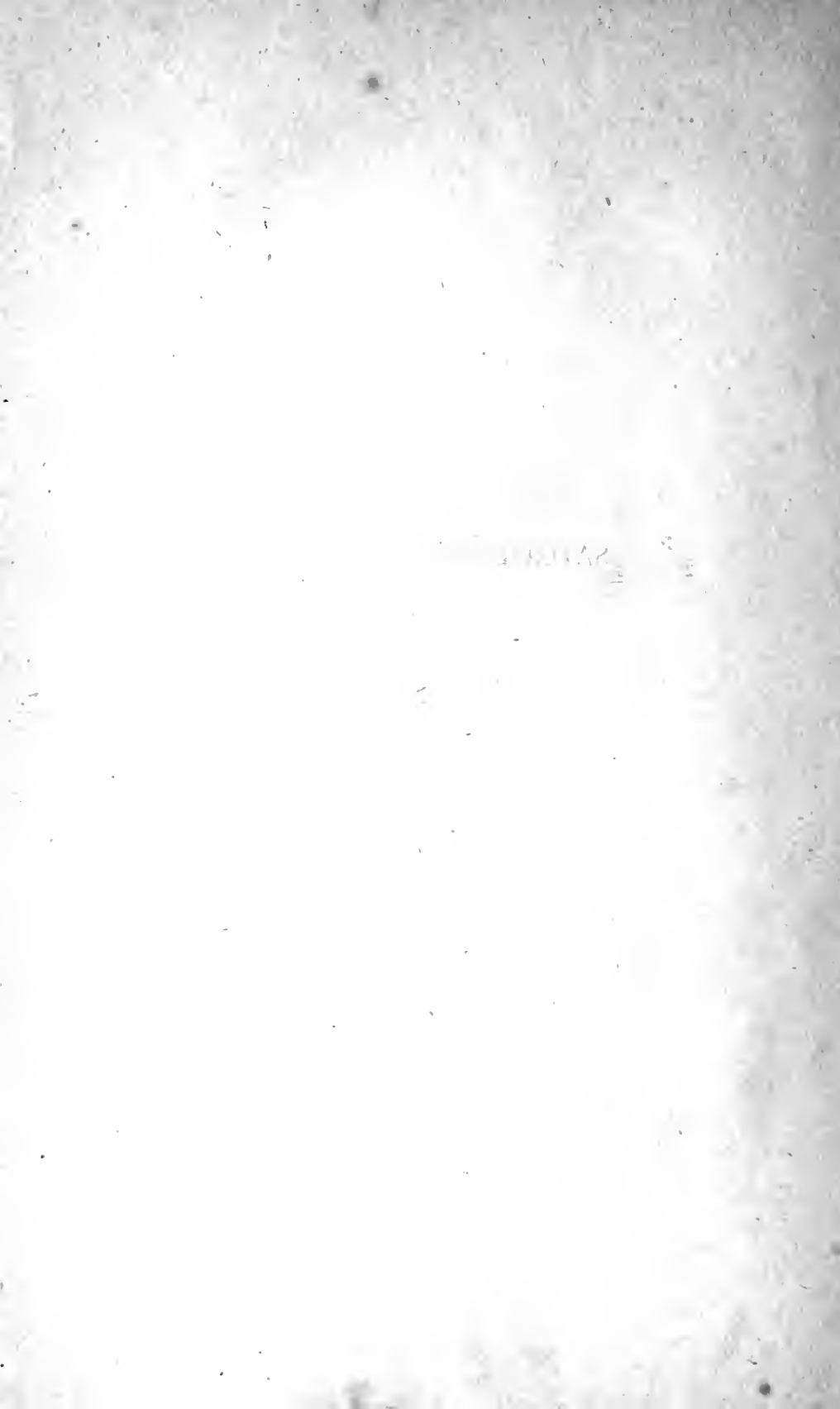
[Laboubnia, pp. 19-25.]

(Cf. *Itinera divæ fa.*)

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

SAECULUM II.

SAECULUM II.

106-114. CHRISTIANORUM IN SYRIA SUB TRAIANO PERSECUTIO. (?)

[Eusebius, *Hist. eccl.*, l. III, c. 33 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 281-284); Sim. Metaphrasis, *Acta s. Ignatij Theophori* (lat. verf. ap. *AA. SS. Boll.*, Febr. I, 24-26). Cf. *AA. SS. Boll.*, Febr. III, 53-55.]

128. CHRISTIANORUM SUB HADRIANO PERSECUTIO. (?)

[*AA. SS. Boll.*, Iul. IV, p. 10, & Oct. VIII, p. 8 (*De f. Herone*, ep. Ant); *Ibid.*, Mai I, p. 443 (*De f. Quiriaci*, ep. Hierof.).]

132. IUDÆI IN PALÆSTINA, DUCE BARCOCHEBA, REBELLIANTUR.

[Spartianus, *In Hadrianum*, c. 14 (*SS. hist. August.*, ed. Teubner, p. 14); Paulus Orosius, *Hist.*, l. VII, c. 13 (Migne, *Patr. lat.*, XXXI, c. 1092). — Dio Cassius, *Hist. Romana*, l. LXIX, c. 13-14, ed. Sturzium, IV, pp. 373-374; Eusebius, *Hist. eccl.*, l. IV, c. 6-8 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 309, 324).]

136. HIEROSOLYMA, AB HADRIANO CAPTA, ÆLIÆ CAPITOLINÆ NOMEN ACCIPIT, INTROITU EIU IUDÆIS INTERDICTO.

[Tertullianus, *Adv. Iudæos*, c. 13, *Apolog.*, c. 21 (Migne, *Patr. lat.*, II, c. 634, I, c. 392); f. Hieronymus, *Epistolæ*, LVIII, c. 3, CVIII, c. 9; *In Isaiam*, l. I, c. 2, verf. 9. l. III, c. 7, verf. 1, 2; *In Ieremiam*, l. IV, c. 19, verf. 10, 11; *In Ezechielem*, c. 24; *In Danielelem*, c. 9; *In Ioelem*, c. 1; *In Sophoniam*, c. 1; *In Zachariam*, l. III, c. 11; *In Mattheum*, l. IV, c. 24, v. 15 (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 581, 883. XXIV, c. 40, 101, 802, XXV, c. 227, 552, 952. 1354-1355, 1501, XXVI, c. 177); Sulp. Severus, *Hist. sacra*, l. II, c. 31 (Migne, *Patr. lat.*, XX, c. 146); Paulus Orosius, *Historiæ*, l. VII, c. 13 (Migne, *Patr. lat.*, XXXI, c. 1092); Nicolaus I, papa, *Responsa ad consulta Bulgarorum*, c. 92 (Migne, *Patr. lat.*, CXIX, c. 1012). — Dio Cassius, *Hist. rom.*, l. LXIX, c. 12, ed. Sturzium, IV, p. 371; Appianus, *Hist. Syr.*, c. 50, ed. Teubner, I, 309;

Eusebius, *Hist. eccles.*, l. II, c. 12, l. IV, c. 6, l. V, c. 12; *Demonstrat. evangel.*, l. VI, c. 18 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 165, 316, 457, XXII, c. 453); f. Epiphanius, *De ponderibus & mensuris*, c. 14 (Migne, *Patr. gr.*, XLIII, c. 259-262); f. Iohannes Chryf., *Advers. Iudæos*, V, c. 11 (Migne, *Patr. gr.*, XLVIII, 900); Philostorgius, *Hist. eccles.*, l. VII, c. 11 (ed. H. de Valois, Par. 1673, p. 507); Socrates, l. I, c. 17; Sozomenus, *Hist. eccl.*, l. II, c. 1 (Migne, *Patrol. gr.*, LXVII, c. 218, 930); Basilius Seleuc., *Oratio*, XXXVIII, c. 8 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXV, c. 410); *Chron. Paschale*, 224 olymp., ed. Bonn., I, p. 474; Math. Blaftares, *Syntagma alphabeticum*, c. 11 (Migne, *Patr. gr.*, CXLIV, c. 1278).]

137 AQUILA, SINOPENSIS, *ÆLIÆ Capitolinæ exstruendæ ab Hadriano præpositus*. (11)

[S. Epiphanius, *De ponder. & mensuris*, c. 14 (Migne, *Patrol. gr.*, XLIII, c. 259, 262); *Chron. Pasch.*, ed. Bonn., p. 476; cf. Munk, *Palestine*, p. 607.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

138. NARCISSUS, EPISCOPUS HIEROSOLYMITANUS, AQUAM IN OLEUM TRANSMUTAT.

[Eusebius Cæsar., *Hist. eccles.*, l. VI, c. 9 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 537; Cedrenus, *Hist. compend.*, ed. Bonn., I, p. 450; Nicephorus Call., *Hist. eccl.*, l. V, c. 9 (Migne, *Patr. gr.*, CXLV, c. 1083).]

138. GENS TOTA IUDÆORUM AD QUERCUS MAMBRE MERCATUM, IUBENTE HADRIANO, VENUMDATUR.

[S. Hieronymus, *In Ierem.*, l. VI, c. 31; *In Zachariam*, l. III, c. 11 (Migne, *Patr. lat.*, XXIV, c. 877, XXV, c. 150).]

138. MARCUS, PRIMUS EX GENTILIBUS HIEROSOLYMITANUS EPISCOPUS, SEDEM AD ÆLIAM CAPITOLINAM E PELLA REDUCIT.

[Eusebius, *Hist. eccl.*, l. III, c. 5 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 221); cf. l. IV, c. 6 & l. V, c. 12 (*Ibid.* c. 316, 457); f. Epiphanius, *De ponderibus & mensuris*, c. 15 (Migne, *Patr. gr.*, XLIII, c. 262).]

v. 145 IUSTINUS NEAPOLITANUS. (12)

[Iustinus, *Apologia I pro christianis*, c. 34; Idem, *Dial. cum Tryphone*, c. 78 (Migne, *Patr. gr.*, VI, 658, 383).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

- c. 150 **Claudius Ptolemæus.** (vj)
 [Γεωγραφικὴ Ἑξήγησις, l. V, c. 14-15 (ed. Wilberg, Effend., 1838, pp. 363-376).]
 (Cf. *Itinera græca*, I.)
- c. 170 **MELITO, Sardenſis epiſcopus.** (13)
 [Eusebius, *Hiſt. eccl.*, l. IV, c. 26 (Migne, *Patr. gr.*, XX, 396).]
 184. SAMARITANI, PARTES PESCENNI NIGRI SECUTI, A SEPTIMO SEVERO DEBELLANTUR.
 [Spartianus. *In Sever.*, c. 9 (*SS. Hiſt. Aug.*, ed. Teubner, p. 131); Herodianus, *Hiſtorie poſt Marcum*, l. III, c. 4, 5, ed. Teubner, p. 74-76. — Dio Caſſius, *Hiſt. rom.*, l. LXXV, c. 1, 9-13, ed. Sturzium, IV, pp. 577, 594-597.]
- c. 196 **CONCILIUM HIEROSOLYMITANUM, cui plures interfuerunt epiſcopi, Narciffo, Hieroſolymitano epiſcopo, præſidente.** (14)
 [Manſi, *Concilia*, I, c. 726; cf. I, 603, 617.]

SAECULUM III.

SAECULUM III.

202. VALIDISSIMA CHRISTIANORUM IN PALÆSTINA ET SYRIA SUB SEPT. SEVERO PERSECUTIO.

[Spartianus, *Severus*, c. 17 (*SS. hist. Aug.*, ed. Teubner, I, p. 137); P. Orolius, *Hist.*, l. VII, c. 17 (Migne, *Patr. lat.*, XXXI, c. 1103); f. Hieronymus, *De viris ill.*, c. LII (*Ibid.*, XXIII, c. 695). Sulp. Severus, *Hist. sacra*, l. II, c. 32 (*Ibid.*, XX, c. 147); Theodoricus Pauli, *Liber bellorum Domini* (*AA. SS. Boll.*, Mai III, xj); — Eusebius, *Hist. eccl.*, l. VI, c. 1, 2, 7, 11 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 521, 523, 536, 543); *Chron. Pasch.*, ed. Bonn., II, p. 496; cf. *AA. SS. Boll.*, Iul. IV, p. 14, Oct. VIII, p. 313.]

c. 205 ACHADABUES, *episcopus Seleuciæ*. (15)

[Gregorius Bar Hebræi (Abulfaragius) *Historia patriarcharum Iacobitarum* (Assemanus, *Biblioth. Orientalis*, II, p. 396).]
(Cf. *Itinera arabica*.)

212 S. ALEXANDER FLAVIANUS, *Cappadociæ, postea Hierosolymitanus episcopus, qui bibliothecam in urbe sancta fundavit* & CLEMENS, *presbyter*. (16)

« Alexander, episcopus *Cappadociæ*, cum desiderio sanctorum locorum *Hierosolymam* pergeret, & Narcissus episcopus eiusdem urbis iam senex regeret ecclesiam... »

[S. Hieronymus, *De viris illustribus*, c. 62 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 710).]

« Natalis b. Alexandri episcopi, qui de *Cappadocia* ex propria civitate sancto desiderio *Hierosolymam* veniens, divina revelatione eiusdem loci gubernaculum suscepit, & post senectutem ductus *Cæsaream*, in persecutione Decij ob confessionem Christi martyrium complevit... »

[Ufuardus, *Martyrologium* (AA. SS. Boll., Mart. II, 614); cf. Ado, *Martyr*. (*Ibid.*, p. 614).]

« Alexander, cum *Hierosolymam* adorandi & sanctorum locorum videndi gratia properavit, revelatum est beato viro Narcisso, sibi & aliis de plebe, ut ipsum in loco sancto episcopum detinerent. »

[*Gesta episcoporum Hierosolimitanorum* (Delpit, *Essai sur les pèlerinages à Jérusalem*, p. 19, ex mf. Caduinenfi).]

(Cf. Eusebius, *Hist. eccl.*, l. VI, c. 11 & 20; Nicephorus Callistus, *Hist. eccl.*, l. V, c. 9 & 10 [Migne, *Patr. gr.*, XX, 541, 572, CXLV, c. 1083-1090].)

(Cf. *Itinera græca*, I.)

217 CLEMENS, *episcopus Alexandrinus*. (17)

« Exstat Alexandri, *Hierosolymorum* episcopi, qui cum Narcisso postea rexit ecclesiam, epistola super ordinatione Asclepiadis confessoris ad Antiochenfes, congratulantis eis, in qua ponit in fine: « Hæc vobis, domini ac fratres, scripta
« transmisi per Clementem beatum presbyterum, virum illustrem & probatum, quem vos quoque scitis, & nunc plenius
« recognoscetis, qui cum huc venisset iuxta providentiam &
« visitationem Dei, confirmavit & auxit Domini ecclesiam. »

[S. Hieronymus, *De viris illustribus*, c. 38 (Migne, *Patrol. lat.*, XXIII, c. 687).]

225 **MULIER quædam e Cappadocia, quæ se a dæmonibus in *Hierosolymam* pluries translata afferebat. (18)

[Firmilianus, *Epist. ad f. Cyprianum* (S. Cyprianus, *Epist.* 75, ed. Oxon., II, 222).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 230 S. FIRMILIANUS, *episcopus Cæsariensis*. (19)

« Quantæ autem gloriæ fuerit [Origenes], hinc apparet, quod Firmilianus, *Cæsareæ* episcopus, cum omni *Cappadocia* eum invitavit, & diu tenuit, & postea sub occasione sanctorum locorum *Palæstinam* veniens, diu *Cæsareæ* in sanctis Scripturis ab eo eruditus est. »

[S. Hieronymus, *De viris illust.*, c. 54 (Migne, *Patrol. lat.*, XXIII, p. 699).]

(Cf. Eusebius, *Hist. eccl.*, l. VI, c. 27 [Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 583] & *Itinera græca*, I.)

c. 230 ORIGENES. (20)

« Et cum iam mediæ esset ætatis, & propter ecclesias *Achaïæ*, quæ pluribus hæresibus vexabantur, sub testimonio ecclesiasticæ epistolæ *Athenas* per *Palæstinam* pergeret, a Theodotiflore & Alexandro, *Cæsareæ* & *Hierosolymorum* episcopis, presbyter ordinatus, Demetrii offendit animum... »

[S. Hieronymus, *De viris illustribus*, c. 54 (Migne, *Patrol. lat.*, XXIII, c. 665).]

(Cf. Origenes, *Comment. in Iohann.*, l. VI, c. 24; Eusebius, *Hist. eccl.* l. VI, c. 20 (Migne, *Patr. gr.*, XIV, c. XX, c. 572) & *Itinera græca*, l.)

241. SAPOR I, PERSARUM REX, SYRIAM DEPOPULATUR.

[Iulius Capitolinus, *Gordiani res*, c. 26 (*SS. hist. Aug.*, ed. Teubner, II, p. 46). — Agathias, l. IV, c. 24, ed. Bonn., p. 259.]

249-251. CHRISTIANORUM IN SYRIA ET PALÆSTINA, SUB DECIO PERSECUTIO.

[S. Hieronymus, *De SS. eccles.*, c. 62 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 710). — Eusebius, *Hist. eccl.*, l. VI, c. 39 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 600); *Acta s. Babylæ* (*AA. SS. Boll.*, Ian. II, p. 571); f. Epiphanius, *De ponder. & mens.* c. 18 (Migne, *Patr. gr.*, XLIII, c. 263). — Cf. *AA. SS. Boll.*, Mart. II, p. 615, Mai III, p. 13, Iul. IV, p. 16 (*De ff. Babyla Antiocheno & Alexandro Hierosolymitano*).]

c. 250 Solinus (C. I.) (vij)

..... *Iudæa inlustris est aquis, sed natura non eadem aquarum omnium. Iordanis amnis eximie suavitatis, Paneade fonte dimissus, regiones præterfluit amœnissimas; mox in Asphaltitem lacummersus stagno corrumpitur. Qui Asphaltites gignit bitumen, animal non habet, nihil in eo mergi potest: tauri etiam camelique impune ibi fluitant. Est & lacus Sara extentus passuum sedecim milibus, circumseptus urbibus plurimis & celebribus, ipse par optimis. Sed lacus Tiberiadis omnibus anteponitur, salubris ingenuo æstu & ad sanitatem usu efficaci. Iudææ caput fuit Hierosolyma, sed excisa est. Successit Hierichus: & hæc desivit, Artaxerxis bello subacta. Callirhoe Hierosolymis proxima, fons calore medico probatissimus & ex ipso aquarum præconio sic vocatus.*

In hac terra balsamum nascitur, quæ silva intra terminos viginti iugerum usque ad victoriam nostram fuit: at cum Iudæa

potiti sumus, ita luci illi propagati sunt, ut iam nobis latissimi colles sudent balsama. Similes vitibus stirpes habent: malleolis digeruntur, raris nitefcunt, aqua gaudent, amant amputari, tenacibus foliis sempiterno inumbrantur. Lignum caudicis atreftatum ferro sine mora moritur: ea propter aut vitro aut cultellulis offeif, fed in fola cortice artificei plaga vulneratur, e qua eximie iuavitatis gutta manat. Poft lacrimam fecundum in pretiis locum poma obtinent, cortex tertium, ultimus bonos ligno.

Longo ab Hierofolymis reccffu trifteif finus panditur, quem de cælo taftum teftatur humus nigra & in cinerem foluta; ibi duo oppida, Sodomum nominatum alterum, alterum Gomorrhum, apud quæ pomum quod gignitur, habeat licet fpeciem maturitatis, mandi tamen non poteft: nam fuliginem intrinsecus favillaciam ambitio tantum extimæ cutis cobibet, quæ vel levi preffa taftu fumum exhalat & fatifcit in vagum pulverem.

Interiora Iudææ occidentem quæ contuentur Effeni tenent, qui memorabili difciplina reccfferunt a ritu gentium univerfarum, maieftatis ut reor providentia ad hunc morem deftinati; nulla ibi femina: venere fe penitus abdicaverunt, pecuniam nefciunt, palmis vifitant; nemo ibi nafcitur nec tamen deficit hominum multitudo. Locus ipfe addiëtus pudicitie eft, ad quem plurimi licet undique gentium properent; nullus admittitur, nifi quem caftitatis fides & innocentie meritum profequatur: nam qui reus eft vel levis culpæ, quamvis fuma ope adipifci ingreffum velit, divinitus submovetur. Ita per inmenfum fpatium sæculorum, incredibile dictu, æterna gens eft ceffantibus puerperiis. Engada oppidum infra Effenos fuit, fed excifum eft, verum inclitis nemoribus adhuc durat decus lucifque palmarum eminentiffimis nihil vel de ævo vel de bello derogatum. Iudææ terminus Maffada caftellum.

Tranfeo Damafcum, Philadelphiam, Rhapsanam: Scythopoli primos incolas & auctorem dabo. Liber pater, cum humo nutricem tradidiffet, condidit hoc oppidum, ut fepulturæ titulum etiam urbis mænibus ampliaret; incolæ deerant, e comitibus fuis Scythas delegit, quos ut animi firmaret ad promptam refiftendi violentiam, præmium loci nomen dedit. In Seleucia alter Caffius mons eft, Antiochie propinquus, cuius e vertice vigilia adhuc quarta confpicitur globus folis & brevi corporis circumaëtû radiis

caliginem dissipantibus illinc nox, hinc dies cernitur; talis e Cassio specula est, ut lucem prius videas quam aspicietur dies.

[C. Iulius Solinus, *Collectanea rerum memorabilium*, ed. Th. Mommsen, pp. 171-174.]

258. SAVOR I, PERSARUM REX, ANTIOCHIAM INCAUTAM EXPUGNAT.

[Amm. Marcellinus, l. XXIII, c. 5, ed. Teubner, p. 316; Zozimus, *Hist. eccl.*, l. III, c. 32, ed. Bonn., p. 169.]

264. CONCILIUM ANTIOCHENUM I.

[Mansi, *Concilia*, I, p. 863-919.]

280 *Itinerarium Antonini Augusti.* (viiij)

A Germanicia per Dolicham & Zeugma Edissam usque:

	mpm. lxxxvij (<i>fic</i>).
<i>Sicos Basilißes</i>	mpm. xx.
<i>Dolicha</i>	mpm. x.
<i>Zeugma</i>	mpm. xij.
<i>Bemmaris.</i>	mpm. xx.
<i>Ediße.</i>	mpm. xxv.

Item a Germanicia per Samosatam. .

<i>Ediße.</i>	mpm. lxx (<i>fic</i>).
<i>In Catabana.</i>	mpm. xv.
<i>Nisus</i>	mpm. xvj.
<i>Tharse.</i>	mpm. xiiij.
<i>Samosata leg. vij</i>	mpm. xiiij.
<i>Ediße.</i>	mpm. xij.

Item ab Antiochia Emefa.

<i>Niaccaba.</i>	mpm. xxv.
<i>Caperturi.</i>	mpm. xxiiij.
<i>Apania</i>	mpm. xx.
<i>Lariße</i>	mpm. xvj.
<i>Epiphania.</i>	mpm. xvj.
<i>Arethusa</i>	mpm. xvj.
<i>Emefa.</i>	mpm. xvj.

<i>Item ab Arabiſſo Muzana</i>	mpm. xlviii (<i>ſic</i>).
<i>In medio</i>	mpm. xxij.
<i>Muzana</i>	mpm. xxvj.
<i>Item a Germanicia Ediſſa</i>	mpm. lxxxiiij (<i>ſic</i>).
<i>Sicos Baſiliſſes</i>	mpm. xv.
<i>Dolicha</i>	mpm. xv.
<i>Zeugma</i>	mpm. xiiij.
<i>Cannaba.</i>	mpm. xij.
<i>In medio</i>	mpm. xij.
<i>Ediſſa.</i>	mpm. xv.
<i>Item a Cyro Ediſſa</i>	mpm. xcij (<i>ſic</i>).
<i>Ciliza ſive Urmagiganti</i>	mpm. xij.
<i>Abarara</i>	mpm. x.
<i>Zeugma</i>	mpm. xxij.
<i>Bemmari Canna</i>	mpm. xl.
<i>Bathnas Mari</i>	mpm. viij.
<i>Ediſſa.</i>	mpm. x.
<i>Item a Nicopoli Ediſſa</i>	mpm. cxxxvij (<i>ſic</i>).
<i>Aliaria</i>	mpm. xij.
<i>Gerbediſſo</i>	mpm. xv.
<i>Dolicha</i>	mpm. xx.
<i>Zeugma</i>	mpm. xxiiij.
<i>Canaba</i>	mpm. xxv.
<i>In medio</i>	mpm. xxij.
<i>Ediſſa.</i>	mpm. xviiij.
<i>Item a Callicome Ediſſa</i>	mpm. lxxxv (<i>ſic</i>).
<i>Bathnas</i>	mpm. xxiiij.
<i>Hierapoli.</i>	mpm. xxj.
<i>Thilaticomum</i>	mpm. x.
<i>Bathnas</i>	mpm. xv.
<i>Ediſſa.</i>	mpm. xv.
<i>Item a Carris Hierapoli</i>	mpm. lxxxiiij (<i>ſic</i>).
<i>Bathnas</i>	mpm. xxx.

<i>Thilaticomum</i>	mpm. xxij.
<i>Hierapoli</i>	mpm. xxxj.
<i>Item a Cyrrro Emefa</i>	mpm. clj (<i>fic</i>).
<i>Minnicam</i>	mpm. xx.
<i>Beroa</i>	mpm. xxij.
<i>Calcida</i>	mpm. xvij.
<i>Arra</i>	mpm. xx.
<i>Capareas</i>	mpm. xxij.
<i>Epiphania</i>	mpm. xvj.
<i>Arethusa</i>	mpm. xvj.
<i>Emefa</i>	mpm. xvj.
<i>Item a Dolicha Seriane</i>	mpm. cxxxviii (<i>fic</i>).
<i>Hamunea</i>	mpm. xxv.
<i>Cyrrro</i>	mpm. xxiii.
<i>Minnica</i>	mpm. xxiii.
<i>Beroa</i>	mpm. xx.
<i>Calcida</i>	mpm. xv.
<i>Androna</i>	mpm. xxvij.
<i>Seriane</i>	mpm. xvij.
<i>Item a Callicome Lariffa</i>	mpm. lxxviii (<i>fic</i>).
<i>Calcida</i>	mpm. xvij.
<i>Temmelifo</i>	mpm. xx.
<i>Apamia</i>	mpm. xxv.
<i>Lariffa</i>	mpm. xvj.
<i>Item ab Eumari Neapolim</i>	mpm. ccxxvij (<i>fic</i>).
<i>Geroda</i>	mpm. xl.
<i>Thelfeæ</i>	mpm. xvj.
<i>Damasco</i>	mpm. xxiii.
<i>Aere</i>	mpm. xxxij.
<i>Neve</i>	mpm. xxx.
<i>Capitoliada</i>	mpm. xxxvj.
<i>Gadara</i>	mpm. xvj.

<i>Scytopoli</i>	mpm. xvj.
<i>In medio</i>	mpm. x.
<i>Neapoli</i>	mpm. vij.
<i>Item a Seriane Scytopoli</i>	mpm. cccxviiij (<i>fic</i>).
<i>Salaminiada</i>	mpm. xxxij.
<i>Emefa</i>	mpm. xviiij.
<i>Laudicia</i>	mpm. xviiij.
<i>Libo</i>	mpm. xxxij.
<i>Heliupoli</i>	mpm. xxxij.
<i>Abila</i>	mpm. xxxviiij.
<i>Damafco</i>	mpm. xviiij.
<i>Aere</i>	mpm. xxxij.
<i>Neve</i>	mpm. xxx.
<i>Capitoliada</i>	mpm. xxxv.
<i>Gadara</i>	mpm. xvj.
<i>Scytopoli</i>	mpm. xvj.
<i>Item a Cæfareæ Eleutheropolim</i>	mpm. lxxvij (<i>fic</i>).
<i>Betaro</i>	mpm. xxxj.
<i>Diofpoli</i>	mpm. xxviiij.
<i>Eleutheropoli</i>	mpm. xviiij.
<i>Item a Damafco Emefa</i>	mpm. clij (<i>fic</i>).
<i>Abila</i>	mpm. xxxviiij.
<i>Heliupoli</i>	mpm. xxxij.
<i>Conna</i>	mpm. xxxij.
<i>Laudicia</i>	mpm. xxxij.
<i>Emefa</i>	mpm. xviiij.
<i>Item a Neapoli Aſcalona</i>	mpm. lxxiiiij (<i>fic</i>).
<i>Alia</i>	mpm. xxx.
<i>Eleutheropoli</i>	mpm. xx.
<i>Aſcalona</i>	mpm. xxiiiij.

[*Itinerarium Antonini*, ed. Pinder & Parthey (Berolini, 1848, in-8, pp. 83-91).]

c. 290 *NICOLAUS, *episcopus Myrensis*. (21)

[*Vita & conversatio f. Nicolai*, græc. (Falconius, *S. Nicolai acta primigenia*, Neap., 1751, in-f., p. 4); Sim. Metaphrastes, *Vita f. Nicolai*, c. 8 (Migne, *Patr. græca*, CXVI, c. 328).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 290 NIAPHOR, *armena quædam ex urbe Dovin mulier*, LOBENAL & *eius soror SOSANA, f. Ninonis mater, ex urbe Colastra*. (22)

[*Hist. de Georgie*, tr. Broffet, I, pp. 90, 93, 104.]

(Cf. *Itinera diversa*.)

c. 295. S. ANTONIUS MAGNUS CONTRA PEREGRINATIONES LOQUITUR.

[S. Athanasius, *Vita f. Antonij*, l. V, c. 32 (cuius verf. lat. exstat ap. *AA. SS. Boll.*, Ian. II, 125).]

ant. an. 297. AED-KELAL, REX HOMERITARUM, FIT CHRISTIANUS.

[Vide *AA. SS. Boll.*, Oct., X, p. 674: *Comment. præv. de f. Aretha*, § 4, ubi orientalium quorundam scriptorum nomina reperies qui de conversione Abd-Kelal ad fidem christianam locuti sunt.]

299, sept. 11. MARCELLINUS PAPA UNIVERSIS EPISCOPIS PER ORIENTALES PROVINCIAS CONSTITUTIS SCRIBIT.

[Manfi, *Concilia*, I, col. 1241; Jaffé, ed. 2^a, n. 159.]

ant. an. 300. *VIR ET MULIER QUIDAM, HILARIÆ, S. AFRÆ MATRIS, PARENTES, EX CYPRO AUGUSTAM GERMANIÆ ADEUNT.

[*Acta f. Afræ*, c. I, § 8 (*AA. SS. Boll.*, Aug., II, p. 55).]

** c. 300. S. TIMOTHEUS EX ANTIOCHIA ROMAM ADIT.

[Beda, *Martyrologium*, ad d. 22 Aug. (Migne, *Patr. lat.*, XCIV, c. 1013); *Acta f. Timothei apocrypha*, ex *Vita f. Sylvestri I, papæ* (*AA. SS. Boll.*, Aug., IV, p. 534). — *Incertissimum est tempus quo Timotheus Romam adierit; ex diversis enim fontibus rem narrantibus* (v. *AA. SS. Boll.*, *Comment. præv. de f. Timotheo*, *ibid.*, p. 530), *alij sub Miltiade papa* (311-314), *alij Sylvestro papa, qui circa an. 270 natus est, adhuc puero, illum hoc iter suscepisse significant.*]

300-333. HERMON ET MACARIUS, HIEROSOLYMITANI EPISCOPI, AD VARIAS GENTES EPISCOPOS ABLEGANT AD PRÆDICANDUM DEI VERBUM.

[*Acta ff. Ephræm, Basilei & sociorum ex Menæis Græcorum & Maximo, ep. Cytheræo (AA. SS. Boll., Mart., I, p. 642).*]

f. III. **PATRES SYRI DUODECIM ANASTASIUS, EUTITIUS & BRICIUS, FILIUS EIUS, IOANNES, THEUDILA, ISAAC, ABUNDIUS, CARPOPHORUS, LAURENTIUS, PROCULUS, HERCULANUS & BARACTALIS ITALIAM ADEUNT.

[Cf. AA. SS. Boll., Tract. prælim., ad t. I, Iulij, *ubi multa de tempore adventus patrum Syrorum in Italiam reperies. Quorum patrum aliqui non tertio, sed potius sexto, ut videtur, sæculo vixerunt.* Cf. infra, circa an. 530.]

f. III S. IOHANNES *Edeffenus, socius Cyri, martyr sub Diocletiano.* (23)

[*Vita ff. Cyri & Iohannis, c. III, § 11 (cuius lat. verf. ap. AA. SS. Boll., Ian. II, p. 1086); cf. Basilius imperator, Menologium, ad d. 31 Ian., pars II, c. 147 (Migne, Patr. gr., CXVII, c. 288).*]

(Cf. *Itinera græca, I.*)

f. III *Stadiafms Maris Magni.* (ix)

[*Geographi græci minores, ed. Müller, I, pp. 472-476.*]

(Cf. *Itinera græca, I.*)

SAECULUM IV.

SAECULUM IV.

303-304 ** S. ANTONINUS, martyr, & IOHANNES presbyter, ambo Placentini. (24)

« Igitur hunc Antoninum, martirem Christi, ferunt quodam tempore *Placentinæ* urbis finibus egressum, atque Orientales pertransisse provincias, multaque in eisdem provinciis eum miracula vidisse scriptum reperimus. »

[*Passionarium*, sæc. XI script. (Mediol., Bibl. Ambros., E, 22).]

« Sanctus Antoninus, verus Christi alumnus a Spiritu Sancto imbutus, qualiter in domo Dei debebat conversari, coadunatis fratribus & discipulis multis egressus est *Placentiam*, desiderans videre miracula, quæ operatus est Deus, homo factus pro nostra salute in Iudæorum patria. Pergens itaque securus, quia vallabat eum a dextris & a sinistris munitissimus murus

« Taliter & iocundius quam cogitari vel fari possit vivens, ignotam pertranseundo patriam, exul venit *Hierosolymam*. Ibique per plures degens dies, loca sanctorum circumquaque perlustrans, promeruit consequi divinam gratiam . . . Inspectis tantorum locorum inhiantibus signis . . . Volens autem adhuc procul ire, collectis quam plurimis fodalibus, pervenit ad montem *Synay*. Inter reliqua vero quæ inspexit, mirabile dictu! erat ibi marmorea statua nive candidior, effigiem hominis exprimens, cui dum profano ritu sacrificia spurcentissima & abhominabilia ministri nequitiarum offerrent, tetra ut pix efficiebatur, ut autem cessabant, in proprium redibat colorem. Credo non id posse fieri absque presentia Dei

« Flante placido austro, fugatoque aquilone, una cum suis noster cumcivis sanctus & a Deo carus Antoninus reversus est ad civitatem *Placentiam*. »

[Iohannes, archid. Placentinus (f. XI), *Tracl. de invent. corporis f. Antonini mart.*, lect. vij-vij (Placent., Bibl. cathedr., cod. n. 63, m. f. XIII), quem exscriperunt *Gesta ff. Anton. & Opilij* (*Ibid.*, *Archiv. f. Anton.*, cod. E, membr. f. XIII, ff. 23-24).]

« Atque haud ita multo post, adhibito sibi comite Iohanne, Placentino presbytero, in . . . etiam orbis terræ partes & præfertim in sanctissima *Hierosolymitana loca* peregrinationem pie ac religiose suscepit. Verum, Iohanne ipso iam mortuo & *Capharnaum* urbe, sacrarum litterarum monumentis celebrata, sepulto, *Placentiam* regressus est. »

[*Acta f. Antonini spuria* (*AA. SS. Boll.*, Iul. II, p. 18).]

303-310. CHRISTIANORUM IN SYRIA SUB DIOCLETIANO PERSECUTIO.

[Eusebius, *De martyribus Palæstinæ*, c. 1; idem, *Hist. eccl.*, l. VIII, c. 1 & f.; Nicephorus Callistus, *Hist. eccl.*, l. VII, c. 3 & f. (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 1460 & 740, CXLV, c. 1210).]

c. 310 PEREGRINI, qui Hierosolymam vel Bethleem petere consueverant. (25)

[Eusebius, *Vita Constantini*, l. III, c. 28. *Demonstratio evangelica*, l. VI, c. 18, l. VII, c. 2 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 1088, XXII, c. 457, 540); Eutychius, *Annales*, ed. Pococke, I, 352.]

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*, I.)

c. 314. CONCILII LAODICENSIS DECRETUM DE CLERICIS PRÆTER IUSIONEM EPISCOPI AD PEREGRINANDUM NON PROPECTURIS.

[*Conc. Laodic.*, can. 41 & 42 (Mansi, *Concil.*, II, 571).]

319. CHRISTIANORUM IN SYRIA, SUB LICINIO, PERSECUTIO.

[Eusebius, *Hist. eccl.*, l. X, c. 8 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 893).]

c. 320 Eusebius Pamphilus. (x)

[1° Περὶ τῶν τοπικῶν ὀνομάτων ἐν τῇ Θείᾳ Γραφῇ (ed. Larfow & Parthey, Berol., 1862, in-8); 2° Περὶ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ μαρτυρησάντων (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 1457), cuius syriacum textum anglice vertit W. Cureton sub titulo: *History of the martyrs in Palestine* (Lond., 1861, in-8).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 320 S. TRIPHILLIUS, postea episcopus Nicosiensis, & mater eius. (26)

[*Vita f. Triphyllij* (cuius vers. lat. ap. *AA. SS. Boll.*, Iun. II, 683).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

322 CONCILIUM PALÆSTINUM, in quo de Arii eiusque fau-
torum conditione actum est. (27)

[Mansi, *Concilia*, II, 557-558.]

324. CHRISTIANORUM IN SYRIA TUMULTUS.

[Eusebius, *Hist. eccl.*, l. VIII, c. 6 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 752).]

325. IUDÆOS, TEMPLI HIERSOLYMITANI INSTAURATIONEM MOLITOS,
CONSTANTINUS MAGNUS IMPEDIT, EISQUE URBIS INTROITUM
DENUO PROHIBET.

[S. Augustinus, *Sermo V*, c. 5 (Migne, *Patr. lat.*, XXXVIII, c. 57); S. Ioh. Chryf., *Hom. V adv. Iudæos*, c. 11 (Migne, *Patr. gr.*, XLVIII, c. 900); Cedrenus, *Historiarum compendium*, ed. Bonn., I, p. 525; Euty chius, *Annales*, ed. Poccocke, I, 466.]

325. SEDI HIERSOLYMITANÆ PRIMATUS A NICÆNO CONCILIO NE-
GATUR.

[*Concil. Nicæn.*, can. VII (Mansi, *Conc.*, II, 672); cf. supra t. I, præf., p. xlvij.]

c. 325 AETHICUS ISTRICUS. (xj)

« Deinde ad meridiem Chanaan fortem, affluentem omnibus bonis, inriguam Tiberiade & Genefar, alveum Iordanis a vineis Engadi, & lacum bituminum & harundinetum Parioticum & Salariam superiorem ac tenus ad Libanum tendentes, ubi in medullam & umbelicum urbs magna, ortus & aletrix regum, vaticinia & ostenta atque prodigia festiva Hierusalem fabricata & sita est, ubi eorum vates futuram restaurationem mundi iuditiariam impetu sui spiritus fore adfirmantur. Illic Galilæa, regio Iordanis, Samariæ urbis vicina, confinium & ianua regionis opima & spatiosa, ambitiosa incolarum speculatrix incluta. Vicinarum terra inhabitabilis Sodomorum, ubi tria iudicia magna idem dicit regis maioris cælestis iram & vindictam decidiſſe, ignis, fulminis & bituminis, eorum audaciam & temeritatem abhorruit. Academicus Pentapolim ob nimiam affluentiam ignominiosam, sine lege, absque eruditione, sine rege indisciplinatam ruina maxima præ ubertate corruisse. Sicharia regio, quæ postea Nabathæa nuncupatur, silvestris valde, ubi Ismaelitæ eminus. Sur inter mare Rubrum & Arabiam sita, Ægypti finibus deducta, populo vafro & valde nugaci; terra nimirum invia.»

[Æthicus Iſtricus, *Cosmographia*, ab Hieronymo e græco in latinum breuiarium redacta, c. 108, ed. Wüttke, Lipsiæ, 1854, in-8, p. 81.]

326. CONSTANTINUS MAGNUS AD MACARIUM EPISCOPUM HIROSOLYMITANUM DE LOCIS SANCTIS SCRIBIT.

[Constantinus M., *Epist.* (Eusebius, *De vita Const.*, l. III, c. 29-33, ed. Heinichen, Lipsiæ, 1830, pp. 163-187).]

326 S. HELENA AUGUSTA. (28)

Helena Constantini mater, divinis monita visionibus, beatissimum Crucis signum, in quo mundi salus pependit, apud *Ierofolyman* reperit.

[S. Hieron., *Chronicon.*, ad ann. 321 (Migne, *Patr. lat.*, XXVII, c. 671).]

« Per idem tempus, Helena, Constantini mater, fœmina incomparabilis fide & religione animi, ac magnificentia singulari, cuius iure Constantinus & esset filius & crederetur, divinis admonita visionibus, *Ierofolyman* petit, atque ibi locum in quo sacrosanctum corpus Christi patibulo affixum pependerit, ab incolis perquirat. Qui idcirco ad inveniendum difficilis erat, quod ab antiquis persecutoribus simulacrum in eo Veneris fuerat defixum, ut si quis Christianorum in loco illo Christum adorare voluisset, Venerem videretur adorare. Et ob hoc infrequens & pene oblivioni datus fuerat locus. Sed cum, ut supra diximus, religiosa fœmina properasset ad locum cœlesti sibi indicio designatum, cuncta ex eo prophana & polluta deturbans, in altum purgatis ruderibus, tres confuso ordine reperit cruces.....

« Sed obturbabat reperti muneris lætitiâ uniuscuiusque crucis indiscreta proprietâs. Aderat quidem & titulus ille, qui Græcis & Latinis atque Hebraicis litteris a Pilato fuerat conscriptus; sed nec ipse satis evidenter Dominici prodebat signa patibuli. Hinc iam humanæ ambiguitatis incertum, divinum flagitat testimonium. Accidit in eadem urbe primariam quandam loci illius fœminam, gravi ægritudine confectam, feminecem iacere. Macarius per idem tempus ecclesiæ illius episcopus erat. Is, ubi cunctantem reginam atque omnes pariter qui aderant videt: « Adferte, inquit, huc totas, quæ « repertæ sunt, cruces, & quæ sit quæ portaverit Dominum, « nunc nobis adaperiet Deus ». Et ingressus cum regina pariter & populis ad eam quæ decumbebat, defixis genibus, huius-

cemodi ad Deum precem profudit. « Tu, Domine, qui per
 « Unigenitum filium tuum salutarem generi humano per pas-
 « sionem crucis conferre dignatus es, & nunc in novissimis
 « temporibus adspirasti in corde ancillæ tuæ perquirere lignum
 « beatum, in quo salus nostra pependit, ostende evidenter ex
 « his tribus, quæ crux fuerit ad Dominicam gloriam vel quæ
 « extiterit ad fervile supplicium, ut hæc mulier, quæ semiviva
 « decumbit, statim ut eam lignum salutare contigerit, a mortis
 « ianuis revocetur ad vitam ». Et cum hæc dixisset, adhibuit
 primo unam ex tribus, & nihil profecit. Adhibuit secundam,
 & ne quidem aliquid actum est. Ut vero admovit tertiam,
 repente adapertis oculis mulier confurrexit, & stabilitate
 virium recepta, alacrior multo quam cum sana fuerat, tota
 domo discurrere & magnificare Dei potentiam cœpit. Sic,
 evidenti indicio, regina voti compos effecta, templum miri-
 ficum in eo loco, in quo crucem repererat, regia ambitione
 confluxit. Clavos quoque, quibus corpus dominicum fuerat
 affixum, portat ad filium. Ex quibus ille frenos composuit,
 quibus uteretur ad bellum, & ex aliis galeam nihilominus
 belli usibus aptam armasse. Ligni vero ipsius salutaris
 partem detulit filio, partem vero thecis argenteis conditam
 dereliquit in loco; quæ etiam nunc ad memoriam sollicita
 veneratione fervatur.

« Reliquit etiam hoc indicium religiosi animi regina vene-
 rabilis: virgines, quas ibi reperit Deo sacratas, invitasse ad
 prandium, & tanta eas devotione curasse dicitur, ut indignum
 crederet, si famulorum uterentur officiis, sed ipsa manibus
 suis, famulæ habitu succincta, cibum apponeret, poculum
 porrigeret, aquam manibus infunderet, & regina orbis ac
 mater imperij, famularum Christi se famulatam deputeret.
 Et hæc quidem *Ierosolymis* gesta. »

[Rufinus, *Hist. eccles.*, l. I, c. 7-8 (Migne, *Patr. lat.*, XXI, c. 475-477).]

« Tum siquidem *Hierosolyma* horrens ruinis, frequentissi-
 mis ac magnificentissimis ecclesiis est adornata; namque He-
 lena, mater principis regis Constantini, quæ Augusta cum
 filio conregnabat, cum *Hierosolymam* agnoscere concupisset,
 reperta ibi idola ac templa protrivit; mox usa regni viribus,
 basilicas in loco Dominicæ passionis & resurrectionis & ascen-
 sionis constituit. Illud mirum, quod locus ille, in quo postre-

num infiterant divina vestigia, cum in cœlum Dominus nube sublatus est, continuari pavimento cum reliqua stratorum parte non potuit: siquidem quæcumque applicabantur, inlolens humana suscipere terra respueret, excussis in ora apponentium sæpe marmoribus. Quin etiam calcati Deo pulveris adeo perenne documentum est, ut vestigia impressa cernantur, & cum quotidie confluentium fides certatim Domino calcata diripiat, damnum tamen arena non sentiat; & eadem adhuc sui speciem, velut impressis signata vestigiis, terra custodit.

Eiusdem reginæ beneficio crux Domini tum reperta, quæ neque in principio obsistentibus Iudæis potuerat consecrari, & postea dirutæ civitatis oppressa ruderibus, nonnisi tam fideliter requirenti meruit ostendi. Igitur Helena primum de loco passionis certior facta, admota militari manu, atque omnium provincialium multitudine in studia reginæ certantium, effodi terram & contigua quæque ac vastissima ruinarum purgari iubet: mox pretium fidei & laboris tres pariter cruces, sicut olim Domino ac latronibus duobus fixæ fuerant, reperiuntur... »

[Sulpicius Severus, *Historia sacra*, l. II, c. 33-34. (Migne, *Patr. lat.*, XX, c. 148).]

« Mansit hoc seculi prioris nefas in tempora nostris proxima Constantini; qui princeps esse principibus Christianis non magis sua quam matris Helenæ fide meruit: quæ divino, ut exitus docuit, inspirato consilio, cum *Hierosolymam* agnosceret nomine, quæ Augusta cum filio conregnabat, eum rogavit ut sibi facultatem daret cuncta illic loca Dominicis impressa vestigiis & divinorum erga nos operum signata monumentis purgare, destructis templis & idolis, ab omni prophanæ impietatis contagio, & religioni suæ reddere, ut Ecclesia tandem in terra originis suæ celebraretur. Itaque prompto filij imperatoris assensu mater Augusta, patefactis ad opera sancta thesauris, toto abusa fisco est: quantoque sumtu atque cultu regina poterat & religio suadebat, ædificatis basilicis contexit omnes & excoluit locos, in quibus salutaria nobis mysteria pietatis suæ, incarnationis & passionis & resurrectionis atque ascensionis sacramentis Dominus Redemptor impleverat. Mirum vero inter hæc, quod in basilica Ascensionis locus ille tantum de quo in nube susceptus ascendit, captivam in sua carne ducens captivitatem nostram,

ita sacratuſ divinis veſtigiis dicitur, ut numquam tegi marmore paviri receperit, ſemper excuſſis ſolo reſpuente, quæ manus adornandi ſtudio tentavit apponere. Itaque in toto baſilicæ ſpatio ſolus in ſui ceſpitis ſpecie virens permanet; & impreſſam divinatorum pedum venerationem calcati Deo pulveris perſpicua ſimul & attigua venerantibus arena conſervat, ut vere dici poſſit: « Adoravimus ubi ſteterunt pedes eius » (Pſalm., cxxxI, 7).

« Sed in hiſtoria crucis accipite magnum & vere divinum miraculum. Regina illa venerabilis, ut venit *Hierofolymam*, diligenter & pie locis illic & circa omnibus, divinatorum curioſa inſignium, & oculis haurire geſtiens fidem quam piis auribus litteriſque perceperat, crucem Domini ſtudioſiſſime inquirere adorſa eſt. Sed quæ via vel ratio inveniendi ſubeſſet, cum index idoneus nemo inveniri poſſet, ubi memoriam & curam religioſæ conſcientiæ vel obſervantiæ & antiquitas ævi & ſuperſtitionis impiæ diuturnitas aboleviſſet? Verum ipſo omnium & terris & animis operitorum conſcio & teſte Domino, fidelis mulier ſanctum Spiritum per affectum pium meruit: quo aſpirante, cum rem ab humana conſcientia divinitus remotam fruſtra diligens requiſiſſet, de loco tantum paſſionis certior fieri ſtudit. Itaque non ſolum de Chriſtianiſ doctrina & ſanctitate plenos viros, ſed & de Iudæis peritiſſimos, ut propriæ, qua miſeri & gloriantur, impietatis indices exquiſivit, & accitos in *Hierofolymam* congregavit. Tum omnium una de loco teſtificationis (*id eſt* martyrij ſeu paſſionis, ut *ſupra*) confirmata, iuſſit illico, urgente ſine dubio conceptæ revelationis inſtinctu, in ipſum locum operam ſoſſionis accingi; parataque mox civium pariter & militari manu, brevi laborem iſtius molitionis hauſit; & contra ſpem omnium, ſed ſecundum ipſius tantum reginæ fidem, alta egeſtione referatis terræ ſinibus, abditæ crucis arcana patuerunt. Sed cum tres pariter cruces, ut quondam fixæ Domino & latronibus ſteterant, repertæ fuiſſent, gratulatio repertarum cœpit anxia dubitatione confundi, iuſto piorum metu, ne forſitan aut pro cruce Domini patibulum latronis eligerent, aut ſalutare lignum pro ſtipite latronis abiiciendo violarent. Reſpexit piæ fideliter æſtuantium curas Dominus, & ipſi potiſſimum, quæ tam piæ ſollicitudinis princeps erat, huius conſilij lumen infudit, ut aliquem recens mortuum inquire & inferri iuberet. Nec mora, verbum factum, cadaver illatum

est; deponitur, iacenti una de crucibus admovetur & altera; sed reorum ligna mors sprevit. Postremo Dominicam crucem prodit resurrectio & ad salutaris ligni tactum, morte profuga, funus (*id est* cadaver, *vel* mortuus excitatus est) excussum, & corpus erectum est, tremefactisque viventibus stetit mortuus, & funebribus, ut Lazarus quondam, vinculis expeditus, illico inter expectatores suos redivivus incessit.

« Ergo crux Domini, tot operata ætatibus & Iudæis in tempore passionis abscondita, neque gentibus in ædificatione fani terram sine dubio ad ipsam fabricam egerentibus revelata, nonne manu latuit, ut nunc inveniretur cum religiose quæreretur? Ita ut crucem Christi decuit, experimento resurrectionis inventa & probata crux Christi est; dignoque mox ambitu (*id est* honore & pompa) consecratur, condita in passionis loco basilica, quæ auratis corusca laquearibus & aureis dives altaribus, arcano positam sacrario crucem servat: quam episcopus urbis eius quotannis, cum Pascha Domini agitur, adorandam populo princeps ipse venerantium promit. Neque præter hanc diem, qua crucis ipsius mysterium celebratur, ipsa, quæ sacramentorum causa est, quasi quoddam sacræ solemnitatis insigne profertur, nisi interdum religiosissimi postulent, qui hac tantum causa illo peregrinati advenerint, ut sibi eius revelatio quasi in pretium longinquæ peregrinationis deferatur. Quod solum episcopi beneficio obtineri ferunt: cuius & tantum munere de eadem cruce hæc minuta sacri ligni ad magnam fidei & benedictionis gratiam haberi datur. Quæ quidem crux, in materia insensata vim vivam tenens, ita ex illo tempore innumeris pene quotidie hominum votis lignum suum commodat, ut detrimenta non sentiat & quasi intacta permaneat, quotidie dividua sumentibus & semper tota venerantibus. Sed istam imputribilem virtutem & indetribilem soliditatem de illius profecto carnis sanguine bibit, quæ passa mortem non vidit corruptionem. Speramus autem & vobis non solum benedictionis monumento, sed & incorruptionis seminario futurum, ut eius inspectio fidem vestram etiam de recordatione beati illius latronis accendat, qui bene verso latrocinio longas in magnis laboribus sanctorum vias de momenti fide & momento confessionis anticipans, non immerito ante ipsos apostolos & martyres præparatum ipsis ab initio, ut ait, regnum primus invasit & pius cœli prædo diripuit, quia Christum crucifixum similitudine suæ pœnæ videns in eo statu, de quo

etiam discipulorum fides turbata nutaverat, Dominum tamen maiestatis, ut erat, confessus est; & petens in regno Dei memoriam sui fieri, in gloriam resurrectionis ante ipsam resurrectionem credidit: quam apostoli, postea quam facta est, non tantum videndo, sed experiendo crediderunt. Nec ipsi tamen de resurrectione carnis potius quam de resurrectionis qualitate dubitantes, quia videlicet qui in orbem terrarum mittendi forent ad omnium gentium informationem, non auribus tantum, sed & oculis prædicandam fidem capere debebant, ut quod firmiter didicissent, constantius edocerent.»

[S. Paulinus Nolanus, *Epist.* XXXI, c. 4, 5 (Migne, *Patr. lat.*, LXI, c. 327).]

« Interea mater imperatoris Helena, cuius cognomine vicum *Drepani* princeps civitatem dicavit *Helenopolim*, admonita per somnium ad *Ierusalymam* properavit, & quondam *Ierusalem* desertam sicut pomorum custodiarium inveniens, requisivit sepulcrum Christi. Quod, licet difficillime, tamen invenit. Itaque repente templum illud scelestissimum deiici iussit. Et palam facto Domini monumento, apparuerunt circa id suffossæ tres cruces & clavi, simul & titulus litteris hebraicis, græcis latinisque conscriptus: « Iesus Nazareus rex Iudæorum. » Dicitur autem quia etiam mortuus crucis tactu furxerit. De hoc ligno Sibylla dixit apud paganos:

« O ter beatum lignum in quo Deus extensus est! »

« Tum ergo quæ crux esset Domini, quæ latronum, dubitare cœperunt. Proinde Macarius, civitatis præful, huiusmodi tractatu dubitationem solvit. Mulieri namque nobilitate claræ, longa ægritudine fatigatæ, unam illarum crucium cum oratione promptissima adhibens, virtutem Salvatoris agnovit. Mox enim ut mulierem crux attigit, passionem sævissimæ ægritudinis effugavit, & scæminæ salutem restituit. Sic itaque mater imperatoris, quod cupiebat agnoscens, de clavis quidem quibus manus Christi fuerant perforatæ, alios in galeam immisit imperatoris, filij capitis providentiam gerens, ut iacula bellica submoveret, alios freno equino permiscuit, & cautelam imperatoris agens, & veterem prophetiam adimplens. Olim enim Zacharias clamaverat propheta, dicens (xiv, 20): « Et erit quod in freno est sanctum Domino omnipotenti. » Salutaris vero crucis partem quidem aliquam regalibus distribuit.

« Quam Constantinus suscipiens, & credens salvari civi-

tatem, ubi hæc particula fervaretur, in sua statua, sicut fertur, in foro Constantini posita super columnam porphyriticam devote condidit. Reliquam vero partem in argentea theca clausam civitatis tradidit sacerdoti & undique congregans artifices, maximas illic ornatasque ædificavit ecclesias.

[Cassiodorus, *Hist. tripartita*, l. II, c. 18 (Migne, *Patr. lat.*, LXIX, c. 936), quem exscripsit *Hist. miscella*, l. XI, c. 15, ed. Eyffehardt, p. 251.]

Cuius [Constantini imp.] temporibus completum est illud propheticum: « In illo die erit, quod super frenum equi, sanctum Domino omnipotenti » (Zach., xiv, 20). Quod illa sanctæ memoriæ Helena mater eius, infuso sibi Dei spiritu, revelavit.

« Beatus Constantinus tali parente, quæ imperanti filio divini muneris quæsit auxilium, quo inter prælia quoque tutus assisteret & periculum non timeret. Magna femina, quæ multo amplius invenit quod imperatori conferret, quam quod ab imperatore acciperet. Anxia mater pro filio, cui regnum orbis Romani cesserat, festinavit *Hierosolymam*, & scrutata est locum Dominicæ passionis.

« Stabulariam hanc primo fuisse asserunt, sic cognitam Constantio seniori, qui postea regnum adeptus est. Bona stabularia, quæ tam diligenter præsepe Domini requisivit. Bona stabularia, quæ stabularium non ignoravit illum, « qui « vulnera curavit a latronibus vulnerati » (Luc., x, 34). Bona stabularia, quæ maluit « æstimari stercora, ut Christum lucrifaceret » (Philip., iii, 8). Ideo illam Christus de stercore levavit ad regnum secundum quod scriptum est: « Quia suscitavit de terra inopem, & de stercore erigit pauperem » (Psal., cxii, 7).

« Venit ergo Helena, cœpit revisere loca sancta, infudit ei spiritus ut lignum crucis requireret, accessit ad *Golgotha* & ait: « Ecce locus pugnæ, ubi est victoria? Quæro vexillum salutis & non invenio. Ego, inquit, in regnis, & crux Domini in pulvere? ego in aureis, & in ruinis Christi triumphus? ille adhuc latet & latet palma vitæ æternæ? Quomodo me redemptam arbitror, si redemptio ipsa non cernitur? »

« Vides quid egeris, diabole, ut gladius quo peremptus es, obstrueretur. Sed Isaac obstructos ab alienigenis puteos

« eruderavit, nec latere aquam passus est (Gen., xxvi, 18).
 « Tollatur igitur ruina, ut vita appareat, promatur gladius,
 « quo veri Goliæ caput est amputatum (I Reg., xvii, 51):
 « aperiatur humus ut salus fulgeat (Isai., xlv, 8). Quid egisti,
 « diabole, ut absconderes lignum, nisi ut iterum vincereris?
 « Vicit te Maria, quæ genuit triumphatorem, quæ sine immi-
 « nutione virginitatis edidit eum, qui crucifixus vinceret te &
 « mortuus subiugaret. Vinceris & hodie, ut mulier tuas infi-
 « dias deprehendat. Illa quasi sancta Dominum gestavit, ego
 « crucem eius investigabo: illa generatum docuit, ego reluf-
 « citatum: illa fecit ut Deus inter homines videretur, ego ad
 « nostrorum remedium peccatorum divinum de ruinis elevabo
 « vexillum. »

« Aperit itaque humum, decutit pulverem: tria patibula
 confusa reperit, quæ ruina contexerat, inimicus absconderat.
 Sed non potuit obliterari Christi triumphus. Incerta hæret, eo
 quod duo latrones cum Domino crucifixi fuerint. Quærit
 ergo medium lignum. Sed poterat fieri ut patibula inter se
 ruina confunderet, casus inverteret. Redit ad Evangelij lec-
 tionem, invenit quia in medio patibulo prælatus titulus erat:
 « Iesus Nazarenus, Rex Iudæorum » (Ioan., xix, 19). Hinc
 collecta est series veritatis, titulo crux patuit salutaris. Hoc
 est quod petentibus Iudæis Pilatus respondit: « Quod scripsi,
 « scripsi » (Ibid., 22), id est, non ea scripsi, quæ vobis place-
 rent, sed quæ ætas futura cognosceret; non vobis scripsi, sed
 posteritati, propemodum dicens: Habeat Helena quod legat,
 unde crucem Domini recognoscat.

« Invenit ergo titulum, Regem adoravit, non lignum
 utique, quia hic gentilis est error & vanitas impiorum, sed
 adoravit illum, qui pependit in ligno, scriptus in titulo: illum,
 inquam, qui sicut scarabæus clamavit, ut persecutoribus suis
 Pater peccata donaret (Luc., xxiii, 34). Avida mulier festi-
 nabat tangere remedium immortalitatis, metuebat calcare
 sacramentum salutis. Læto corde & trepidanti vestigio, quid
 faceret nesciebat. Pertendit tamen ad cubile veritatis, lignum
 refulsit, & gratia micuit. Et quia iam feminam visitaverat
 Christus in Maria, Spiritus in Helena visitavit: docuit eam
 quod mulier ignorabat, & deduxit in viam, quam mortalis
 scire non poterat.

« Quæsit clavos, quibus crucifixus est Dominus, &

invenit. De uno clavo frenos fieri præcepit, de altero diadema intexuit: unum ad decorem, alterum ad devotionem vertit. Visitata est Maria ut Evam liberaret; visitata est Helena ut imperatores redimerentur. Misit itaque filio suo Constantino diadema gemmis insignitum, quas pretiosior ferro innexas crucis redemptionis divinæ gemma connecteret, misit & frenum. Utroque usus est Constantinus, & fidem transmisit ad posteros reges. Principium itaque credentium imperatorum sanctum est quod super frenum (Zach., XIV, 20); ex illo fides, ut persecutio cessaret, devotio succederet. »

[S. Ambrosius, *De obitu Theodosij oratio* (Migne, *Patr. lat.*, XVI, cc. 1399-1402).]

« Item scripta de inventione Crucis dominicæ, & alia scripta de inventione capitis Ioannis Baptistæ, novellæ quædam relationes sunt & nonnulli eas catholici legunt. Cum hæc ad catholicorum manus pervenerunt, beati Pauli præcedat sententia: « Omnia probate, quod bonum est tenete » (1 ad Theff., v, 21).

[*Concilium Romanum primum*, 494 (Labbe, *Concilia*, IV, c. 1283).]

« Huius [Constantini] tempore, venerabile crucis Dominicæ lignum per studium Helenæ matris eius repertum est, prodente Iuda Hebræo, qui post baptismum Quiriacus est vocitatus. »

[Gregor. Turonensis, *Hist. Franc.*, l. I, c. 34 (Migne, *Patr. lat.*, XXI, c. 179).]

(Cf. *Acta apocrypha f. Iudæ Quiriaci*, l. I [AA. SS. *Boll.*, Mai., I, pp. 445-447], & *Comment. de invent. f. Crucis* [Ibid., p. 362 & f.].)

« De cruce & mirabilibus eius apud Pictavum. — Crux Dominica, quæ ab Helena reperta est Hierosolymis, ita quarta & sexta feria adoratur

De inventione clavorum. — Speciosi autem omnique metallo nobiliores Dominicæ crucis clavi, qui beata membra tenuerunt, ab Helena regina, post ipsius sacræ crucis inventionem, reperti sunt: & de duobus quidem frenum imperatoris munivit, quo facilius, si adversæ gentes restitissent principi, hac virtute fugerentur. De quibus non est ignotum Zachariam vaticinasse prophetam: « Erit, inquit, quod in os equi poni

« tur sanctum Domini » (Zach., xiv, 20). Eo enim tempore *Adriaticum mare* magnis fluctibus movebatur, in quo tam frequentia erant naufragia ac demersio hominum, ut vorago navigantium diceretur. Tunc provida regina condolens excidia miserorum, unum ex quatuor clavis deponi iubet in pelago, confisa de Domini misericordia quod fœvas fluctuum commotiones facile possit opprimere. Quo factò redditur mare quietum, tranquillaque deinceps navigantibus stabra præstantur. Unde usque hodie nautæ sanctificatum mare venerantur, cum ingressi fuerint, ieiuniis, orationibusque & psallentio vacant.

Clavorum ergo Dominicorum gratia quod quatuor fuerint hæc est ratio: duo sunt affixi in palmis, & duo in plantis: & quæritur cur plantæ affixæ sint, quæ in cruce sancta dependere visæ sint potius quam stare? Sed in stipite erecto foramen factum manifestum est. Pes quoque parvulæ tabulæ in hoc foramen insertus est; super hanc vero tabulam, tanquam stantis hominis, sacræ affixæ sunt plantæ. — Quæritur etiam quid de his clavis fuerit factum. Duo sunt, quos supra diximus, aptati in freno; tertius proiectus in fretum; quartum asserunt esse defixum in capite statuæ Constantini, quæ civitate, ut aiunt, tota excelsior esse suscipitur, scilicet ut tota cui eminet, munitione salutis quodam modo galea coronata esset. Magnam asserunt virtutem esse huius freni: quod ambigi nequaquam potest, quod Iustinus imperator publice expertus est ac suis omnibus patefecit. Illusus enim a quodam mago propter pecuniam amissam, quæ sibi dæmonis umbra intolerabiles per duarum curricula noctium intulisset indicavit infidias, sed cum tertia nocte frenum capiti collocasset, locum infidiandi inimicus ultra non habuit, repertumque auctorem infidiarum gladio perculit »

[Greg. Turon., *De gloria martyrum*, l. I, c. 5 & 6 (ed. Bordier, I, pp. 12-19).]

« Quomodo inventa fuit sancta crux scire debemus. Fuit in tempore Constantini quidam serpens, qui comedebat multos homines Romanorum & bestias: venit itaque Constantinus, & occidit serpentem, & de veneno serpentis factus est leprofus. Sui homines cœperunt quærere medicos qui sanarent eum. Ad ultimum venit quidam medicus, qui dixit se eum sanare, unde fuit magnum gaudium inter Romanos. Dixit-

que medicus ad Constantinum : « Quære unum dolium, & « congrega omnes pueros, & occide eos, & in sanguine illorum « balneabis te, & sanaberis. » Et factum est ita. Congregati sunt ante palatium regis omnes pueri, & exivit rex, & vidit pueros cum matribus suis flentibus & ait : « Melius est ut ego peream « quam tot homines cum filiis. » Et factum est ita. Illæ vero rogantes Deum ut daret Constantino salutem, & exaudita est oratio mulierum. Et quadam nocte beatus Petrus & Paulus venerunt ad Constantinum, & dixerunt ei dum dormiret : « O Constantine, quære sanctum Silvestrum, quia ipse « mundabit te. » Mane autem facto, Constantinus dixit matri suæ, quomodo Petrus & Paulus ei dixerunt. Quo audito regina gavisâ est & quæfivit sanctum Silvestrum, & dixit ei quomodo suus filius eum videre volebat. Quo audito sanctus Silvester accipiens baculum, ivit ad Constantinum; cui ait Constantinus : « O sancte Silvester ex Deo benedicte, qui hodie « suam virtutem in me per te demonstrabit, sana me. » Cui Silvester respondit : « Si credideris in Filium virginis, sanitatem « accipies. » Cui Constantinus : « Amorem Dei super omnia « diligo. » Tunc sanctus Silvester iussit aquam deferri, in qua baptizavit eum, & sanus factus est. Hoc facto, Constantinus dixit sancto Silvestro : « Quid vis ut dem tibi ? » Cui sanctus Silvester : « Nihil aliud peto, nisi sanctorum apostolorum cor- « pora. » Quo audito, Constantinus abstraxit corpora apostolorum de puteo, & statim posuit ea in optimo loco cum magno gaudio & honore. Post hæc vocavit suos milites, dicens se mare transire velle, & omnia quæ haberet in hac parte, sancto Petro daturum, & ita factum est. Transivit mare & fecit *Constantinopolim*, unde Saraceni congregati ibant eum debellari. Constantinus autem hoc audiens, timuit valde; sed angelus Domini nocte veniens, inquit ei : « Noli timere, quia, dum « ingrederis bellum, videbis signum crucis in cœlo, & facies « illud in lancea, & securus ingredere bellum, & habebis vic- « toriam. » Et ita factum est, & occidit multos Saracenos. Hoc peracto, misit Helenam matrem suam *Hierosolymam*, ut quæreret crucem Domini. Cum autem intravit *Hierosolymam*, convocavit omnes Iudæos & petiit crucem : qui dixerunt se nescire. At illa ait : « Per Deum, qui me fecit, nisi eam red- « detis, vos omnes occidam. » Quo audito quærebant inducias, & concessit usque in diem sequentem. Iudæi sciscitabantur ad invicem, si quis sciret ubi esset. Tandem unus, nomine

Iudas, inquit: « Audivi patrem meum dicentem, quod suus
 « atavus sibi dixerat ubi Iudæi miserunt eam. » Post hæc dixe-
 runt reginæ, quod Iudas dixerat. Regina vero retinuit Iudam
 & alligavit eum, donec ipse Iudas oravit ad Deum, & Deus
 indicavit ei ubi sancta crux erat. Foderunt autem terram, &
 inveniunt tres cruces nescierunt quæ esset crux Domini,
 sed mortuus ablati super crucem latronum non movit, tertio
 autem super crucem Domini & revixit, & ita inventa est
 sancta crux. Post hæc foderunt in eodem loco & invenerunt
 clavos, quos fixerunt in manibus & pedibus Domini, & unum
 ex illis dedit Helena Constantino, quem posuit in freno equi
 sui, & post hæc non fuit victus in bello. Postea baptizavit
 Iudam, imponens sibi nomen Quiracus, & constituit illum
 episcopum in *Ierusalem*, per quem Dominus dignatus est
 multa facere miracula. »

[Beda Ven., *Homil. subdit.*, XCIII (Migne, *Patr. lat.*, XCIV, c. 494-
 495).]

« Itaque [Helena] cum ingenti multitudine & regia ambi-
 tione *Hierosolymam* pergat, & ingreditur urbem non iam
 Iudæa sed Christiana, & cæpit quærere animo virili & fer-
 ventissimo zelo lignum sanctæ crucis. Quod ideo ad inveni-
 endum valde difficile erat, quia, ut *Ecclesiastica* narrat *historia*,
 ab Helio Adriano ad suggestionem pontificum Iudæorum in
 eo loco templum Veneri fuerat constructum. Qui pontifices
 hoc fecerunt, ut æmulatione livida tollerent fidelibus
 locum, ne ibi possent Christo flectere genua, ubi prostibulæ
 mulieris erat simulachrum affixum. Sed regina fidelissima,
 funditus everso templo pariter & idolo memorato, invenit
 tres cruces, Domini pariter & latronum. De quibus cum
 orta fuisset hæsitatio, cum qualis esset crux Dominica pro-
 prie nesciretur, iuxta narrationem prædictæ *historiæ*, vir
 venerabilis *Hierosolimorum* tunc temporis antistes Macharius
 solvit hanc dubitationem. Quod qui plenius nosse desiderat,
 eiusdem *historiæ* librum decimum legat. Sed non abs re
 iudicavimus, si & breviter eandem hic rationem profe-
 quamur.

« Eo tempore erat ibi vidua nomine Libania, quæ prius
 fuerat Iudæa; sed defuncto viro suo, Isachar, relicta syn-
 gogæ perfidia, contulit se ad Ecclesiam Christi. Hæc illo
 tempore subitanea morte præventa, supremo flatu pectoris
 sui extremum trahebat spiritum: habebat autem mœrorem

de istius obitu omnis ecclesia, & erat de hæsitatione crucis Dominicæ infinita tristitia. Inter utramque consternationem positus vir Dei Macharius, eiusdem civitatis antistes, cupiens & mœstitiam populi & sollicitudinem reginæ auferre, iussit portare grabatum, in quo Libania decumbebat. Cumquæ illuc fuisset corpus adductum, expandit episcopus Macharius manus suas ad cælum & dixit: « Tu, omnipotens Deus, qui
 « per unigenitum Filium tuum salutem generi humano per
 « passionem crucis eius conferre dignatus es, & nunc in novis-
 « simis temporibus aspirasti in corde ancillæ tuæ Helenæ per-
 « quirere lignum beatum, in quo salus nostra pependit, ostende
 « nunc evidenter ex his tribus, quæ crux fuerit ad Dominicam
 « gloriam, vel quæ extiterint ad servile supplicium, ut hæc
 « mulier quæ semiviva decumbit, statim ut eam lignum salu-
 « tare contigerit, a mortis ianuis revocetur ad vitam. » Et cum
 hoc dixisset, adhibuit primo unam ex tribus, & nihil perfecit; adhibuit secundam, & nec sic quidem aliquid actum est. Ut vero admovit tertiam, repente apertis oculis mulier confurrexit, & stabilitate virium recepta, alacrior multo, quam cum sana fuerat, tota domo discurrere & magnificare Domini potentiam cœpit. Sic evidenti indicio regina, voti compos effecta, templum mirificum in eo loco, in quo crucem repererat, regia ambitione construxit. Clavos quoque, quibus corpus Domini fuerat affixum, portat ad filium, ex quibus ille frenos composuit, quibus uteretur ad bellum, & ex aliis galeam nihilominus belli usibus aptam fertur armasse. Ligni vero ipsius salutaris partem detulit filio; partem vero thecis argenteis conditam dereliquit in loco, quæ etiam nunc ad memoriam sollicita veneratione servantur. »

[Altmannus Altivillarenfis, *Vita s. Helenæ*, c. II, n. 26-28 (AA. SS. Boll., Aug. III, 580).]

« Legistis tamen quod sancta Helena crucem Dominicam per medium secari fecit, & crucem *Constantinopolim* ad filium detulit, crucemque *Hierosolymis* reliquit. »

[Anfellus, cantor s. Sepulcri, *Epistola ad ecclesiam Parisiensem* a. 1108 (Migne, *Patr. lat.*, CLXII, c. 731).]

« Igitur cum per arcanum antiquæ Divinitatis archifisterium, Constantinus imperator Romanum quondam rexisset imperium, ob fidei semen hac & illac ubique spargendum, de gente in gentem, & de regno transivit in regnum (Psalm.,

CIV); dum pro fidelibus hilaris, & pro infidelibus tristis, fidem sanctæ Trinitatis illis infinuavit & istis

« Sed quoniam ipse pro fide Christi & negotiis imperij animum suum in plura divisit, ideo beatam Helenam matrem suam pro se *Ierofolyman* misit, ut eo studiosius ibi Dominicam inquireret crucem, quo ad hanc inquisitionem ipsum Crucifixum ostensorem haberet ac ducem. Beata igitur Helena, sapienti usa consilio, statim interius Deo & exterius obedivit filio, dum non solum valida manu pro eadem inquisitione *Ierofolymani* ivit, sed etiam a Iudæis, ubi lignum Dominicum esset, diligenter inquisivit. Quæ enim de vitiis ad virtutes iam tunc bene operando transivit, non immerito thesaurum illum Divinitatis inquisivit, inquisitum invenit, inventum custodivit. Unde ut & nos cum ea quasi de tenebris propereamus ad lucem, dicere debemus qualiter ipsa eandem invenit crucem, ne quis audientium sic unquam insipiens fiat, ut postea se dicat ista nescire, cum sciat. Eligens ergo sibi de Iudæis viros numero mille, inquisivit ab eis quid de illo ille sciret aut ille; sicque omnes una eademque ratione videns esse contentos, denuo de eis cœpit separare quingentos. Qui, licet instructi essent lege divina, nesciebant tamen quid de eis vellet facere regina, nisi quantum inde Iudas unus ex eis cæteris poterat enarrare Iudæis. Unde & ipse iustam eis inde reddens rationem: « Ligni, inquit, Dominici vult facere quæstionem. » De quo tamen nihil omnino dixerat esse conscriptum, nisi quantum a patre suo vel avo sibi fatebatur esse prædictum. Proinde, recordatus patris & avi veteris, sententias eorum cœpit enodare cæteris, Iudæorum scilicet ac gentium populis enarrando duobus, quidquid inde de parentibus percepit ambobus. Dixerant enim sibi, quod ipse & omnis posteritas illius hoc nosse poterat, quod quandocunque inquisitio ligni fieret, genus eorum amplius regnare non valeat, sed regnum eorum transferendum esset in salutem credentium, de quo scriptum est: « Domini est regnum & ipse dominabitur gentium » (Psal. XXI). — Regina autem revocans ad se omnem Iudæorum cohortem, vitam eis proponebat ac mortem, vitam scilicet, si lignum Crucis ostenderent, mortem autem si demonstrare contemnerent. Sed cum corda eorum ad hæc indurata fuissent, & ea quæ sciebant se nescire dixissent, eo celerius eos quæ dicenda erant dicere cogebat, quo citius

ab eis voluit scire quod nesciebat. Sed cum veritas rei ab eis nulla ratione posset investigari, continuo iussit omnes igne cremari, ut vel sic eos cogeret monitis obedire divinis, quos ad hoc nec blandimentis poterat provocare nec minis. Iudæi autem fibimet inde timentes, & vivere potius quam mori cupientes, tandem, ad ostendendam sibi veritatem nudam, pro se omnibus tradiderunt Iudam. Quem cum nec minis terrere, nec blandimentis ad hoc posset allicere, ut veri aliquid inde vellet dicere, continuo suscipiens de omnibus unum, per septem dies iussit eum in lacu servari ieiunium, usquequo, septem diebus evolutis, ea ratione inde se postularet educi, ut debitam servitutem Dominicæ impenderet cruci. Qui cum ad hæc verba de lacu fuisset educus, continuo Christianis gaudium & Iudæis ortus est luctus; quoniam omnes Iudæi qui convenerant ibi invidebant nobis & timebant sibi. Sed ille qui est salus nostra in tempore tribulationis (Psalm. XXXVI), misertus eis, & misertus est nobis, dum conversus ad nos & reversus ad eos, ea die voluit lætificare Christianos & illuminare Iudæos.

« Pro hac igitur causa, cum illuc, ubi locus erat Calvariæ, undique concurrisset turba plebis bifariæ, contrahere pars cepit ad partem, ne per Iudæorum impietatem ars deluderet artem. Iudas autem inter cæteros stans in conspectu filiorum hominum, ex intimo cordis orationem hanc fudit ad Dominum, quatenus ipse sibi monstrare dignaretur ubi esset crucis Dominicæ fossa, qui Moyfi quondam patris nostri Ioseph ostendere dignatus est ossa. Sed quoniam eiusdem loci certum non poterat invenire vestigium, nisi divina pietas cœleste aliquid vellet demonstrare prodigium, ideo ad informandam non credentium spem & credentium fidem subito locus commotus est idem. Insuper etiam, ad declarandum Dominicæ crucis lignum, aliud continuo secutum est signum, dum, ad edomandum cor Iudæorum indomitum, statim de eodem loco fumus ascendit aromatum. Iudas autem, qui prius inter spem pendebat & metum, pro mœrore cœpit habere gaudium & pro gaudio fletum, gratias videlicet agens Deo in univervis quæ gloriose fiebant ab eo. Deinde ad terram se inclinans humiliter, fossorio arrepto, fodere cœpit viriliter: sed & alij post alios tamdiu cum eo fodere cœperunt usquequo pro una cruce, quam quærebant, tres pariter invenerunt. O quam mira & inaudita res, quod crux una quærebatur, & inventæ

funt tres, quamvis pro illuminandis fidelium animabus, multo pretiosior esset una duabus!

« Unde mirum non est, quod idem Iudas inter alios sollicitatus est primus quid sibi agendum esset ex crucibus tribus, quoniam, sicut ex synagoga Iudæorum plures affirmavere Iudæi, duæ cruces latronum & tertia Dei. Sic igitur cum inter tot cruces Iudas ipse nescisset cuius aut cuius illa vel illa fuisset, continuo mortuus quidam resuscitatus ibidem, præ cæteris crucibus cruci Dominicæ magis adhibebat fidem. Nec enim humanæ ignotum esset solertiæ quid honoris ac reverentiæ duabus deberet aut tertiæ; ideo postquam eundem mortuum ad unam & aliam crucem populus inaniter admovit, continuo tertiæ admotus, virtutem sanctæ crucis agnovit, posteaquam duabus illum crucibus turba pedestris in vanum porrexit, statim appositus est tertiæ & surrexit. Unde non immerito Deum benedixerunt cuncti, quibus virtutem ligni Domini resurrectione testabatur defuncti, merito etiam defunctus idem ei præ cæteris benedixit, qui eadem die mortuus fuerat & revixit. »

[Berengofus, *De laude & inventione s. Crucis*, l. II, c. 5-7 (Migne, *Patr. lat.*, CLX, cc. 956-958).

Perplura alia LATINA de s. Helenæ Hierosolymitano itinere testimonia hic cumulare haud esset difficile, quum fere nullum sit, sive chronicon, sive martyrologium, qui istud sedulo non recenseat, e quibus hæc tantum exempli gratia proferantur :

Alcuinus, *Carmina*, c. 147 (ed. Froben), II, 219; Ado Viennensis, *Chronicon* (Migne, *Patr. lat.*, CXXIII, c. 91); Otto Frisingensis, *Chron.*, l. IV, c. 5 (ed. Cuspinian., f. xliij b); Vincentius Bellocensis, *Speculum hist.*, l. XIII, c. 94-95 (ed. Duac., p. 537); Iacobus de Voragine, *Legenda aurea*, c. 68 (ed. Græffe, p. 303); Gotefridus Viterbiensis, *Pantheon*, l. XXII, c. 3 (Pertz, *Mon. G., SS.*, XXIII, p. 177); Petrus de Natalibus, *Catal. sanctorum*, l. VII, c. 73 (Vicentiæ, 1493, in-f.); *Viola sanctorum* (1499, in-4, f. 34-36); Mombritius, *Sanctuarium* (f. l. n. d. [f. XV], in-f., f. 210-211); Iohannes Capgrave, *Catalogus sanctorum Angliæ* (Lond., 1516, in-f., ff. 173 b-176 b).]

(Cf. Eusebius, *De vita Constantini*, l. III, c. 42-44; Samuel Anienfis, *Summarij temporum*, pars II, ad ann. 344; f. Cyrillus Hierosol., *Epist. ad Constantinum*, c. 3; f. Ioh. Chrysoctomus, *In Psalm.*, 109; Socrates, *Hist. eccles.*, l. I, c. 17; Sozomenus, *Hist. eccles.*, l. II, c. 1; Iohannes Malalas, *Chronogr.*, l. XII (Migne, *Patr. gr.*, XX, cc. 1101, XIX, c. 665, XXXIII, c. 1168, LV, c. 274, LXVII, cc. 117, 929, XCVII, c. 177); Theophanes, *Chronicon*, ad ann. 5817 (ed. Bonn., I, pp. 36-40); Leo imp., *Epist. ad Umarum* (*Max. bibl. PP.*, ed. Lugd., XVII, pp. 44-47);

Photius patr., *Amphilochianæ quaestiones*, q. 107 (Athen., 1858, in-8, p. 182); Alexander monachus, *De inventione s. Crucis* (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVII, c. 4016-4076, præf. c. 4062 & f.); Simeon Metaphrastes, *Vita Silvestri I papæ* (Surius, *Vitæ Sanctorum*, 31 Dec., ed. Colon., t. VI, pp. 1178 & 1187); id., *Vita s. Luciani*, c. V, n. 40 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 416); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. VIII, c. 3, 29, 30 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVI, c. 16, 109, 112); Zonaras, *Annales* (ed. Basil., 1557, III, 6); f. Andræas Cretenfis, *Orat. prima & secunda in exaltationem s. Crucis* (ed. Combefis, Paris., 1644, 103 & 109); Codinus, *De ædificiis* (ed. Bonn., p. 73). — Eutychiuss, *Annales* (ed. Pococke, I, 450 & seqq.); Abulpharagius, *Chron. Syriac. dynast.*, VIII (ed. Bruns, I, p. 625); Moysè de Khorène, *Hist. d' Arménie*, l. II, c. 87 (tr. Florival, I, 364-367) & *Itinera gr.*, I, *Itinera diversa*. — Cf. etiam *AA. SS. Boll.*, 18 Aug., III, 578; Hardy, *Descript. catal.*, I, 1, 34-36; Hartmann, *Differt. histor. de Helena* (Marburgi, 1733, in-4); Fr. Grundt, *Kaiserin Helena's Pilgerfahrt* (Dresd., 1878, in-4); K. Paparigopoulos, 'Η Βασιλίσσα Ἑλένη ἐν Ἱερουσόλῃμ, Δελτίον τῆς Ἐπιτομῆς, 1878, 334.)

326. CONSTANTINI MAGNI AD MACARIUM, EPISCOPUM HIEROSOLYMITANUM, DE LOCIS SANCTIS EPISTOLA.

[Eusebius, *De vita Constantini*, l. III, c. 30-52 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 1089-1093).]

326-327 EUSTATHIUS, ecclesiæ S. Sepulchri ædificator. (29)

« Eustathius, Constantinopolitanus presbyter, agnoscitur, cuius industria in Ierosolymis martyrium constructum est. »

[S. Hieronymus, *Chronicon* (Migne, *Pat. lat.*, XXVII, c. 679), quem excipit Prosperus Aquitanicus, *Chronic.* (*Ibid.*, LI, c. 576).]

326-327. CONSTANTINUS MAGNUS ECCLESIAS IN PALÆSTINA CONSTRUIT.

[S. Hieron., *Chron.*, lib. II, ad ann. 30 Constantini imperatoris (Migne, *Patr. lat.*, XXVII, c. 499-500); Sulp. Severus, *Hist. sacra*, lib. II, c. 33 (Migne, *Patr. lat.*, XX, c. 148); Cassiodorus, *Hist. tripartita*, l. II, c. 18; l. VI, c. 7 (Migne, *Patr. lat.*, LXIX, c. 937, 1035). *Itinerarium Burdigalense* (supra, t. I, p. 17-18). — Eusebius, *De vita Constantini*, l. III, c. 25-30, 43, 53; *Oratio de laudibus Constantini*, c. 9 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 1085-1089, 1101, 1116, 1372); f. Cyrillus Hierosol., *Catech.*, XIV, c. 9, 22 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIII, c. 833, 856); Socrates, *Hist. eccles.*, l. I, c. 17 (Migne, *Patr. gr.*, LXVII, c. 120); Sozomenus, *Hist. eccles.*, l. II, c. 4 (Migne, *Patr. gr.*, LXVII, c. 941); Theodoretus, *Hist. eccles.*, l. I, c. 16-18 (Migne, *Patr. lat.*, LXXXII, c. 956 & f.). — Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. VIII, c. 30 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVI, c. 112). Abulpharagius, *Chron. Syriac. dynast.*, VIII (ed. Bruns, I, p. 62).]

326-327 DRACILIANUS, *vices gerens praefecti praetorij, ecclesiis ex-
struendis a Constantino praepositus.* (30)

[Constantinus M., *Epist. ad Mac.* (Eusebius, *De vita Constantini*, l. III, c. 30-32, Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 1089 & f.).]

c. 330 ** AURELIANENSES *quidam, a f. Evurtio missi.* (31)

Post dedicationem autem, causa sanctarum reliquiarum per-
ducendarum, diversi in orbis partes missi diversa appetunt:
quidam *Hierosolymam* pro sanctae Crucis, quidam autem
Romam pro beatissimorum Petri & Pauli apostolorum &
martyrum reliquiis.

[Lucifer subdiaconus, *Vita f. Evurtij Aurelianensis episcopi*, c. II,
no 13 (*AA. SS. Boll.*, 7 sept., III, p. 56).]

c. 330 EUTROPIA, *Constantini Magni socrus.* (32)

[Eusebius, *Vita Constantini*, l. III, c. 52; Sozomenus, *Hist. eccles.*,
l. II, c. 4 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 1112, LXVII, c. 944).]

(Cf. *Itinera graeca*, I.)

c. 330 *S. POTENTINUS, *Aquitanus, & filij eius FELICIUS &
SIMPLICIUS, eremitae in diacesi Colonienfi.* (33)

« . . . Veritus praedictos duos filios, Felicium scilicet &
Simplicium, post se relinquere, secum abduxit, quatenus &
ipsi mundana exuti tunica, viam veritatis incedentes, nudi &
expediti Christi vestigia sequerentur . . . »

[*Legenda ff. Potentini, Felicij & Simplicij* (*AA. SS. Boll.*, Iun. III,
p. 576).]

331. ECCLESIA ANTIOCHENA, PULSO S. EUSTATHIO PATRIARCHA, A
ROMANA COMMUNIONE SECEDIT.

[S. Hieronymus, *Chron.*, l. II (Migne, *Patr. lat.*, XXVII,
cc. 497-498); Eusebius, *Vita Constantini*, l. III, c. 59; Theo-
doretus, *Hist. eccl.*, l. II, c. 27 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 1126,
LXXXII, c. 1080).]

vel 332 EUSEBIUS, *Caesariensis episcopus*, EUSEBIUS, *episcopus Nic-
comediae, ac THEOGNIS, Nicenus episcopus.* (34)

[Theodoretus, *Hist. eccles.*, l. I, c. 20. Sozomenus, *Hist. eccles.*, l. II,
c. 16 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXII, c. 965, LXVII, c. 972).]

(Cf. *Itinera graeca*, I.)

c. 332. CONSTANTINI MAGNI AD MACARIUM, DE LOCIS SANCTIS ET QUERCU MAMBRE EPISTOLA.

[Eusebius, *Vita Constant.*, l. III, c. 52-53 (Migne, *Patr. gr.*, XX, c. 1112 & f.).]

333 ANONYMUS, *Itinerarium a Burdigala Hierusalem usque.* (35)

[Editum supra, t. I, pp. 1-25.]

333 MAXIMUS, *Diospolitanus, Macarium in patriarchatu Hierosolymitano excepturus.* (36)

[Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XIV, c. 39 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVI, c. 1189).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

333-335. MAXIMUS II, HIEROSOLYMITANUS PATRIARCHA, ECCLESIIIS IN PALÆSTINA EXSTRUENDIS PRÆSIDET.

« Iste sanctus fecit ecclesiam Domini sepulcri, mediante pretio & thesauro S. Helenæ, & ecclesias montis *Oli-veti*, & vallis *Iofaphat* & *Bethleem*: ad quarum ecclesiarum dedicationem ex omni orbe conveniebant episcopi & sacerdotes, quos pridem ad earum dedicationem Constantinus Magnus & mater eius Helena pie invitaverunt. »

[Theodoricus Pauli, *Liber bellorum Domini* (*AA. SS. Boll.*, Mai., III, xvj).]

334. CONCILIUM CÆSARIENSE in Palæstina.

[Manfi, *Concilia*, II, c. 1121.]

335. CONCILIABULUM TYRIUM.

[Manfi, *Concilia*, II, c. 1123.]

335 CONCILIABULUM HIEROSOLYMITANUM, *cui plurimi interfuerunt episcopi, fere omnes Arianæ fautores hæresis, ad dedicandam basilicam S. Sepulchri.* (37)

[Manfi, *Concilia*, II, cc. 1155-1160; Eusebius, *Vita Constantini*, l. IV, c. 43; f. Athanasius, *De synodis*, c. 21; Theodoretus, *Histor. eccles.*, l. I, c. 29; Socrates, *Hist. eccl.*, l. I, c. 33; Sozomenus, *Hist. eccles.*, l. II, c. 26; Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. VIII, c. 50 (Migne, *Patrol. gr.*, XX, c. 1194, XXVI, c. 718, LXVII, cc. 163 & 1008, LXXXII, c. 988, CXLVI, cc. 199-203). — Eutychius, *Annales* (trad. Pococke, I, 465).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

- 335 S. ATHANASIUS, *Alexandrinus episcopus*. (38)
 [Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 527 (ed. Bonn., I, p. 47).
 — Eutychius, *Annales* (trad. Pococke, I, p. 465).]
- a. 335 ZENOBIUS, *Martyrij Hierosolymitani architectus*. (39)
 [Theophanes, ad ann. 528 (ed. Bonn., I, 50).]
 (Cf. *Itinera græca*, I.)
- c. 335*. SYLVESTER I PAPA OMNIBUS SANCTUARIA TERRÆ SANCTÆ,
 A CONSTANTINO RECENTER EXSTRUCTA, VISITANTIBUS INDUL-
 GENTIAS CONCEDIT.
 [*Bulla Pij IV*, 9 apr. 1561, ap. Lavigerie, *Ste-Anne de Jéruf.*
 (Alger, 1879, in-8, p. 10), *citata, quæ nos eam omni via quæ-
 rentes huc usque latuit.*]
338. CONSTANTII AUGUSTI EXPEDITIO SYRIACA.
 [S. Athanasius, *Apologia contra Arianos*, c. 51 (Migne, *Patr.*
gr., XXV, c. 342); Iulianus imp., *Oratio I, in Constantij imp.*
laudem (ed. Petavius, Paris, 1630, p. 36); Libanius, *Oratio*
III (ed. Paris, 1627, p. 121); Cod. Theodof., *Chronol. legum* (ed.
 Gothofred., Lipsi., 1737, in-fol., p. xxxix).]
341. CONCILII ANTIOCHENUM.
 [Manfi, *Concilia*, II, c. 1305.]
- c. 342 ELPIDIUS & PHILOXENUS, *Romani presbyteri, legati*
f. Iulij I papæ in Antiochiam missi. (40)
 [S. Iulius I, *Epist.*, 342 (Manfi, *Concilia*, II, c. 1211).]
342. EPISCOPI EX SYRIA, PHENICIA ET PALÆSTINA AD SYNODUM
 ROMANUM CONVENIUNT.
 [S. Iulius papa, *Epist.*, 342 (Ibid., c. 1211).]
- 342 GABIANUS COMES, *qui in Syriam & Palæstinam litteras*
f. Iulij papæ attulit. (41)
 [S. Iulius I papa, *Epist.*, 342 (Ibid., c. 1211).]
- 342 STERCORIA *Ratumagensis, e Silvanectorum pago, in*
Mothana Nabatheorum sepulta. (42)
 [*Inscriptio græca* (Waddington, *Inscr. grecques & latines de la Syrie*,
 n° 2036); cf. *Bull. de la Soc. des ant. de France*, 1878, pp. 166-167.]
- c. 343 S. MILLUS *sive MILESIUS, in Persia episcopus*. (43)
 « Milesius episcopus solummodo peram circumferens,
 quæ sacrum codicem Evangeliorum habebat, perrexit ora-

tionem factururus ad *Hierosolyman* & inde in *Ægyptum*, ut videret monachos ibidem conversantes. Qualis igitur iste sanctus & miraculorum fuerit operator, Syri sunt testes, qui eius actus vitamque scripserunt.... »

[Cassiodorus, *Historia tripartita*, l. III, c. 2 (Migne, *Patrol. lat.*, LXIX, c. 948).]

(Cf. Sozomenus, *Hist. eccl.*, l. II, c. 14 (Migne, *Patr. gr.*, LXVII, c. 968, & *Itinera græca*, I).

348. SYNODUS ANTIOCHENA.

[Manfi, *Concilia*, III, c. 163.]

349 CONCILIUM HIEROSOLYMITANUM, cui xvj interfuerunt episcopi, præside Maximo, Hierosolymitano episcopo. (44)

[Manfi, *Concilia*, III, cc. 171-174.]

350 CONCILIABULUM HÆRETICORUM, HIEROSOLYMIS, in quo Acacius, Cæsariensis metropolita, Maximum, episcopum Hierosolymitanum, deposuit. (45)

[Manfi, *Concilia*, III, cc. 179-180.]

c. 350 S. BASILIUS de Cæsarea. (46)

[Amphilochus, *Vita s. Basilij*, c. 1 (Migne, *Patr. gr.*, XXIX, c. 366).]
(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 350 PEREGRINI pauperes, Hierosolyman e tota Asia confluentes. (47)

[Eusebius, *Vita Constantini*, l. IV, c. 44 (Migne, *Patr. gr.*, XX, cc. 1194-1195).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 350 S. HILARIO. (48)

« Beatus Hilarion, cum Palæstinus effet & in *Palæstina* viveret, uno tantum die vidit *Ierosolyman*, ut nec contemnere *Loca Sancta* propter viciniam, nec rursus Dominum loco claudere videretur..... »

[S. Hieronymus, *Epistola LVIII ad Paulinum* (Migne, *Patrol. lat.*, XXII, c. 581). Cf. Flodoardus, *De triumphis Christi in Pal.*, l. III, c. 3. (*Ibid.*, CXXXV, c. 531-543).]

c. 350 ELPIDIUS chorepiscopus & SISINNIUS, Cappadocesens. (49)

[Palladius, *Hist. Lausiaca*, c. 106, 109 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, c. 1211-1214).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

2. 350 IOHANNES de Lyco. (50)

[Palladius, *Hist. Lausiaca*, c. 43 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, cc. 1115-1118).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

350-352. IUDÆI IN PALÆSTINA REBELLANTUR.

[Aurelius Victor, *De Cæsaribus*, c. 42 (ed. Schænberger, Vienne, 1816, p. 144); f. Hieronymus, *Chron.*, l. II (Migne, *Patr. lat.*, XXVII, cc. 501-502); Eutychiuss, *Annales* (tr. Pococke, p. 466).]

3. 350 Sophronius græcus. (xij)

[*Laudes Bethleem*, opus græcum, hodie deperditum, a f. Hieronymo (*De viris ill.*, c. 134, ap. Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 716) recensitum.]

0-353 Iunior philosophus. (xij)

« Similiter aliæ civitates Aſcalon & Gaza, in negotiis eminentes & abundantes omnibus bonis, mittunt omni regioni Syriæ & Ægypti vinum optimum. Neapolis civitas glorioſa & valde nobilis. Tripolis & Scythopolis & Byblus & ipſæ civitates induſtriœ. Heliopolis, Libano monti proximans, nutrit pulcherrimas mulieres, quas Libanitidas appellant. Sunt iterum optimæ civitates Sidon, Sarepta, Ptolemaïs, Eleutheropolis & Damafcus.

« Quoniam ergo ex parte ſupra dictas deſcripſimus civitates, neceſſarium mihi videtur, ut etiam quidnam unaquæque civitas proprium habeat exponamus, ut qui legit certam earum ſcientiam habere poſſit. Scythopolis igitur, Laodicia, Byblus, Tyrus, Berytus omni mundo linteamen emittunt; Sarepta vero, Cæſarea, Neapolis & Lydda purpuram præſtant; omnes autem fructiferæ vino, oleo & frumento; Nicolaum vero palmulam invenies abundare in Palæſtina regione, in loco qui dicitur Hiericho, ſimiliter & Damafci minores palmulas, ſed utiles, & piſtacia & omne genus pomorum.

« Iam nunc dicendum eſt quid etiam in ſe ſingulæ civitates, de quibus loquimur, habeant delectabile. Habes ergo Antiochiam in ludis circenſibus eminentem, ſimiliter & Laodiciam & Tyrum & Berytum & Cæſaream. Et Laodicia mittit aliis civitatibus agitadores optimos, Tyrus & Berytus mimarios, Cæſarea panto-

mimos, Heliopolis choraulas, Gaza pammacarios, Afcalon athletas luclatores, Caftabala pyelas. Omnes autem temperatos aeres habent. Et hæc quidem Syriæ ex parte dicta, ut potuimus. »

[Iunior philofophus, *Totius orbis defcriptio* (Kiefe, *Geographi latini minores*, pp. 109-111; cf. *ibid.*, p. xxx).]

351 (8 mai.). CYRILLUS, EPISCOPUS HIEROSOLYMITANUS AD CONSTANTIUM IMPERATOREM DE CRUCE, SUPER GOLGOTHAM IN AERE VISA, SCRIBIT.

[*Epift. Cyrilli* (Migne, *Patr. gr.*, XXXIII, c. 1170).]

352. SOLEMNE FESTUM DIE XIII SEPTEMBRIS HIEROSOLYMIS INSTITUITUR.

[Sozomenus, *Hift. ecclef.*, l. II, c. 26, l. IV, c. 5 (Migne, *Patr. gr.*, LXVII, cc. 1008, 1117); Theophanes, *Chronogr.* ad ann. 5887 (ed. Bonn., I, p. 62).]

353. CHRISTIANORUM ORTHODOXORUM IN SYRIA SUB GALLO PERSECUTIO.

[Ammianus Marcellinus, *Hift. rom.*, l. XIV, c. 9 (ed. Teubner, p. 30 & f.); f. Hieronymus, *Chron.* (Migne, *Patr. lat.*, XXVII, cc. 501-502).]

353. *MONACHI HIEROSOLYMITANI QUATUOR IN ITALIAM TRANSEUNT, & Affifiæ capellam f. Mariæ de Iofaphat exftituunt, quæ anno 1207, a f. Francifco reædificata, nomen f. Mariæ Angelorum five de Portiuncula affumpfifit.

[Oftavius Spader, Affifiensis epifc., *Traclat. de indulgentia Portiunculæ*; cf. *AA. SS. Boll.*, Oët. II, p. 813.]

c. 355 S. Epiphanius. (xiv)

Ἐγκώμιος εἰς τὴν ἁγίαν τὴν θεοτόκον. (*Laus Terræ Sanctæ.*)

[Migne, *Patr. gr.*, XXIII, c. 1282.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

355-358 S. EUSEBIUS, *Vercellenfis epifcopus*, & S. GAUDENTIUS, *poftea Novarienfis epifcopus*. (51)

« Tum illi [Ariani] graviter indignantes, ita nequitiam fuam fuiſſe deluſam, novis eum [Eufebium] per Conftantium principem paſſionibus vexaverunt, nam poſt multas iniurias Orientis plagæ illum exilio relegarunt, in quo tanta paſſus eſt, ut martyrij invictam gloriam reportaret. »

[S. Ambrosius, *Sermo LVI, De natali sancti Eusebii, Vercellensis episcopi* (Migne, *Patr. lat.*, XVI, c. 720).]

« Hos [Eliam, Elifæum, Ioannem, Elifabeth, etiam exules] fecutus Eusebius sanctus, exivit de terra sua & de cognatione sua, & domestico otio peregrinationem prætulit. Pro fide quoque exilij dura præoptavit atque præelegit, coniuncto sibi sanctæ memoriæ Dionysio, qui posthabuit imperatoris amicitiam exilio voluntario. »

[S. Ambrosius, *Epistola C, ad ecclesiam Vercellensem* (Migne, *Patr. lat.*, XVI, c. 1207).]

« Eusebius, natione Sardus, & ex lectore urbis Romanæ Vercellensis episcopus, ob confessionem fidei a Constantio principe *Scythopolim* & inde *Cappadociam* relegatus, sub Iuliano imperatore ad ecclesiam reversus, edidit in psalmos commentarios Eusebii Cæsariensis, quos de Græco in Latinum verterat. Mortuus est Valentiniano & Valente regnantibus. »

[S. Hieronymus, *Liber de viris illustribus*, c. 96 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 697); quem excripserunt Rufinus, *Hist. eccl.*, l. I, c. 20 & 30 (Migne, *Patr. lat.*, XXI, cc. 493 & 500), f. Maximus Taurinensis, *Sermo de f. Eusebio* (*A.A. SS. Boll.*, 25 Iun., V, p. 50), Sulp. Severus, *Hist. sacra*, l. II, c. 39 (Migne, *Patr. lat.*, XX, c. 151), Freculphus ep. Lexoviensis, *Chronicon*, t. II, l. IV, c. 4 (*Bibl. Max. PP.*, ed. Ludg., t. XIV, p. 1173).]

« Adhærens [f. Gaudentius] beatissimo viro f. Eusebio confessori [Vercellensi episcopo], prompto animo una cum ipso exilium expetiit.... Postquam pastoris absentia Vercellensem plebem destitutam antiquus hostis perspexerat, malignis quibusdam suasionibus atque interno bello memoratam Dei ecclesiam omnemque plebem visus est impugnare. Sed ocius, opitulante Deo, adhæsit Dei clementia per adventum beati Gaudentij.... »

[Anonymus (f. VI), *Vita f. Gaudentij*, c. 2 (*A.A. SS. Boll.*, Ianuar., II, 419).]

« In ipso concilio [Mediolanensi] loris ligati sancti Dei pontifices & martyres in exilium deportabantur cum Dionysio & papa Liberio Eusebius autem propter senectutis gravitatem in cavea missus, quasi esset devastator vineæ Christi & totius imperij pacis, ductus *Scythopolim*, traditusque in manus Arianorum, ut in eo suas completerent voluntates

.

« *Scythopolis* autem urbs est *Palæstinæ* insignis in tribu Manasse posita, quæ alio nomine *Bethsan* vocatur, quam Scriptura divina cognominat domum Nicam, quod in nostra lingua domus inimicorum dicitur: hanc autem non potuit Manasses, id est populus Israel hæreditare, sicut in libro Iudicum dicitur: quæ etiam urbs est Scytharum, nam Scythæ aliquando bellando undique longe lateque, Ægyptiorum regnum egressi cunctamque pene Asiam tenentes, hanc condiderunt urbem; est etiam metropolis, sicut in eodem libro legitur. Ad hanc ergo urbem cum exilio perductus esset, ut diximus, beatus Eusebius, cavea constrictus, licet non delectabiliter se movere potuisset, tamen vertere se & circumquaque proficere poterat: quod cernentes Ariani, inde eum abstraxerunt & in angusta domo clauserunt, ubi clausum retinentes, abstraxerunt ab eo ciborum atque potus copiam, ita ut per multos dies inediam pateretur, & pene dissolveretur famis inopia. Tunc scripsit librum ad Patrophilum custodem: « Servus « Dei Eusebius cum conservis suis, Patrophilo custodi cum « suis. Rapuerunt me Arriomanitæ, & vi multorum nimio fu- « rore nudato corpore me supinum de cavea hospitoli per ter- « ram traxerunt, meque in hospitio alio clausum tenent, neque « panem manducaturum neque aquam bibiturum profitentur, « quousque consentiam illis: quare opportunum est mihi ante « de corpore exire, quam ista consentire. Videte quia contra « ius divinum ac publicum commisitistis; iam sunt enim septem « dies, & nisi hoc emendaveritis, eritis procul dubio homi- « cidæ. » Quartadecima die igitur, superveniente Patrophilo, cum suis consilium iniens, mitigati hoc libello, in alio rursum eum hospitio receperunt, permittentes loqui cum eo qui venerant gratia visitationis: & hoc non diu. Vigesimo quinto die erumpunt denuo, & armati fustibus ad eum venire in hospitio, eumque rapientes, in angustiiori carcere mancipati sunt; talique ergastulo eum recluserunt, ut esset illo brevior illoque in latitudine angustior, ita ut genua illius curva pedes extendendo minime videre suos potuisset; caput vero ita pressum ipso ergastulo habebat, ut nullatenus cælum respicere potuisset; humeros autem vel cubitos minime movere poterat, immobilis tantum manens, & nisi Angelorum visitatione foveretur, humanum corpus hanc iniuriam tot diebus ferre minime valuisset. Sed omnipotens Deus, qui Ionam prophetam in ventre ceti servavit,

custodivit non minus hunc sanctissimum athletam suum in multis incommoditatibus suis, & in isto sævissimo ergastulo positum. Duravit enim ibi usque ad exitum Constantij imperatoris. Referunt enim, qui cum eo fuerunt, quod tantum erat alacer & passus divino cibo, ut nullatenus pœnam sentiret ipsius carceris & nullius inediæ; & frequenter certificabat suos, affirmans quia cito ad propria essent reverfuri. Visitabat ergo circumquaque ecclesias catholicas, mittendo illis epistolas suas: misit etiam ad urbem Vercellensem dilectissimam epistolam, commonens universam plebem, ut sollicitè se custodirent cauteque agerent & aliter non crederent, nisi sicut ipse eis verbis ostenderat. Ad ecclesiam vero Mediolanensem similiter misit cum subscriptis suis, ut non aliter crederent, nisi quod ab ipso vel a Dionysio suo episcopo audierant.

« Igitur post obitum Constantij imperatoris, Iulianus successor, *Constantinopolim* veniens, cogitare cœpit quemadmodum sibi populum complacaret & eorum favorem decenter acquireret, quod artificiosè peragebat Iubet episcopos exilio deportatos evocari & ad propria reverti Et hac occasione sancti præfules de exilio revertebantur ad propria.

Contigit autem ut beatus Eusebius, cuius hætenus memoriam agimus, *Alexandriam* deveniens ad *Scythopoli* civitate, Athanasium incolumem reperit, cui omnium pœnarum genera, quæ in exilio passus est, exposuit. »

[*Passio vel vita sancti Eusebij Vercellensis episcopi* (auctore anonymo) ex ms. pergameni monasterij Nonantulani ante annum 1000 exarato (Ughellus, *Italia sacra*, t. IV, c. 757 & l.). Cf Ekkehardus Uraugiensis, *Chron.*, ad ann. 358 (Pertz, *Mon. G. SS.*, VI, p. 113); Honorius Augustodun., *Liber de eccles. scriptoribus* (*Bibl. max. PP.*, ed. Lugd., t. XX, p. 1031); Otto Frilingensis, *Chron.*, l. IV (edit. Cuspinian., Argentorat. 1515, p. xlv b); Albericus monach., *Chron.*, ad ann. 357 (Pertz, *Mon. G., SS.*, XXIII, p. 686); Vincentius Bellovac., *Specul. histor.*, l. XIII, c. 12 (ed. Duac., 1624, p. 545); Franciscus Bonhomius, *Antiquorum patrum sermones & epistolæ de s. Eusebio, episcopo Vercellensi* (Mediol., 1581, in-4); Stephani Ferrerius, *Vita & res gestæ s. Eusebij Vercellensis episcopi* (Romæ, 1602, in-4); Surius, *Vite sanctorum*, ad d. I Aug. (ed. Colon., 1618, p. II, p. 19 & l.).]

(Cf. s. Athanasius, *Apologia ad Constantium imp.*, c. 27, *Apologia de fuga sua*, c. 4, *Historia Arianorum ad monachos*, c. 34 (Migne, *Patr. gr.*, XXV, cc. 630, 649, 732-733); s. Epiphanius, *Adv. hæreses*, Hæ-

ref. XXX (Migne, *Patr. gr.*, XLIII, c. 226); Theodoretus, *Hist. eccl.*, l. II, c. 12 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXII, c. 1030), & *Itinera græca*, I.)

356 SYRUS *diaconus*, & VICTORIANUS *exorcista*. (52)

« His ergo dum afficeremur cogitationibus, & omnem consolationem fratrum, qui ad nos ex diversis veniebant provinciis, ad dolorem magis absentiae vestrae, quam ad lætitiā verteremus, hoc præstare dignatus est Dominus, ut id, de quo eram sollicitus, non solum litteris sinceritatis vestrae, sed & præsentia carorum nostrorum, Syri diaconi & Victoriani exorcistæ, cognoscere potuerim. »

[S. Eusebius, Vercellenis episc., tunc in Palæstina exul, *Epistola ad presbyteros & plebem Italiae* (Migne, *Patr. lat.*, XII, c. 947).]

358, 360, 362. CONCILIA ANTIOCHENA.

[Manfī, *Concilia*, III, c. 265.]

c. 360 **S. URSICINUS, *episcopus Senonensis, in Phrygiam cum f. Hilario exsulatus*. (53)

« A Constantio Augusto tunc imperante hæreticorum machinamentis obtemperante, iussus est cum pluribus aliis apud Phrygiam exilio relegari. Sanctus vero Ursicinus post aliqua laborum itinera Ierosolymam adiit ad sepulcrum sanctæ resurrectionis Domini nostri Iesu Christi visitandi gratia. Cumque parvo temporis apud episcopum Ierosolymorum commoratus fuisset, petiit ab ipso reliquias ss. Innocentium, & recessit. Inde Cæsaream Cappadociæ veniens, a f. Basilio pontifice petiit de reliquiis beati Mamerti martyris. Postea devenit Constantinopolim & iterum venit apud Phrygiam. Mortuo siquidem Constantio, Iovinianus subsequitur in imperio; qui ob amorem Christianæ legis, continuo fecit ipsos sanctos exilio relegatos revocari, veniensque beatus Ursicinus Senonas, in sede episcopali susceptus, multos cum pace postea vixit annos. »

[*Officium f. Ursicini*, l. 2-3 (*AA. SS. Boll.*, 24 Iul., V, p. 546); cf. *Gall. christ.*, XII, p. 5.]

362 S. PHILROMUS. (54)

[Palladius, *Hist. Lausiaca*, c. 113 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, cc. 1216-1218).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

362-363. IULIANUS APOSTATA CHRISTIANOS ANTIOCHIÆ, GAZÆ ET
HIEROSOLYMIS PERSEQUITUR.

[*Chronicon Paschale* ad ann. 5871 (ed. Bonn., I, 545-552); Paulus Orosius, *Historiæ*, l. VII, c. 30 (Migne, *Patr. lat.*, XXXI, c. 1142); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. X, c. 32 & f. (Migne, *Patr. gr.*, XLVI, c. 536); cf. *Acta apocr. f. Iude Quiriaci*, l. II, n° 14 (*AA. SS. Boll.*, Mai. I, 446-451) & Fabricius, *Salutaris lux*, pp. 294-338.]

363. SEBASTE, S. IOHANNIS-BAPTISTÆ HELISÆIQUE SEPULCHRA IULIA-
NUS APOSTATA APERIRI IUBET.

[Rufinus, *Hist. eccles.*, l. II, c. 28 (Migne, *Patr. lat.*, XXI, c. 536); Theodoretus, *Hist. eccl.*, l. III, c. 3 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXII, c. 1092); Philostorgius, *Hist. eccl.*, l. VI, c. 4 (ed. H. Vales., Parif., 1673, p. 503); *Chron. Paschale*, ad ann. 5871 (ed. Bonn., I, 546).]

363 ALYPIUS *Hierosolyman ad Templum Iudæorum instau-
randum missus.* (55)

« Igitur ex omnibus locis atque provinciis convenere Iudæi, locum Templi olim igne confumti aggredi cœpere, comite properandi operis ab imperatore concessõ . . . »

[Rufinus, *Hist. eccl.*, l. I, c. 37 (Migne, *Patr. lat.*, XXI, c. 505).]

« . . . Ambitiosum quondam apud *Hierosolyman* templum, quod post multa & interneciva certamina, obsidente Vespasiano posteaque Tito, ægre est expugnatum, instaurare sumptibus cogitabat inmodicis, negotiumque maturandum Alypio dederat Antiochenfi, qui olim *Britannias* curaverat pro præfectis.»

[Ammianus Marcellinus, *Res gestæ*, l. XXIII, c. 1 (ed. Teubner, p. 307).]

(Cf. f. Ioh. Chrysofomus, *Contra Iudæos & gentiles, quod Christus sit Deus*, c. 16, *De f. Babyla, contra Iulianum & gentiles*, c. 22, *Expositio in Psalmum*, IX, c. 5 [Migne, *Patr. gr.*, XLVIII, c. 835; L, c. 568; LV, c. 286]; Philostorgius, *Hist. eccl.*, l. VII, c. 9 [ed. H. Vales., Parif., 1673, p. 506]; Socrates, *Hist. eccl.*, l. III, c. 20; Sozomenus, *Hist. eccl.*, l. V, c. 22; Theodoretus, *Hist. eccl.*, l. III, c. 15 [Migne, *Patr. gr.*, LXVII, c. 430, 1282, LXXXII, c. 1111]; Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5855 [ed. Bonn., I, p. 80], & *Itinera græca*, I.)

365 S. SIMEON *piscus.* (56)

[Theodoretus, *Hist. relig.*, c. 6 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXI, c. 1357).]
(Cf. *Itinera græca*, I.)

369. PRIMA SARRACENORUM IN PALÆSTINAM INGRESSIO.

[Sozomenus, *Hist.*, l. VI, c. 38 (Migne, *Patr. gr.*, LXVII, cc. 1407-1410).]

c. 370 PAULUS, presbyter Dalmata, a Melania Maiore in Palæstinam missus. (57)

[Palladius, *Hist. Lausaca*, c. 119 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, cc. 1228-1230).]

(Cf. *lunera græca*, I.)

370 S. Gregorius Nazianzenus. (xv)

(*Laus Terræ Sanctæ.*)

[Greg. Nazian., *Sermo* XXXVIII, *In Theophania*, c. 17, *Sermo* XLIII, *In laudem Basilij magni*, c. 13, *Carmina*, l. I, Sect. 2, c. 30 (Migne, *Patr. gr.*, XXXVI, cc. 330 & 512, XXXVII, c. 909).]

372. * ORDO S. LAZARI ORITUR.

Et præsertim pauperum leproforum S. Lazari Hierosolymitani hospitalitatem, ab illo sanctissimo viro Basilio Magno († 379) usque a recolendæ memoriæ Damasi I (366-384), Romani Pontificis, prædecessoris nostri, ac Iuliani Apoftatæ (362-363) & Valentiniani (364-378) imperatorum temporibus illustratam, & per orbem varie ampliatam....

[*Bulla Pij papæ IV*, data 1565, 9 mai (*Bullarium SS. Mauricij & Lazari*, Aug. Taurin, f. a. [1776], in-f., p. 1').]

(Nullum equidem hospitium Hierosolymis exstruxit sanctus Basilius, Cæsareæ vero quoddam ad leprofos recipiendos ædificium, cuius plures auctores meminere. Inprimis ipse s. Basilius in Epistola XCIV (ed. Garnier, III, 187-188), necnon Gregorius Nazianzenus, in Oratione XLIII, in honorem s. Basilij, Cæsareæ anno 381 habita (ed. 1778, I, 817-818). Cf. etiam Sozomeni *Hist. eccles. l. VI, c. 34* (Migne, *Patr. gr.*, LXVII, c. 1397), qui hanc hospitalitatis domum Basiliadem appellat, & Theodoretus *Eccles. hist., l. IV, c. 16* (Migne, *Patr. gr.*, LXXXII, c. 1160), & Baronij, *Ann. eccles.*, ad ann. 530, n° 40. Quod ad Hierosolymam attinet, nulla leproforum congregationis mentio apud auctores invenitur ante annum 808.)

372 S. HIERONYMUS, EVAGRIUS Antiochenus, NICEAS, HELIODORUS, HYLAS ET INNOCENTIUS. (58)

« Prima inopinati gaudij ab Heliodoro fratre mihi est nuntiata felicitas

.

« Tandem in incerto peregrinationis erranti, cum me *Thracia*, *Pontus* atque *Bithynia*, totumque *Galatiæ & Cappadociæ* iter & fervido *Cilicum terra* fregisset æstu, *Syria* mihi velut fidissimus naufrago portus occurrit. Ubi ego quidquid morborum esse poterat expertus, ex duobus oculis unum perdidit: Innocentium enim, partem animæ meæ, repentinus febrium ardor abstraxit. Nunc uno & toto mihi lumine *Evagrio* nostro fruor, cui ego semper infirmus ad laborem cumulus accessi. Erat nobiscum & *Hylas*, sanctæ *Melaniæ* famulus... »

[S. Hieronymus, *Epistola* III, ad *Rufinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 333); cf. *Flodoardus*, *De triumphis Christi in Pal.*, l. II, c. 7 (*ibid.* CXXXV, cc. 517-519).]

« Tu [*Niceas*] a nobis abiens, recentem amicitiam scindis potius, quam dissuis, quod prudenter apud *Ciceronem* *Lælius* vetat. Nisi forte ita tibi exosus est *Oriens*, ut litteras quoque tuas huc venire formides. »

[S. Hieronymus, *Epistola* VIII, ad *Niceam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 342).]

« *Heliodorus* frater mihi indicavit, te multa de *Scripturis* quærere nec invenire, aut si omnia habes, incipit sibi plus caritas vindicare plus petere. »

[S. Hieronymus, *Epistola* V, ad *Florentium* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 337).]

« Quanto amore & studio contenderim, ut pariter in eremo moraremur, conscium mutæ caritatis pectus agnoscit. Quibus lamentis, quo dolore, quo gemitu, te *Heliodorum* abeuntem persecutus sim, istæ quoque litteræ testes sunt, quas lacrymis cernis interlitas. »

[S. Hieronymus, *Epistola* XIV, ad *Heliodorum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 347); cf. *Epistola* IV, ad *Florentium* (*ibid.*, c. 335).]

« O quoties ego ipse in eremo constitutus, & in illa vasta solitudine, quæ exusta folis ardoribus, horridum monachis præstat habitaculum, putabam me Romanis interesse deliciis...

Cum ante annos plurimos domo, parentibus, forore, cognatis, & quod his difficilium est, consuetudine lautioris cibi, propter cælorum me regna castrassem, & *Ierosolymam* militaturus pergerem, Bibliotheca, quam mihi Romæ summo studio ac labore confeceram, carere omnino non poteram. »

[S. Hieronymus, *Epistola* XXII, ad *Eustochium* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 398, 416); cf. *Epistola* XV, ad *Damasum papam* (*ibid.*, c. 356).]

« Et ne forte obscuritas loci, in quo dego, fallat baiulos litterarum, ad Evagrium presbyterum, quem optime nosti, dignare scripta transmittere. »

[S. Hieronymus, *Epistola* XV, ad *Damasum papam* (Migne, *Patr. lat.*, c. XII, c. 358); cf. *Epistola* V, ad *Florentium* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 337).]

a. 373 AMMONIUS *monachus* & SILVANUS. (59)

[Ammonius, *De martyribus Sinaiticis* (Combesis, *Illustrium Christi martyrum lecti triumphi*, Paris., 1660, in-8, p. 88); Sozomenus, *Hist. eccl.*, l. V, c. 28 (Migne, *Patr. gr.*, LXVII, c. 1392).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 373 Ammonius *monachus*. (xvj)

[Λόγος περί τῶν ἀνακαιθέντων ὑπό τῶν Βαρβαρῶν ἐν τῷ Σινά ἔρει, καὶ ἐν τῇ Ρουθῶ ἀγίων πατέρων. (Combesis, *Illustrium Christi martyrum lecti triumphi*, p. 88-132).]

373 MELANIA MAIOR & RUFINUS *Aquileiensis*. (60)

« Et quia frater Rufinus, qui cum sancta Melania ab *Ægypto Ierofolymam* venisse narratur, individua mihi germanitatis caritate connexus est, quaeso ut epistolam meam huic epistolæ tuæ copulatam, ei reddere non graveris... »

[S. Hieronymus, *Epistola* IV, ad *Florentium* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 332).]

« Sancta Melania, nostri temporis inter Christianos vera nobilitas (cum qua tibi Dominus mihi que concedat in die sua habere partem), calente adhuc corpusculo & necdum humato, duos simul perdidit filios. Rem sum dicturus incredibilem, sed, teste Christo, non falsam. Quis illam tunc non putaret more lymphatico, sparsis crinibus, veste conscissa, lacerum pectus invadere? Lacrymæ gutta non fluxit; stetit immobilis, & ad pedes advoluta Christi, quasi eum teneret, arrisit. Expeditius, inquit, tibi servitura sum, Domine, quia tanto me onere liberasti. Sed forsitan superatur in cæteris. Quin imo qua illos mente contempserit, in unico postea filio probat, cui omni quam habebat possessione concessa, ingruente iam hieme, *Ierofolymam* navigavit. »

[S. Hieronymus, *Epistola XXXIX, ad Paulam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 471).]

« O invidia primum mordax tui! O Satanæ calliditas femper fancta perfequens! Nullæ aliæ Romanæ urbi fabulam præbuerunt, nisi Paula & Melanium, quæ contemptis facultatibus, pignoribusque defertis, crucem Domini quasi quoddam pietatis levavere vexillum. »

[S. Hieronymus, *Epistola XLV, ad Afellam*, c. 4 (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 481).]

« Melania, nobilissima mulierum Romanorum & Marcellini quondam consulis filia, unico prætore tunc urbano filio derelicto, *Ierosolymam* navigavit, ubi tanto virtutum præcipueque fuit humilitatis miraculo, ut Teclæ nomen acceperit. »

[S. Hieronymus, *Chronicon*, an. 377 (Migne, *Patr. lat.*, XXVII, c. 697).]

« Mihi quoque ipsi aliquando cum de *Bethleem Ierosolymam* venisset [Hieronymus] & codicem secum detulisset, in quo erat unus dialogus Ciceronis, & idem ipse græcus Platonis, quod dederit ipsum codicem, & aliquandiu fuerit apud me, nullo genere negare potest. Sed quid immoror tandiu in re, quæ luce est clarior? cum ad hæc omnia quæ supra diximus, etiam illud addatur, ubi cesset omne commentum, quod in monasterio positus in *Bethleem* ante non multo adhuc tempore partes grammaticas exsecutus sit

« Etiam nec illud eius [Hieronymi] admirabile factum filendum est, ne pudorem incutiamus audientibus, quod Marcellini consulis neptem, quam, Romanæ nobilitatis primam, parvulo filio *Romæ* derelicto, *Ierosolymam* petiisse & ibi ob insigne meritum virtutis Teclam nominatam, in ipsis chronicis suis scripserat . . . »

[Rufinus, *Apologia adversus Hieronymum*, l. II, c. 8, 26 (Migne, *Patr. lat.*, XXI, cc. 591, 605).]

« Addidit autem Dominus hanc gratiam de muneribus & litteris tuis, ut ad eos potissimum dies nobis frater Victor occurreret, quibus sanctam ipsam [Melaniam] ex *Hierusalem* post quinque lustra remeantem recepimus. . . .

« Sed illa ultra virtutem tentationum iam confortata, & corporea & pietatis vincula & navem, cunctis flentibus, læta solvit, constanterque congressa fluctibus maris, ne tantum sæculi fluctus vinceret, navigavit; & simul sæculum orbemque commutans, urbem *Hierusalem* spiritali dono, in qua a corpore peregrinaretur, elegit, exful civium & civis effecta sanctorum. . . .

« Hanc [Melaniam] ergo filia Sion hætenus habuit & defiderat, nunc filia Babylonis [Roma] habet & admiratur
 quanquam illa quietis & latebræ suæ apud *Hierusalem* in Romanis modo turbis æstuans, clamat: Heu me! quod incolatus meus prolongatus est. »

[S. Paulinus Nol., *Epistola* XXIX, ad *Severum* (Migne, *Patr. lat.*, LXI, cc. 315, 319, 321).]

« Testis est autem Dominus, quod si vel scrypulum sacri cineris habuissemus, supra quam nobis ad basilicam, quæ proximè in nomine Domini consummabitur, dedicandam necessarium erat, misissemus unanimitati tuæ; sed quia nos non habuimus huius muneris copiam, & ille se spem eiusdem gratiæ copiosam habere dixit a sancta Silvia, quæ illi de multorum ex Oriente martyrum reliquiis spondisset, invenimus quod digne & ad basilicæ sanctificationem vobis & ad sanctorum cinerum cumulandam benedictionem mitteremus partem particulæ de ligno divinæ Crucis. Quod nobis bonum benedicta Melanius ab *Hierusalem* munere sancti inde episcopi Iohannis attulit. »

[S. Paulinus Nol., *Epistola* XXXI, ad *Severum* (Migne, *Patr. lat.*, LXI, c. 325).]

« Et ipsam adnotationem quam commonitorij vice miseras litteris meis inditam, direxi ad Rufinum presbyterum, sanctæ Melani in via comitem. »

[S. Paulinus Nol., *Epistola* XXVIII, ad *Severum* (Migne, *Patr. lat.*, LXI, c. 311).]

« Inferiore autem balteo [in basilica Nolana], quo parietis & cameræ confinium interposita gypso crepido coniungit aut dividit, hic titulus indicat deposita sub altari sancta sanctorum:

Hic pietas, hic alma fides, hic gloria Christi,
 Hic est martyribus crux fociata suis,

Nam crucis e ligno magnum brevis astula pignus,
 Totaque in exiguo segmine vis crucis est.
 Hoc Melani sanctæ delatum munere Nolam,
 Summum *Hierosolymæ* venit ab urbe bonum,
 Sancta Deo geminum velant altaria honorem,
 Cum cruce apostolicos quæ fociant cineres.
 Quam bene iunguntur ligno crucis ossa piorum.
 Pro cruce ut occisis in cruce fit requies. »

[S. Paulinus Nol., *Epistola* XXXII, *ad Severum* (Migne, *Patr. lat.*, LXI, c. 336); cf. *Epistola* XLV, *ad Augustinum* (ibid., c. 391).]

« Melania vero matrona nobilis & incola urbis Romanæ *Hierosolymam* ob devotionem abiit, Urbano filio Romæ relicto. Quæ ita & in cuncta bonitate ac sanctitate omnibus præbuit, ut Thecla vocaretur ab omnibus. »

[Gregorius Turonensis, *Hist. Franc.*, l. I, c. 36 (ed. Bordier, I, p. 37).]

« Sancta quoque Melania fuit mulier urbica

Post hæc cum *Alexandriæ* præfectus Augustalis Isidorum, Paphnucium, Pambo & Ammonium, & duodecim episcopos & presbyteros, & alios quosdam usque ad centum & duodecim numero circa *Palæstinam* & *Diocæsaream* damnasset exilio, hæc illos secuta, ministerium suum eis ex propriis facultatibus tribuit; & cum a custodibus prohiberetur hoc facere, tunc illa, veste puerili sumpta, circa vespertinas horas deferebat eis omnia vitæ necessaria. Quo cognito, *Palæstinæ* consularis putans quod terrore quodam ex eius pecunia sinus suos implere posset, iussit eam corripi & in carcerem trudi. Quæ tunc ei per internuncios sic mandavit

Quibus ab exilio revocatis, monasterium prope *Hierosolymam* sibi fecit, in quo xxvij annorum tempus implevit, quinquaginta sorores virgines secum habens. Erat etiam cum ea Rufinus, civis Italicus, ex oppido *Aquiliciæ*, vir sapiens, nobilium fortiumque morum, qui & ad presbyteratum postea meruit pervenire. Igitur in xxvij annis omnes apud *Hierosolymam* sanctos & peregrinos episcopos, monachos & virgines (hoc enim Deo voverant) suscipere propriis sumptibus ac fovere confueverunt. Sed & cccc monachos, qui se propter Paulum ab ecclesia separabant, rursus ecclesiæ sanctæ reddiderunt,

pluresque etiam alios homines perverfæ feçtæ, vera fuadendo iugiterque docendo, ad ecclefiam revocarunt. »

[Vinc. Bellovac., *Specul. hift.*, l. XVII, c. 89 (ed. Duac., p. 686).]

(Cf. Palladius, *Hift. Lauſaca*, cc. 86, 117, 118 [Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, cc. 1193, 1223-1228] & *Itinera græca*, I).

374 FLORENTIUS, *monachus*. (61)

« In ea mihi parte eremi commoranti, quæ iuxta Syriam Sarracenis iungitur, dilectionis tuæ ſcripta perlata ſunt. Quibus lectis, ita reacceſſus eſt animus *Ieroſolyman* proficiendi, ut pene nocuerit propoſito, quod profuerit caritati. Nunc igitur, quomodo valeo, pro me tibi litteras repræſento, etſi corpore abſens, amore tamen & ſpiritu venio... »

[S. Hieronymus, *Epiftola V, ad Florentium* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 336).]

a. 375 INNOCENTIUS *preſbyter*. (62)

[Palladius, *Hift. Lauſaca*, c. 103 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, c. 1209).]

a. 375 S. GREGORIUS, NAZIANZENUS *epiſcopus, in Palæſtina ſcholis diſcipulus*. (63)

« Euzoius apud Theſpeſium rhetorem, cum Gregorio, Nazianzeno epiſcopo, adoleſcens Cæſareæ eruditus, & eiufdem poſtea urbis epiſcopus. »

[S. Hieronymus, *De viris illuſtribus*, c. 113 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 797); cf. S. Gregorius Nazianzenus, *Oratio VII, in laudem Cæſarij frairis*, c. 6 (Migne, *Patr. gr.*, XXXV, c. 761).]

a. 375 ** THEOPHILUS, SERGIUS & HYGINUS, *monachi e Meſopotamia*. (64)

« Poſt hæc *Tigrim* flumen pertranſeuntes, quintodecimo die intravimus *Ieruſalem*, & ad *Sepulcrum* Domini noſtri Iheſu Chriſti per cuncta loca ſançta Sançtorum orantes, gratiarum acçiones Chriſto ſalvatori omnium libavimus . . . »

[*Vita fabuloſa ſ. Macarij Romani* (*AA. SS. Boll.*, 23 Oct., X, 571).]

375 * PHILASTRIUS, *epiſcopus Brixienſis*. (65)

« Sed circumiens univerſum pene ambitum Romani orbis, dominicum prædicavit verbum... »

[S. Gaudentius, Brixienſis epiſcopus, *De ſ. Philaſtrij virtutibus* (A.A. SS. Boll., Iul. IV, p. 387).]

« Ex immenſo amore, quem ad Chriſti paſſionem gerebat, de licentia ſummi pontificis uſque in *Hieruſalem* pervenit, viſitaturus loca, in quibus Dominus noſter Ieſus Chriſtus noſtram operatus eſt ſalutem... »

[*Officium ant. ſ. Philaſtr.*, lect. vj (*Ibid.*, p. 384).]

375 S. EUSEBIUS *Samofatenus*. (66)

« Eusebius interea, Samofatenus epiſcopus, in *Thracia* exilio deportatus, apoſtolicis laboribus defudabat. Is enim multas eccleſias defolatas paſtoribus eſſe conſpiciens, habitu militari ſumpto, & calamato caput operiens, *Syriam* peragrabat, & *Phœnicem*, pariter & *Palæſtinam*, preſbyteros ordinans atque diaconos, aliaque eccleſiæ replebat officia. »

[Caffiodorus, *Hiſt. tripartita*, l. VII, c. 16 (Migne, *Patr. lat.*, LXIX, c. 1081); cf. Theodoretus, *Hiſt. eccleſ.*, l. IV, c. 12 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXII, c. 1148).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

375 ADOLIUS *de Tarſo, abbas*. (67)

[Palladius, *Hiſt. Lauſiaca*, c. 104 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, cc. 1208-1210).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

376 Iulius Honorius. (xvij)

« Iordanes fluvius naſcitur ſub Libano monte, circuiens eum pergit in lacum Tiberiadem. De quo exiens, ſuo curſu excurrit ad Scythopolim, quam ſecans ab ea exiens fundit in mare Mortuum. Currit milia dccxxxij.

[Iulius Honorius, *Cosmographia* (Rieſe, *Geogr. lat. minores*, p. 31); cf. *ibid.*, p. xxj.]

378. CONCILIUM ANTIOCHENUM.

[Manſi, *Concilia*, III, 486.]

380 S. GREGORIUS, NYSSENSIS *epiſcopus*. (68)

[S. Gregorius Nyſſenſis, *Epiftola* II, *De iis qui adeunt Ieroſolyma* (Migne, *Patr. gr.*, XLVI, c. 1012, 1013); *Vita ſ. Macrinæ*, Prologus (*ibid.*, c. 960).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

- c. 380 ALBIANUS *monachus, ex Ancyra Galatiæ.* (69)

[S. Nilus, *Oratio in Albianum* (Migne, *Patr. gr.*, LXXIX, c. 703).]
[Cf. *Itinera græca*, I.]

- c. 380 PYNUPHIUS, *abbas in Ægypto & quidam fratres ex eadem regione.* (70)

« Ubi [in monasterio suo quod est in Ægypto, non longe a Panephyfi civitate] cum fuisset [Pynuphius] modico tempore demoratus, eodem rursus humilitatis desiderio atque ardore succensus, captans nocturna silentia, ita diffugit, ut iam provinciam non vicinam sed ignotas & alias longeque divisas regiones expeteret. Nam conscendens navem in *Palæstinæ* partes commeari curavit, credens se tutius latitaturum, si ad illa semetipsum asportasset loca, in quibus ne nomen quidem suum fuisset auditum. Quo cum advenisset, nostrum monasterium protinus expetivit, quod non longe fuit a spelæo, in quo Dominus noster Iesus Christus ex virgine nasci dignatus est. In quo permodico tempore delitescens, secundum sententiam Domini (Math. V), tanquam civitas super montem posita, diutius abscondi non potuit. Nam continuo quidam fratrum, qui ad *loca sancta* de Ægypti partibus orationis causa convenerant, agnitione eum summa vi precum ad cœnobiū suū revocarunt. »

[Iohannes Cassianus, *De cœnobiorum institutis*, l. IV, c. 31 (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 192).]

« Ac furtim ascendens navem, ad *Palæstinam Syriæ* provinciam transmeavit [Pynuphius], ubi velut incipiens atque novitius in illo, in quo nos degebamus, monasterij receptus habitaculo, in nostra cellula ab abbate præceptus est commanere. »

[Iohannes Cassianus, *Collationes*, XX, c. 1 (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 1150).]

- c. 380 S. CAPRASIVS, *primus abbas Lerinenfis, s. HONORATUS Lerinenfis, postea Arelatenfis episcopus, fraterque eius S. VENANTIUS, qui deceffit in itinere.* (71)

« Interea eius magisterio se subdidit ille Christi præsul, virtute, sacerdotio & nomine Honoratus, Lerinenfis monasterij pater, qui postmodum Arelatenfi ecclesiæ præfuit episcopus: cui etiam adhæsit pretiosissima illa gemma, interno splendore

perſpicua, beatus videlicet Venantius, eiufdem ſ. Honorati frater

« Qui [Capraſius] videns prædictos egregioſque duos iuvenes, Chriſtum ſitientes, Honoratum videlicet atque Venantium, patriam ac parentes pro Chriſto velle relinquere, eorum approbans propoſitum, per terras mariaque eos affidue comitatus eſt, licet iam eſſet ætatis gravitate conſectus. Tranſcurſus igitur e *Nicomedia* immenſis terræ mariſque ſpatiis, vir Domini Capraſius cum duobus regalibus gemmis, Honorato ſcilicet & Venantio, Ciſalpinam ingreſſus provinciam, talibus lampadibus, fidei igne fulgentibus, ſanctam inſulam Lirinſem illuſtravit. »

[*Vita ſ. Capraſij*, c. 4-5 (*AA. SS. Boll.*, 1 Iun. I, p. 78).]

« Exeunt de terra & de domo & de cognatione ſua, & exemplo pari vere Abrahæ filij demonſtrantur; ne quid tamen iuvenili auſu temere ab iſtis inceptum putaretur, aſſumunt ſenem perfectæ conſumatæque gravitatis, quem ſemper in Chriſto patrem computantes, patrem nominabant, ſ. Capraſium, angelica in terra adhuc converſatione degentem. Cuius quamquam dilectio veſtra nomen hæcenus ignoraverit & adhuc neſciat vitam, amicis eum ſuis Chriſtus annumerat. Hunc, tamquam ordinatorem in Domino atque cuſtodem ſuæ ætatis, aſſumunt, quos cuſtodes ſibi plurima iuventus elegerat. Quæritur ergo peregrinationis latebra, fugitur fama virtutis. Ubiſcumque itur, ibi alia, velint nolint, fama pariebatur. Felices terræ & portus beati, quos cœleſtem patriam ſitiens peregrinus illuſtrat. Alij Orientis oras, & quæcumque alia plena ſanctis loca, accipiendi exempli gratia, accedunt; hi quidquid adeunt, exemplis bonis fuſcitant. Spargitur ubique ſubſtantia, & in omni acceſſu eorum bonus Chriſti odor fragrat. » — *Hæc ſ. Hilarius, mortuus anno CCCCXLIX, id eſt annis novemdecim poſt obitum ſ. Capraſij, ſi huius deceſſus apte in actis proferatur.*

[Pſeudo-Hilarius, *Vita ſ. Honorati*, c. 2 (*AA. SS. Boll.*, 16 Ian. II, p. 18); cf. *Vita ſ. Venantij* (*Ibid.*, Mai. VII, p. 241).]

c. 380 ** S. DIONYSIUS AREOPAGITA. (72)

[Pſeudo-Dionyſius Ar., *De divinis nominibus* (ed. Corder., Lutetiæ, 1644, I, 452); cf. Gretferus, *De ſacris peregrin.* (Ingolſt., 1606, in-4).]

p. 380 Gregorius Nyffenfis. (xviii)

[Περὶ τῶν ἀπιόντων εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Ἐπιστολάαι (Migne, *Patr. gr.*, XLVI, cc. 1009-1016).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

382 S. PORPHYRIUS, *Theſſalonicus, episcopus Gaζensis, & eius discipulus* MARCUS. (73)

[Marcus Diaconus, *Vita f. Porphyrij*, c. 4-5 (cuius verf. lat. ap. *AA. SS. Boll.*, 26 Febr, III, 646); *Vita f. Porphyrij ex Menæis Græcorum* (*Ibid.*, p. 645).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

385 EVAGRIUS *de Ponto*. (74)

« Eo siquidem tempore fuit Evagrius vir eloquentissimus atque mitissimus, a Gregorio episcopo Nazianzeno decenter eruditus, cuius etiam fuit archidiaconus. Ferunt enim eum aspectu pulcherrimum, & circa cultum vestitus ornatum. Cumque eum quidam senator zelotypus uxori suæ cognovisset esse notissimum, ei mortis parabat infidias, quæ ad effectum pervenire potuerunt, nisi ei quædam terribilis & salutaris visio prædixisset. Vidit enim in somno, quasi pro crimine fuerit comprehensus, ferroque vincus pedibus manibusque ad supplicium duceretur. Quod cum fieret, quidam protulit Evangelium, & promisit eum de vinculis esse solvendum si ab urbe Constantinopolitana discederet, idque compulit sibi iureiurando promitti. At ille, tactis Evangelii, hoc se complere promisit; & vinculis solutus experrectus est, ac sacræ credens visioni pericula declinavit. Tunc ab urbe Constantinopolitana venit in *Hierosolymam*. »

[Cassiodorus, *Hist. tripartita*, l. VIII, c. 1 (Migne, *Patr. lat.*, LXIX, c. 1110).]

[Cf. Palladius, *Hist. Lausiaca*, c. 86 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, c. 1190-1191), Sozomenus, *Hist. eccles.*, l. VI, c. 30 (Migne, *Patr. gr.*, LXVII, c. 1385) & *Itinera græca*, I.]

385 S. HIERONYMUS, *secunda vice*, PAULINIANUS, *frater eius*, VINCENTIUS, *presbyter*, PAULINUS *Antiochenus, & alij plurimi*. (75)

« Dum in Babylone [Roma] verfarer, & purpuratæ meretricis effem colonus, & iure Quiritium viverem, volui ali-

quid garrere de spiritu sancto & coeptum opusculum eiusdem urbis pontifici dedicare

« Illico ego velut postliminio *Ierosolymam* sum reversus, & post Romuli casam & nudorum Iulpercal, diverforium Mariæ & speluncam Salvatoris aspexi. »

[S. Hieronymus, *Ad Paulinianum, de Spiritu Sancto* (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 101).]

« Hæc, mi domina Afella, quum iam navem conscenderem, raptim flens dolensque conscripsi, & gratias ago Deo meo, quod dignus sim, quem mundus oderit. Ora autem ut de *Babylone Ierosolymam* regrediar, ne mihi dominetur Nabuchodonosor, sed Iesus, filius Ioseph . . . Saluta Paulam & Euftochium, velit nolit mundus, in Christo meas. Saluta matrem Albinam, sororemque Marcellam, Marcellinam quoque & sanctam Felicitatem. . . . Memento mei, exemplum pudicitiae & virginitatis insigne, fluctusque maris tuis precibus mitiga. . . »

[S. Hieronymus, *Epistola XIV, ad Afellam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 482-484); cf. Flodoardus, *De triumphis Christi in Pal.*, l. III, c. 7 (*Ibid.*, CXXXV, cc. 517-519).]

« Vis nosse profectiois meæ de Urbe ordinem? Narrabo breviter. Mense augusto, flantibus eteliis, cum sancto Vincentio presbytero & adolescente fratre & aliis monachis, qui nunc *Ierosolymæ* commorantur, navim in Romano portu securus ascendi, maxima me sanctorum frequentia prosequente. Veni *Rhegium*, in *Scyllæo* littore paululum steti, ubi veteres didici fabulas & præcipitem pellacis Ulyffis cursum, & Sirenarum cantica, & infatigabilem Charybdis voraginem. Quumque mihi accolæ illius loci multa narrarent, darentque consilium, ut non ad *Protei columnas*, sed ad *Ionæ portum* navigarem, hunc enim fugientium & turbatorum, illum securi hominis esse cursum, malui per *Maleas* & *Cycladas Cyprum* pergere. Ubi susceptus a venerabili episcopo Epiphanio, cuius tu testimonio gloriaris, veni *Antiochiam*, ubi fruitus sum communionem pontificis confessorisque Paulini, & deductus ab eo media hieme & frigore gravissimo, intravi *Ierosolymam*. Vidi multa miracula, & quæ prius ad me fama pertulerat, oculorum iudicio comprobavi. Inde contendi *Ægyptum*, lustravi monasteria *Nitriæ*, & inter sanctorum choros aspides latere perspexi. Protinus præcito gradu *Bethleem* meam reversus sum, ubi adoravi præsepe & incunabula

Salvatoris. Vidi quoque famosissimum lacum, nec me inerti tradidi otio, sed multa didici, quæ ante nesciebam . . . »

[S. Hieronymus, *Adversus Rufinum*, l. III, c. 22 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 475).]

« Iam canis spargebatur caput, & magistrum potius quam discipulum decebat. Perrexi tamen *Alexandriam*, audivi Didymum: in multis ei gratias ago. Quod nescivi, didici: quod sciebam, illo docente, non perdidici. Putabant me homines finem fecisse discendi. Veni rursus *Ierolimam* & *Bethleem*. »

[S. Hieronymus, *Epistola LXXIV, ad Pammachium & Oceanum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 745).]

« Quæso ergo te, ne me tanto itinere vexatum, frustra venisse patiaris. Scit enim Dominus, quod post visionem sanctorum Locorum, hanc vel maxime causam habui ut cum tuis litteris forori mederer ac matri.

[S. Hieronymus, *Epistola CXVII* (fictitia), *ad matrem & filiam in Gallia commorantes* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 954).]

« Unde quia pene nobis illud de Evangelio contigit, ut futuræ turris non ante supputaremus expensas, compulsi sumus fratrem Paulinianum ad patriam mittere, ut semirutas villulas, quæ barbarorum effugerunt manus & parentum communium census venderet, ne cœptum sanctorum ministerium deferentes, risum maledicis & æmulis præbeamus. »

[S. Hieronymus, *Epistola LXVI, ad Pammachium*, c. 14 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 647).]

« Frater meus Paulinianus necdum de patria reversus est, & puto quod eum *Aquileiæ* apud sanctum papam Chromatium videris. »

[S. Hieronymus, *Epistola LXXXI, ad Rufinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 735).]

« Fratrem meum causam dicit esse discordiæ, hominem qui quiescit in monasterij cellula, & clericatum non honorem interpretatur, sed onus. Cumque nos usque ad præsentem diem ficta pacis ostensione lactaverit, Occidentalium sacerdotum commovit aures, dicens eum adolescentulum & pene puerum in parocia sua *Bethleem* presbyterum consti-

tutum. Si hoc verum est, cuncti Palæstini episcopi non ignorant. Monasterium enim sancti patris Epiphaniij nomine *Vetus dictum*, in quo frater meus ordinatus est presbyter, in *Eleutheropolitano* territorio, & non in *Æliensi* situm est. »

[S. Hieronymus, *Epistola* LXXXII, ad *Theophilum*, c. 8 (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 740).]

« Hoc tempore Hieronymus presbyter toto iam mundo clarus habitat in *Bethleem*, egregio ingenio & studio universæ ecclesiæ serviens. »

[S. Prosper Aquitanus, *Chronicon*, pars II (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 586).]

« His [Valentiniano & Theodosio] cost. Hieronymus presbyter, in *Bethleem* positus, toto mundo mirabilis habetur. »

[Cassiodorus, *Chronicon* (Migne, *Patr. lat.*, LXIX, c. 1242).]

« Hieronymus presbyterio præditus, in *Bethleem* *Iudæ* vicina consistens, præcipuus habetur in cunctis. »

[Idatius, *Chronicon*, l. I, c. 12 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 876).]

« Nonagesimus ferme, ut perhibent, postea in Domino requievit [Hieronymus]. Quem *Stridon* oppidum genuit, *Roma* inclyta erudit, *Bethleem* alma tenet, spiritum aula cœlestis suscepit. »

[Gennadius, *De scriptoribus ecclesiasticis*, *Prologus* (Migne, *Patr. lat.*, LVIII, c. 1060); cf. f. Hieronymus, *Liber contra Iohannem Hierosolymit.*, c. 41 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 392 & f.).]

[Cf. f. Epiphanius, *Epistola ad Iohannem Hierosolymit.* (Migne, *Patr. gr.*, XLIII, c. 379 & f.); Palladius, *Hist. Lausiaca*, c. 78 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, c. 1180) & *Itinera græca*, I.]

5-420 SABINIANUS *diaconus*, ex *Italia*. (76)

« Noverat te omnis *Italia*
Romam occultus ingrederis, latitas inter *Samnitas* latrones,
 & ad primum mariti nuntium, quod novus tibi ex *Alpibus*
Hannibal descendisset, navigio te credis in tuto. Tanta fugæ
 celeritas fuit, ut tempestatem terra duceres tutiorem. Venis
 utcumque in *Syriam*, inde te velle *Ierosolymam* transcendere,
 & servitutum Domino polliceris

« Infelicissime mortalium, tu speluncam illam, in qua *Dei*
Filius natus est, & veritas de terra orta est, & terra dedit
 fructum suum, de stupro condicetur ingrederis. Non times

ne de præsepi infans vagiat, ne puerpera Virgo te videat, ne mater Domini contempletur

« Iaces itaque advolutus genibus meis, & heminam, ut tuis verbis utar, sanguinis deprecaris. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXLVII, ad Sabinianum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, cc. 1199, 1201, 1203).]

386 PAULA & EUSTOCHIUM. (77)

[S. Hieronymus, *Peregrinatio sanctæ Paulæ* (ed. supra, t. I, p. 29 & f.).]

« Nihil mihi aliud obiicitur nisi sexus meus, & hoc nunquam obiicitur, nisi quum *Ierusalem* Paula proficiscitur. »

[S. Hieronymus, *Epistola XLV, ad Afellam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 481); cf. Flodoardus, *De triumphis Christi in Palestina*, l. II, c. 8 & 18 (Migne, *Patr. lat.*, CXXXV, cc. 519, 525) & infra ad ann. 404.]

[Cf. Palladius, *Hist. Lausaca*, c. 79 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, c. 1180); Anonymus, *Vita s. Martiniani*, c. 10 (cuius verf. lat. ap. *AA. SS. Boll.*, 13 Feb., II, p. 669) & *Itin. græca*, I.]

386 PAULA & EUSTOCHIUM, *De locis sanctis*. (xix)

[Editum supra, I, pp. 41-47.]

386 GALLI, BRITANNI, ARMENII, PERSÆ, INDI, ÆTHIOPII & MONACHI *ex Asia Minore*. (78)

[Paula & Eustochium, *De Locis SS.*, supra, t. I, p. 44.]

386 **THEODOSIUS MAGNUS *habitu privati hominis*. (79)

[Cedrenus, *Compendium historiarum* (ed. Bonn., t. I, p. 567).]

386-390 S. GAUDENTIUS, *Brixienfis episcopus*. (80)

« Iam quid post istos decem de Quadraginta Martyribus dignum loquar, qui se itineri meo, cum per urbes Cappadociæ *Ierusalem* pergerem, fideles comites præbere dignati sunt? »

[S. Gaudentius, *Sermo XVII* (Migne, *Patr. lat.*, XX, c. 964); cf. *AA. SS. Boll.*, 26 Oct. XI, p. 588 & f.]

389. SYNODUS ANTIOCHENA.

[Manfi, *Concilia*, III, 687.]

388 S. Hieronymus. (xx)

[*Onomasticon urbium & locorum sacra scriptura*, versio Eusebij (v. supra ad ann. 320), ed. F. Larfow & G. Parthey, Berol., 1862, in-8.

— *Liber interpretationis hebraicorum nominum*, ed. Paulus de Lagarde, Gœttingue, 1870, in-8.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

390 IOHANNES CASSIANUS & GERMANUS, *ambo Scythi, quorum primus per 30 circiter annos ab anno 360-390 in monasterio quodam Bethleem vitam egerat.* (81)

« Poscis, præcipisque ut instituta monasteriorum, quæ per Ægyptum ac Palæstinam custodiri conspeximus, ita ut ibi nobis a patribus tradita sunt, quamvis imperito digeram stylo. »

« Secundum eam quam vidimus monasteriorum regulam, per Ægyptum vel Palæstinam antiquitus fundatorum, fideli fermeone vel adiciam vel recidam. »

[Ioh. Cassianus, *De cœnobiis institutis, Præfatio* (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 55 & 59).]

« Una cum sancto abbate Germano, cum quo mihi ab ipso tyrocinio ac rudimentis militiæ spiritalis ita individuum deinceps contubernium tam in cœnobio, quam in eremo fuit, ut cuncti ad significandam sodalitatæ ac propofiti nostri parilitatem pronuntiarent, unam mentem atque animam duobus ineffe corporibus »

[Ioh. Cassianus, *Collationes*, I, c. 1 (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 483); cf. *Collationes*, XXIV, c. 1 (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 1282).]

« Nam etiam si revelatus tibi tepor noster impetrare id quod expetimus non meretur, debet hoc saltem labor tanti itineris obtinere, quod huc de *Bethleemiti* cœnobiij rudimentis, institutionis vestræ desiderio & profectus nostri amore, properavimus. »

[Ioh. Cassianus, *Collationes*, XI, c. 5 (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 851).]

« Sciendum est tamen hanc matutinam, quæ nunc in occiduis vel maxime regionibus, canonicam functionem nostro

tempore in nostro quoque monasterio primitus institutam, ubi Dominus noster Iesus Christus, natus ex Virgine, humanae infantiae suscipere incrementa dignatus, nostram quoque adhuc in religione teneram & lactentem infantiam sua gratia confirmavit. »

[Ioh. Cassianus, *De cœnobiorum institutis*, l. III, c. 4 (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 126).]

« Cum de *Syriæ* partibus seniorum scita discere cupientes, *Ægypti* provinciam petissemus, ibique tanta cordis alacritate nos suscipi miraremur, ut nulla prorsus, sicut fueramur in *Palæstinæ* monasteriis instituti

[Ioh. Cassianus, *De cœnobiorum institutis*, l. V, c. 24 (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 242).]

« Itaque cum de *Palæstinæ* monasteriis ad oppidum *Ægypti*, quod *Diolcos* appellatur, rudes admodum venissemus. »

[Ioh. Cassianus, *De cœnobiorum institutis*, l. V, c. 36 (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 255); cf. *ibid.* l. IV, c. 31; *Collationes*, XI, c. 1, XVII, c. 5, 6, 7, 10; XXIV, c. 1 (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 847, 1048-1050, 1055, 1282) & supra, p. 70, sub n. *Pynuphius*.]

c. 390 *MONACHI duo, qui caput s. Iohannis Baptistæ invenerunt. (82)

« Ioannes præcursor Domini & Baptista caput suum . . . duobus Orientalibus monachis ob adorandam apud *Hierosolyman* Christi Domini resurrectionem introeuntibus revelavit, ut ad Herodis quondam regis habitaculum accedentes admoniti requirent, fideliterque humo extollerent . . . »

[Marcellinus comes, *Chron.*, ad ann. 453 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 928).]

« Ioannes Baptista caput suum duobus monachis orientalibus, qui ob orationem venerant *Hierosolyman*, iuxta Herodis quondam regis habitaculum revelat, quod deinceps *Emisam*, *Phœnicia* urbem, perlatum & digno honore cultum est . . . »

[Beda, *De sex ætatibus mundi* (*Mon. Brit. historica*, p. 94); cf. *De prima inventione capitis s. Iohannis*, c. 1 (*AA. SS. Boll.*, Iun. IV, 716).]

[Cf. Sozomenus, *Hist. eccles.*, l. VII, c. 24; *Synaxarium arab.* (cuius verf. lat. ap. *AA. SS. Boll.*, Iun. IV, 712) & *Itinera græca*, I, *Itinera arabica*, I.]

c. 390 *Talmud Hierosolymitanum.* (xxj)

[Jitomir, 1860-1867, 4 v. in-f., passim; cf. Ad. Neubauer, *La géographie du Talmud* (P., 1868, in-8).]

(Cf. *Itinera hebraica*, I.)

c. 390 EXUPERANTIUS & frater eius QUINTILIANUS ex Italia. (83)

« Vidua illa in Evangelio paupercula, quæ duo minuta misit in gazophylacium, cunctis præfertur divitibus, quia totum quod habuit dedit. Et tu igitur eroganda non quæras, sed quæsitā iam tribue, ut fortissimum tyrunculum suum Christus agnoscat, ut lætus tibi de longissima regione venienti occurrat Pater, ut stolam tribuat, ut donet annulum, ut imolet pro te vitulum faginatum, ut expeditum cum sancto fratre Quintiliano ad nos cito faciat navigare. Pulsavi amicitiarum fores; si aperueris, nos crebro habebis hospites. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXLV, ad Exuperantium* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1191).]

(Cf. Palladius, *Hist. Lausiaca*, c. 80 [Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, c. 1180] & *Itin. græca*, I.)

390-400. S. IOHANNES CHRYSOSTOMUS LOCA SANCTA ET PEREGRINATIONES AD EA LAUDAT.

[S. Ioh. Chrysostomus, *Ὁμιλία περὶ Ματθαίου*, VII, c. 2 (Migne, *Patr. gr.*, LVII, 74); *Εἰς τὸν μὲν Ψαλμόν*, c. 1 (Migne, *Patr. gr.*, LV, c. 242); *Εἰς τὸν β΄ Ψαλμόν*, c. 6 (Migne, *Patr. gr.*, LV, c. 274); *Εἰς τὸν μζ΄ Ψαλμόν*, c. 3-4 (Migne, *Patr. gr.*, LV, c. 221); *Ὁμιλία ιδ΄ εἰς τοὺς ἀνδριάντας ἐν Ἀντιοχείᾳ*, c. 3 (Migne, *Patr. gr.*, XLIX, c. 191). (*Ex his pluribus f. Ioh. Chrysostomi peregrinationum, Terræ Sanctæ & in primis Hierusalem laudibus, forte conici possit illum quum, vel in Antiochia vel in proxima regione, vitam ageret (ann. 347-398), Loca Sancta vifitasse. Nusquam tamen, nec in eius operibus, nec alias, hoc iter suscepisse expresse refertur.*)]

393 ALYPIUS. (84)

« ... Quanquam ergo percipiam omnino te nosse, tamen exiguum quiddam tui minus habeo, præsentiam videlicet corporis; quam ipsam etiam posteaquam te beatissimus nunc episcopus, tum vero iam episcopatu dignus, frater Alypius vidit, remeansque a me visus est, negare non possum magna ex parte mihi esse relatu eius impressam... »

[S. Augustinus, *Epistola* XXVIII, ad f. Hieronymum (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 111).]

393. DESIDERIUM ET SERENILLAM SOROREM EIUS AD HIEROSOLYMITANAM PEREGRINATIONEM HORTATUR S. HIERONYMUS.

« Itaque quod venerabilis Paula me est deprecata ut facerem, sponte facio, hortorque vos (Desiderium & Serenillam) & precor per Domini charitatem, ut nobis vestros tribuatis aspectus; & per occasionem Sanctorum Locorum, tanto nos ditetis munere. Certe si consortia nostra displicuerint, adorasse ubi steterunt pedes Domini pars fidei est, & quasi recentia nativitatis & crucis ac passionis vidisse vestigia . . . »

[S. Hieronymus, *Epistola* XLVII, ad Desiderium (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 493).]

393 *ATERBIUS (85)

« Aterbius contra te (Rufinum) latrabat *Hierosolymis*, & nisi cito abiisset, sensisset baculum non litterarum sed dexteræ tuæ, quo tu canes abigere consuevisti. »

[S. Hieronymus, *Apologia adversus libros Rufini*, l. III, c. 33 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 481).]

393-394 ANONYMUS qui *Domnionis Romani epistolam ad f. Hieronymum attulit*. (86)

« Litteræ tuæ & amorem pariter sonant & querelam. »

[S. Hieronymus, *Epistola* L, ad Domnionem (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 512).]

394 AMBROSIUS, qui *Paulini Ncolani (?) f. Hieronymo munera attulit*. (87)

« Frater Ambrosius tua mihi munuscula ferens detulit & suavissimas litteras, quæ a principio amicitiarum fidem iam probatæ fidei & veteris amicitiae præferebant. »

[S. Hieronymus, *Epistola* LIII, ad Paulinum (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 540).]

394 PROFUTURUS, *postea Cirthenfis episcopus, a f. Augustino ad f. Hieronymum missus, sed iter minime aggressus*. (88)

« Nequaquam impudenter commendo germanitati tuæ fratrem Profuturum, quem nostris conatibus, deinde adiutorio tuo vere profuturum speramus. . . . »

« Multa alia cum sincerissimo corde tuo loqui cuperem & de christiano studio conferre; sed huic desiderio meo nulla

epistola fatis est. Uberius id ipsum possum per fratrem [Profuturum], quem miscendum & alendum dulcibus atque utilibus fermocinationibus tuis misisse me gaudeo. »

[S. Augustinus, *Epistola XXVIII, ad f. Hieronymum* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, cc. 111, 114).]

« Primas etiam, quas ad te adhuc presbyter litteras praepraveram mittendas per quemdam fratrem nostrum Profuturum, qui postea collega nobis factus, iam ex hac vita migravit, nec eas tunc ipse perferre potuit, quia continuo dum proficisci disponit, episcopatus sarcina detentus, ac deinde in brevi defunctus est, etiam nunc mittere volui. »

[S. Augustinus, *Epistola LXXI, ad S. Hieronymum* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 241).]

« Crebras ad me epistolas dirigis, & saepe compellis cui-dam epistolae tuae, quam primum per fratrem Profuturum, secundo per quemdam alium te misisse significas; & interim Profuturum retractum de itinere & episcopum constitutum veloci morte subtractum: illum cuius nomen retices, maris timuisse discrimina, & navigationis mutasse consilium. »

[S. Hieronymus, *Epistola CV, ad f. Augustinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 834).]

394 S. EPIPHANIUS, *episcopus Salamidis in Cypro*. (89)

« Nos hic eramus, cuncta novimus, quando contra Origenem in ecclesia tua papa Epiphanius loquebatur, quando sub illius nomine in vos iacula torquebantur. Tu & chorus tuus, canino rictu, naribusque contractis, scalpentes capita, delirum fenem nutibus loquebamini. Nonne ante Sepulchrum Domini, misso archidiacono, praecipisti, ut talia disputans contingeret . . . ? Nonne cum de Anastasi pergeretis ad Crucem, & ad eum omnis aetatis & sexus turba conflueret, offerens parvulos, pedes deosculans, fimbrias vellens, cumque non posset promovere gradum, sed in uno loco vix fluctus inundantis populi sustineret, tu, tortus invidia, adversus gloriosum fenem clamitabas? »

[S. Hieronymus, *Liber contra Iohannem Hierosolymit.*, c. 11 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 363).]

« Antequam sanctus Epiphanius venisset *Hierosolymam*, & ore quidem & osculo tibi pacem daret, mala autem & dolos

in suo corde fervaret, antequam nos ei fuggillationem tui epistolas dictaremus, ut hæreticum scriberet, quem osculis orthodoxum comprobavit, Aterbius contra te latrabat *Hierosolymis*, & nisi cito abiisset, fenisset baculum non litterarum, sed dexteræ tuæ, quo tu canes abigere confuevisti. »

[S. Hieronymus, *Apologia adversus libros Rufini*, l. III, c. 33 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 481).]

(Cf. f. Epiphanius, *Epistola ad Iohannem Hierosolymit.* [Migne, *Patr. gr.*, XLIII, c. 379 & f.]; Iohannes, *Vita f. Epiphaniij*, c. 27 [Migne, *Patr. gr.*, XLI, c. 58]; Sozomenus, *Hist. eccles.*, l. VI, c. 22 [Migne, *Patr. gr.*, LXVII, c. 1392], & *Itinera græca*, I.)

394 EUSEBIUS Cremonensis. (90)

« Erat in monasterio nostro vir apud suos haud ignobilis, Eusebius Cremonensis, qui cum hæc epistola per multorum ora volitaret, & mirarentur eam pro doctrina & puritate sermonis docti pariter & indocti, cœpit a me obnixè petere, ut sibi eam in latinum verterem, & propter intelligendi facilitatem apertius explicarem; græci enim eloquij penitus ignarus erat... »

[S. Hieronymus, *Epistola LVII, ad Pammachium* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, 568).]

« Habes hic amantissimum tui fratrem Eusebium, qui litterarum tuarum mihi gratiam duplicavit, referens honestatem morum tuorum, contemptum sæculi, fidem amicitiae, amorem Christi. »

[S. Hieronymus, *Epistola LIV, ad Paulinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 549); cf. Franc. Ferrarius, *Vita f. Eusebij*, c. 1 (*AA. SS. Boll.*, 5 Mart., I, 371).]

394 *PSEUDO-RUFINUS, *IIⁱ Vitarum Patrum libri anonymus auctor, & socij eius, qui Ierosolymam primo & deinde AEGYPTUM peragrarunt.* (91)

« Quumque [Iohanni Lycopolitano eremitæ] respondissemus, quod de *Ierosolymis* ad eum utilitatis & profectus animæ causa venerimus [*Lycum*] »

[*Vitæ Patrum*, l. II, c. 1 (ed. Rofweyd, Antvp., 1628, p. 451); cf. *AA. SS. Boll.*, Oët. II, 428.]

c. 394 ANONYMUS qui *Furiæ, matronæ romanæ, epistolam ad f. Hieronymum attulit.* (92)

« Obsecras litteris, & suppliciter deprecaris ut tibi scribam, imo rescribam »

[S. Hieronymus, *Epistola* LIV, ad *Furiam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 550).]

c. 394 ANONYMUS qui *Amandi, Burdigalensis presbyteri, epistolam ad f. Hieronymum attulit.* (9.)

« Brevis epistola longas explanare non valet quæstiones, & in arcum concludens, stringere verbis, quod sensibus dilatatum est. Interrogas quid significet illud in Evangelio iuxta Matthæum: « Nolite solliciti esse de crastino: sufficit enim diei malitia sua (Matth., VI, 34). »

[S. Hieronymus, *Epistola* LV, ad *Amandum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 560).]

c. 394 A. Prudentius Clemens. (xxij)

« *Excidio Templi veteris stat prima superstes,
Struatus enim lapide ex illo manet angulus usque
In sæclum sæcli, quem spererunt ædificantes.
Nunc caput est Templi & laterum compago duorum.* »

[Aur. Prudentius Clemens, *Dittocheum*, v. 121-124 (Migne, *Patr. lat.*, LIX, c. 104).]

a. 395 POSIDONIUS, ex *Thebaide, in Bethleem abbas.* (94)

[Palladius, *Hist. Lausaca*, c. 77 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, c. 1179).]

(Cf. *Iin. græca*, I.)

a. 395 PETRUS quidam *Ægyptius a f. Hieronymo e Palæstina eiectus.* (95)

[Palladius, *Hist. Lausaca*, c. 81 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, c. 1180).]

(Cf. *Iin. græca*, I.)

395. S. HIERONYMUS DE PEREGRINATIONIBUS IN TERRAM SANCTAM SENTENTIAM PROFERT.

« Non *Ierofolymis* fuisse, sed *Ierofolymis* bene vixisse laudandum est. Illa expetenda, illa laudanda est civitas, non quæ occidit prophetas & Christi sanguinem fudit, sed quam fluminis

impetus lætificat, quæ in monte sita celari non potest . . . Neque vero hoc dicens, memetipsum inconstantia redarguo, damnoque quod facio, ut frustra videar ad exemplum Abraham & meos & patriam reliquisse; sed non audeo Dei omnipotentiam angusto fine concludere, & coarctare parvo terræ loco quem non capit cœlum . . . Crucis igitur & Resurrectionis loca profunt his, qui portant crucem suam & cum Christo resurgunt quotidie, qui dignos se tanto exhibent habitaculo . . . Antonius & cuncta *Ægypti & Mesopotamiæ, Ponti, Cappadociæ & Armeniæ* examina monachorum non viderunt *Ierofolyman*, & patent illis absque hac urbe Paradisi ianux. Beatus Hilarion, quum Palæstinus esset & in Palæstina viveret, uno tantum die vidit *Ierofolyman*, ut nec contemnere *Loca Sancta* propter viciniam, nec rursus Dominum loco claudere videretur. Ab Hadriani temporibus usque ad imperium Constantini, per annos circiter centum octoginta, in loco Resurrectionis simulacrum Iovis, in Crucis rupe statua ex marmore Veneris a gentibus posita celebratur, existimantibus persecutionis auctoribus, quod tollerent nobis fidem Resurrectionis & Crucis, si *Loca Sancta* per idola polluerent: *Bethleem* nunc nostram, & augustissimum orbis locum, de quo Pfalmista canit: « *Veritas de terra orta est* » (Pl. LXXXIV, 12), lucus inumbrabat Thamus, id est Adonidis, & in specu, ubi quondam Christus parvulus vagiit, Veneris amasius plangebatur.

Cur, inquam, hæc tam longo repetita principio? Videlicet ne quidquam fidei tuæ deesse putes, quia *Ierofolyman* non vidisti; nec nos idcirco meliores æstimes, quod huius loci habitaculo fruimur . . . Si Crucis & Resurrectionis loca non essent in urbe celeberrima, in qua curia, in qua aula militum, in qua scorta, mimi, scurræ & omnia sunt, quæ solent in cæteris urbibus, vel si monachorum turbis solummodo frequentaretur, expectandum revera huiuscemodi cunctis monachis esset habitaculum. Nunc vero summæ stultitiæ est renunciare sæculo, dimittere patriam, urbes deserere, monachum profiteri, & inter maiores populos peregre vivere, quam eras victurus in patria. De toto huc orbe concurritur. Plena est civitas universi generis hominum, & tanta utriusque sexus constipatio, ut quod alibi ex parte fugiebas, hic totum sustinere cogaris . . .

[S. Hieronymus, *Epistola* LVIII, ad Paulinum, *De institutione monachi* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 580).]

395. ANTIOCHIA AB HUNNIS OBSIDETUR.

« Ecce tibi anno præterito ex ultimis *Caucasi* rupibus immissi in nos, non iam *Arabia*, sed septentrionis lupi, tantas brevi provincias percurserunt. Quot monasteria capta? quantæ

fluviorum aquæ humano cruore mutatæ sunt? Obfessa *Antiochia*, & urbes reliquæ quas *Halis*, *Cydnus*, *Orontes*, *Euphrates* præterfluunt. Traſti greges captivorum: *Arabia*, *Phœnice*, *Palæſtina*, *Ægyptus* timore captivæ.

[S. Hieronymus, *Epistola* LX, c. 16, ad *Heliodorum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII. c. 696).]

« Alij per terga ferocis
Danubij ſolidata ruunt, expertaque remos
Frangunt ſtagna rotis. Alij per Caſpia clauſtra,
Armeniaſque nives inopino tramite ducti,
Invadunt Orientis opes. Iam paſcua fumant
Cappadocum, volucrumque parens Argæus equorum :
Iam rubet altus Halys, nec ſe defendit iniquo
Monte Cilix. Syriæ tractatus vaſtantur amœni,
Aſſuetumque choris & læta plebe canorum,
Proterit imbellem ſonipes hoſtilis Orontem. »

[Claudianus, *Adverſus Rufinum*, l. II, v. 26 & ſ. (ed. Paris, 1824, t. I, p. 182); cf. Socrates, *Hiſt. eccleſ.*, l. VI, c. 1; Sozomenus, *Hiſt. eccleſ.*, l. VIII, c. 1 (Migne, *Patr. gr.*, LXVII, cc. 661, 1509).]

c. 395 FABIOLA, *patricia Romana*, & OCEANUS, *amicus eius*. (96)

« Unde repente & contra opinionem omnium *Ieroſolymani* navigavit [Fabiola], ubi multorum excepta concurſu, noſtro parumper uſa eſt hoſpitio. »

[S. Hieronymus, *Epistola* LXXVII, ad *Oceanum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 694).]

« Quis *Bethleem* de cubiculo fratris Eusebij furatus eſt epiſtolam laudatricem tuam? Cuius artificio & a cuius miniftris, in ſanctæ Fabiolæ hoſpitio & viri chriſtiani & prudentis Oceani, inventus eſt codex, quem illi nunquam viderant? »

[S. Hieronymus, *Adverſus Rufinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXIII c. 460).]

c. 395 SS. ANDRONICUS, *argentarius*, *eiusque uxor* ATHANASIA. (97)

[*Acta ex Menæis*, c. 4 (*AA. SS. Boll.*, 9 Oct., IV, p. 999); Simeon Metaphraſtes, *Vita ſ. Andronici & eius coniugis*, c. 4, *latine tantum edita* (Migne, *Patr. gr.*, CXV, c. 1051); Surius, *Vitæ ſanctorum*, 25 Feb. (ed. Colon., I, p. 214); cf. codd. mſſ. Bibl. Nat. Par., græc. 1598 (Colbert, 670) f. 12 a, & Coiſlin 232, f. 268 b; 283, f. 291 b.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

- c. 395 PALLADIUS, *discipulus s. Evagrii*, & INNOCENTIUS (?)
presbyter. (98)

[Palladius, *Hist. Lausaca*, cc. 43, 77 & 103 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, cc. 1114, 1179, 1209); cf. f. Epiphanius, *Epistola ad Iohannem Hierosolymit.*, c. 9 (Migne, *Patr. gr.*, XLIII, c. 392).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

- 396 VIGILANTIUS, *Gallus presbyter*. (99)

« Sanctum Vigilantium presbyterum qua aviditate fuceperim melius est ut ipsius verbis quam meis discas litteris. »

[S. Hieronymus, *Epistola LVIII, ad Paulinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 586).]

« Videlicet si ad hæc respondero, statim latrabis meam me causam agere, qui tanta cunctos largitate donasti, ut nisi venisses *Hierosolyman* & tuas vel patronorum tuorum pecunias effudisses, omnes periclitaremur fame. »

[S. Hieronymus, *Adversus Vigilantium* (Migne, *Patrol. lat.*, XXIII, c. 349); cf. eiusdem *Epistola LXI, ad Vigilantium*, præf. c. 3 (*Ibid.*, XXII, c. 604); Gennadius, *De script. eccles.*, c. 35 (Migne, *Patr. lat.*, LVIII, c. 1078).]

- 396 S. ISIDORUS (*forte qui Hospitalarius*), a *Theophilo, Alexandrino patriarcha, in Palæstinam missus*. (100)

« Denique quam pacificas & ad concordiam pertinentes per Isidorum presbyterum litteras nobis miseris, hinc probamus, quod illas qui pacem falso iactant reddere noluerint. »

[S. Hieronymus, *Epistola LXXXII, ad Theophilum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 741).]

« Misisti religiosissimum hominem Dei Isidorum presbyterum
Recte gratias agis, nisi enim venisset Isidorus, tu in tota *Palæstina* tam fidelem sodalem non invenisses

« Cum ergo huc venisset, & accessisset ad nos tribus vicibus, & admovisset tam divinæ sapientiæ tuæ, quam propriæ intelligentiæ habentia medicinam verba, nec profuit ei quisquam....

« Hic qui ad tres vices dicitur ad nos accessisse, ut in veniendo mysticum numerum conservaret, qui Theophili episcopi mandatum nobis loquebatur, litteras ad nos ab eo missas noluit reddere. Cumque diceremus: Si epistolas non habes, quomodo legatum te probabis? respondit se habere

quidem litteras ad nos, adiuratum tamen ab *Hierosolymorum* episcopo, ne nobis eas redderet

« Post duos ergo menses tandem expectatus venit Ifidorus, qui non, ut tu fingis, pro te testimonium, sed causam postulatæ satisfactiōnis audivit. »

[S. Hieronymus, *Contra Iohannem Hierosolymitanum*, cc. 37, 38, 39 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, cc. 390, 392).]

396. TERRÆ MOTUS IN PALÆSTINA.

[S. Hieronymus, *Adversus Vigilantium*, c. 11 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 348); f. Prosperus, *Chronicon*, ad ann. 396 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 588); Marcellinus comes, *Chronicon*, ad ann. 396 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 920).]

396 SYSSINIUS, *qui falsarij cuiusdam epistolam ad f. Hieronymum attulit.* (101)

« Tuæ litteræ ad me pervenerunt, quibus satisfacis, te contra parvitatem meam librum *Romam* non misisse. Hoc nec ego factum audieram, sed epistolæ cuiusdam, quasi ad me scriptæ, per fratrem nostrum Syssinnium diaconum huc exemplaria pervenerunt. »

[S. Hieronymus, *Epistola CII, ad f. Augustinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 830).]

« Crebras ad me epistolas dirigis & sæpe compellis, ut respondeam cuidam epistolæ tuæ, cuius ad me, ut ante iam scripsi, per fratrem Syssinnium diaconum exemplaria pervenerunt absque suscriptione tua, & quam primum per fratrem Profuturum, secundo per quemdam alium te misisse significas; & interim Profuturum retractum de itinere & episcopum constitutum veloci morte subtrahitum, illum, cuius nomen retices, maris timuisse discrimina & navigationis mutasse consilium.

« Quæ cum ita sint, satis mirari nequeo, quomodo ipsa epistola & *Romæ* & in Italia haberi a plerisque dicatur, & ad me solum non pervenerit, cui soli missa est; præsertim cum idem frater Syssinnius inter cæteros tractatus tuos dixerit eam se non in *Africa*, non apud te, sed in insula *Adriæ*, ante hoc ferme quinquennium reperisse. »

[S. Hieronymus, *Epistola CV, ad f. Augustinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 834).]

c. 396 VIDUA AC FILIA RUFINI, *palatinorum ordinum in Constantinopoli magistr.* (102)

« Vidua & filia Rufini exfulant. »

[Marcellinus comes, *Chronicon*, ad ann. 396 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 920).]

(Cf. Zozimus, *Hist. rom.*, l. V, c. 8 [ed. Bonn., p. 256], & *Itinera græca*, I.)

ant. a. 397 CASTRUTIUS *quidam Pannonius, f. Hieronymum visitaturus, Palæstinam vero non aggressus.* (103)

« Sanctus filius meus Heraclius diaconus mihi retulit, quod cupiditate nostri *Ciffam* usque venisses, & homo Pannonius, id est terrenum animal, non timueris *Adriatici* maris ætus & *Ægij* atque *Ionij* fubire discrimina. Et nisi te pius fratrum retinisset affectus, voluntatem opere compleffes. »

[S. Hieronymus, *Epistola LXVIII, ad Castrutum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 651).]

397. S. HIERONYMUS DIVERSORIUM AD EXCIPIENDOS MONACHOS ET PEREGRINOS BETHLEEM EXTRUIT.

« Nos in ista provincia, ædificato monasterio & diversorio propter extructo, ne forte & modo Ioseph cum Maria in *Bethleem* veniens, non inveniatur hospitium, tantis de toto orbe confluentibus turbis monachorum, ut nec cæptum opus deserere nec supra vires ferre valeamus. »

[S. Hieronymus, *Epistola LXVI, ad Pammachium* (Migne, *Patr. lat.*,⁷ XXII, c. 647).]

397. ANTIOCHIA SECUNDA VICE OBSIDETUR AB HUNNIS, QUI HIEROSOLYMAM AGGREDI MINANTUR.

« Ecce subito discurrentibus nuntiis, Oriens totus intremuit, ab ultima *Mæotide* inter glaciale *Tanaim* & Massagetarum immanes populos, ubi *Caucasi* rupibus feras gentes Alexandri claustra cohibent, erupisse Hunnorum examina, quæ pernicibus equis huc illucque volitantia, cædis pariter ac terroris cuncta complerent. Aberat tunc Romanus exercitus & bellis civilibus in *Italia* tenebatur. Hanc gentem Herodotus refert, sub Dario, rege Medorum, viginti annis Orientem tenuisse captivum, & ab *Ægyptiis* atque *Æthiopicis* annum exegisse vectigal. Avertat Iesus ab orbe Romano tales ultra bestias. Inferti ubique aderant, & famam celeritate vincentes, non religioni, non dignitatibus, non ætati parcebant, non vagientis miserabantur infantie. Cogebantur mori, qui nondum vivere cœperant, & nescientes malum suum, in hostium manus ac tela ridebant. Consonus

inter omnes rumor, petere eos *Ierofolyam* & ob nimiam auri cupiditatem ad hanc urbem percurrere. Muri neglecti pacis incuria farciebantur. *Antiochia* obfidebatur, *Tyrus* se volens a terra abrumpere infulam quærebat antiquam. »

[S. Hieronymus, *Epistola* LXXVII, ad *Oceanum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 695). Cf. Iofue Stylites, *Chronicon syriacum* (cuius fragm. edidit Iof. Simonius Affemanus, *Bibliotheca orientalis Clementino-Vaticana*, I, p. 262); *Chronicon Edeffenum* (Iof. S. Affemanus, *Op. cit.*, I, p. 400); Abulfaragius, *Chron. Syr.* (tr. Bruns, p. 71). Cf. *supra* ad annum 395.]

397 IOHANNES CASSIANUS & GERMANUS, *secunda vice*. (104)

« Sed licet parum deinceps de nostra essemus promissione solliciti, tamen, expleto septem annorum numero, sponfionem nostram gratanter implevimus. Excurrentes namque ad cœnobium nostrum [*Bethleem*] illo iam tempore, quo de impetrando ad eremum reditu fiduciam gerebamus, primum fenioribus nostris honorem debitum solvimus, deinde animis eorum qui pro charitatis ardore creberrimis litterarum nostrarum fatifactionibus nequaquam fuerant deliniti, priffinam redintegravimus charitatem; tandemque ad plenum acieo nostræ sponfionis avulfo, his quoque cum gaudio profequentibus, ad *Scythioticæ* solitudinis secreta remeavimus. »

[Iohannes Cassianus, *Collationes*, XVII, c. 31 (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 1087).]

397 PAULUS, a f. *Augustino* ad f. *Hieronymum* in *Palæstinam* missus. (105)

« Hunc interea fratrem nostrum Paulum in Christo multum commendo benignitati tuæ, cuius in nostris regionibus exiftimationi bonum coram Deo testimonium perhibemus. »

[S. Augustinus, *Epistola* XL, ad f. *Hieronymum* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 158).]

397. SARRACENI PALÆSTINAM INVADUNT.

« In *Palæstinæ* partibus, iuxta *Theace* vicum, qui Amos prophetam meruit procreare, solitudo vastissima est usque ad *Arabiam* ac *Mare mortuum*, quo ingressa deficiunt fluenta *Iordanis*, & cineres *Sodomorum* amplissima extensione porrecta. In hac summæ vitæ ac sanctitatis monachi diutissime com-

morantes, repente sunt a discurrentibus Saracenorum latrunculis interempti. »

[Iohannes Cassianus, *Collationes*, VI, c. 1 (Migne, *Patr. lat.*, XLIX, c. 643); cf. f. Nilus, *Narrationes* (Migne, *Patr. gr.*, LXXIX, c. 509 & f.).]

a. 398 ZENON *naulerus, Vitalis presbyteri & Amabilis papæ epistolas f. Hieronymo allaturus.* (106)

« Zenon nauclerus, per quem mihi dicis tuæ sanctitatis litteras transmissas, unam tantum & brevem epistolam beati papæ Amabilis reddidit, solita munuscula continentem. Satisque miror quid causæ fuerit, ut, cum in benedictionibus & tuis & illius perferendis fidelis extiterit, in reddenda epistola negligens comprobetur. »

[S. Hieronymus, *Epistola LXXII, ad Vitalem presbyterum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 672).]

398 PAULUS, *episcopus in Ægypto, & HÆRETICORUM FACTIO a f. Hieronymo in monasterio suscepti.* (107)

« Nobis in monasterio hospitalitas cordi est, omnesque ad nos venientes læta humanitatis fronte suscipimus

« Vis scire unde illum [Paulum] & nos plus amare, & tu odisse plus debeas? Hæreticorum factio, nuper fugata de Ægypto & Alexandria, se Hierosolymam contulit, & huic voluit copulari, ut quorum unus esset dolor, una fieret & accusatio. »

[S. Hieronymus, *Apologia adversus libros Rufini*, l. III, cc. 17, 18 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, cc. 469-470).]

398 HERACLIUS *diaconus, qui Vitalis presbyteri ad f. Hieronymum epistolam attulit.* (108)

« Itaque ad secundam rescribo epistolam, quam mihi sanctus filius meus Heraclius diaconus reddidit. »

[S. Hieronymus, *Epistola LXXII, ad Vitalem presbyterum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 673).]

398. LUCINIUM HISPANUM AD LOCA SANCTA VISITANDA HORTATUR S. HIERONYMUS.

« Hæc & ipse intelligis, quo animo replicem, & quod sub aliis verbis te ad Sanctorum Locorum invitum habitaculum Ego tibi & forori tuæ misi codicem, hoc est decem

visiones Ifaiæ, valde obfcuriffimas, quas nuper hiftorica explanatione differui, ut, quotiefcumque mea opufcula videris, toties, amici dulciffimi recordatus, navigationem, quam parumper dituleras, pares. »

[S. Hieronymus, *Epiftola* LXXI, ad Lucinium (Migne, *Patr. lat.*, XXII, cc. 671, 672). *Ex epiftola f. Hieronymi* LXXV, ad Theodoram (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 685), *conftat Lucinium iter Hierofolymitanum non aggreffum fuiſſe, cum anno circiter 399 obierit.*]

398 CANINIUS, qui *Ruffini, præſbyteri Romani, f. Hieronymo epiftolam attulit.* (109)

« Caninium libenter vidi, qui narrare tibi poterit, quam difficile & periculofum manus dexteræ, ufque in præſentem diem, quo iſta dictavi, vulnus iuſtinuerim. »

[S. Hieronymus, *Epiftola* LXXIV, ad Ruffinum (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 685).]

399 NOTARIJ, quos miſit Lucinius hispanus, ad tranſcribenda *f. Hieronymi opera.* (110)

« Ex quo perpendat prudentia tua, qua Lucinius noſter laude ſit dignus, qui clauſit aurem ne audiret iudicium ſanguinis, & omnem ſubſtantiam ſuam diſperſit & dedit pauperibus ut iuſtitia eius maneret in æternum (Pl. III). Nec patriæ ſuæ largitate contentus, miſit *Ieroſolymarum & Alexandriæ* eccleſiæ tantum auri, quantum multorum poſſit inopia ſubveniri. Quod cum multi mirentur & prædicent, ego in illo magis laudabo fervorem & ſtudium Scripturarum; quo ille deſiderio opufcula noſtra flagitavit, & miſſis ſex notariis, quia in hac provincia latini ſermonis ſcriptorum penuria eſt, deſcribi ſibi fecit quæcumque ab adoleſcentia uſque in præſens tempus dictavimus »

[S. Hieronymus, *Epiftola* LXXV, ad Theodoram, *Lucinij viduam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 688).]

399 CONCILIUM HIEROSOLYMITANUM V *contra Origeniſtas, cui plures interfuerunt patres.* (111)

[Manſi, *Concilia*, III, cc. 989-992.]

399 ANONYMUS, qui *Theophili Alexandrini epistolam ad f. Hieronymum attulit.* (112)

« Epistola tua hæreditatis dominicæ te indicans possefforem illius quoque felicitatis com-
potem te esse testata est, in qua « beati pacifici » nuncupantur
(Matth., v). »

[S. Hieronymus, *Epistola LXXXII, ad Theophilum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 736).]

399 S. Hieronymus. (xxij)

[*Epistola LXXVIII, ad Fabiolam, de XLII mansionibus Israelitarum in deserto* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 698).]

[*Hoc commentarium, utpote ad theologiam magis quam ad geographiam spectans, præsentì volumini inferere tæduit.*]

399-400 ANONYMUS, qui *Pammachij & Oceani (in Italia degentium) ad f. Hieronymum epistolam attulit.* (113)

« Sanctus aliquis ex fratribus schedulas ad nos cuiusdam detulit, quæ Origenis volumen, quod *περὶ Ἀρχῶν* inscribitur, in latinum sermonem conversum tenerent. Et quoniam in his multa sunt, quæ tenuitatem ingenij nostri permovent, quæque minus catholice dicta existimamus, suspicamur etiam ad excusationem auctoris multa de libris eius esse subtracta, quæ apertam impietatem eiusdem monstrare potuissent, quæsumus præstantiam tuam, ut in hoc specialiter, non tam nobis, quam universis qui in Urbe habitant, profuturum opus digneris impendere, ut supradictum librum Origenis ad fidem, quemadmodum ab ipso auctore editus est, tuo sermone manifestes, & quæ a defensore eius interpolata sunt prodas. »

[Pammachius & Oceanus, *Epistola ad f. Hieronymum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 743).]

ante 400 S. ALEXANDER, *Acæmetorum Constantinopoli fundator.* (114)

[Anonymus, monachus Acæmetus, *Vita f. Alexandri*, c. I (*AA. SS. Boll.*, Ian., I, p. 1021; cf. *Ibid.*, *Comment. præv. ad vitam f. Alexandri*, § II).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

400 AGATHO *episcopus* & ATHANASIUS *diaconus*, a *Theophilo Alexandrino ad f. Hieronymum missi*. (115)

« Sanctus episcopus Agatho cum dilectissimo diacono Athanasio in ecclesiastica directus est causa. Quam cum didiceris, non ambigo quin nostrum studium probes. »

[S. Theophilus, *Epistola ad f. Hieronymum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 755).]

« Duplicem mihi gratiam beatitudinis tuæ litteræ præstiterunt: quod & sanctos & venerabiles Agathonem episcopum & diaconum Athanasium habuerint portitores, & adversum sceleratissimam hæresim zelum fidei demonstrarint. »

[S. Hieronymus, *Epistola LXXXVIII, ad Theophilum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 755).]

400 ANONYMUS, qui *Theophili Alexandrini synodica in Palæstinam attulit*. (116)

[S. Theophilus, *Ad Palæstinos & Cyprios episc. synodica* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 758).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

400 ANONYMUS, qui *f. Epiphani, Salamidis in Cypro episcopi, ad f. Hieronymum epistolam attulit*. (117)

[S. Epiphanius, *Epistola ad f. Hieronymum* (Migne, *Patr. gr.*, XLIII, c. 391).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

400 THEODORUS *Alexandrinus, f. Hieronymum visitaturus*. (118)

« Didici, quod & sanctitas tua noverit, Theodorum monachum, eiusque studium comprobavi: quia cum a nobis *Romam* navigaturus exiret, noluit ante proficisci, nisi te & sanctos fratres, qui tecum sunt in monasterio, quasi sua viscera amplexaretur & inviseret. Quem cum susceperis, pro Ecclesiæ tranquillitate lætare. »

[S. Theophilus, *Epistola ad f. Hieronymum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 756).]

400 VINCENTIUS PRESBYTER, *secunda vice*. (119)

« Vincentius presbyter ante biduum, quam hanc epistolam darem, de Urbe venit, & suppliciter te salutat, crebroque

fermone concelebrat, *Romam* & totam pene *Italiam* tuis post Christum epistolis liberatam. »

[S. Hieronymus, *Epistola* LXXXVIII, ad *Theophilum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 756).]

c. 400 ** S. MARIA AEGYPTIACA. (120)

« Ecce die quodam (sed qualiter hic tibi prodam
Quam misere cecidi), iuvenes in littore vidi :

Vidi, captavi; quo vellent ire, rogavi.

Subridens primus dixit: *Hierosolymis* imus.

Sciscitor an comitem paterentur? Subdidit idem :

Si nulum dederis, patet ecce carina; veheris.....

Prosequor, intro ratem.....

Defero ad portum; subeo sacra moenia scortum,

Luneta levi turbæ: moror hospes & hostis in urbe . . . »

[Hildebertus Cenomanensis, *Vita f. Mariæ Aegyptiacæ* (*AA. SS. Boll.*, Apr. I, p. 86); cf. Flodoardus, *De triumphis Christi in Pal.*, l. III, c. 4 (Migne, *Patr. lat.*, CXXXV, cc. 542-547); Iacobus de Voragine, *Legenda aurea*, c. 56 (ed. Græffe, Dresde, 1846, in-8, p. 247); *Carmen Gallicum*, sæculi XII: *Le vie de Marie Egyptienne* (Parif., Bibl. Nat., Fr. 23112, ff. 335 & seq.); Anonymus, *De sancta Maria Giphacha* (Parif., Bibl. Nat., Ital. 559, ff. 121 b & f.).]

(Cf. Anonymus [Pseudo-Sophronius], *Vita f. Mariæ Aegyptiacæ*, cc. 19 & f. [*AA. SS. Boll.*, Apr. I, Appendix, pp. xvj & f.], *quam latine vertit* Paulus, diaconus Neopolitan., *Vita f. Mariæ Aegyptiacæ* [Surius, *Vite Sanctorum* (ed. Colon., 1578, t. II, pp. 662-672)]; *Synaxarium Basilij imperatoris* [*AA. SS. Boll.*, Apr. I, Append. p. j]; Nicephorus Callistus, *Hist. eccl.*, l. XVII, c. 5 [Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 229, 231] & *Itinera græca*, I).

c. 400 S. ALEXIUS. (121)

« Post hæc accepit de substantia sua, & discessit ad mare (Alexius), accedensque ad mare ascendensque navem, Deo prosperante, pervenit *Laodiciam*, & inde iter arripiens abiit *Edeffam* *Syriæ* civitatem, ubi sine humano opere imago Domini nostri Iesu Christi in findone habebatur; quo perveniens, omnia, quæ secum tulerat, pauperibus erogavit, & induens se vestimenta vilissima, cœpit sedere cum ceteris pauperibus ad atrium sanctæ Dei genitricis Mariæ Post eius discessionem facta est *Romæ* inquisitio magna, & non inveniendes eum, misit pater ipsius pueros suos, ut per universas mundi partes inquirerent eum. Quorum aliqui, dum venissent *Edeffam*, viderunt eum inter ceteros pauperes

fedentem; & dantes ei cleemofynam, difcefferunt, quia non cognoverunt eum. »

[Anonymus, *Vita f. Alexij*, c. 3 (*AA. SS. Boll.*, Iul., IV, p. 252), *quam germano sermone verterunt poete quidam, inter quos Conradus Wirzburgensis & Jörgen Zobel, plurimi vero anonymi a H.-F. Maffmann (Sancti Alexii Leben, Quedlinburg, 1843, in-8, pp. 68-146) editi. Cf. Vincentius Bellovac., Speculum historiale, l. XVIII, cc. 43, 44 (ed. Duac., 1624, p. 708); Iacobus de Voragine, Legenda aurea, c. 94 (ed. Græffe, Dresde, 1846, in-8, p. 403); Mombritius, Vitæ sanctorum (Mediol., c. 1480, ff. 23 & f.).]*

« Sic mare tranfivit, *Laodice*namque petivit
Urbem, perlatus ventis, nec ibi remoratus
Navigat *Ediffam* *Syriæ*, mox intrat & ipfam;
Qua venerabatur, qua confpicienda dabatur,
Haut opus artificis, facra forma Dei Genitricis,
Infulgens pura findone. Salute futura,
Hic fua vendebat, & in ufus diftribuebat
Largus egenorum; fic factus & unus eorum,
Limina cotidie refidebat ad ipfa *Mariæ*,
A populo victum tenuem capiens & amictum.

.....
Interea mille ftudiis difquiritur ille,
Romæ nec fcitur quanam fit, nec reperitur.
Miffi longinquis hunc ergo locifque propinquis
Frufta scrutantur, regiones fic peragrantur.
Ex his venerunt *Ediffam*; quem cupierunt
Cernunt inventum, nec turbas inter egentum
Hunc agnoverunt, fed opem dantes abierunt.
Quos tamen agnorat & notus *Alexius* orat. »

[Marbodus, ep. Redonenfis, *Vita f. Alexij* (*AA. SS. Boll.*, Iul., IV, pp. 254, 255).]

« Ascendens ratem *Laudicia* littora scandit.
Hinc iter arripiens *Ediffe* [venit] in urbem,
In qua fanguinea Domini fervatur ymago
Non manibus facta, fed vultu tracta decore.
Quas fecum tulerat illic res erogat omnes.
Vilibus indutus pannis mox cœpit egere.
Inter mendicos reliquos refidebat egenos;
Dans inopi res donatas, fibi parva refervat.

P

Postquam Romana discessit Alexius urbe,
 Questio fit, sponfus ubi fit; sed non reperitur.
 Ergo pater servos partes transmittit in omnes,
 Quot subito peragant & temptant quærere sponsum.
 Nec mox discurrunt domini quærendo ministri,
Edisse veniunt quidam ad mœnia missi.
 Inter mendicos refidebat Alexius ille.
 Nec tamen hunc noscunt, sed & hic bene noverat illos.
 A propriis famulis gaudens pia dona recepit.
 Ergo Deo retulit grates, quoque talia dixit:
 « Reddo Deo grates, quod sic me, Christe, iuvasti,
 « Ut que cepisti, rogo perficias in me,
 « Me facias vitam complere sine beate. »
 Hunc non inveniunt, fuerant qui quærere missi.
 Mox veniunt & non referunt pia gaudia patri.

.
 Septem cum denis ibi mansit Alexius annis,
 Post tantum tempus nullus cognoscerat (*sic*) illum.
 Notificare volens eius vitam pia Virgo,
 Dixit custodi Domini genitricis ymago:
 « Introduc famulum quendam nostrum peregrinum;
 « Est etenim cœlo magnus quoque dignus honore. »
 Accelerat custos Dominæ mandata replere.
 Ass inter reliquos inopes non noverat illum.
 Mox templum Domini Genitricis Alexius intrat.
 Hoc factum divulgatur sanctusque probatur.
 Ut veniat *Tarzim*, *Laudocia* littora scandit. »

[Anonymus, *Vita s. Alexij*, vv. 29-51, 62-69, 77-79 (H.-F. Maffmann, *Sankt Alexius Leben*, pp. 177-179).]

« Sponfus exit thalamum, sponsa rem mirante
 Et frigentem lectulum lacrimis rorante,
 Et parato navita navem præparante
 Fertur *Laodiciam* Deo prosperante.
 Forma Christi corporis erat tunc *Edeffe*
 Quam non opus hominis afferebant esse;
 Rapit huc Alexius iter indefesse,
 Erogans in pauperum propria neesse.
 Cum diebus singulis villam circuiret,
 Ut ciborum copiam quærens inveniret,

Pene totum fociis dabat cum rediret,
 Ipse non reficiens donec esuriret.
 Plus quam partem fociis dabat ex invento
 Pane, qui sufficeret sibi vix retento,
 Sic ab omni abstinens cibi firmamento
 Ac si solo viveret Christi sacramento.
 At parentes cognito recessisse natum,
 Heri datum nuptiis, hodie sublatum,
 Pari plangunt animo pariter amatum,
 Pater habens lacrimas, mater ululatum.
 Ruens pronus aureo pater a fedili,
 Mater inter famulas, uxor in cubili,
 Hæc amice nominat, hic & illa fili,
 Feminina feminæ, voce vir virili.
 Mittit pater nuncios *Graciam* metiri
 Quasque terras incolunt Arabes aut Syri,
 Et si terræ fileant, freta circumire,
 Ut sic saltim filius posset inveniri.
 Cepto mox itinere prius a vicinis
 Errant in terrestribus, errant in marinis,
 Terra pede curritur, pelago carinis,
 Claudit orbem cicius quam laborum finis.
 Multi multa nuncij loca pervagantes,
 Pars *Ediffam* veniunt, ubi non vacantes
 Ipsi, pro qua venerant, inter mendicantes
 Data stipe transeunt nihil suspicantes.
 Ipse vero providus, metuens notari,
 Cum notasset nuncios, vellet absentari:
 Sed mox ut se comperit alium putari,
 Flere cœpit oculis, animo lætari.

.
 At legati flebiles vario dispersi,
 Peragratis partibus orbis universi,
 Non invento iuvene tandem sunt reverfi
 Et ad patrem confluunt lacrimis resperfi.

.
 Iam post annum decimum septimus vergebat
 Necdum sanctus operi cœpto desistebat,
 Sed in ipso iugiter atrio degebat.
 Ubi propter animam corpus affligebat.

.

Iam vocabant homines hominem beatum,
 Quem divina viderant voce revelatum,
 Sed mirantes maxime quare tam privatam,
 Qui tam digne scanderet celsa dignitatum.
 Sanctus autem clipeo fidei munitus
 Tamen est in aliquo quasi iam punitus,
 Ut qui volens venerat fugeret invitus,
 Ne molliret animum laudis appetitus.
 Iam de fuga fugiens navem bis ascendit,
 Inde *Laodiciam*, deinde *Tarsum* tendit:
 Sed incumbens aquilo vela deprehendit
 Et in portus *Laticos* agere contendit.
 Urbe procul agnita patriisque muris,
 Secum cœpit agere multa de futuris
 Et tunc demum gravibus æstuaris curis
 Quasi pro parentibus sese cognituris. »

[Anonymus, *Vita s. Alexij confessoris*, stroph. 34-43, 46, 55, 60-63
 (M. Haupt & H. Hoffmann, *Altdeutsche Blätter*, Lips., 1840, t. II,
 p. 273).]

« Or s'en vait li danfias, n'i veut plus demorer (v. 312)
 Et vint a son tresor la u il fieut aler,
 Tant priist de son avoir que il en puet porter,
 Puis est partis de *Rome*, n'i veut mais demorer.
 Tot nuit ne fina dans Alexis d'aler
 Et le ior el demain ne vot ainc arefter.
 Tote droit au port de *Caples* est entrés en la mer
 En une nef garnie qui s'en devoit passer
 Outre el regne de *Sire* por avoir acater.
 Tant keurent nuit & ior par oscur & par cler
 Qu'au droit port a *Laudiche* entret font en la mer.
 Assés ara ses peres desormais a plorer
 Et fa mere & s'espouse a plaindre & dolofer.
 Quant li fains enfes fu de la nef deschendus,
 La nuit vint a *Laudiche*, el main s'en est illus ;
 Toft s'en fuit de la vile qu'il n'i soit coneüs
 Et trespasse de *Sire* tertres & puis agus.
 Tant vait par ses iornées qu'il ne fu retenus,
 Qu'a paine & a travail est a *Robais* venus,
 La trova une image dont Dieus fait grans vertus.

.

Mout est dolans li peres, n'i a que corechier, (v. 376)
 Quant il n'en ot nouvelle, de son grant destorbier.
 A tant de ses fergans con il vot atirier
 De tos ses millors homes qui mout l'avoient cier
 Le fist par tot le mout & requerre & cherchier,
 Si lor proie por Dieu mout fort a exploitier.
 Chil en passent la mer sans nesun destorbier,
 Puis se metent a terre n'i vuelent atargier
 Par le regne de *Sire* tot le cemin plener.
 Sont venus a *Robais*, droit devant le mostier,
 Troverent lor signor u tenoit un fautier.
 Il les conut mout bien quant les vit aprocier.

Entre la gent dou siecle de peciet embrasée, (v. 518)
 A *Robais* la chitet outre la mer salée,
 En itel penitanche con avés efcoutée
 Estuit fains Alexis en sa vie privée
 Dis & fet ans entiers qu'ainc n'en falit iornée
 Que n'i fu sa bontés a home revelée.

Or pense li fains hom & tel conseil a pris (v. 583)
 Qu'il s'en fuira d'iluec en un autre país,
 U on nel coniftra ne par fais ne par dis.
 Un soir, si con la gens se fu en repos mis
 Et la chités dort tote & la lune eclarchist,
 S'est partis de *Robais* qu'ainc nel iehit amis,
 Ne a viel ne a iovene, ne home qui soit vis.
 Tant vait par ses iornées descaus piés & mendis
 Qu'a *Laudiche* est venus, mais ne fai en quans dis.
 Quant vint fains Alexis a *Laudiche* for mer
 Ne veut mie en la vile longuement demorer,
 En une nef s'en entre por a *Tarfes* aler,
 Au *mostier de saint Pol* la voroit arefter
 Que on nel coneuift tote sa vie user
 Mais Dieus qui le conduist en veut al ordener,
 Uns vens lor est falis qui fait lor nef torner,
 Si est entrés es voiles, tantost les fait figler,
 Saiete ne quariaus ne s'i peuift durer.
 Tant lor dure chele ore par ofcur & par cler
 Que droit au port romain les a fait ariver.
 Quant li fains hom fu fors, si prent a esgarder,

Le liu, l'estre & la terre commenche a ravifer,
Vit la terre de Rome, u il sieut converfer. »

[Anonymus, *De saint Alexis*, vers. 312 & f., 325 & f., 376 & f., 518 & f., 583 & f. (Herz, *De saint Alexis*, Frankfurt a/M., 1879, in-4, pp. 5 & 7).]

« Egredus autem post multa consolationis & edificationis verba, tradidit vestimenta sua pauperibus & ipse vilissimo indutus habitu, navim conscendit & vento prospero nocte illa & die sequenti deportatus, inventus est in portu *Pisano* & in civitatem ingressus manibus suis victum per aliquot dies quæfivit, donec facie mutata, colore fuscato, crine attenuato, iam nequaquam de sui prodicione timebat, ignotus & habitu & vultu & voce factus & gestu. Die altera, ut ad id redeamus, mane ad paranda mundiburdia ab amicis utrobique conventum est, virgo sola in conclavi flens & lamentans invenitur. Interrogata de sponso, ubi esset, clam abisse confessæ est. Requisita cur, Deo ipsum servire ac propter eum exulare velle respondit. Conturbatur in hoc dicto pater & mater & amici omnes flent & lamentantur & eiulant quasi mortuum, famulis & clientibus gaudia nuptiarum in funebres convertuntur exequias. Mittit ex consilio amicorum senior Eufemianus in diversas partes terrarum servos & ministros, ut requirant & reducant filium. Quorum duo *Pisam* veniunt & agniti ab Alexio, non tamen ipsi eum cognoscunt. Accipit de manibus ipsorum elemosinam, in hoc quoque gaudens « quia de manibus, inquit, fervorum meorum hodie benedictionem accepi. » Quæsitus itaque multum & diu non inventus ipse ieiuniis & orationibus & vigiliis vacabat nocte & die, & insolenta (*sic*) labore fractus, ægrotare aliquantulum cœpit, de hoc etiam lætus quia in sudore vultus panem cottidie accipiens & inmutatus, infirmitate quoque ad perfectam sui probationem temptari merebatur, ut quasi ex toto a se ipse factus non solum aliis, set & sibimet ipsi iam esset alienus. Per quinquennium ibi moratus, *Iherosolimam* contendit ubi nichilominus septennium faciens, unde ad *Luccam* navigio pervenit civitatem magnam & inclitam, ubi imago Domini nostri Ihesu Christi a Nichodemo secundum eius expressam similitudinem facta narratur, ab universo ibidem orbe colitur atque adoratur. »

[Anonymus, *Vita f. Alexij* (H.-F. Maffmann, *Sanct Alexius Leben*, pp. 159, 160) *quam poeta quidam, sæculi, ut videtur, XIVⁱ, germanice vertit, quibusdam ex aliis fontibus adiectis.*]

- V. 315 *ε* In der ſtat ze *Piſe*
 enthielt ſich der wiſe
 er betruoc ſich ſiner arbeit.
 micheln kumber er dô leit.
- V. 431 Nû lâze wir die rede hie
 unt ſagen wiez Alexio gie.
 er fuor von *Piſe* über mer
 gein *Laodiciam* wart ſin kêr;
 dannen hin z' *Ediſſam*,
 diu was ein ſtat luſtſam.
 zuo den armen er dô ſaz,
 deheines tages er des vergaz,
 er nam gotz lichnamen und ſin bluot,
 als noch vil manec guot menſche tuot,
 er arbeitte mit den handen;
 den liez er wol enblanden.
 waz im der koſte über wart,
 des was vor den armen niht gefpart.
 den teilterz vlizecliche mite.
 daz was aller tac ſin ſite.
 er bleip in der ſtat fürwâr
 in gotes dienſte fünf iâr.
 ze *Ierufalem* er dô kêrte,
 als in ſin wiſheit lêrte.
 dâ wonte der heilige man
 ſiben iâr und kârte dan
 hin zeiner ſtat, iſt *Lukke* gnant,
 dâ er daz ſchoene bilde vant
 daz Nicodêmus brâhte über mer,
 gemachet nach unferm ſchepfaer,
 daz man dâ vafte êrte
 und gotes dienſt mit mêrte. »

[H.-F. Maffmann, *Sanct Alexius Leben* (pp. 51 & f.). *Hunc anonymum sæculi XIVⁱ germanum ſecutus eſt poeta alius qui Germanus*, Jörg Brei-ning *nomine* (ſæc. XV fine), *cuius opus edidit H.-F. Maffmann, Op. cit.*,

pp. 147 & f.); cf. Hermannus Fritzlar., *Vita f. Alexij (germanice)* (Maffmann, *op. cit.*, p. 187); Bertholdus monachus, *Sermo de f. Alexio (germanice)* (Maffmann, *op. cit.*, p. 39, n. 1); Anonymus, *Vite sanctorum (germanice)* (Augsburg, Anthon Sorg, 1488, f. 116; Nürnberg, Anton Koburger, 1488, f. 66). (Maffmann, *Op. cit.*, pp. 21 & 180.)]

« Donc vint edrant dreitement a la mer ;
 La nef est preste ou il deveit entrer,
 Donet son pris & enz est aloez.
 Drecent lor figle, laifent corre par mer,
 La priffrent terre ou Deus lor volft donner.

Dreit a *Lalice*, une citet molt bele,
 Iloc arivet fainement la nacele.
 Donc en eifit danz Alexis a terre ;
 Mais io ne fai com longes i converfet :
 Ou que il feit de Deu fervir ne cefset.

D'iloc alat en *Alfis* la citet,
 Por une imagene dont il odit parler,
 Qued angele firent par comandement Deu,
 El nom la virgene que portat falvetet,
 Sainte Marie qui portat damne Deu.

Tot son avoir lor a tot departit.
 Entre les povres s'afift danz Alexis
 Receut l'almofne quand Deus la li tramift ;
 Tant en retint dont son corps pot guarir,
 Se lui'n remaint, fi l'rent as poverins.

.....
 Donc prent li pedre de fes meilleurs ferianz,
 Par moltes terres fait querre son enfant.
 Iufqu'en *Alfis* en vindrent dui edrant ;
 Iloc troverent dan Alexis fedant,
 Mais n'enconurent son vis ne son semblant.

Si at li enfes fa tendre charn mudele
 Ne l'reconurent lui dui feriant son pedre.
 A lui medifme ont l'almofne donede ;
 Il la receut come li altre fredre,
 Ne l'reconurent, fempres s'en retournerent. »

[*La vie saint Alexis*, ftr. 16-25 (ed. G. Paris, 1872, p. 142).]

Droit en la mer en aquelt son esfer.
 Preste est la nés u il porra entrer :
 Donne son pris, si est tous feus entrés.
 Drecent lor figle, laissent courre par mer.
 In Iersalem les conduist Damedés :
 Sains Aleffins est issus de la nef.

Sains Aleffins est de la nef issus,
 Vint al sepulcre u nostre fire fu.
 Fist ses prières, si s'est confés rendus.
 Dous iors seiourne & dous nuis i estut,
 Qu'il ne mania ne fa bouce ne but ;
 Après en est al flun Iourdan venus,
 U li baptesmes de nostre signor fu,
 Et li apostle s'i baptifièrent tuit.
 Il se despoille, si se baigna tout nus ;
 Puis prist des palmes, si s'en est revenus.
 Pour les Iuis n'i osa estre plus.
 Car al cel iour que li fains hom i fu
 N'i avoit il des Crestiens nefun.
 Droit a le Lice a son cemin tenu.

Droit a le Lice, une cité moult bele
 Iluec, s'en va fains Aleffis par terre.
 Mais iou ne fai com longes i converse.
 U que il foit, de Diu servir ne cesse :
 De sa maifnie veut il a touiours estre.

Après en va en Auffis le cité,
 Pour une ymaige dont il oi parler
 Que angle fistent par le commant de Dé,
 Et non celi qui porta sauveté.
 Onques faiture ne fu de sa biauté
 Sans nostre dame, la mère Damedé.

[*Li roumans de saint Aleffin*, v. 341 & f. (ed. G. Paris, 1872, p. 231 & f.); cf. *La vie saint Alexis & coment il morut*, v. 335 & f. (ibid., p. 289 & f.); *La vie saint Alexis*, ftr. 36-58 (ibid., p. 353 & f.); Anonymus, *La vida de sant Alexi* (Bibl. nat. Par., mf. fr. 1745, ff. 158 & f.); Anonymus, *De saint Alexis, qui laissa sa femme le iour qu'il l'ot espousée* (Bibl. nat. Par., mf. fr. 820, ff. 280 & f.). *Hispanicas & italicas f. Alexij vitas reperies*, ap. Maffmann, *Op. cit.*, pp. 40-41, *indicatas, bohe-*

micae autem Vitae cuiusdam fragmenta ap. Feifalik (Sitzungsber. der Wiener Akad. der Wissensch., 1868, XXXVII, pp. 425 & f.). — Anonymus (sæc. XIV fin., Vita cuiusdam sancti viri nomine Alexij, metrica (anglice), vers. 79 & f. (ed. Carl Horftmann, Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen, t. LI, ann. 1873, p. 104; ex alio mss. antiquiore, LVI, p. 393, & e pluribus mss. ap. J. Schipper, Englische Alexius Legenden aus dem XIV. und XV. Jahrhundert, p. 66, sub titulo: Of feint Alex (Quellen und Forschungen zur Sprach- und Cultur-Geschichte der gesammten germanischen Völker, t. XX, an. 1877, pp. 66 & f.), qui tres alias f. Alexij vitas recenset nempe: Adam Davie, Vita f. Alexij, anglice; Barbour († 1395), Vita f. Alexij, anglice; Anonymus, Vita f. Alexij, anglice.

(Cf. Simeon Metaphrastes, *Vita f. Alexij; cui plures, diversæ textu, S. Alexij vitæ attribuuntur*: 1° H.-F. Maffmann, *Sanct Alexius Leben*, Quedlinburg, 1843, in-8, p. 192 & f.; cf. Allatius, *De Simeonum scriptis*, p. 125); 2° Agapius, *Vitæ sanctorum* (Venet., 1542, p. 33; 1544, p. 279); 3° Surlus, *Vitæ sanctorum* (ed. Colon., 1618, Iul., p. 208). Anonymus, *Vita f. Alexij* (H.-F. Maffmann, *Sanct Alexius Leben*, pp. 201 & f.) & *Itinera græca*, I. — Cf. Anonymus, *Vita f. Alexij* (syriaca), [ed. Amiaud, Paris, Leroux, 1880, in-8]. — Anonymus, *Vita f. Alexij* (arabica), *cuius latina versio ap. AA. SS. Boll.*, Iul., IV, p. 268, & *Itinera arabica*, I. — Anonymus, *Vita f. Alexij*, armena (f. XIII?) *in cod. armenis Bibl. nat. Paris.*, 55 (ff. 50-73), 67 (ff. 86 & f.), 86 (ff. 207-208), 87 & 89 (ff. 351-354), 123 & suppl. 32 (ff. 209-224); Iohannes Thoulgourantli, *Carmen armen. de f. Alexio* (Bibl. nat., cod. arm. 133, ff. 209-224), 136 (ff. 61-67), & *Itinera diversa*, I.)

c. 400 S. NILUS, *Constantinopolitanus, in Sina monte monachus, & THEODULUS, filius eius.* (122)

[S. Nilus, *Narrationes*, VI (Migne, *Patr. gr.*, LXXIX, cc. 665, 673 & passim).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 400 S. Nilus. (xxiiiij)

[*Διηγήμεντα εἰς τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἐν τῷ ὄρει Σίναι μονάχων καὶ εἰς τὴν αἰχμαλώσιαν Θεοδούλου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ* (Migne, *Patr. gr.*, LXXIX, cc. 589-694).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 400. S. NILUS PERGRINATIONES LAUDAT.

[S. Nilus, *Tractatus ad Eulogium*, c. 2 (Migne, *Patr. gr.*, LXXIX, c. 1096).]

c. 400 POSTUMIANUS. (123)

« Cum in unum locum ego & Gallus noſter conveniſſemus, vir mihi intervenit nobis Poſtumanus meus, noſtri cauſa ab *Oriente*, quo ſe, ante triennium patriam relinquens, contulerat, regreſſus

« Ante hoc triennium, quo tempore tibi, Sulpici, hinc abiens valedixi, ubi *Narbonæ* navim ſolvimus, quinto die portum *Africæ* intravimus, adeo proſpera Dei nutu navigatio fuit; libuit animo adire *Carthaginem*, loca viſitare ſanctorum, & præcipue ad ſepulchrum Cypriani martyris adorare. Quinto decimo die ad portum regreſſi, provectique in altum, *Alexandriam* petentes, reluſtante auctro, pene in *Syrten* illati fumus.

« Revocantibus nos ad mare nautis, diſceſſimus proſperoque curſu ſeptimo die *Alexandriam* pervenimus

« Igitur inde digreſſus, *Beſbleem* oppidum petij, quod ab *Hierofolymis* ſex millibus diſparatur, ab *Alexandria* autem ſedecim manſionibus abeſt. Eccleſiam loci illius Hieronymus preſbyter regit: nam parochia eſt epiſcopi, qui *Hierofolymam* tenet »

(*Cætera ad vitam ſolitariam ſpectant, Poſtumiano Ægypti monaſteria luſtrante.*)

[Sulpicius Severus, *Dial.*, I, c. 1, 3, 4 (Migne, *Patr. lat.*, XX, cc. 183 & ſeqq.; cf. *Dial.*, III, c. 18, *ibid.*, c. 222).]

(*Hæc Sulpitij Severi poeta quidam gallicus, qui ſæculo XII florebat, Pean Gatineau nuncupatus, vulgari carmine vertit [Bibl. Nat., mf. fr. 1043, ff. 100 & ſ.], quem ſoluto ſermone iterum edidit anonymus quidam [Les enquetes de Poſthumien, ed. Bouraffé, Tours, 1863, in-8].*)

c. 400 Marcianus Heracleenſis. (xxv)

[Περὶ πλοῦς (Müller, *Geogr. græci minores*, I, 515-569).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 400 Abſamias, preſbyter. (xxvj)

[*De excuſſione Hunorum in Romanorum ditionem (Opus deperditum in Chronico Edeſſeno & in Chronico Dionyſij, Iacobitarum patriarcha, recenſitum)* (cf. Joſ. Simon. Affemanus, *Bibliotheca orientalis Clementino-Vaticana*, t. I, p. 169).]

c. 400 *Gregorius, in Palæstina posteaque in Cypro abbas.* (xxvij)

[*Sermo ad peregrinos Monachos qui in cellis habitant* (Syriace). Cf. J.-S. Affemanus, *Bibliotheca orientalis Clem.-Vat.*, t. I, p. 173.]

400-401 *LEGATI (?) qui ANASTASII I papæ epistolam Iohanni, episcopo Hierosolymitano, attulerunt.* (124)

[Anastafius I, *Epistola* (Manfi, *Conc.*, III, 943; Iaffé, n° 81; cf. n° 83).]

c. 400. *EPISTOLARUM AD S. HIERONYMUM IN BETHLEEM DEGENTEM FREQUENTIA.*

« Voce me provocas ad scribendum, terres eloquentia; & in epistolari stylo prope Tullium repræsentas. Quod quereris, me parvas & incomptas litterulas mittere, non venit de incuria, sed timore tui, ne verbosius ad te loquens, plura reprehendenda transmittam: & ut sanctæ menti tuæ simpliciter fatear, uno ad Occidentem navigandi tempore tantæ a me simul epistolæ flagitantur, ut si cuncta ad singulos velim rescribere, occurrere nequeam. »

[S. Hieronymus, *Epistola LXXXV, ad Paulinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 752).]

f. IV (?) *POMPEIA LUCILIA, cuius nomen in quodam marmoreo pede ad Piscinam probaticam reperro inscriptum est.* (125)

[Clermont-Ganneau, *L'ex-voto de Pompeia Lucilia & la Piscine probatique* (*Revue de l'Instruction publique*, 29 octob., 1878, t. XXVIII, p. 502).]

S. IV-V. *LOCUS IN BASILICA ASCENSIONIS DOMINI SITUS, QUI NUNQUAM PAVIMENTO TEGI POTUIT.*

« Mirum vero inter hæc quod in basilica Ascensionis locus ille tantum de quo in nube susceptus ascendit, captivam in sua carne ducens captivitatem nostram, ita sacratu divinis vestigiis dicitur, ut nunquam tegi marmore aut paviri receperit, semper excuffis solo respuente, quæ manus adornandi studio tentavit apponere. Itaque in tota basilicæ spatio solus in sui cespitis specie virens permanet, & impressam divinorum pedum venerationem calcati Deo pulveris perspicua simul & attigua venerantibus arena conservat, ut vere dici possit: Adoravimus ubi steterunt pedes eius. »

[S. Paulinus Nolanus, *Epistola XXXI, ad Severum* (Migne, *Patr. lat.*, LXI, c. 328).]

« Mons Oliveti ad orientem Hierosolymæ, torrente Cedron interfluente, ubi ultima vestigia Domini humo impressa hodieque monstrantur. Cumque terra eadem quotidie a credentibus hauriatur, nihilominus tamen eadem sancta vestigia pristinum statum continuo recipiunt. Denique cum ecclesia, in cuius medio sunt, rotundo schemate & pulcherrimo opere conderetur, summum tantum cacumen, ut perhibent, propter Domini corporis meatum nullo modo contegi & concamerari potuit, sed transitus eius a terra ad cælum usque patet apertum. »

[S. Hieronymus, *Liber nominum locorum ex Actis Apostolorum* (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 1301).]

« Illud mirum, quod locus ille in quo postremum insititert divina vestigia, cum in cælum Dominus nube sublatus est, continuari pavimento cum reliqua stratorum parte non potuit: siquidem quæcumque applicabantur, insolens humana suscipere terra respueret, excussis in ora apponentium sæpe marmoribus. Quin etiam calcati Deo pulveris adeo perenne documentum est, ut vestigia impressa cernantur, & cum quotidie confluentium fides certatim Domino calcata diripiat, damnum tamen arena non sentiat, & eadem adhuc sui speciem, velut impressis signata vestigiis, terra custodit. »

[Sulpicius Severus, *Hist. sacra*, l. II, c. 33 (Migne, *Patr. lat.*, XX, c. 148); cf. Beda venerabilis, *De Locis sanctis*, c. 7 (ed. supra, t. I, p. 222).]

f. IV-XI ZENODORUS *Meilensis*, ANTIOCHUS *Bostrensis*, ARPAGIS & alij peregrini e *Nabathena* & *Bostra* in *Polyandria* iuxta *Hierosolymam* sita, Tumulus Prophetarum nuncupata sepulti. (126)

[*Inscriptiones græcæ* a cl. v. Clermont-Ganneau (*Revue Crit.*, 1878, I, 184, 199, 216) recensitæ.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

The first part of the report deals with the general
 situation of the country and the progress of the
 various branches of industry. It is found that the
 agricultural sector has shown a steady increase in
 production, while the manufacturing sector has
 experienced a period of stagnation. The
 commercial sector, however, has shown signs of
 recovery and is expected to continue to grow in
 the coming years.

(1870) 1870
 1870
 1870
 1870
 1870

SAECULUM V.

SAECULUM V.

401 PRISCUS & EUBULUS a *Theophilo Alexandrino episcopo in Palæstinam missi.* (127)

« Beatissimo papæ Theophilo Hieronymus. Nuper tuæ Beatitudinis percepi scripta, emendantia vetus silentium & me ad solitum officium provocantia. Unde, licet per sanctos fratres, Priscum & Eubulum, tuus ad nos sermo cessaverit, tamen quia vidimus illos zelo fidei concitatos, raptim *Palæstinæ* lustrasse regiones, & dispersos regulos usque ad suas latebras persecutos, breviter scribimus, quod totus mundus exultet & in tuis victoriis gloriatur. »

[S. Hieronymus, *Epistola LXXXVI, ad Theophilum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 754).]

401 PAULINIANUS, *frater s. Hieronymi, altera vice, ab Europa redux quo a s. Hieronymo anno 398 missus fuerat.* (128)

« Sed quia Paulinianus frater meus, de *Commentariis ad Ephesios* quædam ab eo reprehensa narravit, & pauca ex his memoriæ tradidit, mihi que ipsa demonstravit loca, non debeo subterfugere
Secundum locum, quem mihi ab eo reprehensum frater ostendit, quia valde frivolus est & apertam sui præfert calumniam, ponam breviter. »

[S. Hieronymus, *Apologia aduersus libros Rufini*, l. I, cc. 22, 23 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, cc. 414, 416); cf. *Epistola LXXXI, ad Rufinum* (*ibid.*, XXII, c. 735).]

« Saluta obsequio meo sanctum fratrem Paulinianum ac omnes fratres qui tecum ac de te in Domino gloriantur. »

[S. Augustinus, *Epistola* LXXVII, ad f. Hieronymum (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 237).]

« Frater communis suppliciter te salutat. »

[S. Hieronymus, *Epistola* CII, ad f. Augustinum (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 831).]

(Paulo post Paulinianus Cyprum insulam habitavit, pluries vero Bethleem adiit, Hieronymum visitaturus, ut testatur ille in *Libro contra Ioannem Hierosolymitanum*, c. 41 (Migne, *Patr. lat.*, XXIII, c. 393): « Sin autem de Pauliniano tibi sermo est, vides eum episcopo suo esse subiectum, versari Cypro, ad visitationem nostram interdum venire).

401-450 Rufus Festus Avienus. (xxviii)

« Ora Syrum curvi procumbens litoris aëta
 In notum & eoi confinia tenditur euri.
 Hæc Cœle est graio sub nomine: namque duobus
 Ut conclusa iugis vallis vice multa cavatur.
 Ab zephyro Casius mons imminet; axe diei
 Consurgentis item Libanus premit arduus arva.
 Pars procul a pelago terras colit, inque recessu
 Gens agitat. Salso quidquid pulsatur ab æstu,
 Phœnicum regio est. Hi Rubro a gurgite quondam
 Mutavere domos, primique per æquora vœsti
 Lustravere salum, primi docuere carinis
 Ferre cavis orbis commercia, sidera primi
 Servavere poli. Populis Phœnicibus ergo
 Urbs Iope, sterilisque dehinc habitatur Elaïs,
 Gazaque proceris assurgens undique muris.
 Hic Tyrus est opulens, & Berytus optima, Byblos
 Sidoniique lares, ubi labens agmine amœno
 Cespitis irrigui Bostrenus iugera findit.
 Nec minus hic Tripolis pingui sola porrigit agro;
 Orthosisque dehinc attollitur; hic Marathus stat;
 Litoris extremo caput altis turribus effert
 Laodice, & glauci prælambitur æquoris unda.

Hic nemorosa virent Daphnæ loca, celsa cupressus
Erigitur, ramos immetit laurus odora,
Crine Dionæo myrtus diffunditur, altæ
Consurgunt pinus, & cælum sibila pulsant
Robora, mollicomis tellus infernitur herbis.
Urbs mediis Apamea dehinc consistit in arvis,
Et qua Phæbeam procul incunabula lucem
Prima fovent, Emefus fastigia celsa renidet.
Nam diffusa solo latus explicat, ac subit auras
Turribus in cælum nitentibus : incola claris
Cor studiis acuit, sed & amplius imbuit ordo.
Denique flammicomæ devoti pectora soli
Vitam agitant ; Libanus frondosa cacumina turget
Et tamen his celsi certant fastigia templi.
Hic se indit iuxta tellurem glaucus Orontes
Nec procul Antiochi vagus interlabitur urbem,
Præstringitque undis Apamenæ iugera glebæ.
Fertilis his cespes protenditur, arvaque amica
Sunt pecori, in fetus facilis Pomona resurgit,
Et fecunda Ceres campo flavescit aperto.
Si rursus tepidum via defleclatur in austrum,
Curva sinus Arabi succedent æquora propter.
Namque Arabes Syriæque solum sinus iste fluento
Dividit, & tentis procul interfunditur undis :
Et tamen eos paulum inclinatur in axes,
Usque in belligeri confinia flexus Elani. »

[*Descriptio orbis terræ*, vers. 1056-1103 (ed. Müller, *Geographi græci minores*, Paris., 1861, II, pp. 186, 187).]

I, apr. S. PORPHYRIUS (*de quo supra ad an. 382*), IOHANNES, *Cæsariensis in Palæstina episcopus*, & MARCUS *diaconus Constantinopoli aliquamdiu morati, in Palæstinam redeunt. CYNEGIUS ab Eudoxia imperatrice Gazam mittitur.* (129)

[Marcus diaconus, *Vita s. Porphyrij*, c. VII, §§ 51-54 ; cc. VIII, IX, §§ 63-66, 69 (*cuius vers. lat. ap. A.A. SS. Boll.*, Febr., III, pp. 654-657).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

401. ÆGYPTII MERCATORES IN MAIUMA URBE DEGUNT.

[Marcus diaconus, *Vita f. Porphyrij*, c. VIII, § 58 (*cuius versf. lat. ap. AA. SS. Boll.*, Febr., III, p. 655).]

402 ANONYMI *quidam ab Eudoxia imperatrice missi, qui columnas ad ecclesiam Γαζæ struendam attulerunt.* (130)

[Marcus diaconus, *Vita f. Porphyrij*, c. X, § 84 (*cuius versf. lat. ap. AA. SS. Boll.*, Febr., III, p. 658).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

402 ANONYMUS *qui Theophili Alexandrini Paschalem librum & epistolam f. Hieronymo attulit.* (131)

« Ex eo tempore quo beatitudinis tuæ accepi epistolas, iuncto Paschali libro, usque in præsentem diem, ita & mœrore luctus & sollicitudine ac diversis super statu ecclesiæ hinc inde rumoribus exagitatus sum, ut vix volumen tuum potuerim in latinum sermonem vertere. »

[S. Hieronymus, *Epistola XCIX, ad Theophilum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 812).]

c. 402 ANONYMI, *qui f. Augustini epistolas f. Hieronymo attulerunt.* (132)

« Audivi pervenisse in manus tuas litteras meas ; fed quod adhuc rescripta non merui, nequaquam imputaverim dilectioni tuæ, aliquid procul dubio impedimenti fuit. »

[S. Augustinus, *Epistola LXVII, ad f. Hieronymum* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 236).]

c. 402. S. CRUCIS PARTICULA A IOHANNE, HIEROSOLYMITANO PATRIARCHA, AD S. PAULINUM NOLANUM MITTITUR.

[S. Paulinus Nolanus, *Epistolæ XXXI & XXXII, ad Severum* (Migne, *Patr. lat.*, LXI, cc. 325-326, 336); cf. *Id.*, *Poema*, XXVIII, v. 115 & seq. (*Ibid.*, c. 665).]

c. 402. HIEROSOLYMÆ QUOTANNIS IN PASCHA ET INTERDUM IN ANNO CRUX DOMINI PEREGRINANTIBUS AD ADORANDUM EXHIBETUR.

[S. Paulinus Nolanus, *Epistola XXXI, ad Severum* (Migne, *Patr. lat.*, LXI, c. 329).]

403, febr. ISAURI PHENICIAM ET GALILÆAM INVADUNT. PALÆSTINA FAME ET HIEMIS ASPERITATE LABORAT.

[S. Hieronymus, *Epistola CXIV, ad Theophilum Alexandrinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 933). Cf. I. Malalas, *Chrono-*

graphia, l. XIV (ed. Bonn., p. 363); Anonymus, *Arcadij & Theodosij II res gestæ* (A. Mai, *Spicil. roman.*, II, pars 3, p. 181); Theodoretus, *Hist. relig.*, cc. 10 & 12 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXII, cc. 1391 & 1398; Eunapius, *Historia*, l. II (ed. Bonn., p. 95); Leo Grammat., *Chronogr.* (ed. Bonn., p. 105). — Iean de Nikiou, *Chron.*, c. 84 (tr. Zotenberg, p. 96).]

403. ARCADII ET HONORII IMPP. LEX DE IUDÆIS CURIÆ OBNOXIIS.

[*Codex Iustinian.*, l. I, tit. IX, 10 (ed. Galiffet, c. 64); *quæ lex in editione Codicis a cl. v. P. Krüger (Berolini, 1877) data, ad an. 399 refertur.*]

403 MONACHI *ex India, Perside & Æthiopia*. (133)

« De India, Perside, Æthiopia monachorum quotidie turbas suscipimus. »

[S. Hieronymus, *Epistola CVII, ad Lætam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 870).]

403 CYPRIANUS diaconus, qui f. Augustini epistolam ad f. Hieronymum attulit. (134)

« Ex quo cœpi ad te scribere ac tua scripta desiderare, nunquam mihi melior occurrit occasio quam ut per Dei servum ac ministrum fidelissimum, mihi que carissimum, mea tibi afferretur epistola, qualis est filius noster Cyprianus diaconus. »

[S. Augustinus, *Epistola LXXI, ad f. Hieronymum* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 241).]

« Quamvis existimem, antequam istas fumeres, venisse in manus tuas litteras meas, quas per Dei servum filium nostrum, Cyprianum diaconum, misi. . . »

[S. Augustinus, *Epistola LXXIII, ad f. Hieronymum* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 245).]

« Tres simul epistolas, imo libellos breves, per diaconum Cyprianum tuæ dignationis accepi. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXII, ad f. Augustinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 916).]

403. S. HIERONYMUS LÆTAM, MATRONAM ROMANAM, HORTATUR UT FILIAM SUAM PARVULAM BETHLEEM MITTAT.

[S. Hieronymus, *Epistola CVII, ad Lætam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 878).]

- c. 403 FIRMUS *presbyter, qui Sunniæ & Fretellæ, Getarum natione, f. Hieronymo epistolam attulit.* (135)

« Et quia se occasio fratris nostri Firmi presbyteri dedit qui mihi vestram epistolam reddidit, duobus scribens in commune respondeo . . . »

[S. Hieronymus, *Epistola CVI, ad Sunniam & Fretellam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 838).]

404. ARCADII ET HONORII IMPP. DE SAMARITANIS ET IUDÆIS LEGES.
[*Cod. Theod.*, l. XVI, tit. 8, leg. 16, 17 (ed. Godefroy, t. VI, p. 254).]

- 404 ANONYMUS *qui Riparij presbyteri epistolam f. Hieronymo attulit.* (136)

« Acceptis primum litteris tuis, non respondere superbiæ est, respondere temeritatis. »

[S. Hieronymus, *Epistola CIX, ad Riparium* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 906).]

- 404 S. HIERONYMUS. (xxix)

Peregrinatio sanctæ Paulæ.

[Edita supra, t. I, pp. 27-40. V. supra ad an. 386.]

- 405 ANONYMUS *qui Theophili Alexandrini epistolam f. Hieronymo attulit.* (137)

« Quod tardius beatitudini tuæ latino sermone translatum librum tuum remitterem, multa in medio impedimenta fecerunt Epistolam autem tuam idcirco in latinum verti & huic volumini præposui. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXIV, ad Theophilum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 934) ; cf. Theophilus, *Epistola ad f. Hieronymum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 931).]

- c. 405 FIRMUS *quidam (forte is quem supra c. 403 notavimus) qui tempore aliquanto in Africa manserat.* (138)

« Cum a sancto fratre nostro Firmo sollicitè quærerem quid ageres, sospitem te lætus audivi. Rursum cum tuas litteras non dico sperarem, sed exigerem, nesciente te, ex Africa profectum se esse dixit. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXV, ad f. Augustinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 935) ; cf. f. Augustinus, *Epistola LXXXII, ad f. Hieronymum*

(Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 276); f. Hieronymus, *Epistola* CXXXIV, ad f. *Augustinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1162).]

405 ANONYMUS (*Firmus aut Cyprianus?*) qui f. *Augustini* epistolam f. *Hieronimo* attulit. (139)

« Iampridem tuæ caritati prolixam epistolam mihi, respondens illi tuæ quam per sanctum filium tuum Alterium, nunc iam non solum fratrem, verum etiam collegam meum, misisse te recolis Satis me, imo fortasse plus quam fatis, tribus epistolis tuis respondisse arbitror; quarum duas per Cyprianum, unam per Firmum accepi. »

[S. Augustinus, *Epistola* LXXXII, ad f. *Hieronimum* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, cc. 276, 291).]

405 *S. TURRIBIUS, *Astoricensis* episcopus. (140)

« Ex *Gallæcia Hispaniæ* provincia oriundus, Turribius, paternis opibus in pauperes erogatis, *Hierosolymam* profectus, a patriarcha *Hierosolymorum* reliquiarum custodiam per quinquennium tenuit. Admonitus ab angelo brevi fore ut civitas ab infidelibus caperetur, ac proinde sacra quæque possent rerum in patriam asportaret, ad portum quemdam inter *Gallæciam* & *Astures* prospera navigatione delatus, apud sacrum montem constructo sacello, quod nunc *S. Maria de Monte-Sacro* appellatur, partem reliquiarum quas attulerat, collocavit »

[*Breviarium Astoricense vetus* (Florez, *España sagrada*, XVI, 365). Cf. *AA SS. Boll.*, 16 apr., II, 422; Gams, *Kirchengeschichte Spaniens*, II, 1, 475).]

« Divus autem Turribius innumeris claruit miraculis & christianam religionem ac fidem catholicam quam maxime iuivit. Nam quum adolescens in *Hierusalem* profectus esset, ibi annos fere quinque vitam egit sanctissimam. Mox autem ab angelo monitus, in *Hispaniam* multis cum reliquiis sanctorum atque Dei maximi optimi reversus, complures ob persecutionem sævissimam titubantes ad Christi fidem hortatus est, cuius honor maximus *Palentiæ* celebratur »

[Lucius Marina Siculus († 1433), *De rebus hispanicis*, lib. V; A. Schott, *Hispania illustrata*, I, 333].]

406 SISINNIUS *monachus a f. Exuperio, Tolofano epifcopo, ad f. Hieronymum miffus.* (141)

« Ultimo iam autumni tempore frater nofter, filius tuus, Sifinnij, qui veftra mihi fcripta detulerat, hæc, qualiacumque fudit »

[S. Hieronymus, *Præfatio in Zachariam* (Migne, *Patr. lat.*, XXV, c. 1485).]

« In ipfo iam profecionis articulo fancti fratris noftri Sifinnij, qui veftra mihi fcripta detulerat, hæc, qualiacumque fuit, dictare compellor »

[Idem, *Epifola CXIX, ad Mineruivm & Alexandrum monachos* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 966).]

ant. a. 406 AUSONIUS *quidam Dalmata.* (142)

« Filius meus, frater tuus, Aufonius, in ipfo iam profecionis articulo, cum mihi præfentiam fui tarde dediffet & cito abftuliffet, atque in puncto temporis falve pariter valeque dixiffet, vacuum fe redire arbitratuſ eſt, niſi mearum aliquid ad te nugarum, tumultuario fermone portaret Et ecce tibi nofter Aufonius cœpit fchedulas flagitare, urgere notarios & hinnitu ferventis equi ingenioli mei feſtinus arguere tarditatem. »

[S. Hieronymus, *Epifola CXVIII, ad Iulianum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 960).]

406-407 APODEMIUS *quidam ex Gallia.* (143)

« Ignota vultu, fidei mihi ardore notiffima es. Et de extremis *Galliæ* finibus in *Bethleemitico* rure latitantem, ad reſpondendum provocas, de fanctarum quæſtiunculis ſcripturarum, per hominem Dei, filium meum, Apodemium, commonitoriolum dirigens »

[S. Hieronymus, *Epifola CXX, ad Hedibiam, matronam gallicam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 981).]

« Filius meus Apodemius, qui interpretationem nominis fui, longa ad nos veniens navigatione, ſignavit, & de Oceani littore atque ultimis *Galliarum* finibus, *Roma* præterita, quæſivit *Bethleem*, ut inveniret in ea cœleſtem panem & faturatus eructaret in Domino, ac diceret: « Eructavit cor

« meum verbum bonum, dico ego opera mea regi (Pſalm., XLIV, 1) », detulit mihi in parva ſchedula maximas quaſtiones, quas a te datas mihiſque tradendas diceret. »

[S. Hieronymus, *Epiftola* CXXI, *ad Algafiam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1007).]

06-473 S. EUTHYMIUS & THEOCTISTUS, *anachoretæ*. (144)

[Cyrillus, *Vita f. Euthymij* (ed. Pouget, *Analeſta græca*, p. 13 & ſ.); Simeon Metaphraſtes, *Vita f. Euthymij, falſim, præfertim* c. 10 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, cc. 208-209; cf. *eiufdem verſ. lat. ap. AA. SS. Boll.*, Ian. I, p. 302); Nicephorus Call., *Hiſt. eccl.*, l. XIV, c. 52 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVI, c. 1248).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

408. HONORII ET THEODOSII II IMPP. LEX CONTRA IUDÆOS QUI CRUCIS ADSIMULATAM SPECIEM IN CONTEMPTU CHRISTIANÆ FIDEI EXURERE CONSUVERANT.

[*Cod. Theodoſ.*, l. xvj, tit. 8, lex 18 (ed. Gothofred., t. VI, p. 255).]

08-413 S. APOLLINARIſ *Synclerica cum quibuſdam ſociis*. (145)

[Simeon Metaphraſtes, *Vita f. Apollinaris deperdita*, c. 1 (*cuius verſ. lat. ap. AA. SS. Boll.*, Ian., I, 258).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 408. RUSTICUM GALLICUM AD INVISENDA LOCA SANCTA HORTATUR S. HIERONYMUS.

« Tu vagaris in patria, imo non patria, quia patriam perdididiſti. Iſta pro te in locis venerabilibus reſurrectionis & crucis & incunabulorum Domini Salvatoris, in quibus parvulus vagiit, tui nominis recordatur teque ad ſe orationibus trahit. »

[S. Hieronymus, *Epiftola* CXXII, *ad Ruſticum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1046).]

409 MELANIA MAIOR *altera vice*. (146)

[Palladius, *Hiſt. Lauſiaca*, c. 118 (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, c. 1227); cf. ſ. Paulinus Nolanus, *Epiftolæ* XXIX & XXXI, *ad Severum* (Migne, *Patr. lat.*, LXI, cc. 315, 319, 321, 325).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

409 RUFINUS *Aquileienſis, altera vice, Palæſtinam non aggreſſus*. (147)

« Nobis autem, etſi pro tua caritate præſumptio ſit, quia remeaturus ad *Oriente*m, non feres inviſitatis nobis abire;

tamen de peccatis nostris metus est, ne etiam si tam nobis vicina, filia Babylonis [Roma] avertat. »

[S. Paulus Nolanus, *Epistola XLVII, ad Rufinum* (Migne, *Patr. lat.*, LXI, c. 398).]

c. 409. S. PAULINUS NOLANUS PEREGRINATIONES LAUDAT.

« Non enim alter affectus homines ad *Hierosolyam* rapit, nisi ut loca, in quibus corporaliter præsens fuit Christus, videant atque contingant possintque de suo fructu edicere: « Introivimus in tabernacula eius, & adoravimus ubi steterunt pedes eius (Psalm. cxxxI, 7) ». Quamquam & altior & hic intellectus habeatur, tamen & simplici sensu litteram, cum res postulat, non abutendum est. Si ergo religiosa cupiditas est loca videre in quibus Christus ingressus & passus est, & resurrexit & unde descendit, & aut de ipsis locis exiguum pulverem, aut de ipso crucis ligno aliquid saltem festucae simile fumere & habere benedictio est, considera quanto maior & plenior gratia sit, vivum senem [*id est Valgium cui Iesus Christus apparere dignatus erat*] vel testimonia divinae veritatis inspicere! Si prae sepe nati, si fluvius baptizati, si hortus orantis magistri, si atrium iudicati, si columna districti, si spina coronati, si lignum suspensi, si saxum sepulti, si locus resuscitati evectique, memoria divinae quondam praesentiae, celebratur, & veterem veritatem praesenti fide comprobant in rebus exanimis viva documenta, quam religiose aspiciendus est hic, quem alloqui Dei fermo dignatus est, cui se facies divina non texit, cui nunc martyrem suum, nunc semetipsum Christus ostendit; in cuius vivente terra Dominici corporis videmus impressa vestigia, si fidelibus oculis & acie spiritali, quod in eo sinus Christi, quod manus contigit, perlegamus, & canitiem, quae saepe super Domini genu iacuit, saepe Domini sinu tepuit, nostra manu saepe mulcentes, & auriculam saepe palpantes, quam caelestes digiti, Domino iocante traxerunt. »

[S. Paulinus Nolanus, *Epistola XLIX, ad Macarium* (Migne, *Patr. lat.*, LXI, c. 407).]

409 vel 410 S. AVITUS, presbyter Bracarenfis. (148)

« Veritus enim sum, ne & sancta loca relinquens & ad vos forte non perveniens, ubicumque interceptus, irrationalis audaciae poenas luerem. »

[S. Avitus, *Epistola ad Falchonium* (Migne, *Patr. lat.*, XLI, c. 805).]

« Tunc duo cives mei, Avitus & alius Avitus, cum iam tam turpem confusionem & per se ipsam veritas sola nudaret,

peregrina petierunt: nam unus *Hierosolymam*, alius *Roman* profectus est. Reverſi, unus retulit Origenem, alius Viſtorinum. »

[P. Oroſius, *Conſultatio ſive commonitorium de errore Prifcillianiſtarum & Origeniſtarum ad ſ. Auguſtinum*, c. 3 (Migne, *Patr. lat.*, XXXI, c. 1214).]

« Honorio X & Theodoſio VI coſſ., ſ. Stephanus primus martyr revelatur ſancto preſbytero Luciano die vj feria, quæ fuit tunc ij. non. decembr., in *Hierosolymis* ſancto Ioanne epifcopo præſidente: & exſtant ex his geſtis epiftole ſupradicti preſbyteri & ſancti Aviti, preſbyteri Bracarenſis, qui tunc in *Hierosolymis* degebant. »

[Idatius, *Chronicon* (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 913).]

« Avitus preſbyter, homo Hiſpanus genere, ante relatam Luciani preſbyteri ſcripturam in latinum tranſtulit fermonem, & addita epiftole ſua, per Oroſium occidentalibus edidit. »

[Gennadius Maſſilienſis, *De ſcriptoribus eccleſiaſticis*, c. 47 (Migne, *Patr. lat.*, LVIII, c. 1085).]

(Cf. Baronius, *Annales*, ad ann. 415, n° 1 & ſ., t. VII, p. 46; Tamaio de Salazar, *Anamneſis ſanctorum Hiſpaniæ*, 17 iun., t. III, p. 540; Fleury, *Hiſt. eccleſiaſt.*, l. XXIII, c. 23.)

c. 410 SABINIANUS diaconus. (149)

[*Sabinianum diaconum, qui, perpetrato adulterio, in Bethleem fugerat, per litteras epifcopi ſui Hieronymo commendatus, manenſque in Sanctis Locis & diaconi officio fungens, virginem quamdam ſacram ad ſluprum fugamque ſollicita-verat; deprehenſum obiurgat Hieronymus, utque in monaſterio pæniteat hortatur.*]

[S. Hieronymus, *Epiftole CXLVII, ad Sabinianum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1195 & ſ.).]

c. 410 S. PASSARION. (150)

[S. Cyrillus Scythopol., *Vita ſ. Euthymij* (Pouget, *Analeſta græca*, p. 31); Simeon Metaphraſtes, *Vita ſ. Euthymij*, c. 42 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 629).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

411. SYRI NEGOCIATORES PER TOTUM ORBEM DISCURRUNT.

[S. Hieronymus, *Comm. in Ezech.*, l. VIII, c. 27 (Migne, *Patr. lat.*, XXV, c. 258 & ſ.).]

411 ANONYMUS *qui Marcellini & Anapsychiæ epistolam ad s. Hieronymum attulit.* (151)

« Tandem ex *Africa* vestræ litteras unanimatis accepi. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXXXVI, ad Marcellinum & Anapsychiam* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1085).]

C. 411. SARRACENI PALÆSTINAM INVADUNT.

« Ezechielis volumen olim aggredi volui & sponsonem creberrimam studiosis lectoribus reddere; sed in ipso dictandi exordio ita animus meus Occidentalium, & maxime urbis *Romæ* vastatione confusus est, ut, iuxta vulgare proverbium, proprium quoque ignorarem vocabulum. Hoc autem anno, cum tres explicassem libros, subitus impetus barbarorum, de quibus tuus dicit Virgilius, « *late vagantes Barcæi* (*Æneid.*, 4) » & sancta scriptura de Ismahel « *contra faciem omnium fratrum suorum habitabit* (*Gen.*, xvi, 12) », sic *Ægypti* limitem, *Palæstinæ*, *Phœnicis*, *Syriæ* percurrit, ad instar torrentis cuncta secum trahens, ut vix manus eorum, misericordia Christi, potuerimus evadere. Quod si iuxta inclytum oratorem, « *silent inter arma leges* (*Cicero, Pro Milone*) », quanto magis studia scripturarum? Quæ & librorum multitudine & silentio ac librariorum sedulitate, quodque proprium est, securitate & otio distantium indigent. Duos itaque libros mihi sanctæ filiæ meæ *Fabiolæ*, quorum exempla, si volueris, ab ipsa poteris mutuari. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXXXVI, ad Marcellinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1086).]

412: HONORII ET THEODOSII II IMPP. DE IUDÆIS LEGES.

[*Cod. Theodos.*, l. XVI, tit. 8, leg. 20, 21 (ed. Gothofred., t. VI, pp. 260-261).]

412 PELAGIUS *Cambrensis, hæresiarcha.* (152)

« Pelagius vero, sicut a quibusdam fratribus nostris missæ loquuntur epistolæ, *Ierosolymis* constitutus, nonnullos fallere asseritur. »

[*Epistola concilij Milevitani ad Innocentium papam* (S. Augustinus, *Opera, Epistola CLXXXVI*, ap. Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 762).]

« Missæ sunt itaque de hac re ex duobus conciliis, *Carthaginensi* & *Milevitano*, relationes ad apostolicam sedem, antequam gesta ecclesiastica, quibus apud episcopos provincie *Palæstinæ* Pelagius perhibetur esse purgatus, vel in manus nostras vel in *Africam* pervenissent. »

[S. Augustinus, *Epistola CLXXXVI, ad Paulinum*, c. 2 (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 816).]

« Nec falem post iudicium quod de ipso Pelagio in *Palæstina* factum est, corriguntur; de quo damnatus exisset, nisi obiecta sibi contra gratiam Dei dicta, quæ obscurare non potuit, ipse damnasset.
Ubi postremo illa testimonia, quæ *Ierosolymitanæ* antistes ecclesiæ, sicut in eisdem gestis legitur, ipsi Pelagio se dixisse commemorat, cum ad eum perlatum esset quod sine gratia Dei diceret absque peccato hominem esse posse. »

[S. Augustinus, *Epistola LXXXVI, ad Paulinum*, c. 31, 36 (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, cc. 827, 829).]

« Audivimus enim esse in urbe *Roma*, ubi ille [Pelagius] diu vixit, nonnullos qui diversis causis ei faveant, quidam scilicet, quia eis talia persuasisse perhibetur, plures vero, qui eum talia sentire non credunt; præsertim quia in *Oriente*, ubi degit, gesta ecclesiastica facta esse iactantur, quibus putatur esse purgatus. »

[S. Augustinus, *Epistola CLXXVII, ad Innocentium papam*, c. 2 (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 765); cf. *Epistola Patrum concilij Carthaginensis ad S. Augustinum*, c. 4 (S. Augustinus, *Opera, Epistola CLXXV*, ed. Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 761); S. Augustinus, *Epistola CLXXIX, ad Ioannem Hierosol.* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 774); Id., *De peccato originali*, cc. 9, 10 (Migne, *Patr. lat.*, XLIV, cc. 389-390); Id., *De gestis Pelagij*, c. 2 & f., ubi *Pelagij responsa in concilio Diospolitano Palæstinæ referuntur* (Migne, *Patr. lat.*, XLIV, cc. 322 & f.).]

« Tamen scias in hac provincia, nullis humanis auxiliis, sed proprie Christi sententia pulsus esse, non solum de urbe, sed de *Palæstinæ* quoque finibus Catilinam (*id est, ficto sermone*, Pelagium). »

[S. Hieronymus, *Epistola CXXXVIII, ad Riparium* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1165).]

« Latebam ergo [Paulus Orosius] in *Bethlehem*, traditus a patre Augustino, ut timorem Domini discerem, sedens ad pedes Hieronymi; inde *Hierusalem* vobis accersentibus vocatus adveni. Dehinc in conventum vestrum una vobiscum, Ioanne episcopo præcipiente, confedi. . . . Ad hæc Ioannes episcopus, ut Pelagius coram intromitteretur, expetiit. Cui & propter paternitatis ipsius reverentiam & propter actionis utilitatem, dum præsentem ab episcopo rectius crederetis confutandum, intromittendi conniventia præfita est. »

[Paulus Orosius, *Liber apologeticus contra Pelagium de arbitrij libertate* (Migne, *Patr. lat.*, XXXI, c. 1176).]

« Scripsistis mihi cum Pelagio vos egisse, ut quæcumque adversus eum dicerentur, scripto damnaret, eumque dixisse audientibus vobis »

[S. Augustinus, *Liber de gratia Christi, ad Albinam, Pinianum & Melaniam tunc in Palæstina commorantes*, c. 2 (Migne, *Patr. lat.*, XLIV, c. 359).]

« In Oriente, hoc est in Syria Palæstina, Pelagius a quibusdam catholicis fratribus ad episcopalia gesta perductus, eisque absentibus qui de illo libellum dederant, quoniam ad diem synodi non potuerunt occurrere, ab episcopis quatuordecim auditus est, ubi eum dogmata ipsa damnantem, quæ inimica gratiæ Dei adversus eum de libello legebantur, catholicum pronuntiarunt. »

[S. Augustinus, *Retractiones*, l. II, c. 47 (Migne, *Patr. lat.*, XXXII, c. 649).]

« Tunc istorum [Pelagianorum] machinæ fractæ sunt quando Pelagium, ad proferendam in se suosque sententiam, *Palæstinorum* episcoporum synodus coarctavit. »

[Prosper Aquitan., *Liber contra Collatorem*, c. 21 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 271).]

« Non segnior inde Orientis,
Rectorum cura emicuit: captumque nefandi
Dogmatis auctorem [Pelagium] construxit lege benigna
Commentum danare suum; nisi corpore Christi
Abiungi & sancto mallet grege diffociari. »

[S. Prosper Aquitan., *Carmen de ingratis*, vers. 42-46 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 97).]

« Quod quidem Pelagius episcopali iudicio *Palæstino* damnari metuens, damnare compulsus est. »

[Eugyppius, *Theaurus*, c. 288 (Migne, *Patr. lat.*, LXII, c. 925).]

(Cf. Photius, *Bibliotheca*, cod. LIV, *Exemplar actorum ab Occidentis episcopis contra Nestorianos & Pelagianos* (Migne, *Patr. gr.*, LIII, c. 98); *Acta Conciliorum Hierosolymitani & Diospolitani*, ann. 415 (Mansi, *Concilia*, IV, cc. 307, 311, & *Itinera græca*, I.)

c. 412 ROMANI NOBILES *exsulantes*. (153)

« Quis crederet ut tota *Orientis, Ægypti, Africa* littora olim dominatrix Urbis fervorum & ancillarum

numero complerentur, ut quotidie sancta *Bethleem* nobiles quondam utriusque sexus atque omnibus divitiis affluentes susciperet mendicantes. »

[S. Hieronymus, *In Ezech.*, l. III, prologus. (Migne, *Patr. lat.*, XXV, c. 75); cf. Id., *Epistola CXXXVIII, ad Gaudentium*, c. 4 (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1099).]

an. 413 ANONYMUS, *Hesperij, viri tribunitij, amicus*. (154)

« Acceperat autem [Hesperius] ab amico suo terram sanctam de *Ierosolymis* allatam, ubi sepultus Christus die tertio resurrexit, eamque suspenderat in cubiculo suo, ne quid mali etiam ipse pateretur. . . . »

[S. Augustinus, *De civitate Dei*, l. XXII, c. 7 (Migne, *Patr. lat.*, XLI, c. 764).]

414 S. Hieronymus. (xxx)

(*Epistola CXXIX ad Dardanum de Terra repromissionis* (theologici non geographici argumenti).

[S. Hieronymus, *Opera* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1099).]

412-414. S. AUGUSTINUS CONTRA PEREGRINOS LOQUITUR.

« Si sitimus veniamus, & non pedibus sed affectibus, nec migrando sed amando veniamus, quanquam secundum interiore hominem, & qui amat, migrat. Et aliud est migrare corpore, aliud corde. Migrat corpore, qui motu corporis mutat locum, migrat corde, qui motu cordis mutat affectum. Si aliud amas, aliud amabas, non ibi es, ubi eras. »

[S. Augustinus, *Tractat. XXXII, in Iohannis Evangelium*, c. 1 (Migne, *Patr. lat.*, XXXV, c. 1642).]

« Tanto enim nobis melius est, quanto magis in illum [Deum] imus, quo nihil melius est. Imus autem non ambulando, sed amando. Quem tanto habebimus præfentiolem, quanto eundem amorem, quo in eum tendimus, potuerimus habere puriorem, nec enim locis corporalibus vel extenditur vel includitur. Ad eum ergo qui ubique præfens est & ubique totus, non pedibus ire licet, sed moribus. »

[S. Augustinus, *Epistola CLV, ad Macedonum* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 672); cf. Id., *Epistola LXXXVIII, ad clerum Hipponensem* (*ibid.*, XXXIII, c. 269).]

« Non dixit [Deus]: Vade in Orientem & quære iustitiam, naviga usque ad Occidentem ut accipias indulgentiam. »

[S. Augustinus, *Sermo CCXXV, suppositivus* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIX, c. 2162).]

(*Multa alia contra peregrinationes e s. Augustino, ut ferunt, extracta, in acatholicis præcipue theologis reperies, ut: « Noli longa itinera meditari; ubi credis, ibi venis; ad eum qui ubi que est amando venit, non navigando », & « Non oportet, o homo! maria transfretare, non penetrare nubes, non transalpinare necesse est », quæ in genuinis Augustini operibus frustra quæres.*)

**414. S. AUGUSTINUS PRO PEREGRINIS SCRIBIT.

« Lege ergo, o homo, & opere adimplere festina, quod sancta & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, eleemosynam dare & peregrinationes facere, ut a peccatis solvantur. »

[S. Augustinus, *Sermo XLIV, ad fratres in eremo, subditivus* (Migne, *Patr. lat.*, XL, c. 1321).]

414 MATRONÆ GALLICÆ *exfulantes*. (155)

« Aiunt sanctæ & nobiles feminæ, quæ eam viderunt, quæ norunt, quas de littore *Galliarum* ad habitationem Sanctorum Locorum hostium per *Africam* compulsi sæva tempestas . . . »

[S. Hieronymus, *Epistola CXXX, ad Demetriadem* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1107).]

415 CONCILIUM HIEROSOLIMITANUM, *in quo Iohanne, Hierosolymitano episcopo, præside, de Pelagij causa actum est*. (156)

[Manfi, *Concilia*, IV, cc. 307-311; vide supra pp. 124-126.]

415. CONCILIUM DIOSPOLITANUM DE EADEM RE.

[Manfi, *Concilia*, IV, c. 311.]

415 PAULUS OROSIUS. (157)

« Ecce venit ad me religiosus iuvenis . . . comprehenderit noster Orosius . . . nam inde ad nos usque ab Oceani littore properavit, fama excitus, quod a me posset de his, quæ scire vellet, quidquid vellet audire . . . rogavi eum ut abs te veniens per nos ad propria remearet. Quam eius pollicitationem tenens, occasionem mihi credidi a Domino esse concessam, qua tibi scriberem de his, quæ per te scire cupio. Quærebam enim quem ad te mitterem, nec mihi facile

occurrebat idoneus & fide agendi & alacritate obediendi & exercitatione peregrinandi. Ubi ergo istum iuvenem expertus sum, eum ipsum esse qualem a Domino petebam dubitare non potui. »

[S. Augustinus, *Epistola* CLXVI, ad f. *Hieronymum* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 720); cf. Id., *Epistola* CLXXX, ad *Oceanum* (Ibid., c. 779).]

« Virum honorabilem fratrem meum, filium dignationis tuæ, Orosium presbyterum, & fui merito & te iubente suscepimus »

[S. Hieronymus, *Epistola* CXXXIV, ad f. *Augustinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1161).]

« Latebam siquidem in *Bethlehem* ignotus, advena, pauper. Quid miser ego sic loquor, iterum forsitan iactantiæ notandus? Quoniam quidem & ipse David & talis & inde proceffit. Latebam ego in *Bethlehem*, traditus a patre Augustino, ut timorem Domini discerem, sedens ad pedes Hieronymi: inde *Hierusalem* vobis accersentibus vocatus adveni. »

[P. Orosius, *Liber apologeticus de arbitrij libertate*, c. 3 (Migne, *Patr. lat.*, XXXI, c. 1176).]

« Quamobrem mihi vobis per sanctum filium & compresbyterum meum Orosium reliquias de corpore beati Stephani primi martyris. »

[Avitus, *Epistola ad Palchonium de reliquiis s. Stephani* (S. Augustinus, *Opp.*, ap. Migne, *Patr. lat.*, XLI, c. 806); cf. *Pseudo-Evodius* vel *De miraculis s. Stephani protomartyris ad Evodium libri duo*, c. 1 (Migne, *Patr. lat.*, XLI, c. 833).]

« Namque diebus pene istis quibus ego tanti sacerdotij nomen, licet indignus, adeptus sum, presbyter quidam [sc. Orosius], sanctitate præcipuus, a *Ierosolyma* veniens, *Magonæ* non longo tempore moratus est: qui postquam transvehi ad *Hispanias*, sicut desiderabat, nequivit, remeare ad *Africam* denuo statuit; tunc beati Stephani reliquias, quæ nuper revelatæ sunt, cum ad *Hispanias* portare constituisset, ipsas, sine dubio martyre inspirante, in memorati oppidi ecclesia collocavit. »

[Severus, *Epistola ad omnem ecclesiam de virtutibus reliquiarum s. Stephani in insula Minorcensi* (S. Augustinus, *Opp.*, ap. Migne, *Patr. lat.*, XLI, c. 821).]

« Orosius presbyter Hispanici generis missus ab Augustino episcopo pro discenda animæ ratione ad Hieronymum presbyterum, reliquias beati Stephani, tunc nuper inventas, rediens primus intulit Occidenti »

[Marcellinus comes, *Chronicon* (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 923); quem exscripsit Gennadius, *Liber de scriptoribus ecclesiæ*, cc. 39, 47 (Migne, *Patr. lat.*, LVIII, cc. 1081, 1085).]

« Lucianus presbyter, vir sanctus, cui revelavit Deus his consulibus [Honorio X & Theodosio VI] locum sepulcri & reliquiarum corporis sancti Stephani primi martyris, scripsit ipsam revelationem in græco sermone ad omnium ecclesiarum personarum. »

[Marcellinus comes, *Chronicon* (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 923); cf. Lucianus, presbyter ecclesiæ quæ est in villa Caphargamala in territorio Ierolymorum, *Epistola* (S. Augustinus, *Opp.*, Migne, *Patr. lat.*, XLI, c. 807).]

« Lucianus presbyter, cui revelavit Deus, septimo Honorij principis anno, locum sepulchri & reliquiarum beati protomartyris Stephani & Gamalielis ac Nicodemi, qui in Evangelio & in Actibus Apostolorum leguntur, scripsit ipsam revelationem græco sermone ad omnium ecclesiarum personam. Quam revelationem Avitus presbyter, homo Hispanus genere, in Latinum vertit eloquium, & adiecta epistola sua, per Orosium presbyterum Occidentalibus dedit. Qui etiam Orosius ad loca sancta perveniens, quo eum Augustinus ad Hieronymum pro discenda animæ ratione miserat, reliquias b. Stephani accepit, & patriam reversus primus intulit Occidenti. »

[Beda venerabilis, *De sex ætatibus mundi* (*Mon. hist. Britannica*, I, p. 93); cf. Freulphus, *Chronicon*, t. II, l. V, c. 12 (Migne, *Patr. lat.*, CVI, c. 1243).]

415. HONORII ET THEODOSII II IMPP. DE IUDÆORUM CONTRA CHRISTIANOS LITIBUS LEX.

[*Cod. Theodos.*, l. XVI, tit. 8, lex 22 (ed. Gothofred., t. VI, p. 262).]

415. HONORII ET THEODOSII II IMPP. DE IUDÆIS QUI SERVOS CHRISTIANOS HABENT.

[*Cod. Theodos.*, l. XVI, tit. 9, lex 3 (ed. Gothofred., t. VI, p. 272).]

c. 415 ** ALEXANDER, *Constantinopolitanus senator*, & IULIANA
uxor eius. (158)

« Translatio autem eius [f. Stephani], ut ait Augustinus, hoc modo fuit: nam Alexander senator Constantinopolitanus *Ierusalem* cum uxore sua adiit & protomartiri Stephano pulcherrimum oratorium construxit ac post eius obitum iuxta eius corpus se sepeliri fecit. Evolutis ergo vij. annis, Iuliana eius uxor in patriam suam volens redire, utpote quæ a principibus iniuriam patiebatur, corpus viri voluit deferre. Quod cum ab episcopo multis precibus postulasset, episcopus duos loculos argenteos protulit dicens: « Non novi, quis fit ex his « loculus viri tui. » Et illa: « Ego novi »; & impetum faciens amplexata est corpus sancti Stephani. Sic ergo dum corpus viri putat accipere, casu corpus protomartiris accepit. »

[Iac. de Voragine, *Legenda aurea*, c. 112 (ed. Græffe, 1846, p. 463).]

(Cf. Anonymus, *Scriptura de translatione sancti Stephani de Ierusalem in urbem Byzantium*, ab Anaſtaſio Bibliothecario e græco in latinum verſa (S. Augustinus, *Opp.*, ap. Migne, *Patr. lat.*, XLI, c. 817); Nicephorus Calliſt., *Hiſt. eccleſ.*, l. XIV, c. 9 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVI, c. 1081) & *Itinera græca*, I.)

c. 415 Paulus Oroſius. (xxxj)

« *A flumine Euphrate quod est ab oriente, usque ad mare nostrum, quod est ab occasu, deinde a septentrione, id est a civitate Bacusa, quæ in confinio Cappadociæ & Armeniæ sita est, haud procul a loco ubi Euphrates nascitur, usque ad Ægyptum & extremum finem Arabicum, qui est ad meridiem, longo angustoque sulco saxis insulisque creberrimo, a Rubro mari, id est ab Oceano occasum versus, extenditur Syria, quæ sic generaliter nominatur habetque maximas provincias Commagenam, Phœniciam & Palæstinam, absque Saracenis & Nabatæis quorum gentes sunt duodecim. In capite Syriæ Cappadocia est . . .*

« *Ægyptus inferior ab oriente habet Syriam Palæstinam, ab occasu Lybiam.*

« *Insula Cyprus ab oriente mari Syrio quem Ificum finem vocant, ab occidente mari Pamphylico, a septentrione Aulone Cilicio, a meridie Syriæ & Phœnices pelago cingitur. »*

[P. Oroſius, *Historiæ*, l. I, c. 2 (Migne, *Patr. lat.*, XXXI, cc. 678, 679, 694).]

415. ECCLESIA ANTIOCHENA IN ROMANAM COMMUNIONEM POST
LXXXV ANNOS REDIT.

[Innocentius I, *Epistola XVI, ad Alexandrum, Antiochenum episc.* (Mansi, *Conc.*, III, c. 1053; Jaffé, *Regesta pontificum*, n° 102).]

c. 415 TEREBOŃ Sarracenus, ASPEBETUS pater eius, & multi
alij SARRACENI. (159)

[S. Cyrillus Scythopol., *Vita s. Euthymij* (ed. Pouget, *Analekta græca*, pp. 20, 21); Simeon MetaphraŃtes, *Vita s. Euthymij*, c. 19 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 613).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 415 LEGATI (?) *Innocentij I, papæ, Antiochiam missi.* (160)

[Innocentius I, *Epistolæ tres ad Alexandrum, Antiochenum episc.* (Mansi, *Concilia*, III, cc. 1052-1054; Jaffé, nos 102, 103, 107; cf. 104-106).]

c. 415 PAULUS diaconus, ab Innocentio I, papa, ad Bonifacium,
presbyterum Antiochenum, missus. (161)

[Innocentius I, *Epistola ad Bonifacium de pace cum Alexandro, Antiocheno episc., ineunda* (Mansi, *Concil.*, III, 1051; Jaffé, n° 106).]

416. HONORII ET THEODOSII II IMPP. DE IUDÆIS QUI AD CHRISTIA-
NAM FIDEM TRANSEUNT LEX.

[*Cod. Theodos.*, l. XVI, tit. 8, lex 23 (ed. Gothofred., t. VI, p. 263).]

ant. a. 417 PAULA iunior. (162)

« Sanctæ ac venerabiles filiæ tuæ Eustochium & Paula &
genere suo & exhortatione tua digne gradiuntur. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXXXIV, ad s. Augustinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1162).]

« Neptis vestra Paula miserabiliter deprecatur, ut memores
eius fitis & multum vos salutat. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXLIII, ad Alypium & s. Augustinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1182).]

« Direptiones, cædes, incendia, omne facinus extremæ
dementiæ, generosissimæ sanctæ virgines Eustochium &
Paula deploraverunt in locis ecclesiæ suæ perpetrasse dia-
bolum. »

[Innocentius I, *Epistola ad Ioannem Hierosolymitanum* (Manfi, *Concilia*, III, c. 1125; Jaffé, n° 120).]

417 MELANIA junior, ALBINA mater, PINIANUS maritus. (163)

248 a, col. 1 « Quum autem omne pondus seculi deposuissent, ascendit desiderium videndi sancta loca, in qua Dominus noster virtutis sue gloriam demonstravit. Predixi vero & indulgentiam postulavi non solum tue sanctitati, sed & omnibus qui lecturi sunt, ut michi (*sic*) veniam dare dignentur & non sit fastidium si ea dixero in posterum que prius debueram dicere.

« Factum est igitur quum egredi vellent de *Roma*, prefectus quidam erat tunc gentilis, cuius etiam nomen minime recordor, qui consilium dederat senatoribus urbis ut facultates eorum deberent sociare senatui & absurdum esse eas illos Domino obtulisse, sed magis reipublice viribus & senatu subici deberi.

248 b, col. 1 « Cumque hec sedens prefectus diluculo cum omni senatori (*sic*) tractaret, procedens mane sedens pro tribunali, vellet hanc sententiam publice pronuntiare, adfuit providentia Dei & subito, horta seditione populi propter penuriam panis, ne multum loquar, mox detractus de tribunali in media civitate lapidibus interfectus est, ita ut etiam aperte senator confiteretur consilium quod occulte tractaverant adversus beatissimos insidiantes, & non ob aliam causam fuisse eum interfectum nisi propter vindictam sanctorum & merita. Beati vero hec non noverant ante nisi cum iam de morte eius amarissima relatum est; quum autem cognovissent, gratias quidem egerunt, tribulati sunt vero in morte illius mala; necnon & multi fervorum suorum, qui erant similia cogitantes, malo morbo perierunt, Dei providentia faciente.

« Vellem dicere quanta milia fervorum libertati donaverunt, si numerum cognoscere potuissem; unde, ne plus aut minus pronuntians, vanam gloriam supraducam, Deo & ipsis notum est, ad aliud transeam.

248 b, col. 2 « Navigantibus quoque eis ad *Siciliam*, in qua sanctus Paulinus episcopus abebatur, horta est eis tempestas gravis, ita ut de vita periclitarentur ac neque ipsam aquam ad bibendum haberent, & ventus contrarius imminerat (*sic*), ut etiam naute dicerent: « Ira Dei est ». Quum igitur in multa essent desperatione, dicit beatissima: « Forsitan non est voluntas Dei ire « nos ubi disponebamus, sed date vela ducenti nos ventos (*sic*) ».

Et statim correxerunt vela, & deveniunt in insulam qua[m]dam quam hostes circumdederant, & omnes viros cum uxoribus & filiis depredatos abstulerant, quos etiam iterum diftraentes, pretia postulabant, ita ut si nolent eos redimere & illos quos captivaverunt occiderent, & ipsam insulam igni consummere minabantur. Quum autem horum navis ad litora maris adplicuisset, audiens episcopus eiusdem loci quod beata Melania ibidem navigans adplicuisset (iam enim ex fama omni loco nomen eius insonuerat), venit cum prioribus civitatis rogans & petens, ut, si esset adhuc in manibus, miseris subveniret, nam usque ad duo milia quingentos solidos captivorum redemptio querebatur, & nemo erat qui misere[re]tur. Mox vero ut audivit beatissima, ita condoluit quasi ipsa teneretur & statim proferens aurum, omnes a maiore usque ad minorem quos hostis tenebat captivos, dato pretio, redimerunt. Insuper & alios quingentos solidos in hufus eis largientes donaverunt. De cellario vero si quid optimum habere potuit, eis inpartita est & ab ingenti penuria & fame eos relevaverunt. Adhuc & qua[m]dam matronam, que fuerat valde nobilis, tenebatur a barbaris pro quingentos solidos, & hanc redimentes remisit ad sua & ita inde profecti sunt navigantes, iterum revertuntur ad *Africam* & conmorati sunt ibidem septem annis & ibidem captivis multa prestantes. f. 249^a, col.

« Sic iterum beatissima, una cum matre sua & beato fratre suo, ab *Africa* navigaverunt in Orientem & pervenerunt *Alexandriam*, & ospitabantur apud sanctum episcopum Cirillum, & sicut decebat sanctitatem eius suscepit eos. Contigit autem & sanctum Nestorem, virum prophetie gratiam habentem, esse illo tempore; consueverat enim per tempus beatissimus hic ingredi in civitatem propter fanitates infirmantium; habebat enim & hanc gratiam. Sancta vero Dei cum matre & suo fratre Piniano habierunt ad videndum Dei hominem, ad quem & multa turba introibat.

« Cumque vellent ingredi, divisi sunt beati in tribus partibus pre turba, contigitque beatum Pinianum primum ingredi, & qui ingrediebantur oleo (*sic*) a sancto accipiebant. Aspiciens autem sanctus Nestorius, intuitus est sanctum Pinianum & sensit in spiritu quis esset & adprehendens de turba tenuit eum iuxta se, & post multam turbam contigit & beatam introire Melaniam, & ipsam similiter considerans, tenuit & statuit cum fratre suo. Tertia (*sic*) vero ingredientem sanctam f. 249^a, col.

matrem eius & ipsam inspiciens tenuit & statuit cum ambobus. Et postquam egressa est turba, cepit beatissimus dicere eis quantas tribulationes pertulissent & docebat eos tamquam proprios filios suos dicens: « Nolite deficere quia finis tribulationis perficit gaudium: non sunt enim condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam que revelabitur in nobis ». Tunc itaque, vel magno opere benedictionis percepti ab eo & nimia consolatione recreati, narrantes virtutes eius, navigant *Iherosolimam*, & ingressi adorant Dominum per loca sancta. Deinde hospitantur in sancta Anastasi, habentes adhuc quidem parvam pecuniam auri quam expenderunt per manus eorum qui repositi erant super pauperes, nolentes per se ipsos dispensare ne aliquid boni fecisse viderentur. Ita semper humilitatem custodiebant; asserbat denique beatissima quod eo voto & desiderio ibidem advenissent ut, omnibus in Christo dispensatis, in ecclesiastico brebe conscripti, elemosinam inter ceteros pauperes consequerentur. Itaque cum nimius ardor fidei eius & abstinentia permaneret, factum est infirmari eam & propter voluntariam paupertatem & multam tolerantiam nihil aliud umquam preter cilicium uteretur. Cumque multi fervorum Dei & virginum ad visitandum beatissimam desiderantes venirent, virgo quedam, sanctitate & vita & moribus valde libera, cum magna veneratione capitale pulvillum vix potuit impetrare ut suscipere dignaretur & sub suo capite ponere, quem beatissima acceptum pro magna benedictione & non propter delicias hutebatur.

« Permanebat igitur beatissima cum sancta matre sua in sancta Resurrectione & secrete residens opusque suum per singulos dies consummans & lectioni vacans, memoriam Scripturarum divinarum suo pectorei recondebat, nulli passim apparens, nec cito procedens nisi forte quum magni & vita & sanctitate preclari episcopi vel sancti patres venirent, quos maxime non ob aliam causam set propter salutarem doctrinam & divinarum Scripturarum secreta misteria requirens suscipiebat. Occurrebat etiam cum honorifico & suo illo consueto & verecundo salutato & provoluta pedibus eorum exposcebat benedictionem. Quibus egressis, ipsa in suo opere Scripturae in ieiunio permanebat. Vespertinis vero horis postquam locus sancte Resurrectionis a custodibus claudebatur, omnibus rite receptis, hec beatissima, egrediens de cella sua

ad fores sancte Anaſteos (*ſic*) vigilans, in oratione pernoctabat uſque ad eam horam in qua ceteri ad pſallendum convenirent. Quum autem turba ſe congregaſſet, ipſa recedens paululum ſomno quod natura exigebat indulgebat, & iterum exurgens diluculo, conſueto opere inſiſtebat, ut omnibus horis non niſi quod placitum eſſet ageret.

« Inruentibus vero in *Spanie* partibus barbaris, remanſerunt pauce poſſeſſiones quas propter inruptionem hoſtium diſtraere non potuerunt. Tempore autem cum pax locis redita fuiſſet, deſtinavit fideliffimum ex ſervis ſuis, iam liverum, qui ingreſſus in predictis regionibus quandam partem poſſeſſionum feſtinat diſtraere, ex quibus non parvo collecto pretio revertens his deſert. Quod videns beatiffima, quaſi ex ore leonis ereptum, gratias agens Deo, continuo omnia in opus Dei diſtribuenda diſponit, & dicit ad ſuum fratrem: « Do-
« mine meus, volo ut eamus in *Egypto*, & videamus dominos
« noſtros & ſanctos ſervos Dei per heremum habitantes, ut
« per viſionem & orationes eorum miſericordiam confequa-
« mur ». Beatiffimus vero audiens non fuit contrarius, ſet cum gaudio fabens dictis eius properare conſentit. Exurgentes igitur profecti ſunt in *Egyptum*, & peregrinantes monaſteria ſanctorum monachorum & virginum, diſpergunt omnia ſingulis prout cuique opus erat. Et quia hoc ei erat ſtudium pro aliorum refrigerio ſemper eſſe ſollicitum, venerunt ad quendam ſanctiffimum virum, ſicut ipſa nobis referre dignabatur, nomine *Eſſeticum*. Ad quem cum ingreſſi fuiſſent, poſt orationem cepit ſancta rogare ut paucos aureos in huſibus ſuis his off[er]entibus accipere dignaretur. Qui alto pede reſiliens reppellere oblata nec ſibi neceſſarium eſſe aurum in huſibus fatebatur. At quum nulla prece flecteretur accipere, rogatus interim ut proficiſcentibus, ſicut mos erat, orationem dare iuberet. Et quum ille pronus in faciem Dominum pro ipſis oraret, ſancta perluſtrat ubi occulte relinquat pecuniam quam oblatam reppulerat, nicil proſus tale occurrit quia nicil quod vir ſanctus poſſideret in cellula habebatur niſi tantum matta in qua iacebat & in angulo unam ſportellam cum paucis paximaciis & vas cum ſale modico, quod vix repperiens beatiffima paucos ſolidos obruit &, accepta oratione, feſtinanter egrediuntur ne ſervus Domini repertos eiſdem refunderet. Feſtinant igitur properantes auſugere. Set quum homo Dei cogitaret preces beatiffime quas illi ut acciperet proferebat, f. 250 a, col.

suspicionem ducitur & prescruans continuo, absconsa que reppererat invenit & fumens cursu rapidissimo sanctos insequitur. Sed cum iam huius flumine transmeato haberentur, pervenit ad litus & exclamans dixit: « Rogo quid mihi hoc non necessarium in loco deserto relinquistis? Quod si habere voluero, latronum pericula sustinebo ». Et beatissima ad eum: « Si placet, iube dare pauperibus; meum enim votum Dominus implere dignatus est ». Et ille dixit: « Et quo ibo, vel ubi requiram pauperes, numquam a deserto recedens? set ipsi magis recipientes, aliis dare dignamini ». Sed quum nullo pacto nec ista recipere semel data voluisset, nec ille potuisset flumen transire, pecuniam, quam in manu tenebat, proiectam in profundo fluminis misit. Plurimorum autem monachorum & virginum accipere nolentium hanc occultam offerebat oblationem. Tanto enim desiderio accendebantur (*sic*) ut omnes quos viderat ex eius datis acciperent. Sciebat enim ex hoc opere non parvum lucrum anime sue futurum.

E. 250 b, col. 1

« Circumeuntes ergo *Egyptum* veniunt *Alexandriam* & illic visitantes multos sanctorum, in quibus erant viri mirabiles Tabenensiotarum arcimandrite & Deo digni presbiteri Victor & Eugites & Elias & quidam sanctus presbiter, ab *Alexandria*, festinabat enim hec a singulis sanctorum fructibus benedictionis sibi congregare, ingrediuntur etiam & in *Nitriam* ad ea loca que appellantur *Cellaria*, & mirifice suscepta est a sanctis patribus qui ibidem erant, quia vilem (*sic*) in ea providebant fensum, & mansit apud eos diebus aliquantibus, & congregati simul sancti patres benedictesque eam deduxerunt cum pace velut sanctissimam & propriam matrem suam.

« Revertuntur iterum *Iherosolimam*, multo labore vent[or]um intemperantiam sustinentes. Et veniens invenit sanctam matrem suam fecisse ei cellulam in *Monte* sancto *Olivetis*, intrinsecus constructam saxibus, sicut ipsa petierat ut fieret, in qua posset cum silentio habitare.

« Ergo post sanctam Epiphaniam ascendens ingrediebatur in cellulam & clausa usque ad diem Pasche in cilicio & cinere & ingenti abstinentia perdurabat, habens secum unam tantum puellam propter obsequium, sabbato & dominico die cibum sumens, neminem videns, neminem suscipiens nisi tantu[m] sanctam matrem suam & fratrem suum, & his certis quoque diebus. Erat autem quando & neptam suam Paulam virginem

interdum venientem ad videndam suscipiebat. Ipsa enim illi facta est ad Deum iter ostendens & in omnibus Dei eam instruens, ad multam abstinentiam & humilitatem perduxit. Nam & puella que ei ministrabat dicebat nobis quia multotiens, quum iam in Pascha exurgeret, in cilicio, quod eidem sancte substernebatur in cinere, vermes immunes inveniret. f. 250 b, col.

« In hac tali tolerantia fecit annos quattuordecim in *Herosolimam* (*sic*), in omnibus sanctis moribus & celesti conversatione semetipsam exercens. Contigit autem sancta mater eius migrare ad Dominum. Cuius sanctum corpusculum deponens, sepelivit in *Monte sancto Oliveti*, & ipsa ibidem permanens, de cetero in civitate noluit habitare. Et quum in una cellula obscura in multa abstinentia & lacrimis Domino vacaret, fecit sibi in ipso sancto monte monasterium & rogat suum fratrem ut paucas ei virgines congregaret. Conveniunt autem plus minus nonaginta, quas beata suo instruebat exemplo & cum blandimento monebat, dicens ne vellent vel in modicum viris apparere aut ne aliqua eis occasio egrediendi nasceretur. Intrinsecus lacum fieri iubet & omnia quecumque corporis necessitas exigisset ipsa ministrari abundanter iubet, tantum ut caverent aspectus virorum. Quomodo autem eas instruens de divinis & orationibus, cogitationibus diaboli perturbatas ad viam Domini revocabat, non est nostrum dicere, sed eorum qui sapientia pleniori nostros erro[re]s possunt emendare; ex parte autem referam post paululum. Erat autem & a turpibus locis abstraens mulieres propter emulationem castitatis & offerens Deo, illud sciens eloquium quod dicit: « Quoniam qui eduxerit de impudente pretiosum os meum « erit. » Et quoniam omnes ei subdite esse desiderarent, non adquirebit prior esse monasterij sui propter multam humilitatem, set statuit aliam que eas regeret & ipsa solum ad orationem & obsequia sanctorum vacaret. Et quum aliquando paulo durior esset que eis preposita fuerat mater, hec beatissima, amans sorores, summebat que erant illis necessaria & in occulto singulis ponens subministrabat ita ut ille ingredientes paratum invenirent, ignorante hec matre earum. Virgines autem ex consuetudine intellexerunt quia beata hec faceret; in tantum ut etiam Lauso cuidam, religioso viro ex prepositis sacri cubiculi, scriberet ut inpenso pro meriti sui labore iuberet eis fieret valneum in ipso monasterio *Oliveti*, ut quando opus aberent, non in civitatem (*sic*) vexarentur & f. 251 a, col.

quum (*fic*) hominibus loquendi facerent consuetudinem. Est enim mille passuum longitudo. Docebat enim eas semper de virtutibus & obedientia..... »

[*Hic pius virgines Melania exhortationibus fovet.*]

252a, col. 2 « Regulam vero nocturnis temporibus ha[n]c instituerat, ut sine intermissione compleretur responsoria, tres lectiones & cum matutini fierent, quindecim antifone. Deinde diei tertia orare omnino quia in ipsa hora Spiritus Sanctus descendit. Et sexta precipue quia in ipsa hora fidelis Abrahaam suscepit angelos. Nona vero quia in ipsa claudus sanus effectus est a sanctis apostolis & etiam vir desideriorum Daniel iam pridem docens tria tempora per diem orabat. Lucernaria vero consequenter quia post Resurrectionem a mortuis Christus profectus cum sancto Cleopa circa solis occasum se manifestabat & Dominus mystice dicens in sanctis evangelis hoc demonstrabat, quomodo exiens paterfamilias locare operarios, in vineam suam, circa horam tertiam, sextam & nonam & circa undecimam eos convocat. Hoc etiam sabbato & dominico & in diebus festis celebrari monebat dicens: « Si per singulos dies oratio bona est, multo magis in Resurrectione « Domini nostri oratio necessaria est, quia facilius in exultatione angelorum & sanctorum preces orationum exaudiuntur. »

252b, col. 1 « Si autem & aliquando contigisset eas nimio labore vigiliarum esse fatigatas & hec beatissima misera earum aliquam requiem eis indulgeret, ipse puella propter salubrem eius doctrinam & nimiam caritatis mansuetudine[m], quam in eas ostendebat, non sibi parcebant dicentes ei: « Si ipsa cum sis « mater nostra & domina non preter[mittis] nobis corporalia « ministrare, & nos quare non magis Deo & tuis preceptis « obtemperemus? » Et beata hec audiens congaudebat eis, quia in aures audientium & intellegendium loquebatur. Hedificavit autem eis oratorium in monasterio & statuit ibi altare ut divinis misteriis fruerentur. Exceptis enim diebus festis celebraverunt eis una oblatio (*fic*) die Passionis, quod est sexta feria, & una sancte Resurrectionis. Posuit vero ibi reliquias sanctorum Zaccarie prophete & Stephani protomartiris & sanctorum Quadraginta, que sunt Sebastie & reliquorum, quorum nomina longum est edicere.

« Faciebat autem ut in die legerent tres lectiones, ita ut

doctrinae & adnuntiationi ecclesiasticae mens earum ad bonum semper vacaret institutis orationibus & dicebat: « Memores
 « estote ut sicuti nunc tenetur ordo usque ad consummationem f. 252 b, col.
 « nem teneatur. »

« Sed ad id quod propositum est revertamur. Suscipitur autem & beatus frater eius & requiescit in Domino ante annos octo quam illa obiret, Deo ita ordinante. Mansit ergo beata post obitum illius, semetipsam acrioribus ieiuniis & orationibus coartans, per annos [tres] vel quatuor permanens in apostolio quod modicum fecit, in quo & beata mater eius & frater reposita (*sic*) erant. Et quum videret ecclesiam non habentem monachos & ministracionem neclegi, subintrat ei deifica emulatio ut faceret hedificationem sanctorum virorum permanere & ministrare nocturnis & diurnis orationibus & psalmodiis in ecclesia sancte Ascensionis & in spelunca in qua cum discipulis suis Dominus de consummatione seculi disputavit.

« Multotiens vero volens incipere quod cupiebat (spe hac (*sic*) fide opus quidem magnum, prohibebatur a quibusdam dicentibus non posse eam perficere si cepisset, propter nimiam paupertatem. Dumque hec cogitaret, ecce non post multum tempus quidam religiosus, diligens Christum, obtulit ducentos solidos. Quos cum accepisset, egit Deo gratias. Et statim vocabit humilitatem meam, qui cum eadem perseverabam, quia & ipsa me de seculo suscipiens Deo obtulit & indignum me Christus ad presbiterij gradum perduxit, dixitque michi: f. 253 a, col.
 « Accipe hos ducentos solidos & provide cito operarios &
 « congregentur lapides incipientque monasterium virorum ut,
 « dum vivo ergo & sub prestis (*sic*) sum, videam ministerium
 « Deo fieri cito, ut ossa Domini fratrisque mei, & matris mee
 « sint in refrigerio, his Deo servientibus. »

« Ceptum est autem mox hedificari &, annuente Domino fidei famule, eis ipso anno perfectum est opus magnum & mirabile. Quod qui viderunt admirantes nonnisi divina providentia fabente consummatum esse fatebantur. Et habitabant ibi sancti servi Domini & ministerium Deo gloriosissime adimplebant, sive in sancta ecclesia Ascensionis, sive in apostolio ubi sancta mater eius & frater requiescebant.

« Quum igitur, in his constituta, nimium leta Deo gratias ageret, veniunt littere ab avunculo suo Volusiano uno ex prefectis, eo quod venisset Constantinopolim ad interceden-

53 a, col. 2
 dum apud piissimam reginam Eudoxiam quam disponere volebat piissimus imperator noster Valentinianus. Acceptis itaque litteris, compungitur corde & desiderat videre suum avunculum, primum quidem propter ipsam paternam affectionem, aliud propter divinam dispensationem quia voluit animum eius salvum fieri; erat enim adhuc gentilis. Quum ergo cogitationem opus subsequeretur, post unam septimanam statim egredi[tur] ab *Iherosolimis*, omnibus sanctis se commendans ut omnes orarent ex Deo esse hanc cogitationem. Timebat enim semper ne quando extra voluntatem Dei aliquid ageret.

53 b, col. 1
 « Proficiscens igitur qualiter per loca singula vel civitates a sanctis episcopis & hominibus honorabatur, quis potest edicere aut valeat enarrare. Videres per singulas civitates descendere eos qui multis temporibus in solitudinibus conversabantur occurrere & ad videndum concupiscere quam virtutibus audierant relucens. Quam quum viderent sancti monachi & virgines, recedere nolebant quia de suavi eius visione & eloquio suos animos non satiabant. Et cum venisset [h]ora recedendi, omnium pro desiderio eius fiebat commotio flendi. Verumtamen quia misterium regis celare, Dei autem opera revelare gloriosum & iustum est, ingreditur igitur beatissima in *Tripolim* cum suis. Est autem illic martyrium sancti Leonti, in quo etiam, intercedente sancto martyre, multa signa efficiebantur. Misit ergo ibi beata, & quia multa animalia necessaria erant his qui erant cum ea, contigit aliquem curialem, *Mesala* nomine, durum invenire & difficilem dare evocationem hac (*sic*) tribuere animalia. Tribulabaturque beatissima & permanebat sancto martiri in oratione a vespere usquequo venirent animalia, & egrediens proficiscitur simul & qui cum ea erant. Necdumque transibimus sex aut septem milia, consequitur nos cursu publico predictus *Mesala* curialis & coniu[n]gens se requiret dicens: « Ubi est presbiter? » Ego cum essem inconsuetus necessitatibus publicis, timens vereri cepi ne forte iterum auferens animalia revocaret se propter presentiam presidis, discendi & dixi: « Ego sum, quid iubes, fili? » Qui dixit: « Volo sanctam adorare & benedici ab ea. » Et quum venisset ad eam, tenuit pedes eius dicens: « Indulgeat michi sanctitas tua. Ignorabam enim te esse; ideo distuli ad momentum dare animalia & nunc cucurri ad satisfaciendum ne michi indigneris & Deus irascatur. » Tunc sancta ait (*sic*)

ad eum: « Deus te benedicat, fili, quia etfi tardius dimisisti
 « nos. » Et statim proferens solidos quos a me pro sportule
 gratia susceperat, porrigebat michi. Quos videns nolebam
 suscipere, arbitrabar enim quia parum dedissem. Dixique ei:
 « Si parum est addimus tothidem (*sic*), nam istos non accipi-
 mus. » Qui dixit: « Neque hos teneo, neque alios accipiam. »
 Suspicabar autem ego ne vereretur accusari se in palatio. Cui
 dixi: « Ne timueris, fili! non enim sumus ex his que (*sic*) cuncta
 « peragrant; nos autem necessitate compulsi iter facimus; con-
 « fide autem quia nihil mali de te nos dicemus, nec enim ex- f. 253 b, col.
 « pedit servos Dei talia agere. » Ad postremum cepit nobis
 & sancte confiteri & dicere: « Credite mihi, beatissimi & ipsa
 « sanctissima, quia per totam noctem & ego & coniux mea
 « castigati sumus a sancto martyre Leontio. Et egressi ambo
 « simul cucurrimus ad martyrium, si ibidem vos conpreedere-
 « mus. Et quum iam profecti fuissetis, ego vix potui verederis
 « (*sic*) vos adprehendere. Nam coniux mea pro me supplicat,
 « quia ipsa sequi non potuit. Rogamus ergo ut ignoscatis nobis
 « & oretis pro nobis ignorantibus. » Tunc hec audientes egimus
 Deo gratias & sic suscepimus tres illos solidos & reversus
 est ille curialis cum gaudio, accepta benedictione a beatissima.
 Et cum omnes de hoc miraremur, dicit beatissima: « Confidite
 « quoniam ex Deo est iter nostrum. » Et nos ab invicem ro-
 gabamus sanctam ut indicaret misterium cause. Suspicabamur
 enim quod aliquid ei ostensum fuisset quorum ominibus (*sic*),
 dicere mihi secretius dignabatur: « Quia per totam noctem,
 « inquit, pervigilans rogavi dominum & sanctum martirem
 « ut nobis aliquod signum ostenderet, si secundum Deum est
 « iter nostrum, retinebat iter. » Tunc cum gaudio iter agen-
 tes ibamus & cum gaudio ab omnibus suscipiebamur, multi
 enim & visiones se vidisse dicebant de adventu eius..... »

[Anonymus cœvus, *Vita s. Melaniæ, senatricis Romæ* (Par. B. Nat., n. acq. lat. 2178, m., in *Hispania litteris visigothicis exaratum*, f. XI, ff. 248-253); — *foliis aliquibus avulsis, quæ ad reliquum iter de Tripoli Constantinopolim & de Constantinopoli Hierosolymam spectabant desunt; cætera autem, ff. 254 a-257 a, sanctæ Melaniæ mortem fufus nar- rant.*]

« Sancti filij communes, Albina, Pinianus & Melania plurimum vos salutant. Has litteras de sancto *Bethleem* sancto presbytero Innocentio dedi perferendas. »

[S. Hieronymus (*tunc in Palestina morans*), *Epistola CXLIII*, c. 2, ad *Alypium* & *Augustinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1182).]

« Quantum de vestra corporali & maxime spiritali salute gaudeamus, sincerissimi fratres, dilecti a Deo Albina, Piniane & Melania, quia effari non possumus, vobis cogitandum credendumque committimus, ut ea de quibus nos consulistis, potius iam loquamur
Scripsistis mihi, cum Pelagio vos egisse, ut quaecumque adversus eum dicerentur, scripto damnaret: eumque dixisse, audientibus vobis »

[S. Augustinus, *Liber de gratia Christi*, cc. 1 & 2 (Migne, *Patr. lat.*, XLIV, c. 359); cf. f. Augustinus, *Liber de peccato originali*, c. 5 & pass. (Migne, *Patr. lat.*, XLIV, c. 388).]

(Cf. Palladius, *Hist. Lausiacae*, cc. 97, 118, 119 [Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, cc. 1230-1232]; Theophanes, *Chronographia*, ad. ann. 5296 [ed. Bonn., t. I, p. 142]; Photius, *Bibliotheca*, *Cod. LIII* [Migne, *Patr. gr.*, CIII, c. 93]; Simeon Metaphrastes, *Vita & conversatio sanctae Melaniae Romanae*, cc. 20 & f. [Migne, *Patr. gr.*, CXVI, cc. 773 & f.]; Id., *Vita f. Euthymij*, c. 74 [*Ibid.*, CXIV, c. 657]; Baronius, *Annales ecclesiast.*, ad ann. 419, n. 103, & *Itinera graeca*, I.)

417 LUCAS quidam, qui f. Augustini epistolam ad Ioannem, episcopum Hierosolymitanum, attulit. (164)

« Nunc vero quoniam servum Dei Lucam, per quem ista direxi, cito comperi esse rediturum, agam Domino & tuae benignitati uberes gratias, si me litteris fueris visitare dignatus. »

[S. Augustinus, *Epistola CLXXIX*, ad Ioannem Hierosolymitanum (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, c. 774).]

417 LEGATI (?) ab Innocentio I ad Iohannem, episcopum Hierosolymitanum, & f. Hieronymum missi. (165)

[Innocentius I, *Epistola ad Iohannem Hierof.* (Manf., *Concilia*, III, c. 1125; Jaffé, n° 120); Idem, *Epistola ad f. Hieronymum* (*Ibid.*, III, c. 1126; Jaffé, n° 121); cf. Idem, *Epistola ad Aurelium, episcopum Carthaginiensem* (*Ibid.*, III, c. 1128; Jaffé, n° 122).]

417. APRONIUM QUEMDAM AD PEREGRINATIONEM HORTATUR S. HIERONYMUS.

« Optimum autem facies, si, cunctis rebus omissis, Orientem & praecipue Sancta Loca petas. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXXXIX, ad Apronium* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1166).]

417 *ALENTIUS diaconus, qui *Riparij epistolam ad f. Hieronymum attulit.* (166)

« Christi te adverfum hostes catholicæ fidei bella bellare, & tuis litteris & multorum relatione cognovi Puto autem & sanctum fratrem Alentium diaconum tuæ dignationi cuncta narrare fideliter. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXXXVIII, ad Riparium* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1165).]

418. HONORII ET THEODOSII II IMPP. LEX QUA IUDÆIS MILITIÆ ADITUS CLAUDITUR.

[*Cod. Theodos.*, l. XVI, tit. 8, lex 24 (ed. Gothofred., t. VI, p. 264).]

ant. an. 418 INNOCENTIUS presbyter. (167)

« Sanctus Innocentius presbyter, qui huius sermonis est portitor, anno præterito, quasi nequaquam in *Africam* reverfurus, mea ad dignationem vestram scripta non sumpsit. »

[S. Hieronymus, *Epistola CXLIII, ad Alypium & Augustinum* (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 1182); cf. *Epistola CXXXIX, ad Apronium* (ibid., c. 1165).]

419. S. IOHANNES, EPISCOPUS HIEROSOLYMITANUS, DE TERRÆ MOTU MAXIMO SCRIBIT IN OCCIDENTEM.

[S. Augustinus, *Sermo XIX de versu 3 Psalms XLIX* (Migne, *Patr. lat.*, XXXVIII, c. 136); Idatius, *Chronicon*, ad ann. Honorij 24 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 878); Marcellinus, *Chronicon*, ad ann. 419 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 924); Antoninus, *Itinerar.*, c. 13 (ed. supra, t. I, p. 99).]

420 Palladius, discipulus sancti Evagrii. (xxxij)

[*Ἡ πρὸς Λαύσον ἱστορία περιεχούσα βίους ὁσίων πατέρων* (Migne, *Patr. gr.*, XXXIV, c. 995-1259).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 420 COSMAS, CHRYSIPPUS, GABRIELIUS fratres, ex *Cappadocia*, DOMNUS *Antiochenus*, STEPHANUS, *postea lamnien-*

sis episcopus, ANDREAS, GAIANUS Meliteni, Stephani fratres, IOANNES, Rhaitensis presbyter, ANATOLIUS & THALASSIUS. (168)

[S. Cyrillus Scythopol., *Vita s. Euthymij* (Pouget, *Analeſta græca*, pp. 30, 31; cf. pp. 41, 45, 61, 66, 67, 73, 76); Simeon Metaphraſtes, *Vita s. Euthymij*, cc. 40, 41 & *paſſ.* (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, cc. 628-629).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 420 *S. PETRONIUS, *Bononiensis episcopus. (169)*

« Illo plurimo labore typice geſſit opus mirifice conſtructum inſtar Dominici ſepulcri, ſecundum ordinem quem viderat & provida cura cum calamo diligenter menſus fuerat, cum eſſet *Hierofolymæ*; ibi enim per aliqua dierum curricula ſibi fuerat per totam *Judæam* colligere veſtigalia. Etiam parietes ſepulchri intus undique per gyrum cum iuncturis ſuis ſunt erecti, & lapidibus quadratis & ſectis nimio candore pollentibus.

« 13. Aliud quoque ædificium, idque plurima varietate columnarum a fundamentis ædificavit, cum atrio in circuitu, cum duobus ordinibus precioſarum columnarum cum baſibus & capitellis ſuis, ſignis multiplicibus decoratis, ita ut ſuper inferiorem ordinem columnarum alius pretioſior ſupereminerebat. Tali modo extendebatur uſque ad locum, qui figurate *Golgotha*, hoc eſt *Calvaria*, nuncupatur, ubi crux, in qua Chriſtus pro ſalute mundi fixus eſt, poſita fuit. Ille vero locus variis imaginibus diverſi coloris depictus eſt; pavementum autem totius operis ſtratum eſt Pario lapide & porphyretico & lapidibus diverſæ varietatis. Ita pulchra & præluſida ſunt cuncta loci huius ædificia, ut, qui ſemel ea proſpexerit, iterum videre ardentiffimo amore deſiderat. In eodem vero loco, qui *Golgotha* dicitur, poſuit ligneam crucem, quæ in longitudine & latitudine undique per totum facta fuerat ad inſtar crucis Chriſti. Poſt longa autem annorum curricula ſæva gens *Ungarorum* cum plurima vaſtitate invaſerunt totam provinciam: una pars, quæ crudelior fuerat, vidit crucem ibi poſitam, cupiens delere, ut a Chriſticolis deinceps non adoraretur, lignis ac paleis replevit illud omne ædificium, ignemque pariter ſuccendit, ut crucem combureret & tantum decus præclari operis rueret in præcipitium: non meritis ullius,

sed divina clementia actum est, quod sancta crux a nefandorum feritate inlæsa permanfit, sicut est hodie, & præcipuum opus ædificij a valido calore ignis inustum per virtutem sanctæ crucis extitit.

« 14. Aliud vero, quod magno opere gessit, non est reticendum. Et mensus est, cum esset *Hierosolymæ*, quot calamis *Golgotha* distaret a *monte Oliveti*: eodem modo ibi & mensus est; in grata planitie illius loci montem condidit, qui usque in præsentem diem *mons Oliveti* vocatur, quem cum magno fudore & exercitio inaltavit; & aliunde ex imperiali edicto terram fodere & conducere fecit. Siquidem in vertice montis huius monasterium in honore sancti Ioannis evangelistæ omni diligentia cum eminentiori ædificio, excelsiturbis studiose construxit. In medio autem templi atrium cum columnis pretiosorum lapidum tereti circulo mire exornavit, & vestibulum, quod erat ante atrium, vestivit variis lapidibus lactei coloris cum cœlaturis suis. Parietes autem totius ædificij, atrij & vestibuli circumquaque in circuitu per girum pulchris picturis decorare studuit. A pede montis huius usque ad verticem ascensus erat per marmoreos gradus. In medio atrij est locus, ex quo, cernentibus discipulis, Christus ascendit in cœlum. In eodem vero loco Spiritus Sanctus venit super eos, & dedit illis scientiam omnium linguarum: illic nimirum posita est crux, ut in posterum signum esset tantæ sanctitatis. Spatium autem, quod distat inter *Golgotha* & *montem Oliveti*, est vallis quæ nuncupatur *Iosaphat*: in ea vero est ager *Hakeldamach* [al. *Achaldemach*], qui emptus est a Iudæis ex triginta argenteis quos Iuda retulit, in sepulturam peregrinorum, sicut legitur in *Passione Domini*. Aliud quoque opus, quod solerter exercuit, non est prætermittendum, quin literis dilucidare fatagemus. Fecit quoque typice ingenti cura piscinam, secundum quod calamo mensus fuerat in *Ierusalem* instar *natatoriæ Siloë*, de qua nato cæco Dominus ait: « Vade ad *natatoriam Siloë* & lava » [Ev. sec. Ioann., IX, 7]; fecit etiam cæcus, quod sibi imperaverat, abiit & lavit & vidit & credidit Deo. »

[*Vita s. Petronij ex Chronico monachorum S. Stephani Bonon.* (ante 1180), c. 2 (*AA. SS. Boll.*, Octobr. II, 459 & *Giovambatista Melloni, Atti o memorie di san Petronio, vescovo di Bologna*, Bologna, 1784, in-4, p. 144). *Idem* (p. 6, n. 2 & pp. 7-9) multos recenset sæc. XV & XVI auctores qui de *Petronio locuti sunt. Vitam insuper sancti viri reperit in codice*

quodam Bononiensi, a Iacobo de Voragine, ut dicit, scriptam, quæ nondum typis mandata fuisse videtur.]

« Omni igitur cura & cogitatione vir religiosus defixus in sanctissimis christianæ fidei institutis, quo magis in dies contemplatione accenderetur, *Aegypti* solitudine iam peragrata, *Hierosolymam* peregrinari statuit, ubi peractæ redemptionis nostræ impressa vestigia Christus reliquit verus Deus & homo. Itaque cum ad eam urbem venit, totus meditationis studio exardescens, *Domini sepulchrum* inprimis & reliqua illius sacra rerum gestarum monimenta, ac singula loca quæ abfens intima pietate coluerat, præfens veneratus est sancte & religiose. Cumque omnia tandem perlustrasset, incredibili quodam mentis ardore, quo tamen magis ad contemplationem fixa in animo illa hæerent, singulari etiam diligentia eorum situm ac rationem notavit. Quamobrem merito quidem Theodosij minoris, qui tum imperabat, religiosissimi principis, gratiam & amorem sibi ita conciliavit, ut in sanctitatis opinione, non minus auctoritatis apud illum obtineret, quam pater obtinuisset rerum gerendarum industria. »

[*Vita altera e Galefinij Martyrol. Romano*, c. 1 (*AA. SS. Boll.*, Oct. II, p. 464). Notandum est quod omnes auctores antiqui, necnon recentiores quidam sec. XIII-XV, qui de s. Petronij vita scripserunt, nihil de peregrinatione eius in Terram Sanctam memoraverunt. Vide præsertim: S. Eucherium, ep. Lugd., *Epistola ad Valerianum* (*Max. Bibl. Vet. Patr.*, ed. Lugd., t. VI, p. 860); f. Prosper. Aquitan., *Chronicon*, pars II (*Migne, Patr. lat.*, LI, c. 585); Gennadium, *De scriptor. eccles.*, c. 41 (*Migne, Patr. lat.*, LVIII, c. 1082); Adon. Viennens., *Chronicon*, æt. VI (*Max. Bibl. Vet. Patr.*, ed. Lugd., t. XVI, p. 796); Vincentium Bellovac., *Spec. hist.*, l. xx, c. 25 (ed. Duac., 1624, p. 789); Petrum de Natalibus, *Catalogus sanctorum*, l. IX, c. 20 (ed. Venet., 1493); f. Antoninum, *Summa historialis*, tit. XI, c. 11, § 5 (ed. Nuremb., 1484, in-fol., t. II, f. LIX rº.)]

360-420. PETRUS Galata, qui primo in Palæstina, deinde in Antiochia vitam egit. (170)

[Theodoretus, *Hist. relig.*, c. 9; cf. Id., *Hist. eccles.*, l. IV, c. 25 (*Migne, Patr. gr.*, cc. 1380, 1190).

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 420. ** S. CYRILLUS, EPISCOPUS HIEROSOLYMITANUS, DE MIRACULIS S. HIERONYMI AD SANCTUM AUGUSTINUM SCRIBIT.

[S. Cyrillus Hierosol., *Epistola spuria ad s. Augustinum* (*Migne, Patr. lat.*, XXII, cc. 289-326).]

c. 420. ** EUSEBIUS DE MORTE S. HIERONYMI AD DAMASUM SCRIBIT.

[Eusebius, *Epistola spuria ad Damasum* (f. Hieronymus, *Opp.*, ap. Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 239).]

c. 420. ** S. AUGUSTINUS, HIPPONENSIS EPISCOPUS, AD S. CYRILLUM, HIEROSOLYMITANUM EPISCOPUM, DE MAGNIFICENTIIS BEATI HIERONYMI SCRIBIT.

[S. Augustinus, *Epistola spuria ad Cyrillum* (Migne, *Patr. lat.*, XXXIII, app., c. 1120 & XXII, c. 281).]

post a. 420 ** VIRI duo nobilissimi ex Alexandria Aegypti, cum latronibus nonnullis. (171)

« Duo viri nobilissimi & rebus transitoriis locupletes, licet catholicæ veritatis infcij, tamen ut in gentili ritu geniti satis boni, gloriosi Hieronymi mirabilia audientes, ex civitate Alexandria, multis adunatis opibus, devotione eiusdem fervidi, cœperunt iter, ut eiusdem gloriosi Hieronymi reliquias visitarent. Cumque iam incœpto itinere quoddam a tramite devij introissent nemus, ubi nulla hominum aut equorum vestigia videbantur, beati Hieronymi invocantes nomen, eiusdem se custodiæ tradiderunt. In eodem siquidem nemore, quidam latronum habens sub se plures quingentis latronibus habitabat princeps, hos & illos ad aliquod prædestinans iter, ut transeuntes interficerent & ad eundem & cæteros spolia reportarent.

O ineffabilis clementia Salvatoris, quot modis quos vult facit ad agnitionem sui nominis devenire! Repente hæc tam infueta omnis illa latronum videns concio, altis Deo & glorioso Hieronymo vocibus debitas agunt laudes, eiusdem se voventes reliquias visitare. Facto igitur mane, plures trecentis hominibus qui tunc temporis ibi erant talia perpetrantes, cum eisdem Alexandrinis ex illo exeuntes nemore, ad gloriosi Hieronymi tumulum devenerunt, cunctis tam infueta prodigia enarrantes. »

[S. Cyrillus, Hierosol. episc., *Epistola spuria de miraculis f. Hieronymi*, c. 6 (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 302).]

post a. 420 ** ROMANI duo iuvenes & Constantinopolitani multi. (172)

« Sicut Constantinopolitanis litteris hac de re mihi specialiter directis, transacto non longo dierum spatio, intellexi, simile pene miraculum illi quod supra fatus sum, duobus

Romanis iuvenibus a *Romana* urbe *Bethleem* venientibus, pro gloriosi Hieronymi visitando corpore. . . .
 . . . Et tandem, annuente Deo, a multis *Constantinopolitani* populi comitati, *Bethleem* attingentes, veneratione debita gloriosi Hieronymi reliquias visitaverunt. Statimque deposita sæcularium omni cura, cænobium in quo vixit gloriosus Hieronymus intraverunt, & vacantes die noctuque pœnitentiæ & orationibus, celebri vita sanctitatis perspicuæ in prædicto cænobio adhuc manent. »

[S. Cyrillus Hierosol. episc., *Epistola spuria de miraculis s. Hieronymi*, c. 7 (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 304).]

a. 420 ** IOANNES, *Cyrilli Hierosolymitani nepos, qui a Persis captus fuerat.* (173)

« Nepos meus Ioannes, quem agnoscis, omni fulgens pulchritudine, quem mihi in locum filij adoptavi, ut puto, tibi pridie quid ei evenerit enarravi. Sed tamen, ut præstantius memoriæ commendetur, silentio non transibo. Captus itaque idem Ioannes ante duos annos a Persis, & Perfarum regis ministris venditus, propter eminentem suam pulchritudinem ad regis exercenda obsequia deputatur. Cumque per annum in curia regis non parvo dolore & tædio permansisset, eodem revolutionis anni die prandenti regi serviens, præ tristitia se a lacrimis non potuit continere. Hoc rex intuens, lacrimarum ab eo avidè quærit causam. Qua comperta, in quodam eum castro a quibusdam præcepit militibus custodiri. Sequenti namque nocte, eodem in castro existente diris lacrimis undique madefacto, in somnis eidem gloriosus Hieronymus veniens manumque eius, ut sibi videbatur, capiens, ad civitatem *Ierusalem* secum duxit. Expergefactus mane, in domo, in castro a militibus retineri putans se, qua maneo se invenit. Qui admiratione velut amens factus, utrum in castro vel in domicilio meo staret, nullatenus discernebat. In se postremo rediens, emissa voce, dormientem familiam excitavit. Currunt igitur ad me famuli adesse Ioannem ineffabili gaudio nuntiantes. Quare dubius accurrens, quem a Persis vincitum putabam, præsentem cerno. Quo quidem quid ei acciderit enarrante, Deo & glorioso Hieronymo laudes maximæ persolvuntur. »

[S. Cyrillus Hierosol. episc., *Epistola spuria de miraculis s. Hieronymi*, c. 12 (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 309).]

post a. 420 **NICOLAUS, *Cretenſis inſulæ archiepiſcopus*. (174)

« Venerabilis idem archiepiſcopus [Nicolaus] pridie glorioſi Hieronymi devotione nimia *Bethleem* veniens, ut eiudem cunctis honoribus colendas reliquias viſitaret, & totus caritate fervidus redire noluit, donec me ſua gratiſſima viſitatione eximiis lætitiis adimpleret. Qui uti donorum præcipuis, ut gratiſſima mihi donaria ſuperabundantiſſime, more ſolito, impertiret, ne viſitare minime contentus, mecum dignatus eſt iam diebus pluribus commorari & etiam adhuc manet, quod utinam tempore longo duret. »

[S. Cyrillus, Hieroſol. epiſc., *Epistoſa ſpuria de miraculis ſ. Hieronymi*, c. 18 (Migne, *Patr. lat.*, XXII, c. 314).]

417-423. HONORII ET THEODOSII II IMPP. LEGES QUIBUS IUDÆIS PROHIBETUR CHRISTIANA MANCIPIA COMPARARE.

[*Cod. Theodoſ.*, l. XVI, tit. 9, leg. 4, 5 (ed. Gothofred., t. VI, p. 273).]

423. HONORII ET THEODOSII II IMPP. DE IUDÆORUM SYNAGOGIS LEGES.

[*Cod. Theodoſ.*, l. XVI, tit. 8, leg. 25, 26, 27 (ed. Gothofred., t. VI, pp. 265, 266, 267).]

c. 425 ARMENII CCCC. (175)

[Cyrillus Scythopol., *Vita ſ. Euthymij* (Pouget, *Analeſta græca*, p. 32); Simeon Metaphraſtes, *Vita ſ. Euthymij*, c. 43 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, p. 632).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 425 ** ANONYMI *quidam qui corpus ſ. Iacobi interciſi, martyris, Hieroſolyman detulerunt*. (176)

[*Acta ſ. Iacobi*, in *Synaxario Cophtarum* (St. Evod. Affemanus, *Acta martyr.*, I, pp. 239, 240).]

(Cf. *Itinera diverſa*, I.)

426. THEODOSII II ET VALENTINIANI IMPP. DE IUDÆIS ET SAMARITANIS QUI AD CHRISTIANAM FIDEM TRANSEUNT LEX.

[*Cod. Theodoſ.*, l. XVI, tit. 8, lex 28 (ed. Gothofred., t. VI, p. 267).]

c. 427 *Talmud Babylonicum*. (xxxiiij)

[Warſchau, 1864-1874, 12 v. in-8, *paſſim*.]

(Cf. *Itinera hebraica*, I.)

428 LEGATI *Theodosij iunioris, dona plurima Hierosolymam afferentes, quibus partem s. Stephani protomartyris reliquiarum patriarcha elargitus est.* (177)

[Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 520 (ed. Bonn., I, pp. 133-134); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, 592). Cf. J. Stillingus, *Comment. de s. Pulcheria*, c. 6 (*AA. SS. Boll.*, Sept. III, 513).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

429. THEODOSII II ET VALENTINIANI IMPP. DE IUDÆORUM IN PALÆSTINA PRIMATIBUS LEX.

[*Cod. Theodof.*, l. XVI, tit. 8, lex 29 (ed. Gothofred., t. VI, p. 268).]

430 aug. LEGATI *Cælestini I, papæ, Iuvenali Hierosolymitano & Iohanni Antiocheno episcopis epistolam afferentes.* (178)

[Cælestinus I, *Epistola* (Manf. *Concilia*, IV, c. 1047; Jaffé, n° 156).]

430 THEODORETUS, *episcopus Cyrensis.* (179)

[Theodoretus, *Græcarum affectionum curatio*, Sermo XI, *de fine & iudicio* (Migne, *Patr. gr.*, LXXXIII, c. 1120).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 430 OMNIUM GENTIUM HOMINES, *ad Hierusalem peregrinantes.* (180)

[Theodoretus, *In Psalm.*, cc. 86 & 132, *In Isaiam*, c. 1 & 60, *In Ieremiam*, c. 3, *In Baruch*, c. 5 (Migne, *Patr. gr.*, LXXX, cc. 1565, 1909, LXXXI, cc. 233, 237, 465, 520, 777).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 430 SYNODIUS & *focij.* (181)

[Cyrillus, *Vita s. Euthymij* (Pouget, *Analecta græca*, p. 40); Simeon Metaphrastes, *Vita s. Euthymij*, c. 54 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 639).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 431 *GERMANUS *presbyter, ex Arabica regione.* (182)

« *Hierosolymis Iuvenalem episcopum præsidere, Germani presbyteri Arabicæ regionis, exinde ad Gallæciam venientis, & aliorum Græcorum relatione comperimus, adiiicientibus Constantinopolim eum cum aliis & Palæstinæ provinciæ & Orientis episcopis evocatum, sub præsentia Theodosij Augusti, contracto episcoporum interfuisse concilio ad destruendam*

Hebionitarum hæresim, quam Nestorius, eiusdem urbis episcopus, pravo stultissimæ sectæ refuscitabat ingenio. »

[Idatius, *Chronicon* (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 880).]

432. CONCILIUM ANTIOCHENUM.

[Manfi, *Concilia*, V, c. 1155.]

432. CONCILIUM ALTERUM ANTIOCHENUM.

[Manfi, *Concilia*, V, c. 1159.]

c. 433 MOISES DE KHORENA, *Armenus*. (183)

[Moÿse de Khorène, *Hist. d'Arménie*, l. III, c. 62 (tr. Le Vaillant de Florival, II, 169).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

433^{sept. 17} LEGATI Sixti III, *papæ, epistolam Iohanni, episcopo Antiocheno, afferentes*. (184)

[Sixtus III, *Epistola ad Ioh. Antioch.* (Manfi, *Conc.*, V, c. 379; Jaffé, n° 171).]

435. CONCILIUM ANTIOCHENUM.

[Manfi, *Concilia*, V, c. 1181.]

437 vel 438 MELANIA *iunior, altera vice*. (185)

[*Vide supra* (n° 163, pp. 137-142) *Melaniæ vitam ex quodam cod. Parisiensi latino excerptam*.]

(Cf. Simeon Metaphrastes, *Vita s. Melaniæ*, cc. 27 & f.; Photius, *Bibliotheca*, cod. LIII (Migne, *Patr. gr.*, CIII, c. 94).)

(Cf. *Itinera græca*, I.)

438-439 EUDOXIA, *uxor Theodosij II Augusti*. (186)

« Eudoxia, uxor Theodosij principis, ab *Hierosolymis* urbem regiam remeavit, beatissimi Stephani primi martyris reliquias, quæ in basilica sancti Laurentij politæ venerantur, secum deferens. »

[Marcellinus comes, *Chronicon*, ad ann. 439 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 926).]

« Theodosius igitur imperator pro beneficiis a Deo sibi collatis gratias referebat, plurimis honoribus Christo sua vota compensans, coniugemque suam Eudoxiam ad *Hierosolymam* destinavit. Hoc enim & ipsa votum habuerat, si filiam videret nuptam. Quæ tam *Hierosolymis* ecclesias constitutas quam

per singulas civitates positas honoravit, & cum pergeret & cum denuo remearet. »

[Cassiodorus, *Hist. tripartita*, l. XII, c. 15 (Migne, *Patr. lat.*, LXIX, c. 1214), quem exscripsit Freculphus, *Chronicon*, t. II, l. V, c. 11 (Migne, *Patr. lat.*, CVI, c. 1242).]

« Sequenti vero anno, Theodosius imperator Eudoxiam uxorem suam *Hierosolyman* misit, gratificos hymnos oblaturam Deo, quæ plurima dona ecclesiis contulit, & adoratis tam sancta cruce quam colendis locis reverfa est ad regalia. »

[*Historia miscella*, l. XIV, c. 15 (ed. Eyffenhartd, Berol., 1869, p. 325), quem exscripsit Anastasius Biblioth., *Hist. eccles.*, ad ann. 5926 (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1227).]

« Eudoxia, uxor Theodosij principis, ab *Hierosolyms* remeavit, beatissimi Stephani primi martyris reliquias, quæ in basilica s. Laurentij positæ venerantur, secum deferens. »

[Beda Venerab., *Chronicon*, ad ann. mund. 4410 (*Mon. hist. britan.*, ed. Lond., 1848, I, p. 94), quem exscripsit Ado Viennensis, *Chronicon*, aet. VI (*Max. Bibl. Veter. Patrum*, ed. Lugd., XVI, p. 796).]

« Eudoxia, Theodosij principis uxor, *Hierosolyman* profecta, catenam, qua Petrus apostolus a Nerone vinc-tus fuit in carcere, a quodam Iudæo suscepit & *Romam* cum multis aliis reliquiis attulit. »

[Hugo Flaviniacensis, *Chron.*, lib. I (Pertz, *Mon. Germ.*, SS, VIII, p. 303).]

« Eudoxia augusta, uxor Theodosij, *Hierosolyman* ex voto properavit, & inde reliquias protomartyris Stephani & duas catenas, quas Angelus de manibus Petri apostoli difecit, Dei nutu attulit, eisque adiuncta catena, qua etiam *Romæ* Petrus vinc-tus fuit, triadem fecit, & inde cum consilio Romani præfulis, solemnitatem sancti Petri, quæ dicitur *Ad vincula, Romæ* instituit calend. aug., ideo maxime ut populum revocaret a gentilis superstitionis pompa, quod adhuc solemni-zabat in hac die civitas, ex ritu gentili, pro victoria Octaviano Augusto collata. »

[Vincentius Bellovac., *Spec. historiale*, l. xx, c. 37 (ed. Duac., 1624, p. 790).]

(Cf. Socrates, *Hist. eccles.*, l. VII, c. 47 (Migne, *Patr. gr.*, LXVII, c. 840); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. I, cc. 20, 21 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, cc. 2473, 2476); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5927 (ed. Bonn., I, p. 143); *Chronicon paschale*, ad ann. 444 (ed. Bonn., I,

p. 585); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Melaniæ*, c. 31 (Migne, *Patr. gr.*, CXVI, c. 788); Glycas, *Annales*, pars IV (ed. Bonn., p. 484); Zonaras, *Annales* (ed. H. Valeſius, Baſil., t. III, p. 37); Ephræmius, *Imperatorum & patriarcharum recensuſ*, v. 715-720 (ed. Bonn., p. 38); Nicephorus Calliſtus, *Hiſt. eccleſ.*, l. XIV, cc. 23, 50 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVI, cc. 1129, 1233) & *Itinera græca*, I.)

439 *IUDÆI CRETENSES, *Hierofolymam pede ficco remeare tentantes.* (187)

« Hoc etiam tempore, diabolus in ſpecie Moyſi Iudæis in *Creta* apparens, dum eos per mare pede ficco ad terram repromiſſionis promittit perducere, plurimis necatis, reliqui, qui ſalvati ſunt, confeſſim ad Chriſti gratiam convertuntur. »

[Iſidorus Hiſpal., *Chronicon*, c. 109 (Migne, *Patr. lat.*, LXXXIII, c. 1052).]

« Circa eadem tempora multi Iudæorum in *Creta* chriſtiani ſunt facti propter huius modi paſſionem. Quidam Iudæus finxit ſemetipſum eſſe Moyſen & cælitus deſtinatum ut Iudæos illam inſulam habitantes per mare deduceret, ipſum ſe eſſe dicens qui olim filios Iſrael per *Rubrum mare* ſalvaverat. Circuibat itaque toto anno unamquamque illius inſulæ civitatem ſuadebatque Iudæis ut crederent, monens ut omnes pecunias atque poſſeſſiones relinquerent, cum utique deduſti per ficcum mare ad repromiſſionis gaudia pervenirent. At illi hac ſpe capti omne opus proprium neglegebant, contemnentes etiam poſſeſſiones ſuas & dimittentes eas quibuscumque perſonis. Cumque veniſſet dies quam deſignaverat ſeduſtor ille Iudæus, eo præcedente ſequebantur omnes cum coniugibus & parvis ætatibus, deduxitque eos ad quandam rupem declivius incumbentem iuſſitque ut comarum ſchemate ſemetipſos involverent. Hoc ergo faciebant priores & cum venirent ad rupes, repente moriebantur tam dilacerati acutis rupibus quam in aqua necati. Plus tamen mori potuerunt niſi, Deo providente, quidam viri chriſtiani ſuperveniſſent piſcatores atque negotiatores, qui alios cum necarentur eripientes recreaverunt, tum malum eorum ſtultitiæ ſentientes, alios ne ſemetipſos iactu interficerent tenuerunt, nuntiantes eorum mortem qui primo ceciderant. Qui etiam agnoſcentes ſeduſtionem culpabant ſe eo quod facile ei credidiſſent. Cumque voluiſſent illum perimere ſeduſtorem, comprehendere nequiverunt, repente namque diſparuit deditque ſuſpi-

cionem, quia fuerit dæmon erroneus humano schemate circumamictus. Pro hac itaque passione multi tunc Creten-
sium Iudæorum ad christianam converſi ſunt fidem. »

[*Hijl. miſc.*, l. XIV, c. 12 (ed. Eyſenhardt, pp. 323-324), *quam exſcripſit* Freculphus, *Chronicon*, t. II, l. V, c. 10 (Migne, *Patr. lat.*, CVI, c. 1242).]

« Sub ſpecie Moyſi loquitur nunc demon Ebreis
Devote qui ſuſcipitur fatiſ a Farifeis,

Qui dare dona Dei priſtina ſpondet eis.

Infula *Creta* fuit, qua predicat ille demon futura,
Omnia quæ narrat, promittit eis valitura,

Spondet eis patriam conciliare ſuam.

« Per mare tranſite ſicco pede, dixit, abite,

« Atque *Iheroſolymam*, me preveniente, redite ;

« Omnia quæ ſcribi vultis, habetis ibi. »

Cumque per equoreos fluctus conduxit Ebreos,
Turba ſimul ſequitur; ſpes magna movit Farifeos,

Inpetus equoreus concito claudit eos.

Parſque reſervata, quam non maris obluit unda,

Fit cito catholica Chriſti baptilmate munda :

Cetera que periiit piſcibus eſca fuit. »

[Godefridus Viterbienſis, *Pantheon* (Pertz, *Mon. Germ.*, SS., XXII, pp. 186-187); cf. Seb. Brandt, *De orig. bon. regum* (Baſ., 1495, in-4, f. Hijb).]

(Cf. Socrates, *Hijl. eccleſ.*, l. VII, c. 38 (Migne, *Patr. gr.*, LXVII, c. 825), *quem exſcripſit* Caſſiodorus, *Hijl. tripartita*, l. XII, c. 7 (Migne, *Patr. lat.*, LXIX, c. 1210); Jean de Nikiou, *Chron.*, c. 86 (ed. Zotenberg, pp. 103-104; & *Catal. des mſſ. éthiop. de la Bibl. Nat. de Paris*, p. 234); Georges Ibn Al-Amid (Elmakin), *Chronique (mſ. de la Bibl. Nat. de Paris*, ſuppl. arab., n° 751, f. 229).)

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diverſa*.)

439. THEODOSII II ET VALENTINIANI III IMPP. LEX QUA IUDÆI PROHIBENTUR CHRISTIANOS CIRCUMCIDERE.

[*Codex*, l. I, tit. IX, 16 (ed. Galiffet, c. 65).]

439. THEODOSII II ET VALENTINIANI III IMPP. LEX DE PROHIBITIS IUDÆIS DIGNITATIBUS.

[*Codex*, l. I, tit. IX, 19 (ed. Galiffet, c. 65).]

ant. a. 440 SS. MARANA & CYRA, *mulieres*. (188)

[Theodoretus Cyrensis, *Hist. relig.*, c. 29 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXII, c. 1492); cf. *AA. SS. Boll.*, Aug. I, 226.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 440 S. EUCHERIUS. (xxxiv)

« *De locis aliquibus sanctis.* »

[Editum supra t. I, pp. 49-54.]

c. 440 MONACHUS *quidam ex Acæmetorum in Bithynia monasterio*. (189)

[Anonymus, *Vita f. Ioannis Calybitæ*, c. 1 (*cuius vers. lat. ap. AA. SS. Boll.*, Ian. I, pp. 1031, 1032); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Ioannis Calybitæ*, c. 2 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 568).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 443 VLACIANUS, *Edeffenus cenobita*. (190)

[Michel le Syrien, *Chron., ex verbis Iohannis monachi, Petri Iberi, discipuli* (tr. Langlois, pp. 154, 155).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

444-445. CONCILIUM ANTIOCHENUM.

[Manfî, *Concilia*, VI, c. 465.]

444 EUDOXIA AUGUSTA, *altera vice*. (191)

« Et quia secretius mihi clementissimus imperator per filium nostrum Paulum mandare dignatus est, de admonenda filia nostra clementissima Eudocia [tunc in *Palæstina* morante], feci quod voluit, ut litteris quam fructuosum ipsi foret, si catholicæ fidei faveret agnosceret, & ut clementissimi principis filij sui litteris super hoc admoneretur, obtinui; non ambigens ipsam quoque pio studio elaboraturam ut auctores seditionum propositum suæ professionis agnoscant, & si non intelligunt docentium prædicationem, saltem vindicantium timeant potestatem. »

[Leo Magnus, *Epistola CXVII* (21 mart. 453), *ad Iulianum episcopum Coensensem* (Migne, *Patr. lat.*, LIV, c. 1038).]

« Et ideo cum salutationis officio, quo semper mihi est vestra honoranda clementia, obsecro Dominum ut me de tua

incolomitate lætificet, & causam fidei, in qua quorundam intra provinciam *Palæstinam* monachorum fuerant corda turbata, magis magisque per vos faciat adiuvari; ut quantum pietatis tuæ studio fieri potest, hæreticæ perverfitati omnis fiducia subtrahatur. »

[Leo Magnus, *Epistola CXXIII* (15 iun. 453), ad *Eudoxiam* (tunc in *Pal. morantem*) (Migne, *Patr. lat.*, LIV, c. 1060).]

« Severum presbyterum & Ioannem diaconum, Eudoxiæ reginæ apud *Æliam* urbem ministrantes, missus ab imperatore Theodosio Saturninus comes domesticorum occidit. Eudoxia, nescio quo excita dolore, Saturninum protinus obruncavit, statimque imperatoris nutu, regiis spoliata ministris, apud *Æliam* civitatem moritura remansit. »

[Marcellinus comes, *Chronicon*, ad ann. 444 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 927).]

(Cf. Cyrillus Scythopol., *Vita s. Euthymij* (Pouget, *Analekta græca*, pp. 55, 63 & f., 72, 73, 74); Theodorus Lector, *Hist. eccles.*, l. I, c. 1 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 165), quem exscripsit Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XIV, cc. 2, 49, 50, l. XV, cc. 9, 12, 13 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVI, c. 1233, CXLVII, cc. 29, 40, 41); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. I, cc. 21, 22 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, cc. 2476, 2484); Anonymus, *Arcadij & Theodosij II res gestæ* (ap. A. Mai, *Spicilegium romanum*, t. II, pars 3, pp. 18-19); J. Malalas, *Chronographia*, l. XIV (Migne, *Patr. gr.*, XCVII, c. 532); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5942 (ed. Bonn., I, p. 157); cf. Idem, ad ann. 5945, 5949 (ibid., pp. 165, 169), quem exscripsit Anaftasius Biblioth., *Hist. eccles.*, ad ann. 5940 (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1232); *Chron. Paschale*, Olymp. 306 (ed. Bonn., p. 585); Georgius Hamartolus, *Chronicon*, l. IV, c. 206 (Migne, *Patr. gr.*, CX, c. 745); Simeon Metaphrastes, *Vita s. Euthymij*, cc. 73, 82, 84 & f. (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, cc. 657, 664, 668 & f.); Zonaras, *Annales* (ed. H. Valesius, Bafil., 1557, t. III, p. 37); Cedrenus, *Historiarum compendium* (ed. Bonn., I, pp. 591, 607); Glycas, *Annales*, pars IV (ed. Bonn., p. 484); Manaffes, *Compendium Chronic.*, vers. 2696-2701 (ed. Bonn., p. 117); Ephræmius, *Imperatorum & patriarcharum recensio*, v. 721-724 (ed. Bonn., p. 38); Eutychius, Alexandrinus patriarcha, *Annales*, ed. Selden & Pococke (Oxonix, 1659, in-4), t. II, pp. 90 & 98; Jean de Nikiou, *Chronicon*, c. 87 (ed. Zotenberg, p. 108, & *Catalogue des mss. éthiop. de la Bibl. nat. de Paris*, p. 234); narrat idem Cyrillum, Alexandrinum patriarcham, iussu Theodosij imperatoris, Eudoxiam comitatum fuisse Hierosolymam usque).

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

444 SEVERUS presbyter & IOHANNES diaconus (cum Eudoxia augusta altera vice peregrinante Hierosolymam). (192)

[Marcellinus comes, *Chron.*, ad ann. 444 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 927); cf. supra n° 190.]

(Cf. Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5942 (ed. Bonn., I, p. 155); Cedrenus, *Historiarum compendium* (ed. Bonn., I, p. 601, 602, & *Itinera græca*, I.)

c. 445** IACOBUS ex Britannia, archiepiscopus fit Antiochenus. (193)

« Exeunte itaque beato Cyriaco papa de Urbe cum prædictis virginibus [S. Urfula cum fociis] secutus est ipsum Vincentius presbyter cardinalis & Iacobus qui de Britannia, patria sua, in Antiochiam profectus, archiepiscopatus ibi septem annis dignitatem tenuit. »

[Vincentius Bellovac., *Specul. hist.*, l. XX, c. 42 (ed. Duac., 1624, p. 795). *Notandum est quod inter alios auctores qui de s. Urfule vita eiusque Romam peregrinatione scripserunt, nullus de Iacobo illo locutus est. Vide præsertim AA. SS. Boll.*, oct. IX, p. 104, & Capgrave, *Legenda SS. Angliæ* (ed. London., 1516, fol. 323).]

448. CONCILIUM ANTIOCHENUM.

[Manfi, *Concilia*, VI, c. 495.]

449. CONCILIUM BERYTENSE.

[Manfi, *Concilia*, VI, c. 499.]

449 (mart.) LEGATŪS qui Theodosij II imperatoris epistolam Iuvenali Hierosolymitano attulit, de Synodo Ephesi congreganda. (194)

[Gregorius Bar-Hebræus, *Chron. eccles.*, sect. I, c. 37 (ed. Abbeles & Lamy, Lovanij, 1872, in-4, I, p. 182). *Epistola de eadem re Dioscoro Alexandr. transmissa exstat ap. Manfi, Concilia*, VI, cc. 588-589.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

449 (15 mai.). THEODOSII II IMP. AD IUVENALEM HIEROSOLYMITANUM, FORTE TUNC EPHESI MORANTEM, EPISTOLA.

[Manfi, *Concilia*, VI, c. 593.]

449 vel 450. THEODOSII II IMP. AD IUVENALEM HIEROSOLYMITANUM, TUNC EPHESI MORANTEM, EPISTOLA.

[Manfi, *Concilia*, VI, cc. 600-601.]

n. 450 BARSUMAS, *Samofatenus, presbyter & archimandrita, apud Samaritanos prædicat.* (195)

[Michael Meligenis, *Synaxarium Coptarum*, die 9 Mechir (J.-S. Affemanus, *Bibl. Orient. Clem. Vat.*, t. II, p. 2); Anonymus, *Vita Barsumæ [Syriacæ]* (*Ibid.*, II, p. 2).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

c. 450. LEO I MAGNUS, PAPA, HIEROSOLYMAM LAUDAT.

« Nam & *Ierosolymitanus* episcopus, pro tanti loci reverentia, ab omnibus habetur honorabilis; maxime quoniam illic primus beatissimus Iacobus, qui dicebatur Iustus, qui etiam secundum carnem frater Domini nuncupatus est, a Petro, Iacobo & Ioanne apostolis episcopus est ordinatus. Itaque secundum antiquorum Patrum definitionem, sedes prima *Ierosolymis* minime dicitur, ne forte ab infidelibus aut idiotis sedes Domini nostri Iesu Christi, quæ in cœlis est, in terra esse putaretur. Est enim sedes eius cœlum, terra autem scabellum pedum eius. »

[Leo Magnus, *Codex canonum, Præfatio* (Migne, *Patr. lat.*, LVI, c. 369).]

c. 450 *MERCATORES, *epistolarum commercium inter s. Genovefam & s. Simeonem Stylitam exercentes.* (196)

« Fuit quidam sanctus in partibus Orientis valde contemptor sæculi, nomine Simeon, in *Syria Ciliciæ* eminus ab *Antiochia* manens in columna annis fere quadraginta, quem aiunt fedule negotiatores, illuc euntes ac redeuntes, de Genovefa interrogasse, quam etiam veneratione profusa salutasse & ut eius in orationibus suis memor esset, obnixè poposcisse ferunt. »

[Anonymus, *Vita s. Genovefæ Paris.*, c. 6 (*AA. SS. Boll.*, ian., I, 140); cf. Anonymus, *Vita s. Genovefæ recentior*, c. 5 (*Ibid.*, p. 145).]

(*Notissimum in Occidente fuisse s. Simeonem Stylitam manifestum est* (vid. *AA. SS. Boll.*, ian., I, p. 263). *Narrat Theodoretus* (*Hist. religiosa*, c. 26, ap. Migne, *Patr. lat.*, LXXXII, c. 1472), *Stylitæ contemporaneus, ad visitationem eius venisse Hispanos, Britannos, Gallos, Italosque innumeros*.)

450-453. IUVENALIS, HIEROSOLYMITANUS EPISCOPUS, ET EUDOXIA AUGUSTA PULCHERÆ AUGUSTÆ MITTUNT LOCULUM, SEPULCRALES FASCIAS, LACTIS ALIQUID ET COLUM B. V. MARIÆ, CHRISTIQUE FASCIAS ET IMAGINEM A LUCA APOSTOLO DEPICTAM.

[Theodorus Lector, *Hist. ecclæs.*, l. I, c. 1 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 165); *Hist. Euthymiaca*, l. III, c. 40, ap.

Ioh. Damascenum, *Homilia secunda in dormiti. B. V. Mariae* (Migne, *Patr. gr.*, XCVI, c. 748); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XIV, c. 2, & l. XV, c. 14 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVI, c. 1061, & CXLVII, cc. 41, 44.)

c. 450 SATURNINUS, *comes domesticorum*. (197)

[Marcellinus, *Chronicon* (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 927); cf. *supra* n° 191, p. 157.]

(Cf. Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5942 (ed. Bonn., p. 157); Cedrenus, *Historiarum compendium* (ed. Bonn., I, p. 602); Priscus Rhetor, *Historia Gothica, De legationibus* (Parif., 1648, p. 696).)

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 450 AEMILIANUS, *genere Romanus, in monasterio f. Euthymij monachus*. (198)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Euthymij* (ed. Pouget, *Analekta græca*, p. 46); Simeon Metaphraustes, *Vita f. Euthymij*, c. 63 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 648).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 450 ANATOLIUS *presbyter (forte quem supra n° 168 nominavimus) & OLYMPIUS monachus, fratres Corinthij, in monasterio f. Euthymij degentes*. (199)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Cyriaci*, c. I, § 4 (*AA. SS. Boll.*, 29 sept., VIII, p. 148); Simeon Metaphraustes, *Vita f. Cyriaci* (Migne, *Patr. gr.*, CXV, c. 924).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 450 ARMENII *mercatores*. (200)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Euthymij* (ed. Pouget, *Analekta græca*, p. 32); Simeon Metaphraustes, *Vita f. Euthymij*, c. 43 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 629).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 450 AUXENTIUS, *genere Afianus, in monasterio f. Euthymij monachus*. (201)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Euthymij* (ed. Pouget, *Analekta græca*, p. 34); Simeon Metaphraustes, *Vita f. Euthymij*, c. 46 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 632).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 450. BERYTUS URBS A THEODOSIO II ET VALENTINIANO III IMPP.
METROPOLITANO NOMINE DECORATUR.

[Codex, l. XI; t. XXI, 1 (ed. Galiffet, c. 684).]

c. 450 IOHANNES quidam Alexandrinus, in monasterio b. Theoc-
tisti monachus. (202)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 9 (Cotelerius, *Ecclef. græc. mon.*, III, c. 230); Simeon Metaphrast., *Vita f. Sabæ*, c. 11 (*cuius versio latina ap. Surium, Vita sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 842).]

[Cf. *Itinera græca*, I.]

c. 450 Priscianus Grammaticus. (xxxv)

*Aspice nunc igitur, dum finem versibus ortus
Pervenio, retegens tibi veris omnia rebus,
Incipiens Syriæ terris, qua parte reliqui,
Quæ pelagus supra sub solem vergit ad austrum,
Urbibus & multis habitatur; nomine prisco
Quæ Cava vulgatur, mediam quia collibus altis
Atque humilem Libanus claudit protentus in ortum,
Occasumque petens Casius multisque virorum
Incolitur populis locupletibus alma diremptis.
Namque alij mediis habitant telluris in arvis,
Hosque Syros proprie perhibent; sed litora iuxta
Phœnices vivunt, veteri cognomine dicti,
Quos misit quondam mare Rubrum laudibus auctos,
Chaldæo nimium decoratam sanguine gentem,
Arcanisque Dei celebratam legibus unam,
Qui pelagus primi tentantes navibus altis,
Disiunctas gentes docuerunt iungere mercem,
Et primi stellis numeros nomenque dederunt,
Atque oculis (mirum) voces sentire figuris.
Hi muros Iope Gazamque & Elaïda complent,
Antiquamque Tyrum, Beryti & mœnia gratæ,
Vicinamque mari Byblin Sidonaque pulchram,
Quam iuxta liquido Bostrenus gurgite currit,
Et pinguem Tripolin, necnon Orthosida sacram,
Laodicen pariter positam prope litus amœnum,
Et Posidi turres & Daphnes optima tempe,
Terrarum mediis Apamæ mœnia claræ,
Ad cuius partes eas currit Orontes,
Antiochi medius dirimit qui gurgite regna.*

*Hæc omnis pingui tellus est ubere læta,
Arboribus pariter pecorique & commoda viti.
Ad cuius fines veniens, quos terminat Auster,
Arabij cernes extremi litora ponti,
Qui Syriam medius differminat Arabiamque
Et tangit vergens Orientem versus Elanos*

[Priscianus, *Periegesis*, ed. Müller, *Geographi græc. minores*, II, 197, v. 833-867.]

c. 450 S. DANIEL STYLITA, *Hierosolymitanum iter aggressus, ne Urbem sanctam adeat a Symeone Stylita suadetur.* (203)

[Simeon Metaphrastes, *Vita f. Danielis*, c. 8 (*cuius versf. lat. ap. Surius, Vita SS.*, dec. 11, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 942); Id., *Vita f. Simeonis Stylitæ*, c. 11 (*cuius versf. lat. ap. AA. SS. Boll.*, Jan. I, p. 282).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

450-500 S. GERASIMUS ex Lycia, *abbas prope Iordanem.* (204)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Euthymij* (Pouget, *Analekta græca*, p. 59; cf. *AA. SS. Boll.*, Mart. I, p. 386); Idem, *Vita f. Cyriaci*, c. I, § 4, cf. § 5 (*AA. SS. Boll.*, 29 Sept., VIII, p. 148); Idem, *Vita f. Sabæ* (Cotelierus, *Ecclesf. græc. mon.*, t. III, p. 234); Simeon Metaphrast., *Vita f. Euthymij*, c. 57 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 661); Idem, *Vita f. Cyriaci* (Migne, *Patr. gr.*, CXV, cc. 924-925); Idem, *Vita f. Sabæ*, c. 14 (Surius, *Vita Sanctorum*, ed. Colon., 1581, VI, p. 843); Cedrenus, *Historiarum compendium* (ed. Bonn., I, p. 612); Nicephorus Callistus, *Hist. ecclesf.*, l. XIV, c. 52 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVI, c. 1249); cf. Ioh. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 108 (Ducæus, *Biblioth. vet. patrum*, II, p. 1101).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

ante an. 451 ** S. PELAGIA *Antiochena.* (205)

« Tertia die congregans [Pelagia] per servum suum omnes divitias, ad consilium episcopi, nihil sibi retinens, pauperibus erogavit & induta cilicio nocte fugit.

« Post tres annos clericus eiusdem episcopi *Hierusalem* ire voluit, & dixit ei episcopus ut inter alios monachos hominem Dei Pelagium diligenter inquireret & humiliter salutaret. Et non intelligens clericus quid hoc esset, Pelagiam sub nomine Pelagij in cella reclusam in *monte Oliveti* reperit, & cognitus ab ea, ipsam propter nimiam maciem non cognovit. Et dixit ei Pelagius: « Habes episcopum? » Cui ille: « Etiam,

« domine pater. » « Oret, inquit, pro me quia apostolus « Christi est. » Et visitans clericus omnes alios, cum audisset magnam famam Pelagij, rursus ad eum rediit. Et cum se vocanti non responderet, aperiens fenestram defunctum invenit, & tum vocati monachi cum episcopo *Hierosolymorum*, Pelagium de cella extrahentes & sepelientes, feminam invenerunt; & laudantes Deum, qui multos habet servos absconditos, honorifice eam in loco mundissimo posuerunt. Tunc reversus clericus *Antiochie* episcopo suo retulit quod vidit & intellexit & quod illa esset Pelagia quæ ab episcopo baptizata, Pelagium se fecerat appellari. »

[Vincentius Bellovac., *Speculum historiale*, l. XI, c. 97 (ed. Duac., pp. 444-445).]

« Die tertio, omnia quæ habebat præparavit & congregavit & pauperibus tribuit. Post aliquot autem dies, cunctis ignorantibus & in *monte Oliveti* devenit, ubi habitum eremitæ accipiens in parva cella ibidem se collocavit & Deo in multa abstinentia servivit. Maximæ autem famæ ab omnibus habebatur & frater Pelagius dicebatur. Post hoc quidam diaconus supradicti episcopi *Hierosolymam* causa visitandi loca sancta advenit. Cui dixit episcopus ut post sanctorum locorum visitationem quæreret quemdam monachum nomine Pelagium & ipsum visiteret, cum verus Dei servus esset. Quod cum ille fecisset, mox ab illa cognitus nequaquam ipsam propter nimiam maciem cognovit. Cui dixit Pelagia: Habes episcopum? »

[Iacobus de Voragine, *Legenda aurea*, c. 150 (ed. Græffe, p. 675). Cf. Flodoardus, *De triumphis Christi*, l. II, c. 12 (Migne, *Patr. lat.*, CXXXV, cc. 587-596).]

(Cf. Iacobus Diaconus, *Vita s. Pelagiæ* (ed. Usener, Bonn., 1879, p. 33 & s.), cuius versio syriaca perantiqua (sæc. V-VI) apud J. Gildemeister, *Acta s. Pelagiæ* (Bonn., 1879) & latina, auctore Eustochio, apud *AA. SS. Boll.*, 8 Oct., III, p. 266; Simeon Metaphrast., *Vita s. Pelagiæ*, c. 11 (Migne, *Patr. gr.*, CXVI, c. 917); Perdiccas Ephesius, *Expositio thematum dominicorum & memorabilium quæ Hierosolymis sunt* (ap. Allatium, *Συμμεικτα*, t. I, p. 72); *Menologia Græcorum* (ed. Albani, pars I, p. 102, & Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 96). *Notantur vite s. Pelagiæ, arabice ab Anonymis scriptæ*, ap. J.-S. Affemanum, *Bibl. Or. Clem. Vat.*, III, p. 286. — Cf. *Itinera græca*, I, *Itinera arabica & Itinera diversa*.)

451 THEODOSIUS, *monachus hæreticus, qui concilio Chalcedonenſi interfuerat, Hieroſolymitanam ſedem invadit.* (206)

« Qualis autem fit qui in locum epiſcopi viventis [*ſcil.* Iuvenalis] obrepiſit, ex ipſa qualitate facti non poteſt dubitari, nec ambigendum eſt eum eſſe perverſum quem impugnatores fidei dilexerunt. »

[S. Leo Magnus, *Epifſola* CIX, *ad Iulianum ep. Coenſem*, c. 25 (Migne, *Patr. lat.*, LIV, c. 1018); cf. Id., *Epifſola* CXXXVII, *ad eundem* (ibid., c. 1071) & *alias epifſolas infra* ad ann. 452 *recenſitas*.]

(Cf. Marciſanus, *Epifſola ad Macarium epiſcop.* (Manſi, *Concilia*, VII, c. 484); *Epifſola Pulcheriæ Auguſtæ ad Baſſam* (ibid., c. 505); Cyrillus Scythopol., *Vita ſ. Euthymij* (Pouget, *Analeſta græca*, p. 55); Evagrius, *Hiſt. eccleſ.*, l. II, c. 5 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXV, c. 2513); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5945 (ed. Bonn., I, p. 165), *quem exſcripſit* Anaſtaſius Biblioth., *Hiſt. eccleſ.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1233); Simeon Metaphraſt., *Vita ſ. Euthymij*, c. 73 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 657); Nicephorus Calliſt., *Hiſt. eccleſ.*, l. XV, c. 9 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 29). — Zacharias Mitylenes, *Hiſt. eccleſ.*, c. 3 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXV, c. 1152; cf. J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem. Vat.*, IV, p. 55); Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, pp. 153, 159. — Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diverſa*.)

451. BARSUMAS, NISIBENUS EPISCOPUS, COLLECTIS MILITIBUS ET MONACHIS, SYRIAM ET MESOPOTAMIAM VASTAT.

[*Acta Concilij Chalcedonenſis*, act. IV (Manſi, *Concilia*, VI, c. 67); cf. Evagrius, *Hiſt. eccleſ.*, l. II, c. 18 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2578). — Greg. Barhebræus, *Chron. eccleſ.*, ſect. II, c. 22 (tr. Abbeloos & Lamy, Lovanii, 1872, pp. 67 & ſ.).]

451 (ſept.). TRIPOLIS, URBS PHENICIÆ, TERRÆ MOTU CONCUSSA.

[J. Malalas, *Chronogr.*, l. XIV (Migne, *Patr. gr.*, XCVII, c. 548).]

451. ECCLESIAM HIEROSOLYMITANAM AD PATRIARCHALEM PROMOVET DIGNITATEM CONCILIIUM CHALCEDONENSE, AUCTORITATEM SUPER TRES PALÆSTINAS CONCEDENS HIEROSOLYMITANO PATRIARCHÆ.

[*Conc. Chalced.*, actio VII (Manſi, *Concilia*, VII, c. 179 & ſ.); cf. ſupra, I, p. xlvij.]

451 NONNULLI MONACHI qui concilio Chalcedonenſi interfuerant. (207)

[Evagrius, *Hist. eccles.*, l. II, c. 5 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2512). — Zacharias Mitylenes, *Hist. eccles.*, c. 3 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXV, c. 1152).]

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

451 DIOSCORUS, *Alexandrinus patriarcha, qui concilio Chalcedonenſi interfuerat.* (208)

[Eutychius, Alex. patriarcha, *Annales* (ed. Selden & Pococke, Oxoniæ, 1659, t. II, p. 98).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

c. 451 IACOBUS *Diaconus.* (209)

[Cf. *supra*, n° 204.]

[Iacobus Diaconus, *Vita ſ. Pelagiæ Antiochenæ* (ed. Uſener, Bonn., 1879, p. 14 & ſ.), *cuius verſiones ſyriaca & latina ſupra*, n° 204, *reſentur*. Cf. *Vitæ Patrum*, l. I, c. 13, 14 (ed. Roſweyd., p. 380.)

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

451 & ſ. ** *HIEROSOLYMIS ET IN PALÆSTINA LAPIDES E CÆLO CADUNT; PRODIGIA MULTA FIUNT.*

[Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, pp. 156-167), *ex ſcriptis Iohannis monachi, Petri Iberi diſcipuli, qui dicit Deum his portentis Chalcedonenſis concilij fautores, præcipueque Iuvenalem Hieroſolymitanum pertervere voluiſſe*; cf. *Bibl. nat. Par.*, Armén. 73 (anc. fds. 89), f. 39.]

† a. 451 ** *ARMENI duo peregrinantes.* (210)

[Michel le Syrien, *Chron.*, *ex ſcriptis Iohannis monachi, Petri Iberi diſcipuli* (tr. Langlois, p. 165).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

† a. 451 ** *MULIER quædam ex Pamphylia.* (211)

[Michel le Syrien, *Chron.*, *ex ſcriptis Iohannis monachi, Petri Iberi diſcipuli* (tr. Langlois, p. 166).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

Post a. 451. *IUDÆORUM PALÆSTINÆ AD MARCIANUM IMPERATOREM EPISTOLA.*

[Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 184).]

452 ian. *SEDTIO HIEROSOLYMIS.*

[Evagrius, *Hist. eccles.*, l. II, c. 5 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, p. 2513); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5945 (ed. Bonn., p. 165); Nicephorus Calliſt., *Hist. eccles.*, l. XV, c. 9 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 29). — Zacharias Mitylenes, *Hist. eccles.*, c. 3 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXV, c. 1152).]

(Cf. *auctores supra*, n° 206, notatos & *infra* ubi Marciani imperatoris, Pulcheriæ Leonisque I, papæ, epistolæ recensentur.)

452 LEGATI qui Marciani imperatoris epistolam ad archimandritas & monachos Palæstinæ attulerunt. (212)

[Manñi, *Concilia*, VII, cc. 487, 493.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

452 LEGATI (iidem forte qui *supra*, n° 212, citantur) Pulcheriæ imperatricis epistolam ad archimandritas & monachos Palæstinæ afferentes. (213)

[Manñi, *Concilia*, VII, c. 509; cf. c. 512.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

452 LEGATI (iidem forte qui *supra*, nn. 212 & 213, citantur) Marciani imperatoris epistolam ad synodum in Palæstina congregatam afferentes. (214)

[Manñi, *Concilia*, VII, c. 513.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

452 PETRUS DE IBERIA, hæreticus, qui a Theodosio monacho, pseudo-patriarcha Hierosolymitano, in episcopum Gazensem consecratur. (215)

[Evagrius, *Hist. eccles.*, l. II, c. 5, 8, l. III, c. 33 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2513, 2521, 2669); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XV, c. 9 & 16, l. XVI, c. 29 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 32, 49, 175). Cf. Cyrillus Scythopol., *Vita s. Euthymij* (Pouget, *Analekta græca*, p. 55); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5945 (ed. Bonn., I, pp. 165-166); Simeon Metaphrast., *Vita s. Euthymij*, cc. 73 & 77 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, cc. 657, 661). — Zacharias Mitylenes, *Hist. eccles.*, c. 4 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXV, c. 1152; cf. J. S. Affemanni, *Bibl. Or. Clem. Vat.*, II, p. 56); Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, pp. 152-154).]

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

452 vel 453 ANONYMUS qui Pulcheriæ Augustæ epistolam ad Bassam, Hierosolymitani cuiusdam monasterij præfectam, attulit. (216)

[Manñi, *Concilia*, VII, p. 505.]

452. SAMARITANI REBELLANTES PALÆSTINAM DEPRÆDANTUR.

[Marcianus, *Epistola ad monachos Palæstinæ*; Pulcheria, *Epistola ad eosdem* (Manñi, *Concilia*, VII, c. 488, cf. c. 493;

c. 509, cf. c. 512). — Zacharias Mitylenes, *Hist. eccles.*, c. 5 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXV, c. 1153).]

452 (nov. 25). S. LEO MAGNUS PAPA DE TURBIS ET VIOLENTIIS A MONACHIS PALÆSTINIS ACTIS AD IULIANUM, COENSEM EPISCOPUM, SCRIBIT.

[S. Leo Magnus, *Epistola CIX, ad Iulianum* (Migne, *Patr. lat.*, LIV, c. 1014); cf. Id., *Epistolæ CXIII, ad eumdem* (*Ibid.*, c. 1024), CXVII, *ad eumdem* (*Ibid.*, c. 1037), CXXVII, *ad eumdem* (*Ibid.*, c. 1070); Iaffé, nn. 264, 267, 271, 281.]

452-453. SARRACENI PALÆSTINAM INVADENTES A DOROTHEO, PRÆFECTO PALÆSTINÆ, VICTI.

[Priscus Rhetor, *Hist. byzant.*, c. 10 (ed. Bonn., p. 153); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XV, c. 9 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 32.)

(iun.) MARIANUS presbyter & OLYMPIUS diaconus a Maximo, Antiocheno patriarcha, Romam missi, s. Leonis papæ epistolae in Orientem afferunt. (217)

« Quantum dilectioni tuæ placeat communis fidei sacratissima unitas, & pacis ecclesiasticæ tranquilla concordia, litterarum tuarum textus ostendit, quas ad me filij nostri Marianus presbyter & Olympius diaconus detulerunt. »

[S. Leo M., *Epistola CXIX, ad Maximum ep. Antioch.* (11 iun.); cf. *Epistola CXXIII, ad Eudoxiam Aug.* (15 iun.), CXXIV, *ad monachos Palæstinos* (15 iun.) (Migne, *Patr. lat.*, LIV, cc. 1042, 1060, 1062; Iaffé, n. 273, 277, 278; cf. n. 280).]

453. ANDREAS PRESBYTER ET PETRUS DIACONUS A IUVENALI, PATRIARCHA HIEROSOLYMITANO, ROMAM, AD S. LEONEM I PAPAM MITTUNTUR.

[S. Leo I, *Epistola CXXXIX, ad Iuven.* (454, 4 sept.) (Migne, *Patr. lat.*, LIV, c. 1105).]

454 LEGATI (forte ANDREAS presbyter & IACOBUS diaconus) s. Leonis I Magni papæ epistolam Iuvenali, episc. Hierosolymitano, afferentes. (218)

« Apud te est Bethleem, in qua salutifer Davidicæ Virginis partus illuxit, quem involutum pannis inter angustias diversorij præsepe suscepit. Apud te est declarata ab angelis, adorata a magis, & per multorum infantium mortes ab Herode quæ-

fita Salvatoris infantia. Apud te est ubi pueritia eius adolevit ubi adolescentia maturavit, & per incrementa corporea in virum perfectum veri hominis natura perfecit Hoc tibi ipsa crux indefinenter loquitur; hoc lapis clamat sepulcri, in quo Dominus humana conditione iacuit & de quo divina potentia resurrexit. Et cum ad *montem Oliveti*, locum Ascensionis veneraturus, accedis, nonne illa vox angelica in tuo refultat auditu, qua elevationem Domini stupentibus dicitur: Viri Galilæi, quid statis aspicientes in cælum? [*Act.*, I, 11.] »

[S. Leo Magnus, *Epistola CXXXIX, ad Iuvenalem* (Migne, *Patr. lat.*, LIV, c. 1105; Iaffé, n. 291), cuius hæc verba, quibus s. papa Hierosolyman & Bethleem laudat, hic inserere placuit.]

454. MARCIANI IMPERATORIS ET PULCHERLÆ AUGUSTÆ CURA TURBÆ A MONACHIS PALÆSTINÆ AGITATÆ SEDANTUR, DOROTHEO, PALÆSTINÆ PRÆFECTO, MEDIANTE.

[Leo Magnus, *Epistola CXVII, ad Iulianum, episcopum Coenssem*, c. 2 (Migne, *Patr. lat.*, LIV, c. 1038); Id., *Epistola CXXVI, ad Marcianum imperatorem* (Migne, *Patr. lat.*, LIV, c. 1069); Id., *Epistola CXXVII, ad Iulianum, Coensem episcopum* (*Ibid.*, c. 1070); Id., *Epistola CXVI, ad Pulcheriam* (*Ibid.*, c. 1035); Marcianus, *Epistola ad monachos Palæstinæ* (Manfî, *Concilia*, VII, c. 487); Pulcheria, *Epistola ad monachos Palæstinæ* (Manfî, *Concilia*, VII, c. 509).]

456 S. THEODOSIUS cænobiarcha ex Cappadocia. (219)

[Simeon Metaphraft., *Vita s. Theodosij*, c. 4-6 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 472 & f.); Basilii imp., *Menologium*, p. II, ad d. 11 ian. (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 252); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, I. XVI, c. 33 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 181).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

457 MARTYRIUS & HELIAS, monachi Nirienses, postea Hierosolymitani patriarchæ. (220)

[Cyrillus, *Vita s. Euthymij* (Pouget, *Analekta græca*, p. 69); Simeon Metaphraft., *Vita s. Euthymij*, c. 94 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 676).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

457 (sept.) LEGATI s. Leonis Magni papæ epistolas Iuvenali Hierosolymitano & Basilio Antiocheno patriarchis afferentes. (221)

[S. Leo I M., *Epistolæ CXLIX & CL* (Manfî, *Conc.*, VI, cc. 313, 315; Iaffé, n. 302, 303; cf. n. 305).]

457 LEGATI qui Leonis I imperatoris epistolam Iuvenali, Hierosolymitano patriarchæ, attulerunt. (222)

[Manfi, *Concilia*, VII, c. 521; cf. 523.]

457. PRIMÆ ET SECUNDÆ SYRIÆ EPISCOPORUM AD LEONEM IMPERATOREM EPISTOLÆ.

[Manfi, *Concilia*, VII, cc. 547 & 550.]

457 S. SABAS & eius socij. (223)

[Cyrillus Scythopolit., *Vita f. Sabæ* (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 220); Basilius imp., *Menologium*, p. II, ad d. 5 dec. (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 192); Simeon Metaphraſtes, *Vita f. Sabæ*, cc. 7, 8 (*cuius versio lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 841); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XIV, c. 52 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVI, c. 1249).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

458 LAMPETIUS quidam hæreticus. (224)

[Photius, *Bibliotheca*, cod. LII (Migne, *Patr. gr.*, CIII, c. 93).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

458 vel 459 (14 sept.). TERRÆ MOTUS ANTIOCHIÆ.

[Marcellinus comes, *Chron.*, ad an. 459 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 930); Idatius, *Chron.* (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 888); Gennadius, *De scriptoribus ecclesiasticis*, c. 66 (Migne, *Patr. lat.*, LVIII, c. 1098). — Anonymus, *Vita f. Simeonis Stylitæ*, c. VIII (*AA. SS. Boll.*, ian., II, p. 273); Antonius, *Vita f. Simeonis Stylitæ*, c. VII (*cuius versio lat. ap. AA. SS. Boll.*, ian., II, p. 267), quem exscripsit Simeon Metaphraſtes, *Vita f. Simeonis Stylitæ*, c. 52 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 383); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. II, c. 12 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2536); Ioh. Malalas, *Chronographia*, l. XIV (Migne, *Patr. gr.*, XCVII, c. 549); Basilius imp., *Menologium*, p. II, ad d. 11 ian., *de f. Theodosio* (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 181); Simeon Metaphraſtes, *Vita f. Theodosij cænobiarchæ*, c. 17, § 77 (*AA. SS. Boll.*, ian., I, p. 699); Cedrenus, *Historiarum compendium* (ed. Bonn., I, p. 608); Ephræmius, *Imperator. & patriarchar. recensio*, v. 918 (ed. Bonn., p. 46). — Isaac Antiochenus, *Carmen (Syracum) de Antiocheno terræ motu*, ab Affemano (*Bibl. Or. Clement. Vat.*, I, 211) citatum; Cosmas presbyter, *Vita f. Simeonis Stylitæ*, syriace (S. E. Affemanus, *Acta Martyrum*

Oriental. & Occidental., I, pars II, p. 379; cf. Iof. Sim. Affemanus, *Bibl. Or. Clem. Vat.*, I, pp. 212, 213, 235, 251; Dionysius, Iacobitarum patriarcha, *Chronicon* (*Ibid.*, I, p. 212); Abulfaragius, *Hist. dynast.*, VII (tr. Pococke, p. 92). — Iean de Nikiou, *Chron.*, c. 88 (tr. Zotenberg, p. 114).]

- c. 460 * WAKHTANG GOURGASLAN, *rex Iberiæ, cum matre & sorore.* (225)

[*Histoire de la Géorgie, règne de Wakhtang*, § 7 (tr. Broffet, p. 183); Timotheus Gabachwill, *Itinerarium* (Broffet, *Additions & éclaircissements à l'hist. de Géorgie*, n. X, p. 198).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

- c. 460 ANONYMUS. (xxxvj)

« *Descriptio parrochiæ Ierusalem.* »

[Edita supra t. I, pp. 321-327.]

- 461-468 LEGATI qui Hilarij papæ epistolas ad Orientales episcopos attulerunt. (226)

[*Liber pontificalis*, ed. Vignoli, I, p. 154; Jaffé, ed. 2^a, n° 564.]

- 465 S. CYRIACUS, *abbas monasterij S. Euthymij.* (227)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Cyriaci*, c. 1 (gr. & lat. ap. *AA. SS. Boll.*, sept., VIII, p. 147); Idem, *Vita f. Euthymij* (Pouget, *Analecta græca*, pp. 36 & 42); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Cyriaci* (Migne, *Patr. gr.*, CXV, cc. 921 & f.); Idem, *Vita f. Euthymij*, cc. 48, 58, 78 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, cc. 636, 644, 661); Cedrenus, *Historiarum compendium* (ed. Bonn., I, p. 612).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

- c. 465 S. MATRONA, *ex Pamphylia, Hierosolymam adit.* (228)

[Basilii imp., *Menologium*, p. I, ad d. 8 nov. (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 149; cf. Albani, *Menologium Græcor.*, I, p. 175).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

- 469 GALBIUS & CANDIDUS, *Leonis I Magni imperatoris exercitus duces, qui vestem B. V. Mariæ invenerunt.* (229)

[Georgius Hamartolus, *Chron.*, l. IV, c. 209 (Migne, *Patr. gr.*, CX, c. 757); Basilii imp., *Menologium*, p. II, ad d. 2 iulij (Migne, *Patr.*

gr., CXVII, c. 518); Simeon Metaphrastes, *Oratio de s. Maria*, cc. 45, 46 (*cuius vers. lat. ap. Migne, Patr. gr.*, CXV, cc. 561, 562); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 614); Glycas, *Annales*, pars IV (ed. Bonn., p. 489); Joel, *Chronogr. compend.* (ed. Bonn., p. 43); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XV, c. 24 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, p. 69); Ephraemius, *Imp. & patr. recens.*, v. 925 & f. (ed. Bonn., p. 46).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

470 CAMELARIUS quidam ex Arabia veniens. (230)

[Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 107 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1102).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

470 Martianus Capella. (xxxvij)

« Verum Arabia tenditur usque ad odoriferam ac divitem terram, sed iuxta est Syria multis distincta nominibus, nam & Palæstina est quæ contingit Arabiam & Iudæa & Phœnicia, quantum interior habetur Damascene, in meridiem vergens Babylonia; ex eadem Mesopotamia inter Euphraten & Tigrim, qua transit Taurum, montem Sophene, citra vero eam Commagene, & ultra Armenia & Assyria ante dicta. Et ubi Cilicia & Arabia quadringenta milia passuum, latitudo autem a Seleucia ad oppidum Euphratis Zeugma centum septuaginta quinque milia. Ostracine Arabia finitur: a Pelusio sexaginta sex milia passuum Appollonia Palæstinæ per centum octoginta octo milia passuum procedens, supra Idumæam & Samariam Iudæa longe lateque funditur. Pars eius Syriæ innumera Galilæa vocatur, a ceteris eius partibus Iordane amne discreta, qui fluvius oritur de fonte Paniade. Secunda elatio Iudææ ab Hierosolymis, in quo latere est fons Callirrhoe. Ab occidente Effeni, qui sine concubitu & cunctis cupiditatibus vivunt. Hinc aliquanto interius Masada castellum, in quo Iudææ finis est. Iungitur Decapolis dicta a numero civitatum. Redeuntibus ad oram Phœnicia colonia Ptolemæis. A tergo Libanus & Antilibanus montes, interiacentibus campis Bargilus item mons sedet. Item Syria desinente inter oppida Phœnicia Antiochia, quæ Oronte amne dividitur. Super eam mons nomine Casius, cuius altitudo quarti vigilia solem per tenebras videt. In Syria fluvius Euphrates nascitur a monte qui vocatur Capotes; ibi quoque Marfyas alius amnis. Inter Syriam & Parthiam oppidum Palmyra moxque Euphrates fluvius, cuius decem dierum navigatione in ipsam Seleuciam Parthorum urbem maximam

peruenitur, sed scissus Euphrates lævorsum in Mesopotamiam vadit & Tigridi infunditur, dextro autem meatu Babyloniam petit, quæ Chaldææ caput est. Sed redeundum ad oram Syriae, cui confinis est Cilicia, in qua oppidum Veneris & Cypros insula & fluvius Paradifus. »

[Martianus Capella, *De nuptiis Philol. & Mercurij*, l. VI (ed. Eyfshardt, pp. 234-236).]

471. CONCILIUM ANTIOCHENUM.

[Manfi, *Concilia*, VII, c. 999.]

472 MERETRICES a f. Marciano, ecclesiæ Constantinopolitanæ æconomo, converfæ. (231)

[Sim. Metaphraftes, *Vita f. Marciani*, c. 19 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 453, cuius verf. lat. ap. *AA. SS. Boll.*, Jan. I, 616).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

472 EUDOXIA iunior, filia Valentiniani III Augufti uxorque Hunerici, regis Wandalorum, & CURCUS, comes eius. (232)

[Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5964 (ed. Bonn., I, 182-183), quem exfcripsit Anaftafius Biblioth., *Hift. ecclef.*, ad ann. 5963 (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1236); Zonaras, *Annales*, l. XIII, c. 25 (Bafil., 1557, t. III, p. 40); Nicephorus Callift., *Hift. ecclef.*, l. XV, c. 12 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 40).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 475 PROCOPIUS, ex Galatia, in monasterio S. Euthymij monachus. (233)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Euthymij* (ed. Pouget, *Analefta græca*, t. IV, p. 94); Simeon Metaphraftes, *Vita f. Euthymij*, c. 148 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 721).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 475 Moïfes de Khorena. (xxxviii)

[*Epitome geographiæ*, c. 82 (tr. Whifton, Lond. 1786, p. 362).]

post an. 475 SABBATIUS, ex Cilicia, monasterij S. Gerafimi prope Iordanem abbas. (234)

[Ioh. Mofchus, *Prat. fpirituale*, c. 107 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1102).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

476 **ZENO imperator, in Syriam cum uxore ARIADNA fugiens. (235)

[Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 5967 (ed. Bonn, I, p. 186). — Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 169).]

Dicunt alij auctores, qui de hac re scripserunt, Zenonem non Syriam sed Isauriam petiisse; cf. exempli gratia: Marcellinus comes, Chron., ad ann. 475 (Migne, Patr. lat., LI, cc. 931-2); Iornandes, De regnorum successione (Muratori, Rerum ital. SS., t. I, pars I, p. 239); Theodorus Lector, Hist. eccles., l. I, c. 28 (Migne, Patr. gr., LXXXVI, c. 2598); Malalas, Chronogr., l. XV (ed. Bonn., pp. 377-8); Procopius, De bello Vandalico, l. I, c. 7 (ed. Bonn., I, p. 342); Agathias, Historiæ, l. IV, c. 29 (ed. Bonn., p. 270); Chron. Paschale, ad ann. 477 (ed. Bonn., I, p. 600); Cedrenus, Hist. Compend. (ed. Bonn., I, p. 615); Nicephorus Callistus, Hist. eccles., l. XVI, c. 2 (Migne, Patr. gr., CXLVII, c. 120).

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Hinera diversa*.)

476 vel 477. GABALA, URBS SYRIÆ, TERRÆ MOTU STERNITUR.

[Malalas, *Chronographia*, l. XV (Migne, Patr. gr., XCVII, c. 561). — Jean de Nikiou, *Chronique*, c. 88 (tr. Zotenberg, p. 120).]

478. CONCILIA ANTIOCHENA DUO.

[Manli, *Concilia*, VII, c. 1017; cf. c. 1175.]

c. 480 *PEREGRINUS quidam apud sepulcrum s. Euthymij sanatus. (236)

[Simeon Metaphrastes, *Vita s. Euthymij*, cc. 148, 149 (Migne, Patr. gr., CXIV, c. 721).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 480 SEVERUS, ex Sozopoli Pisidiæ, postea Antiochenus patriarcha, in monasterio quodam prope Eleutheropolim Palæstinæ monachus. (237)

« Is autem Severus sedens in abbatis Romani & Mamæ, qui post eum præfuit, monasterio, exinde missus est permanere Constantinopoli. »

[Liberatus, *Breviarium* (Migne, Patr. lat., LXVIII, c. 1033).]

(Cf. Evagrius, *Hist. eccles.*, l. III, c. 33 (Migne, Patr. gr., LXXXVI, cc. 2668-2669); Cyrillus Scythopol., *Vita s. Sabæ*, c. 55 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, t. III, p. 306); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6004 (ed. Bonn., I, p. 241), quem exscripserunt Anastasius Biblioth., *Hist. eccl.*, ad ann. 6001 (Migne, Patr. gr., CVIII, c. 361) & Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVI, c. 29 (Migne, Patr. gr., CXLVII, c. 176); Simeon Metaphrastes, *Vita s. Euthymij*, c. 150 (Migne, Patr. gr., CXIV,

c. 724); Id. *Vita f. Sabæ*, c. 77, *cuius versio lat. ap. Surium, Vitæ Sanctorum* (ed. Colon., 1581, t. VI, p. 867). — Greg. Barhebræus, *Chron. eccl.*, sect. I, c. 2 (tr. Abbeloos & Lamy, I, c. 189.)

(Cf. *Itinera græca*, I; *Itinera diuersa*.)

481-482. SYNODUS LAODICENA.

[Manfî, *Concilia*, VII, c. 1022; cf. c. 1178.]

482. SYNODI BINÆ ANTIOCHENÆ.

[Manfî, *Concilia*, VII, c. 1023.]

483. ECCLESIA HIEROSOLYMITANA, MARTYRIO, SALLUSTIO ET HELIA PATRIARCHIS, SE A ROMANA COMMUNIONE SEPARAT, PROPTER ZENONIS HENOTICON.

[Gelafius I, *Epist. ad episcop. Orientis*; *Epist. ad Faustum* (Manfî, *Concilia*, VIII, c. 77, 16); Viçtor Tunnunenſis, *Chronicon*, ad ann. 482, 485, 486 (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, cc. 946, 947); Liberatus, *Breviarium*, cc. 17 & 18 (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, cc. 1023, 1029). Cf. Facundus, *Pro defensione trium capitulorum*, XII, c. 4 (Migne, *Patr. lat.*, LXVII, c. 485); Id. *Liber contra Mocianum* (*Ibid.*, c. 858).— Evagrius, *Hist. eccl.*, l. III, cc. 16, 30, 31 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, cc. 2628, 2657); Theodorus Lector, *Hist. eccl.*, l. II, c. 50 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 210); Nicephorus Constantinop., *Chronographia brevis*, c. VI, *De patriarchis Hierosol.* (Migne, *Patr. gr.*, C, c. 1037); Nicephorus Callistus, *Hist. eccl.*, l. XVI, cc. 12 & 13 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, cc. 136, 141). Cf. Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 50 (Cotelerius, *Ecclesiæ græc. mon.*, III, p. 296); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5980, 5983, 6003 (ed. Bonn., I, pp. 205, 209, 234); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, cc. 69-70 (Surius, *Vitæ Sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. XI, p. 864). — Jean de Nikiou, *Chron.*, c. 88 (ed. Zotenberg, pp. 124 & 1.; *Catal. des mss. éthiop. de la Bibl. nat. de Par.*, p. 235).]

484 LEGATI qui Felicis III papæ epistolâ ad monachos & clericos Orientales attulerunt. (238)

« Felix, Romanæ Ecclesiæ præful, monachis & clericis per Orientem, Ægyptum & Bithyniam commorantibus scribit, ut Petrum Alexandrinum episcopum Chalcedonenſis ſynodi obrectatorem & eius communicatores tanquam hæreticos vitent. »

[Viçtor Tunnunenſis, *Chron.* (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, p. 946; cf. Jaffé, n° 368).]

484 ILLUS, patricius, & LEONTIUS, consul, qui contra Zenonem seditionem moverant, Antiochiam adeuntes. (239)

« Illus, natione Isaurus, dignitate magister officiorum, amputata apud comitatum auricula, Orientem Zenoni infestus invasit. Porro cum Leontio tyrannidem arripuit. »

[Marcellinus comes, *Chron.*, ad ann. 484 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 933).]

« Quod periculum evadens Ilus, mox ad urbem recedens, Zenonique infestus, Orientem invasit. Contra quem Leontius directus, pellicibus verbis illectus, diadema arripuit, simulque Leontius & Ilus, reipublicæ inimici effecti, tyranni, in partes Syriæ & Isauriæ debacchantur. »

(Cf. Candidus, *Chron.* (ed. Bonn., p. 475); Malalas, *Chronogr.*, l. XV (ed. Bonn., p. 388); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. III, c. 27 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2652); Theodorus Lector, *Hist. eccles.*, l. II, cc. 3, 4 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 185); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5974 (ed. Bonn., I, p. 198); cf. Cedrenus, *Hist. Compend.* (ed. Bonn., pp. 616, 617); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XV, c. 23 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 157). — Jean de Nikiou, *Chron.*, c. 88 (tr. Zotenberg, p. 127; *Catal. des mss. éthiop. de la Bibl. nat. de Par.*, p. 235).

[Iornandes, *De regnorum successione* (Muratori, *Scriptores rer. ital.*, I, pars I, p. 240).]

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

484. SAMARITANI REBELLANTUR, ET, DUCE IUSTASA, CÆSAREAM INVADUNT; POSTEA AUTEM SUBIUGANTUR.

[Procopius, *De ædificiis*, l. V, c. 7 (ed. Bonn., III, p. 325); *Chron. Paschale*, ad ann. 484 (ed. Bonn., I, p. 603); Ioh. Malalas, *Chronographia*, l. XV (Migne, *Patr. gr.*, XCVII, c. 568); *Chron. Paschale*, ad ann. 484 (ed. Bonn., pp. 603-604). — Abulfaragius, *Historia dynastiarum* (tr. Pococke, p. 93); Id., *Chron. Syriac.*, VIII (trad. Bruns, p. 77); Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 171).]

485. CONCILIABULUM ANTIOCHENUM.

[Manfī, *Concilia*, VII, c. 1165.]

485. PETRUS, ANTIOCHENUS EPISCOPUS, A FELICE III PAPA ANATHEMATIZATUR ET AB ANTIOCHIA REMOVETUR.

[Felix III, papa, *Epistole tres ad Petrum Antiochenum* (Manfī, *Concilia*, t. VII, cc. 1045 & 1047); Jaffé, ed. 2^a, n° 606, cf. n° 607.]

c. 485 PEREGRINUS *quidam in monasterio S. Euthymij exceptus.* (240)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Euthymij* (ed. Pouget, *Analekta græca*, p. 93); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Euthymij*, c. 159 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 729).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 486. IUDÆI APUD URBEM TIBERIADEM IN CONTEMPTU CHRISTIANÆ FIDEI SPECIEM I.-C. FABRICANT.

[Philotheus diaconus, *Historia imaginis Iesu Christi* (Bibl. nat. Par., mss. syr. 234, 235; *Catal. des mss. syr. de la Bibl. nat. de Paris*, pp. 183, 188); *eiusdem rei narratio arabice scripta ap. J. S. Affemanum*, *Bibl. Or. Clem. Vat.*, III, p. 639, *notatur.*]

c. 486 *CERYCUS, *f. Crucis in Hierusalem custos.* (241)

[S. Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 19 (Cotelerius, *Ecclef. græc. mon.*, III, p. 246); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 25 (*cuius verso latina ap. Surium, Vitæ Sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 847).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

487. *SYNODI ANTIOCHENA ET LAODICENA.

[Labbe, *Concilia*, IV, 1151.]

490 S. IOHANNES SILENTIARIUS, *episcopus Coloniensis in Armenia.* (242)

[Cyrillus monachus, *Vita f. Ioh. Silent.*, c. 1 (*cuius lat. vers. ap. AA. SS. Boll.*, mai., III, 232); Basilus imp., *Menologium*, p. II, ad d. 9 dec. (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 195). *Exstat f. Ioh. Silentarij vita arabice scripta a J. S. Affemano* (*Bibl. Or. Cl. Vat.*, III, p. 286) *notata.*]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

490. IUDÆI IN ANTIOCHIA TRUCIDANTUR.

[Ioh. Malalas, *Chronograph.*, l. XV (ed. Bonn., pp. 389 & seq.).]

c. 490 CÆSARIUS *quidam Antiochenus.* (243)

[Simeon Metaphrastes, *Vita f. Euthymij*, c. 127 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 704).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 490 LICINIUS, *episcopus Turonensis*. (241)

« Denique migrante Eustochio, *Turonorum* episcopo, octavo post sanctum Martinum Licinius Turonicis episcopus ordinatur. Hic fertur in *Oriente* fuisse, ac loca visitasse sanctorum, ipsamque adiisse *Hierosolymam* & loca Passionis ac Resurrectionis Dominicæ, quæ in Evangeliiis legimus, sæpe vidisse. »

[Gregorius Turon., *Historia Francor.*, l. II, c. 39 (ed. Guadet, t. I, p. 250).]

« Nonus Licinius, civis *Andegavus*, qui ob amorem Dei in *Oriente* abiit, sanctaque loca revisit. »

[Gregorius Turon., *Historia Francor.*, l. X, c. 31 (ed. Guadet, t. IV, p. 142).]

491 SOPHIA, *f. Sabæ mater*. (245)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 25 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, c. 253); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 30 (*cuius versio lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 849).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

491 HIEREMIAS, *Armenus*, PETRUS & PAULUS, *discipuli eius*. (246)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 20 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, 247); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 26 (*cuius versio latina ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 848).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

494. LAODICEA, HIERAPOLIS, TRIPOLIS, AGATHICUM TERRÆ MOTU CONCUSSÆ.

[Marcellinus comes, *Chron.* ad ann. 494 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 934).]

494. HELIAS I, PATRIARCHA HIEROSOLYMITANUS, PATRIARCHALE MONASTERIUM HIEROSOLYMIS FUNDAT.

[Cyrillus Scythopolit., *Vita f. Sabæ*, c. 31 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, t. III, p. 262); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 39 (*cuius lat. versio ap. Surium, Vitæ Sanctorum*, ed. Colon., t. VI, p. 852).]

494-513 S. DAVID *Garedjiensis, ex Mesopotania*. (247)

[*Annus ecclesiasticus græco-slavicus* ad d. 31 mart. (ed. Martinov, ap. *AA. SS. Boll.*, Oct., XI, p. 101). — Broffet, *Histoire de Géorgie*, t. I, p. 206, text. & n. 6. *Errat manifeste Broffet quum dicat Dodonem, f. Da-*

vidis discipulum, Hierosolymam adiisse. Ad f. Davidem, non ad Dodonem spectat narratio.]

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

495 LEGATI qui Gelasij I, papæ, epistolam ad Orientales episcopos attulerunt. (248)

[*Inter Leonis papæ Epistolas*, ap. Migne, *Patr. lat.*, LVI, c. 653; cf. Jaffé, n° 399.]

c. 495 ANASTASIA, Anastasij imperatoris neptis. (249)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 53 & 54 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, pp. 303, 306); Simeon Metaphrast., *Vita f. Sabæ*, cc. 73, 75 (*cuius versio lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., t. VI, pp. 866, 867).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

495-496. IOHANNES ET SERGIUS EPISCOPI E SYRIÆ PARTIBUS ROMAM ADEUNT.

[S. Gelasius I, papa, *Epistola ad episcopos Syriæ* (Mai, *Nov. bibl. patr.*, t. II, p. 655; Jaffé, ed. 2a, n° 702).]

495-496 LEGATI (forte iidem qui supra ad ann. 495) qui Gelasij I, papæ, epistolam ad quosdam Syriæ episcopos attulerunt. (250)

[A. Mai, *Nov. bibl. patr.*, II, 653; cf. Jaffé, ed. 2a, n° 702.]

496 LEGATI qui Macedonij, Constantinopolitani patriarchæ, synodicas ad Heliam, Hierosolymitanum patriarcham, attulerunt. (251)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 50 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 296).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

498-503. ARABUM IN SYRIAM ET PALÆSTINAM INGRESSIONES.

[Cyrillus monachus, *Vita f. Iohannis Silentiarij*, c. II, § 13 (*cuius versio lat. ap. A.A. SS. Boll.*, mai, III, p. 235); Procopius Gazensis, *Panegyricus* (ed. Bonn., 1829, p. 497); Priscianus, *Laudes Anastasij imperatoris*, vers. 255 & f. (ed. Bonn., 1829, p. 525); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. III, c. 36 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2676); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 5990-5994 (ed. Bonn., I, pp. 217-218), quem exscripsit Anastasius Biblioth., *Hist. eccles.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1242); Simeon Metaphrast., *Vita f. Euthymij*, c. 125 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 704); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 628);

Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVI, c. 35 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 193). — Tabari, *Chron.* (tr. Nöldeke, p. 83).]

499. TERRÆ MOTUS IN PALÆSTINA; NICOPOLIS URBS CORRUIT.

[Iosue Stylites, *Chronicon*, ad ann. 810 (J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Vat.*, I, p. 269). — *Chronicon Edeffenum*, ad ann. 810 (*Ibid.*, p. 406).]

c. 500 IOHANNES, *Byzantinus*. (252)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 38 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 279); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 58 (*cuius versio lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 858).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 500 * CHRISTOPHORUS, *Romanus*. (253)

[Ioh. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 105 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, pp. 1099-1100).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 500. HELIAS I PATRIARCHA HIEROSOLYMIS ECCLESIAM S. HELENÆ EXSTRUIT.

[Euty chius, *Annales* (tr. Pococke, II, 108).]

c. 500 ABRAHAM, *Cascarensis monachus*. (254)

[Amrus, *Vita Babæi (cuius fragm. ap. J. S. Affemanum, Bibl. Or. Clem.-Vat.*, IV, p. 873); Id., *Vita Marabæ (cuius fragm. ibid.*, p. 873).]

(Cf. *Itinera diversa*, I.)

c. 500 URBICIUS, *palarij præpositus sub Anastasio imperatore*. (255)

[Theodofius, *De Terra Sancta*, c. 20 (t. I, *Supplem.*, p. 69); cf. pp. 88*-88**.]

c. 500 OMAYYA, *Hafschim, Arabum principis, nepos, in Syria exul*. (256)

[Tabari, *Chronique*, II part., c. 66 (tr. Zotenberg, II, p. 373); Ibn-Coteibah, *Tables généalogiques* (ap. Eichhorn, *Monum. antiq. hist. Arabum*, Gotha, 1775, p. 85).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

f. V. SS. XENOPHON, MARIA, *uxor eius*, ARCADIVS & IOHANNES, *eorum filij*. (257)

[Simeon Metaphrastes, *Vita f. Xenoph.*, c. 6 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, cc. 1032 & f. (*cuius versio lat. ap. A.A. SS. Boll.*, 26 ian., II, p. 724); Basilius imp., *Menologium*, p. II, ad d. 26 ian. (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 281); cf. Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XIV, c. 52

(Migne, *Patr. gr.*, CXLVI, c. 1249). — *Arabicam Xenophontis & Mariæ vitam notat* J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Vat.*, II, p. 511.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

f. V. **TATIAN, *rex Iberiæ*. (258)

[Basil Gregorovitch Barfkig, *Voyage aux Saints-Lieux* (en russe), pp. 201 & f.]

(Cf. *Itinera diversa*.)

ante fin. f. V. *MULIER *quædam Romana nobilis*. (259)

[Bibl. nat. Par., mss. ethiop., n° 60, f. 109.]

(Cf. *Itinera diversa*.)

500-510 HASCHIM, *Arabum princeps, qui bis quotannis Syriam mercandi causa adibat*. (260)

[Ibn-Ishâk, *Vie de Mahomet* (tr. Weil, Stuttgart, 1864, I, p. 66); Tabari, *Chron.*, II part., c. 66 (tr. Zotenberg, II, pp. 372, 374); Ibn-Khallican, *Dictionnaire biographique* (tr. de Slane, t. I, pp. 40-41); Cotbeddin, *Histoire de la Mecque (Notices & Extr. des mss., t. IV, pp. 552, 553)*; cf. Ibn-Coteibah, *Tables généalogiques* (ap. Eichhorn, *Monum. antiq. hist. Arabum*, p. 84).]

(Cf. *Itinera arabica*.)

f. V-VI. S. ARCHELIDES & SYNCLETICA, *uxor eius*. (261)

[Bibl. nat. Par., mss. ethiop., n° 125, ff. 150-154; n° 126, f. 144. — *Ibid.*, mss. syr. n° 234, ff. 156-165; n° 235, ff. 60-67; 236, ff. 274-290. Cf. Affemani, *Bibl. Apost.-Vat. cod. mss. catalogus*, III, 422; *Id.*, *Bibl. Or. Clem.-Vat.*, III, pars I, p. 286.]

(Cf. *Itinera diversa*.)

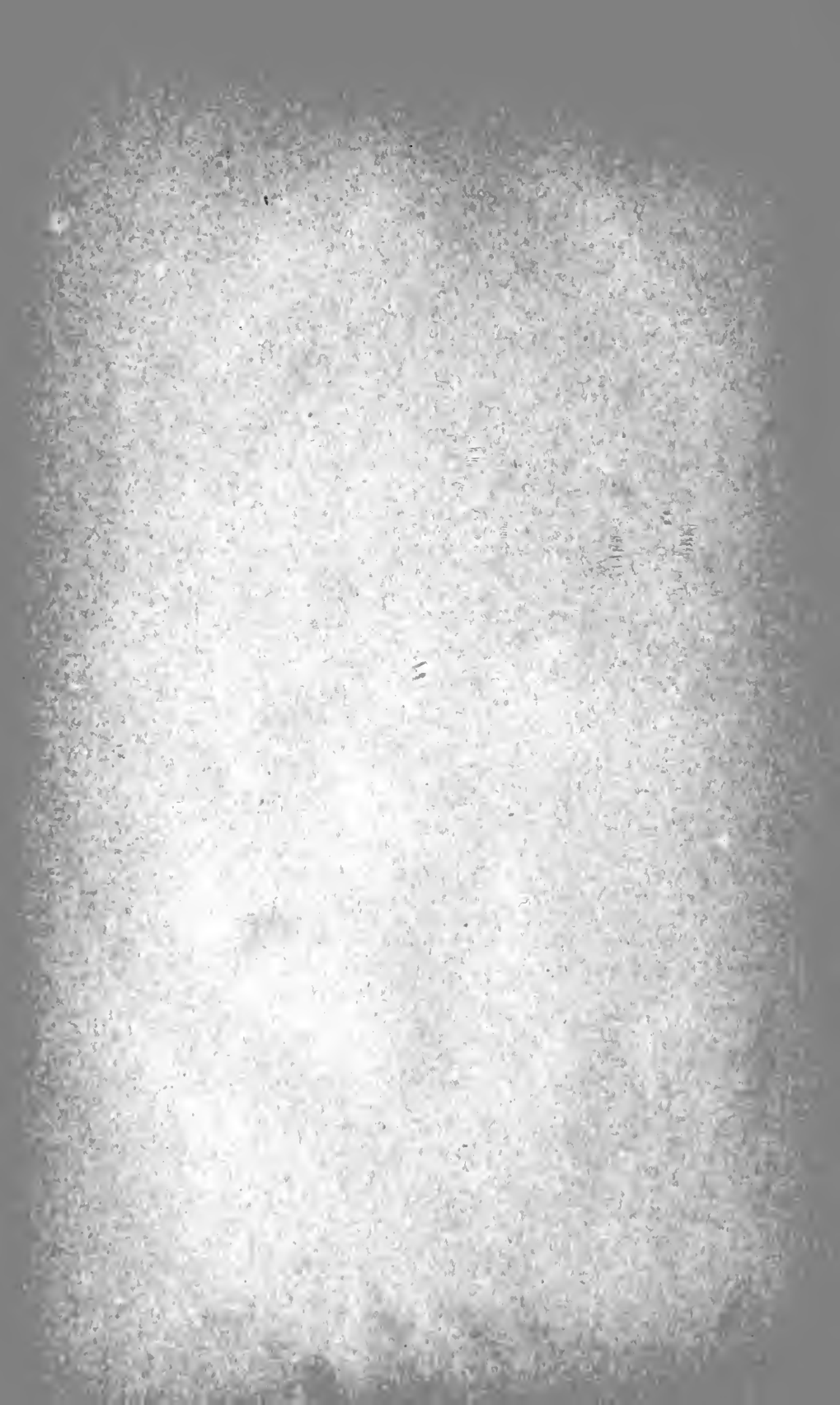
f. V-VII. **CHRISTINA, *mulier ex Cappadocia, quæ caput S. Longini martyris invenit*, & CHRISTIO, *filius eius*. (262)

[S. Hefychius Hierosolymit., *Acta f. Longini centurionis (quorum vers. lat. ap. AA. SS. Boll., Mart. II, p. 388)*; Anonymus, *Inventio capitis f. Longini martyris (cuius vers. lat. ap. AA. SS. Boll., Mart. II, p. 389)*; *Menæa Græcorum (quorum fragm. ap. AA. SS. Boll., Mart. II, pp. 381-382)*; Basilii imp., *Menologium*, p. I, c. 121, ad d. 16 oct. (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 112); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Longini*, c. 8 (Migne, *Patr. gr.*, CXV, c. 40).

(Cf. *Itinera græca*, I.)

SAECULUM VI.

SAECULUM VI.

500-514. EPISCOPI ORIENTALES AD SYMMACHUM PAPAM, ROMANAM PETENTES COMMUNIONEM, SCRIBUNT.

[Manú, *Concilia*, VIII, c. 221.]

501. LEGATI EX MONACHIS PALÆSTINÆ ANASTASIAM IMP. CONSTANTINOPOLIM ADEUNT DE IMPOSITIONE, CHRYSARGYRUM DICTA, TOLLENDI.

[Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 627); Glycas, *Annales*, p. IV (ed. Bonn., p. 493). — Jean de Nikiou, *Chron.*, c. 89 (ed. Zotenberg, p. 134). — Cf. Theodorus Lector, *Hist. eccles.*, l. II, c. 53 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 210); Malalas, *Chronogr.*, l. XVI (Migne, *Patr. gr.*, XCVII, c. 590); Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 54 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 303); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. III, c. 39 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, cc. 2677 & f.); Theophanes, *Chronogr.* ad ann. 5993 (ed. Bonn., I, p. 221); Suidas, *Lexicon* ad voc. Τιμόθεος (t. III, p. 475); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVI, c. 40 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 203); Const. Manasses, *Compend. chron.*, v. 3083 & f. (ed. Bonn., p. 133); Ephræmius, *Patriarch. & imper. recens.*, v. 1056 & f. (ed. Bonn., p. 51). Cf. etiam Dositheus, *Hist. patr. Irlm.*, l. IV, c. 18, § 1, qui dicit Timotheum, *Gazæ episcopum, inter alios ad Anastasiam imp. missum fuisse de Chrysfargyro tollendo.*]

502. TERRÆ MOTUS IN SYRIA ET PHENICIA; PTOLEMAIS, ACON, TYRUS, SIDON, BERYTUS ET NEOCÆSAREA CORRUUNT.

[Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 5995 (ed. Bonn., I, p. 222); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 628). — Iosue Stylites, *Chronicon* ad ann. 813 (Jof. S. Affemanus, *Biblioth. Orient. Clem.-Vat.*, I, p. 272); Dionysius, *Iacobitar. patriarcha*,

Chronicon ad ann. 813 (*ibid.*, p. 272, not. 3); cf. *Chron. Edeffenum* ad ann. 813 (*ibid.*, I, p. 407).]

502 ANONYMI *quidam, forte ex Edeffa.* (263)

[Iosue Stylites, *Chronicon* ad ann. 813 (J. S. Affemanus, *Bibliotheca Or. Clem.-Wat.*, I, p. 272).]

(Cf. *Itinera diversa.*)

ante 505 ANONYMI *quidam, eleemosynas ab Urbicio eunucho, Edeffeno, pauperibus & ecclesiis Hierosolymitanis missas, ferentes.* (264)

[Iosue Stylites, *Chronicon* ad ann. 816 (J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Wat.*, I, p. 281).]

(Cf. *Itinera diversa.*)

c. 505 S. IOHANNES CHUZIBITA, *Ægyptius, episcopus Cæsariensis.* (265)

[Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 7 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2715), *quem exscripsit* Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 4 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 228); Iohannes Moschus, *Pratum spirituale*, c. 25 (Ducaeus, *Biblioth. vet. patr.*, t. II, p. 1065); *Menologium Græcorum* (ed. Albani, I, p. 149); cf. Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 44, 61 (Cotelerius, *Eccl. græc. mon.*, III, pp. 288, 327, & *AA. SS. Boll.*, 28 Oct., XII, pp. 587 & f.); Simeon Metaphraustes, *Vita f. Sabæ*, c. 61 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 861).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 505 APHRODISIUS, *in monasterio S. Theodosij monachus.* (266)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ* (Cotelerius, *Eccl. græc. mon.*, III, p. 287); Simeon Metaphraustes, *Vita f. Sabæ*, c. 61 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 861).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 505 BARSANUPHIUS, *Ægyptius, in monasterio quodam prope Gazam monachus.* (267)

[Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 33 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2764); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 22 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 273); cf. *AA. SS. Boll.*, Apr. II, pp. 22 & f., *ubi Barsanuphij vita latina fabulosa, sæc. XII a clerico quodam ecclesiæ Oritanæ scripta, recensetur.*]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 505 ANTHIMUS, ex Bithynia. (268)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 43 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 286); Simeon Metaphraites, *Vita f. Sabæ*, c. 60 (*ubi pro Bithynia, Bethania legitur*) (*cuius versf. lat. ap. Surium, Vita sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 860).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

506 IOANNES Amidensis, physicus, Petræ Palæstinæ exul. (269)

[Ioh. Malalas, *Chronogr.*, l. XVI (ed. Bonn., p. 395); Theophanes, *Chronogr.* ad ann. 5999 (ed. Bonn., I, p. 231); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 629).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

507 ** EPIPHANIUS, episcopus Nannetensis. (270)

[*De peregrino isto, qui Nannctum reliquias quasdam f. Stephani e Terra Sancta attulisse fertur, nullum reperimus testem præter Bartholomæum Roger* († 1676), (*Histoire d'Anjou, Revue d'Anjou*, 1852, t. I, p. 47, n. 1.); cf. D. Chamard, *Vie des SS. de l'Anjou*, I, 193.]

507. SEDITIO ANTIOCHIÆ: SYNAGOGA IUDÆORUM EVERTITUR.

[Ioh. Malalas, *Chronogr.*, l. XVI (ed. Bonn., p. 396).]

509. CONCILIUM ANTIOCHENUM.

[Manfi, *Concilia*, VIII, c. 347.]

c. 510 STEPHANUS BAR-SUDAILI, Edeffenus. (271)

[Xenaïas Mabugenfis, *Epistola ad Abraham & Orestem, presbyteros Edeffenos, de Stephano Bar-Sudaili Edeffeno* (Syriace) (Jof. Simeon Affemanus, *Biblioth. Or. Clem.-Wat.*, t. II, p. 30).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

c. 510 Severus, Antiochenus patriarcha. (xxxix.)

[*De crepitibus & tinnitibus qui in Palæstina editi sunt* (*cuius versf. syriacam a Iacobo, ep. Edeffeno, ineunte sæculo VIII, conscriptam, recens.* J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Wat.*, t. I, p. 570).]

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

511. SEVERUS, POSTEA ANTIOCHENUS PATRIARCHA, CUM DUCENTIS MONACHIS EX ELEUTHEROPOLI CONSTANTINOPOLIM ADIT.

[Liberatus, *Breviarium*, c. 19 (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, c. 1033). — *Libellus synod. de synodo Antiochena* (Manfi, *Concilia*, VIII, c. 374); Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 55 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 306); cf. Evagrius, *Hist. eccles.*, l. III, c. 33 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2669); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 6002 (ed. Bonn., I, p. 233);

Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 77 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vitæ SS.*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 867); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVI, c. 29 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 176).]

511 EUTROPIUS tribunus qui Anastasij imp. epistolam Heliaë, Hierosol. patr., attulit. (272)

[*Libellus synodicus de synodo Sidonia* (Manfi, *Concilia*, VIII, c. 374); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 5999, 6003 (ed. Bonn., I, pp. 233, 236). *Huic epistolæ paulo post respondit Helias*: Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 50, 52, 56 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, pp. 297, 301, 307), quem exscripsit Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, cc. 70, 72, 77 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, pp. 864, 865, 867); Theophanes (*ibid.*). — Eutychius, *Annales* (tr. Pococke, II, p. 139).]
(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

511 (in autumnno). PSEUDOSYNODUS SIDONIA.

[Manfi, *Concilia*, VIII, c. 371.]

511 S. THEODOSIUS (de quo supra ad ann. c. 456), CHARITANUS & MONACHI alij ab Helia, Hierosolymitano patriarcha, ad Anastasium imperatorem missi, Hierosolymam redeunt. (273)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 50, 52 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, pp. 297-300), quem exscripsit Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, cc. 70, 72 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon. 1581, t. VI, pp. 864, 865). *De hac via nihil invenitur in Vita f. Theodosij. Sola in hac Vita notantur* (c. XII, par. 49-50) *epistola f. Theodosij ad Anastasium imperatorem & imperatoris responsum* (*AA. SS. Boll.*, Jan., I, pp. 684-701). — Eutychius, *Annales* (tr. Pococke, II, pp. 137, 138).]

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

antean. 512 MARSUS, Romæ caufidicus, Mariani sub Anastasio imperatore patricij pater, Eleutheropolim Palæstinæ adit. (274)

[Suidas, *Lexicon*, t. II, p. 497, ad vocab. Μαρσιανός.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

512 (maio) S. SABAS (de quo supra ad ann. 457) ab Helia, Hierosolymitano patriarcha, ad Anastasium imperatorem missus, Hierosolymam redit. (275)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 54, 55 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, pp. 305, 306, 307); Georgius Hamartolus, *Chron.*, l. IV, c. 115 (Migne, *Patr. gr.*, CX, c. 772); Simeon Metaphrastes, *Vita*

f. Sabæ, cc. 75, 76, 77 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vita sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, pp. 866, 867); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVI, c. 32 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 180); Codinus, *De signis CP.* (Migne, *Patr. gr.*, CLVII, c. 529). — Euty chius, *Annales* (tr. Pococke, II, pp. 137, 138).]

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

§ 12 MAMAS, *monachorum aposchistarum circa Eleutheropolim archimandrita, qui cum Severo, Acephalorum principe (postea Antiochiæ patriarcha), Constantinopolim profectus, cum f. Saba Hierosolymam redit.* (276)

[S. Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 55 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, t. III, p. 306); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 77 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vita sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 867).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

§ 12. PSEUDOSYNODUS ANTIOCHENA.

[Manfi, *Concilia*, VIII, cc. 373-375.]

§ 12 SEVERUS (*de quo supra ad ann. c. 480 & 511*), *Constantinopoli aliquamdiu moratus, Antiochiæ patriarcha creatus, in Syriam redit.* (277)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 56 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 308), *quem exscripsit* Simeon Metaphr., *Vita f. Sabæ*, c. 77 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vita sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 867); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. III, c. 33 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2668), *quem exscripsit* Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVI, c. 29 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 176); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 6004 (ed. Bonn., I, p. 241). — Euty chius, *Annales* (tr. Pococke, II, p. 141).]

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

§ 13 FLAVIANUS, *Antiochiæ patriarcha, & IOHANNES, Paltensis episcopus, in Petra Palæstinæ exules.* (278)

« Flavianus *Antiochiæ* catholicus patriarcha, & Ioannes *Paltensium* oppidi pontifex, quoniam hunc cœtum sacrilegum refellerant, in castellum quod *Petra* dicitur, exules missi sunt.

[Marcellinus comes, *Chronicon*, ad ann. 512 (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 938).]

« Et tamen dum talis effret [Severus], valuit damnare Macedonium & expellere ab *Antiochena* fede Flavianum. Sed nec ipse potitus est episcopatu eius plusquam quinque annis. »

[Liberatus, *Breviarium* (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, c. 1033).]

(Cf. Evagrius, *Hist. eccles.*, l. III, cc. 31, 32 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, cc. 2664, 2665); Ioh. Malalas, *Chron.*, l. XVI (ed. Bonn., p. 400); Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 35 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1068); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6004 (ed. Bonn., I, p. 241), *quem exscripsit* Anastasius Biblioth., *Hist. eccles.*, ad ann. 6001 (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1247); Nicephorus Constantin., *Chronographia brevis* (Migne, *Patr. gr.*, C, c. 1056); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVI, c. 28 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 173) & *Itinera græca*, I.)
(Cf. *Itinera græca*, I.)

513 ANONYMI *synodicas litteras Timothei Constantinopolitani & Severi Antiocheni Hierosolymam afferentes.* (279)

[*Libellus synodicus de CP. synodo* (Manfi, *Concilia*, VIII, c. 375); *Libellus synod. de Hierosolymitana synodo* (Id., c. 375); Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 56 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 308); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. III, c. 33 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2669), *quem exscripsit* Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVI, cc. 30, 34 (Migne, *Patr. gr.*, XLVII, cc. 176, 185); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 77 (*cuius verso lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 867).]
(Cf. *Itinera græca*, I.)

513. SEDITIO MONACHORUM ORTHODOXORUM HIEROSOLYMIS.

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 56 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 312); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. III, c. 33 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2669); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 6004, 6005 (ed. Bonn., I, pp. 241, 244, 245), *quem exscripsit* Anastasius Biblioth., *Hist. eccles.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1248); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 79 & l. (*cuius verso lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 868); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVI, c. 30 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 185). — Euty chius, *Annales* (tr. Pococke, t. II, p. 141).]

513. EPISTOLA MONACHORUM PALÆSTINÆ AD ALCISONEM EPISCOPUM NICOPOLIS IN EPIRO.

[Evagrius, *Hist. eccles.*, l. III, cc. 31, 33 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2657, 2669); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVI, c. 28, 30 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, cc. 172, 176).]

513. OLYMPIUS CÆSARIENSIS, PALÆSTINÆ PRÆFECTUS, ANASTASII IMPERATORIS IUSSU HIEROSOLYMAM ADIT, HELIAM PATRIARCHAM IN EXSILIUM RELEGAT, ET IOANNEM, CRUCIS CUSTODEM, LOCO EIUS SUBROGAT.

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 56 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 310); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 78 (*cuius verso lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon.,

1581, t. VI, p. 868); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XXI, c. 34 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 188). Cf. Victor Tununenſis, *Chron.*, ad ann. 509 (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, c. 950); Ioh. Moïchus, *Prat. spirituale*, c. 35 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, pag. 1068); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 6004 (ed. Bonn., I, p. 241). — Eutychius, *Annales* (tr. Pococke, II, pp. 141-142).]

513. *ALAMUNDAR, SARACENORUM DUX, FIT CHRISTIANUS.

[Victor Tununenſis, *Chron.*, ad ann. 512 (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, c. 951); *Hist. miscella*, l. XVII, c. 12 (ed. Eyffenhartd, p. 353). — Theodorus Lector, *Hist. eccles.*, l. II, c. 35 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 203); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 6005 (ed. Bonn., I, p. 246); Cedrenus, *Hist. compend.*, ed. Bonn., I, p. 631; Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVI, c. 35 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 193); Ephræmius, *Imperat. & patr. recens.*, v. 1068 (ed. Bonn., p. 52). — Aboulféda, *Géographie*, tab. VIII, sub verbo Hirah (tr. Reiske, 1770, p. 257).]

4-515 ANASTASIUS Pamphilus, dux Palæſtinæ creatus. (280)

[Cyrillus, *Vita f. Sabæ*, c. 56 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 311), quem exſcripſit Simeon Metaphraſtes, *Vita f. Sabæ*, c. 79 (cuius verſ. lat. ap. Surium, *Vite ſanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 868); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6005 (ed. Bonn., I, p. 244), quem exſcripſit Anaſtaſius Biblioth., *Hist. eccles.*, ad ann. 6001 (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1248); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVI, c. 34 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 188). — Eutychius, *Annales* (tr. Pococke, II, p. 143).]

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera di-verſa*.)

515 HYPATIUS, nepos Anaſtaſij Auguſti. (281)

[Cyrillus Seythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 56 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 312), quem exſcripſit Simeon Metaphraſtes, *Vita f. Sabæ*, c. 79 (cuius verſ. lat. ap. Surium, *Vite ſanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 868); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6005 (ed. Bonn., I, p. 245), quem exſcripſit Anaſtaſius Biblioth., *Hist. eccles.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1248).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

515 MONACHORUM CONGREGATIO Hieroſolymis, cui abbates THEODOSIUS, SIMEON, LONGINUS, S. SABAS, EUTHALES, ALEXANDER, S. CYRIACUS, MAMAS, MONACHORUM plus quam decem millia, & ZACHARIAS, Caſarienſis conſularis, interſuerunt. (282)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 56-58 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, pp. 307-320); Simeon Metaphraſtes, *Vita f. Sabæ*, cc. 79-82 (*cuius verſ. lat. ap. Surium, Vita ſanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, pp. 868-869); Nicephorus Calliſtus, *Hiſt. eccleſ.*, l. XVI, c. 34 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 186) & *alii plurimi fontes quos indicatos reperies ap. Couret, La Paleſtine ſous les emp. grecs* (Grenoble, 1869, 8°), pp. 162-167.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

515. IOANNES, ALEXANDRIÆ PATRIARCHA, ÆGYPTIOS HIÉROſOLYMAŒ ADIRE PROHIBET, NE, IN SANCTÆ CRUCIS EXALTATIONIS FESTO, CHALCEDONENSIS SYNODI PATRIBUS COMMUNICENT.

[Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6005 (ed. Bonn., I, p. 244), *quem exſcripſit* Anaſtaſius Biblioth., *Hiſt. eccleſ.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1248).]

— 514-515 ** ARTHURUS MAGNUS, *rex Britanniaë*. (283)

« Nam Artur *Ieroſolimam* perrexit, & ibi crucem ad quantitatem ſalutiferæ crucis fecit, & ibi confecrata eſt; & per tres continuos dies ieunavit, vigilavit, & oravit coram cruce Dominica, ut ei Dominus victoriam daret per hoc ſignum de paganis; quod & factum eſt: atque ſecum imaginem ſanctæ Mariæ detulit, cuius fracturæ adhuc apud *Weddale* in magna veneratione ſervantur. »

[Nennius, *Hiſtoria de ſex ætatibus mundi*, c. 63 (*ſec. XII interpolata*) (*Mon. hiſt. Britann.*, I, p. 73).]

« Après avient, ſour l'an v^c & x. que ly roy Artus mandat en *Saxongne* Paris, & en *Lonnois* Triftan & ſes barons de la tauble reonde, qui vinrent tout a grant gens; car adont n'eſtoit Triftant encore de la tauble reonde, & Paris n'en fut onques. Et chu eſtoit por entreir en la terre de *Affrique*, où ſainte Englieſe eſtoit forminée por gens qui aſtoient nommeis Wandaliens les reſtaureis. Contre ches Wandaliens ſoy combattirent ches Bretons, mains les Wandaliens furent tantoit deſconfis, car Paris, Artus, Triftant, Blioberis, Lanchelos & tous les autres faiſoient ſi grant effort, que riens ne demoroit contre leurs corps. Adont s'enfuirent les Wandaliens tous deſbareteis, & li roy Artus fiſt les englieſes reſaire, & y donnat grans biens d'or & d'argent; & fut ceſte batalhe l'an deſfeurdit en mois d'octembre. Après s'en alerent & chevalcherent ly roy Artus & toute ſa compangnie vers la terre de *Surie*, & le commencharent à deſtruire & à ardre; mains les

gens foy affèblarent & orent batalhe a eaux, mains les Surréens furent déconfis & s'enfuirent, for l'an ve & xj. en mois d'avrilh. Et puis entrarent plus avant vers *Antyoche* & l'affègarent en mois de may, où ilh feirent viij. mois anchois qu'elle fust prise, & orent plusieurs batalhes ly unc a l'autre. En cel an en mois de septembre, morut Julien, ly roy de *Hongrie*; si regnat Prian, fon fis, après luy lvij. [ans], & fut bon chevalier folonc sa loy. En cel an en mois de jenvier, conquifent les Bretons la citeit de *Antyoche* & le deftrurent tout; & la caufe fut por les heresies Pire & Laurent, evesques, qui estoient del tout contre la foïd catholique. Après gangnat ly roy Artus plusieurs citeis & plusieurs cafteals en *Surie*, & oit plusieurs batalhes contre les gens de chi païs, & oit li roy Artus toudis victoir. Si avient qu'ilh affegat la citeit de *Iherusalem*, & dest que cest citeit ne devoit mie estre gouvernée par les Sarafiens, mains par les Criffiens, & li digne sepulcre ne devoit mie estre gardeis par les mecreans. Et fut ladic citeit affegiet l'an ve & xij., en mois d'avrilh. Item en cel an, le xxve jour de jule, fut teile muet de terre qu'ilh chait xxij. citeis & xxxvj. cafteais en *Aife le Grânde*....

« Sour l'an ve & xiiij., en mois de june, prift ly roy Artus la citeit de *Iherusalem*, où ilh avoit fait le siege xiiij. mois, & le voidat toute de la loy farafine, & y mist dedens des bons Criffiens, qui nettement gardoient le Sepulcre & y demoront enffi longtems. »

[Jean des Preis, dit d'Outremeuse, *Ly mireur des hiftores*, l. I (*Collection de chroniques Belges*, t. II, p. 214).]

514-518. FAMES, MORTALITAS MAGNA, LOCUSTÆ IN PALÆSTINA.

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 58, 66, 67 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, t. III, pp. 321, 333, 334); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, cc. 82, 88, 89 (*cuius verf. lat. ap. Surium, Vita sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, pp. 869, 872, 873).]

515-518. UNIVERSI ARCHIMANDRITÆ ET MONACHI EREMI TRANS PALÆSTINAM ET IORDANEM FLUVIUM ANASTASIO IMPERATORI SCRIBUNT PRO STATU CHALCEDONENSIS SYNODI ET ADVERSUS IMPIETATES SEVERI ANTIOCHENI PATRIARCHÆ.

[Victor Tununenfis, *Chronicon* (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, c. 951). — Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 57 (Cote-

lerius, *Ecclef. græc. mon.*, III, pp. 313-320), quem exscripsit Simeon Metaphr., *Vita f. Sabæ*, c. 81 (cuius *verf. lat. ap. Surium, Vita SS.*, ed. Colon., t. IV, pp. 868-869); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 6008 (ed. Bonn., I, p. 250). — Eutychiuss, *Annales* (tr. Pococke, t. II, p. 144).

517(apr.3) LEGATI, qui f. *Hormisdæ papæ epistolam ad Orientis episcopos attulerunt.* (284)

[Manfi, *Concilia*, t. VIII, c. 415; cf. Jaffé, n° 501.]

517. SECUNDÆ SYRIÆ ARCHIMANDRITÆ ET MONACHI AD HORMISDAM PAPAM DE HIS, QUÆ PRO FIDE CATHOLICA AB EUTYCHIANISTIS PATIUNTUR, SCRIBUNT.

[*Relatio archimandritarum & monach. Syriæ secundæ* (Manfi, *Concilia*, VIII, cc. 425-429).]

ante an. 518 STEPHANUS, *Arabs, postea abbas S. Euthymij, & PROCOPIUS, frater eius.* (285)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 60 (Cotelerius, *Ecclef. græc. monum.*, III, p. 324); Simeon Metaphraustes, *Vita f. Euthymij*, c. 126 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 704); cf. Id., *Vita f. Sabæ*, c. 83 (cuius *verf. lat. ap. Surium, Vita SS.*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 870).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

518(febr.10) LEGATI, qui f. *Hormisdæ papæ epistolam ad presbyteros, diaconos & archimandritas secundæ Syriæ attulerunt.* (286)

[Manfi, *Concilia*, t. VIII, c. 1023; cf. Jaffé, n° 512.]

518 **S. DAVID, *archiepiscopus Menevensis in Wallia*, S. TELIAUS seu ELIUD, *postea episcopus Landavenfis in Wallia*, S. PATERNUS, *postea episcopus Venetensis in Armorica.* (287)

« Quadam nocte angelus f. Dewi apparens, ait: « Crastina die cingens & calceans te, *Ierusalem* peregre proficiscens, « optatam carpe viam, sed & alios duos comites vocabo: Eliud « scilicet, qui nunc Telion vulgo nominatur, qui quondam eius « monasterio interfuit monachus, & Paternum cuius virtutes in « sua continentur historia ». Sanctus autem pater admirans imperij præceptum, dixit: « Quomodo hoc fieret? Nam quos « promittis socios, trium vel amplius dierum spatio a nobis vel « a femetipsis distant: nequaquam ergo crastina conveniremus « die. » Cui Angelus: « Ego hac nocte ad quemlibet illorum vadam: & ad conditum, quod tibi modo ostendo, convenient. »

Sanctus autem nihil moratus, dispositis cellulae utilitatibus, accepta fratrum benedictione, primo mane incepit iter, pervenit ad conditum, reperit ibi praemissos fratres, pariterque intrant viam: una illis anima, una laetitia, unus dolor. Cum autem trans mare *Britannicum* veeti, *Gallias* adirent, ac alienas diversarum gentium linguas audirent, linguarum gratia, sicut apostolicus ille coetus, ditatus est David pater, ut ne in extraneis degentes gentibus, interprete egerent. Tandem vero ad optatae civitatis *Ierusalem* confinia pervenerunt. Nocte autem ante eorum adventum patriarchae in somnis apparuit angelus, dicens: « Tres ab *Occidentis* finibus catholici adveniunt viri, quos cum gaudio suscipiens, mihi in episcopatum « benedicendo consecrabis. » Patriarcha vero tres honoratissimas paravit fedes. Advenientibus ergo sanctis ad civitatem, magno laetatus gaudio, eos benigne suscipiens paratis sedibus, spiritali colloquio freti, gratias Deo referunt; divina fultus electione ad archiepiscopatum Dewi provehit.

« His peractis, eos alloquens: « Obedite, inquit, voci meae: « Iudaeorum potestas invalefcit in christianos: nos commovent, « fidemque repellunt. Ad praedicationem ergo procedite singulis « diebus, ut eorum violentia confutata quiescat, noscens christianam fidem ultimis terrae finibus divulgatam. » Obediunt imperio, praedicant singuli per singulos dies, fit grata praedicatione, plures convertunt ad fidem, alios roborant: perfectis omnibus patriam conantur redire. Tunc pater Dewi a patriarcha quatuor ditatur muneribus, altari scilicet consecrato, in quo Dominicum sacrabat corpus (quod innumeris virtutibus pollens, nunquam ab hominibus ab eius pontificis obitu visum est, sed pelleis velaminibus tectum absconditum latet), insigni etiam nola, sed & ipsa virtutibus claret, baculo & tunica ex auro texta. Qui baculus gloriosis coruscus miraculis totam insignis praedicatur per patriam. « Sed, inquit patriarcha, quia « laboriosa vobis sunt in itinere ad ferendum, in pace ad « patriam revertimini; ego autem post vos transmittam. » Patri valedicunt, patriam adveniunt. Quisque autem eorum patriarchae promissum expectantes, per angelos suos missa accipiunt munera. »

[Anonymus, *Vita s. Davidis*, c. 4 (*AA. SS. Boll.*, Mart., I, p. 44); cf. Ricemarchus episcopus, *Vita s. Davidis* (ed. W. T. Rees, *Lives of the Cambro-British Saints*, published for the Welsh mss. Society, Llandoverly, 1853, 4°, pp. 135-136), *cuius vers. anglica*, *ibid.*, pp. 437-438.]

« Processu vero temporis crescentibus cum ætate virtutum meritis, nocte quadam in somnis astitit angelus patri David, dicens & firmiter iniungens, ut in crastino mane iter *Ierosolimitanum* incunctanter arriperet, duosque sibi socios & participes tanti laboris adiungeret, Eliud scilicet, qui nunc Teliaus vulgo vocatur, & Paternum; quorum amborum conversatio satis eidem nota fuerat. David autem admirans imperij maturationem, respondit: « Quantum in me est, paratus « sum in omnibus obedire; sed quos mihi comites tam festinos « adiungis, trium dierum spatio & a nobis & ab invicem distant. » Cui angelus: « Ne sollicitus, inquit, super eorum adventu, « quia sine difficultate tibi cras obiter occurrent. » David autem summo mane parens imperiis, dispositis statim fratrum necessitatibus, acceptaque eorundem benedictione, non magno apparatu, non sumptuoso, continenter iter arripuit. Et non longo progressus itinere, præmissos socios ad eundem secum laborem promptos invenit. Ibant itaque gaudentes, angelicis fultis solatiis; ibant & unanimes; puta quibus omnino fuerat tribus in corporibus tanquam animus unus. Nulla inter eos contentio, nulla disparitas, nulla discordia. Tantum in psalmis, hymnis & canticis spiritualibus divinisque colloquiis dies & noctes consummabant. Cum autem primo trans mare *Gallicum* & postea *Mediterraneum* navigio vecti, diversas nationum linguas audirent, more apostolico omnium notitiam gratia divinitus indulta omnes habuerunt; quatinus inter alienigenas interprete non indigerent, & fide vacillantes verbo pariter & opere confirmarent. Appropinquantibus autem urbi *Ierosolimitanæ*, nocte proxima ante eorum adventum apparuit patriarchæ in somnis Angelus dicens: « Tres tibi viri ab « occiduis finibus catholici & amici Dei cras advenient. Quos « cum gaudio magno & hospitalitatis gratia benigne suscipias, « & abbatem ipsorum, cui nomen David, Christo in episcopum « & fidei fundatorem consecrabis. » Patriarcha vero post hanc visionem tres sedes honoratissimas summo mane parari iussit, quibus tres personas honore dignissimas honorifice suscepit. Quos cum diebus aliquot gratulanter secum & decentissime tenuisset, patrem David divinitus electum statim consecrando in episcopum debita solennitate provexit. Quibus in hunc modum rite peractis, quoniam ea tempestate *Iudæorum* gentilium furor in christianitatem nimis invaluerat, patriarcha monuit & monitis obtinuit, ut secum in *Orientis* aliquamdiu

partibus verbum Domini feminarent; quatinus & fidei do-
mesticos in fide confirmarent, & infideles atque rebelles ab
erroris sui pertinacia revocarent. His igitur omnibus iuxta
patriarchæ monita aliquantis gratiose temporibus & valde
efficaciter exactis, cum redeundi denique licentiam vix obti-
nuissent, quatuor eos muneribus patriarcha donavit; altari
videlicet portatili consecrato, campana baiula, baculo insigni,
& tunica ex auro contexta. Sed quoniam tam onerosa quan-
quam honorifica tam longo labore ferre recusabant, reversi
in patriam angelico ministerio sua quisque dona miraculose
recepit. David quidem in monasterio, cui nomen *Langevelach*,
nolam & altare, quæ ambo usque in hodiernum virtutibus
clarent; Paternus autem & Eliud sua suis monasteriis munera,
signis quoque clarentia, susceperunt. »

[Giraldus Cambrensis, *Vita s. Davidis*, lect. VII (Wharton, *Anglia
sacra*, II, p. 637).]

« Misit autem Dominus angelum suum ff. David, The-
liao & Paterno, qui *Ierusalem* peregre proficisci & donativa
ibi recipere eis præcepit. Tunc illi sine pera & baculo, in
Domino tantum confidentes, iter arripiunt, & per diversas
provincias suæ sanctitatis vestigia relinquentes, occurrentium
debilium dolores alleviabant. Cumque in via obfisterent, non
tantum spolia illis pacifice concedebant, sed si quid prædæ im-
memores ipsi relinquerent, prædatoribus hilari vultu porrige-
bant. Illi autem simplicitatem sanctorum considerantes, red-
ditis spoliis, veniam de commissis postulabant & ad tuta loca
conducebant.

« Ingressis autem illis *Ierusalem* occurrit omnis populus,
psallens in canticis & hymnis, usque ad templum Domini eos
deducens. Continuatis enim triduo ibi precibus, adeo super-
norum contemplationi vacabant, quod terrenorum immemores
penitus erant. Exspectabat interea totus clerus, attente con-
siderans, quis sanctorum quam sedem sibi oratione finita eli-
geret, ut sicut cœlitus per angelum docti erant, in sedium
electione notarent quem ceteris illorum prælatum consti-
tuerent. Erant in templo tres cathedræ senioribus ab antiquis
temporibus constitutæ, quarum inferiorem & magis humilem
Thelias eligens, nobiliores fratribus propter reverentiam
dimisit. Quo viso, omnes qui aderant, in facies suas proni ca-

dentes coram viro Dei, dixerunt: « Salve, sancte Dei Thelie, & ut apud Dominum nobis valeant preces tuæ propitius concede, quia hodie plus ceteris confratribus tuis sublimatus es, residens in fede Domini nostri Iesu Christi, in qua patribus nostris prædicabat regnum Dei. » Hoc audiens vir Dei cum magno stupore surrexit, & se in terram prostravit dicens: « Beatus vir, qui non abiit in consilio impiorum, & in via peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentie non sedit. Et benedictus Salvator, qui sedem sibi fieri elegit de ligno, qui per lignum succurrere voluit pereunti mundo. » Rogaverunt ergo eum omnes quatenus ad instructionem virtutum parabolam eis de Christo diceret, ut sicut illum imitatus fuerat in cathedra residendo, eum imitaretur verbum Dei prædicando. Qui videns amorem divini verbi flagrare in cordibus eorum, cum lingue eorum penitus expers fuit, miro modo sollicitudo & angustia premebat eum. Ut tamen populo supplicanti & illorum voto satisfaceret, sacras Scripturas exponere cœpit; & unusquisque adstantium illum sua lingua loquentem audivit. Cumque omnes tanta dulcedine sermonis illius essent affecti ut quanto eum diutius audirent, magis illum audire desiderarent, ne prædicandi officium videretur præsumere, si solus prædicasset, populo dixit: « Audite iam a fratribus meis verba vitæ, qui me perfectiores in vita sunt, & diligentiores in doctrina. » Surrexerunt ergo s. David & Paternus, & prædicaverunt populo, omnibusque in sua lingua perfecte intelligentibus eos.

« Post hæc vero, admonitione angelica, a clero & populo electi pontificali dignitate sublimati sunt, & quasi in testimonium gratiæ, quam ibi Domino largiente susceperant, data sunt eis pretiosa tria munera, prout cuique competebat: Paterno baculus & cappa choralis, pretioso ferico contexta, eo quod illum cantorem egregium videbant. Sancto autem David altare mirificum, nulli bene notum de qua materia fuerat factum: nam iucundius ceteris celebravit. Beato autem Theliao cymbalum dederunt magis famosum, quam sit magnum, magis pretiosum, quam pulchrum, quia dulci sono organum omne videtur excellere, periuros damnat, infirmos curat; & singulis horis nullo movente sonabat, donec peccatis hominum exigentibus, qui illud pollutis manibus temere tractabant, a tam dulci obsequio cessaret: sicut enim cymbalum a torpore somni & inertia cunctos ad ecclesiam invitat, ita

f. Thelias, Christi præco factus, incessanter prædicando, subiectos ad cælum verbo & exemplo incitabat. »

[Anonymus, *Vita f. Teliai*, c. 2 (*A.A. SS. Boll.*, Febr., II, p. 309); cf. Ioh. Capgrave, *Nova legenda Angliæ* (Lond., 1516, in-f., f. cclxxxj).]

« Obiit autem f. David anno Domini quingentesimo quadregesimo sexto, & in *Rosina* valle sepelitur & lapidem quem a patriarcha Hierosolymitano in sua consecratione acceperat, adhuc vivens ecclesiæ Glastoniensi delegavit. »

[Anonymus, *Vita f. Patricij* (Ioh. Capgrave, *Nova legenda Angliæ*, Lond., 1516, fol., f. cclxiii.).]

« Quadam autem nocte, apparuit ei angelus Domini dicens: « Craftina die percingens, calcia te: *Hierusalem* usque « peregre proficiscens, optatam carpe viam: sed & alios duos « comites vocabo, Thelium scilicet & Paternum. » Sanctus autem admirans imperij præceptum, dixit: « Quomodo fiet « hoc? Nam quos promittis comites, trium vel eo amplius « dierum spacio a nobis separantur? » — « Ego, inquit angelus, « hac nocte ad illos vadam, & huc illos ad te adducam. » Et factum est ita. Cum autem alienigenarum linguas audirent, intellectus illarum sine interprete a Domino collatus est. Apparuit autem angelus Domini patriarchæ, dicens: « Tres ab « occidentis finibus viri adveniunt, quos cum gaudio & hospitalitatis gratia suscipiens, in episcopos consecrabis. » Patriarcha vero tres honoratissimas sedes paravit, & sanctos benigne suscipiens, in illis sedere fecit, & David in archiepiscopum provexit & ait: « Iudeorum, inquit, potestas in christianos invalescit, nos commovent, fidem repellunt. Parate « ergo vos ad prædicationem singulis diebus, procedite ut « eorum violentia confutata quiescat. » Prædicant itaque per singulos dies intelligentibus eos in sua lingua universis, fit grata prædicatio eorum, plures in fide roborati conveniunt. Patriarcha vero sanctum David quatuor muneribus ditavit; altari scilicet consecrato, in quo Dominicum consecravit corpus, quod innumeris pollens virtutibus nunquam ab hominibus a sancti David obitu visum est, sed pelleis velaminibus tectum latet absconditum. Insigni etiam nola, sed & ipsa virtutibus claret. Baculo etiam, auro texta tunica, qui baculus miraculis choruscus per patriam insignis prædicatur. « Sed quia, inquit « patriarcha, laboriosa vobis sunt in itinere ad ferendum, ad

« patriam revertamini in pace: & ego post vos illa transmit-
« tam. » Patri ergo valedicunt, patriam adveniunt, & allata ab
angelo Dei munera accipiunt. »

[Anonymus, *Vita f. Davidis* (Capgrave, *Nova legenda Angliæ*,
Lond., 1516, in-f., f. lxxxiv b).]

« Cœlestis autem nuntius, ad f. David in *Rosina* valle ve-
niens, dixit: « Surge & vade in *Hierusalem*, ut ubi gradum
« episcopalem suscipias, & adde tibi duos condignos comites,
« Paternum videlicet & Teliaum, qui ad eundem gradum epif-
« copalem promoveri possunt. » Mox autem, missis ad illos
nuntiis, sine mora venerunt. Per barbaras autem nationes iter
agentes, gratiam linguarum a Domino acceperunt, unum-
quemque hominem propria lingua, in qua natus fuerat, allo-
quentes. Ad urbem *Hierusalem* tandem accedentes, nobilissime
post apostolos prædicabant contra Iudæos & hæresim ibidem
ortam: nam unusquisque in lingua sua eos loquentes intelli-
gebant. Per impositionem postea manus patriarchæ, episcopi
ordinati sunt, & muneribus ditati; Paternus quidem tunica
ex auro texta & baculo ditatur. Regressi autem ad patriam,
in tres episcopatus Britanniam dividerunt. »

[Iohannes Timmonthenis, *Vita f. Paterni* (Capgrave, *Nova legenda
Angliæ* [Lond. 1516, in-f.] f. cclix, & *AA. SS. Boll.*, 15 Apr., II, p. 379).]

« Videns Deus sanctos suos tot decoratos esse virtutibus,
indicavit eos promovendos esse ecclesiasticis dignitatibus.
Misit enim Angelum suum ad sanctos, qui nuntiaret eundem
eis esse ad sanctam civitatem *Ierusalem*, ut ibi suæ militiæ
donativa reciperent. Sancti vero, Eliud videlicet & David,
Deo suo per omnia obedientes, non sunt ausi resistere divino
nutui, sed Paternum virum Deo carum sibi associantes, & tres
in Trinitatis nomine iniunctum sibi iter incœperunt, sed non
ut multi peregrinorum faciunt, multa adunata pecunia, immo
sine baculo & pera, sperantes potius in illum, qui dat iumentis
escam ipsorum & pullis corvorum invocantibus eum. Nec
frustra sperantes: Deus enim per fideles suos cuncta eis ne-
cessaria ministrabat in tempore. Illustrati siquidem erant luce
cœlestis gratiæ; ita ut eorum adventus cunctis esset accepta-
bilis, & præsentia sanitatem præberet infirmis. Reliquerunt
itaque per diversas provincias suæ sanctitatis vestigia, cuncto-
rum sibi obviantium alleviando dolores. Cumque persecutores

in via obfisterent, non tantum spolia illis pacifice concedebant, sed si quid prædæ ipsi immemores relinquerent, prædatoribus hilari vultu porrigebant. Illi autem videntes sanctorum bonam simplicitatem, veniam supplicando commissorum, non tantum reddebant eis sua, sed eos conducebant usquedum pervenirent ad tuta. Consummato tandem itineris cursu, *Ierosolimam* pervenerunt. Quibus civitatem introeuntibus, occurrit omnis populus psallendo in canticis & hymnis super adventu eorum; & ita cum celebri pompa conducti sunt in templum Domini. Qui quamvis tanto itinere defatigati fuissent, non mollia strata quæsierunt ubi quiescerent, sed in nudo templi pavimento prostrati, triduo preces suas continuaverunt, adeo cœlestia contemplantes quod terrenorum penitus essent immemores. Interea totus clerus attente expectabat, qui sanctorum quam sedem oratione finita sibi eligerent, ut in electione sedium notarent, sicut cœlitus per Angelum præmoniti fuerant, quem illorum cæteris prælatum constituerent.

« Erant in templo ab antiquis temporibus tres cathedræ senioribus constitutæ. Duæ diversis metallis & miro artificio fabricatæ, tertia cedrina nihil ornati habens extrinsecus præter hoc quod natura dederat. Quam humilem humilis Eliud elegit sibi in sedem, preciosiores concedens fratribus propter reverentiam. Quo viso omnes illi qui aderant ceciderunt in facies suas ante sanctum Eliud, dicentes: « Salve, sancte Dei Teliawe, & concede ut valeant nobis tuæ preces apud Dominum; quia « hodie præ cæteris sublimatus es confratribus tuis, residens in « sede Domini nostri Iesu Christi, in qua patribus nostris prædicabat regnum Dei. » Et rogaverunt eum, quatinus ad instructionem virtutum parabolam eis diceret de Christo; ut sicut illum imitatus fuerat in cathedra residendo, eundem imitaretur in prædicando. Qui videns amorem divini verbi flagrare in cordibus eorum, miro modo sollicitabatur, non quod nesciret quod doceret, sed dubitabat quod rogaverant qualiter eis expediret, cum linguæ illorum penitus expers fuisset. Incæpit tamen sanctus sacras Scripturas exponere, ut satisfaceret supplicanti populo; ita ut unusquisque circumstantium audirent illum sua lingua loquentem. Omnes autem qui eum audiebant prædicantem, tanta dulcedine sermonis illius sunt affecti, quod in quantum eum diutius audirent, magis magisque illum audire desiderarent. Sed tandem postquam resecti sunt universi saporifera illius doctrina, ne prædicandi officium videretur præsu-

mere, si solus prædicasset, ait populo : « Audite iam a fratribus
« meis verba vitæ, qui me perfectiores sunt in vita & diligen-
« tiores in doctrina. » Surrexerunt itaque sanctus David &
humillimus Dei servus Paternus, & prædicaverunt populo.
Sic sancti alterna sua prædicatione quasi diversis ferculis au-
dientium mentes reficiebant, ut si qui eorum prius in fide
vacillarent, sanctæ Trinitatis fidem per gratiam prædicationis
sanctorum perfectissime tenerent.

« Post hæc, sicut nuntiatum fuerat per angelum, ab universa
plebe electi, sublimati sunt pontificali dignitate. Et quasi
gratiæ in testimonium, quam ibi Domino largiente susceperant,
data sunt eis tria munera preciosa, prout unicuique
competebat; Paterno baculus & choralis cappa pretiosissimo
ferico contexta, eo quod illum egregium cantorem videbant;
sancto autem David altare mirificum, nulli bene notum de
qua materia fuerat compositum; novissime autem beato pon-
tifici Theliawo, non extremum tamen donorum accessit cim-
balum, magis famosum quam sit magnum, magis pretiosum
quam sit pulchrum, & dulci sono videtur excellere omne or-
ganum. Periuros damnat, infirmos curat; & quod magis vide-
tur mirabile, singulis horis nullo movente sonabat, donec
peccato hominum præpediente, qui illud pollutis manibus
temere tractabant, a tam dulci obsequio cessavit.

« Sancti Dei suprascriptis donati muneribus, & utriusque
benedictione accepta, cum summa prosperitate reversi sunt
in regionem suam. »

[Galfridus & Stephanus Landavenfis, *Vita f. Teliai* (Wharton,
Anglia sacra, II, 663).]

518. LEX, QUA IUSTINUS I OMNES AB ANASTASIO IMPERATORE IN
EXILIUM PULSOS REVOCARI IUBEBAT, HIEROSOLYMÆ PUBLI-
CATUR.

[S. Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 60 (Cotelierius,
Eccles. græc. mon., III, p. 326); Simeon Metaphrastes, *Vita
f. Sabæ*, c. 85 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vita sanctorum*, ed.
Colon., 1581, t. VI, p. 871); cf. Theophanes, *Chronogr.*, ad
ann. 6011 (ed. Bonn., p. 255).]

518 SYNODUS HIEROSOLYMITANA, *triginta trium episco-
porum.* (288)

[Manfi, *Concilia*, VIII, cc. 577, 578.]

518. 14 sept. HIEROSOLYMIS, IN FESTO SANCTÆ CRUCIS, HOMINES CANINA
RABIE CAPIUNTUR.

[Zacharias, ep. Meletinenfis, *Historia eccles.*, l. VII, c. 14
(J. S. Affemanus, *Biblioth. Or. Clem.-Vat.*, II, p. 60; cf. Migne,
Patr. gr., LXXXV, c. 1165).]

518. SUPPLICATIO CLERICORUM ET MONACHORUM ANTIOCHIÆ AD
IOHANNEM, CONSTANTINOP. PATRIARCHAM, ET SYNODUM
CONGREGATAM CONTRA SEVERUM.

[Manfî, *Concilia*, VIII, c. 1037.]

518 LEGATUS qui Iohannis Constantinopolitani epistolam ad
Iohannem Hierosolymitanum attulit. (289)

[Manfî, *Concilia*, VIII, c. 1065.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

518. RESCRIPTUM IOHANNIS, CONSTANTINOP. PATR., AD EPIPHANIUM,
EP. TYRI.

[Manfî, *Concilia*, VIII, cc. 1035, 1067.]

518. EPISTOLA IOHANNIS, HIERSOLYMITANI ARCHIEPISCOPI, AD IO-
HANNEM, ARCHIEPISCOPUM CONSTANTINOPOLITANUM.

[*Concilium Constantinop.*, Act. V (Manfî, *Concilia*, VIII,
cc. 1035, 1068).]

518. EPISTOLA EPIPHANII, EPISCOPI TYRI, ET EORUM QUI SUB EO SUNT,
AD SYNODUM CONSTANTINOPOLITANAM.

[Manfî, *Concilia*, VIII, cc. 1035, 1074.]

518. EPISTOLA EPISCOPORUM SECUNDÆ SYRIÆ AD IOHANNEM, ARCHIEP.
CONSTANTINOPOLITANUM.

[Manfî, *Concilia*, VIII, cc. 1035, 1094.]

518. CONCILIUM TYRIUM.

[Manfî, *Concilia*, VIII, c. 577; cf. J. S. Affemanus, *Bibl.*
Or. Clem.-Vat., II, 18.]

18-523 LEGATI qui s. Aviri, episcopi Viennensis, particulam s. Cru-
cis deposcentis, epistolas Iohanni, patriarchæ Hierosolymi-
tano, attulerunt. (290)

« Unde etiam si pignus reliquiarum sacræ crucis putamus
esse vobiscum, a sancto tamen Æliæ urbis antistite hanc spe-
cialiter munificentiam credimus expetendam. Qui revera
sacramenti istius veram & inviolabilem puritatem loci admi-
nistratione conservans, sic desiderabili potens est impertire nos

dono, ut ab omni cunctationis absolvat ambiguo. Qua de re plurimum pagina famulante depono, ut ad præfatæ ecclesiæ sacerdotem litteras apostolatus vester tribuat portitori: quatenus gemina nobis veniat benedictione firmamentum, quod ecclesiarum præeminentium mundo, vel consulta sedis vestræ auctoritas respondebit, vel humanitas illius obsecrata porrexerit. »

[S. Avitus, *Epistola XVIII, ad Symmachum papam* (?); cf. *Epistola XXIII, ad Iohannem Hierosol.* (Migne, *Patr. lat.*, LIX, cc. 236, 239).]

519. ECCLESIE ANTIOCHENA ET HIROSOLYMITANA, ANNIS ABHINC XXXIII CUM ROMANA DISCEPTANTES, IN EIUS COMMUNIONEM REDEUNT.

[Hormisdas, *Epistolæ* XXVII, ad Iustinum I Augustum; XXXI, ad Iustinianum Aug.; XXXII, ad Iustinum Aug.; XXXIII, ad Euphemiam Aug.; XLIV, ad Iustinum Aug.; XLV, ad Iohannem, ep. Constantinop.; LIII, LIV, ad Dioscorum diaconum; LXIV, ad Iohannem, ep. Melicitanum; LXV, ad episcopos Hispaniæ (Manfi, *Concilia*, t. VIII, cc. 434, 440, 442, 444, 462, 463, 469, 478); Iustinus I Aug., *Epistolæ ad Hormisdam papam* (Manfi, *Concilia*, VIII, cc. 435, 456); Iustinianus Aug., *Epistola ad Hormisdam papam* (Manfi, *Concilia*, VIII, c. 438); Iohannes, ep. Constantinop., *Relationes ad Hormisdam papam*; *Libellus ad eundem* (Manfi, *Concilia*, t. VIII, cc. 436, 451, 457); Pompeius, *Epistola ad Hormisdam* (Manfi, *Concilia*, VIII, c. 458); Theodoritus, ep. Lignidensis, *Epistola ad Hormisdam papam* (Manfi, *Concilia*, VIII, c. 460); Dioscorus diaconus, *Suggestio* (Manfi, *Concilia*, VIII, c. 479); *Exemplum precum ab abbatibus & clericis Hierosolymitanis, Antiochenis & secundæ Syriæ, ad Iustinum Aug.* (Manfi, *Concilia*, VIII, c. 510); Facundus, ep. Hermianensis, *Liber contra Mocianum* (Migne, *Patr. lat.*, LXVII, c. 857); Liberatus, *Breviarium*, c. 19 (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, c. 1033). — Cf. Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 4 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2708); Ioh. Malalas, *Chronographia*, l. XVII (ed. Bonn., p. 411); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6011 (ed. Bonn., I, p. 255), quem exscripsit Anastasius Biblioth., *Hist. eccles.*, ad ann. 6011 (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1243); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 2 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 224). — Xenaias Mabugenis, *Epistola ad monachos Senunenses prope Edeffam de fide & incarnatione* (J. S. Affemanus, *Biblioth. Or. Clem.-Vat.*, t. II, pp. 38 & seq., præsertim p. 43).]

519. * MAGNUM INCENDIUM ANTIOCHIE.

[Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 177); nihil de hoc incendio apud alios auctores invenimus.]

520. DEPRECATIO ET SUPPLICATIO AB HIERSOLYMITANIS, ANTI-CHENIS ET SECUNDÆ SYRIÆ CLERICIS ET ABBATIBUS ET POSSESSORIBUS SYRIÆ PROVINCIÆ AD IUSTINUM I, IMPERATOREM, QUORUM AD UNITATEM ECCLESIE ADMITTI ROGANT.

[*Inter Hormisdæ papæ Epistolas* (Manli, *Concilia*, VIII, cc. 510-512).]

520 LEONTIUS *Byzantinus*, *Novæ Lauræ in Palæstina monachus*. (291)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 72; cf. c. 36 (Cotelerius, *Ecclef. græc. mon.*, III, p. 344; cf. pp. 274-275); Id., *Vita f. Cyriaci*, c. II, §§ 11, 13 (*A.A. SS. Boll.*, Sept. VIII, pp. 152, 153); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 95; cf. c. 50 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 875; cf. p. 857); Id., *Vita f. Cyriaci* (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 932). — *Refert* Cyrillus Scythopol. (*Vita f. Sabæ*, c. 72) *Leontium Byzantinum cum Nonno Palæstino Novam Lauram adiisse, iam mortuo Agapeto abbate, qui anno 520 obiit. Capitulo vero 36 eiusdem operis narrat Nonnum cum tribus monachis, quorum nomina tacet, Novam Lauram tempore Pauli abbatis, id est anno 515, habitasse. Ab Agapeto, Pauli successore, e monasterio expulsus, post illius mortem iterum cum sociis receptus est. Unde coniciimus Leontium, quum alterâ vice Nonnus Novam Lauram adierit, illum comitatum esse.*

(Cf. *Itinera græca*, I.)

520 MARAS, *Amidenfis episcopus*, SAMONA & NONNA, *foresores eius*, ISIDORUS, *Canfarinorum episcopus*, in *Petra Palæstinæ exsules*. (292)

[Dionysius, *Iacobitarum patriarcha*, *Chronicon*, ex Iohanne, *episcopo Afiæ*, qui c. 570 obiit (Jof. Simeon Affemanus, *Biblioth. Or. Clem.-Vat.*, t. II, pp. 49 & seq.).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

520 * ANONYMUS, *Meccæ urbis incola, qui Syriam mercandi causa adibat*. (293)

[Tabari, *Chron.*, pars II, c. 66 (tr. Zotenberg, t. II, p. 375).]

(Cf. *Itinera arabica*.)

520 * PETRUS *de Carthagine*. (294)

« Epistolam, fili Petre, tuæ caritatis accepi, in qua te significasti velle *Hierosolymam* pergere. »

[Fulgentius, *De fide* (Migne, *Patr. lat.*, LXV, c. 671).]

c. 520 * PARDUS, Romanus, in monasterio S. Theodosij monachus. (295)

[I. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 101 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1098).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 520-535. * FONS SILOE PER QUINDECIM ANNOS EXSICCATUR; URBS BAALBEK, A SALOMONE REGE IN LIBANO MONTE ÆDIFICATA, IGNE CÆLESTI PERCUSSA, INCENDITUR.

[Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 180); Mkithar d'Airivank, *Histoire chronologique* (tr. Broffët, St-Pétersb., 1869, p. 71).]

522. * CABADES, PERSARUM REX, MESOPOTAMIAM INVADIT ET ANTIOCHIAM USQUE TERRAS ROMANORUM VASTAT.

[Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 179). *Auñores multi, qui de bello inter Cabadem & Iustinum I, imperatorem, locuti sunt, de hac Antiochiam usque invasione silent.*

525 S. ZOZIMAS, ex Phœnicia. (296)

[Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 7 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2713), quem exscripsit Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 4 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 227).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

525 (24 oct.)-526 (29 mai). ANTIOCHIA TERRÆ MOTU STERNITUR ET INCENDIIS DEVASTATUR, CCC MILLIBUS HOMINUM PEREUNTIBUS.

[Marcellinus comes, *Chron.* (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 941); *Hist. miscella*, l. XVII, c. 22 (ed. Eyffenthal, p. 360). — Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, cc. 5-7 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, cc. 2709, 2714), quem exscripsit Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 3 (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, cc. 618, 619); Procopius, *De bello Persico*, l. II, c. 14 (ed. Bonn., p. 215); Malalas, *Chron.*, l. XVII (ed. Bonn., pp. 417-419); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6018, 6019 (ed. Bonn., I, pp. 264, 265), quem exscripsit Anastasius Biblioth., *Hist. eccles.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1253); Simeon Metaphrastes, *Vita s. Theodosij*, c. XVII, § 76 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 544); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 640); Zonaras, *Annales*, l. XIV (ed. Paris., II, p. 60); Glycas, *Annales* (ed. Bonn., I, pp. 493, 494). — *Chron. Edeffenum*, ad ann. 837 (J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Vat.*, I, p. 414); Dionysius, Iacobitar. patriarcha, *Chron. (cuius fragm. ap. Steph. Ev. Affemanum, Acta martyrum orient. & occident.*, t. II, pars 2, p. 229); Greg. Barhebræus, *Chron. eccles.*, sect. I, c. 44 (ed.

Abbeleos & Lamy, Lovanij, 1872, t. I, pp. 199-200); Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 181); Mkihtar d'Airivank, *Histoire chronologique* (tr. Broffet, St-Pétersb., 1869, p. 70).]

525 THEODOTUS, *quondam Orientis comes ac Constantinopolis præfectus.* (297)

[Procopius, *Hist. arcana*, c. 9 (ed. Bonn., III, p. 65); Ioh. Malalas, *Chronographia*, l. XVII (ed. Bonn., p. 416); — Iean de Nikiou, *Chron.*, c. 90 (ed. Zotenberg, p. 144); Bibl. nat. Parif., mf. ethiop. n° 146; *Catal. des mss. éthiop.*, p. 235).]

(Cf. *Itinera græca*, I; *Itinera diversa*.)

c. 525 EUNUCHI Iulianæ, *filia Olybrij Augusti.* (298)

[Cyrillus, *Vita f. Sabæ*, c. 69 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 338); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 91 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 873).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 525 S. DOSITHEUS, *postea monachus factus.* (299)

[Anonymus, *Vita f. Dositheï*, cc. 3, 4 (*AA. SS. Boll.*, Febr., III, p. 388); cf. f. Dorotheus, *Doctrina I, de Renunciatione* (*Max. biblioth. patr.*, ed. Lugd., t. V, p. 906).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

25-545 S. CONON Lycius, *vel Alexandrinus, monasterij Penthuclæ in Palæstina abbas.* (300)

[Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 3; cf. c. 15 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1058; cf. p. 1062); *Menologium Græcorum* ad d. 19 febr. (Venetiis, ed. Ant. Pinelli, 1639, t. III). *Non idem videtur esse ille Conon quem infra post an. 531 notabimus, Lauræ S. Sabæ abbatem.*

(Cf. *Itinera græca*, I.)

25-545 VIRGO *quædam ex Perside.* (301)

[Ioh. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 3 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1059); cf. *Menologium Græcorum*, ad d. 19 febr. (ed. Ant. Pinelli, Venetiis, 1639, t. III).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 526 EPISCOPUS anonymus, *qui ad restaurandam Hierosolymam vel Antiochiam manibus laboravit.* (302)

[Ioh. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 37 (Ducæus, *Biblioth. Vet. Patr.*, II, p. 1069). *Narrat Moschus hunc episcopum ad restaurandam*

« sanctam civitatem », terræ motu concussam, laborasse. Incertum est an verbis, « sanctam civitatem » Hierosolymam aut Antiochiam significare velit. Dicit enim Moschus hoc evenisse tempore Ephræmij, comitis Orientis, qui, teste Malala (*Chronogr.*, l. XVII, ed. Bonn., p. 423), an. 526-527 comitis officium gerebat & an. 527 Antiochiæ patriarcha creatus est. Scimus insuper Antiochiam anno 526 ingenti terræ motu fuisse everfam, qui forte motus Hierosolymam aliquantum concussit. Nusquam tamen legimus Palæstinæ civitates eo tempore talem casum perpeffas. Notandum est denique quod, alio operis sui loco (cap. 33), Antiochiam I. Moschus iisdem verbis nuncupat, de Theodoto in « sancta civitate » patriarcha loquens. Nec mirandum si memineris Antiochiam nomine Theopolis, quo a Iustiniiano imperatore donata fuerat, apud auctores græcos sæpissime nuncupari.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

527 ZACHARIAS Tyrius, comes Orientis, qui cum episcopo Amidenfi [ABRAHAM?] & aliis CLERICIS Constantinopolim adierat, Antiochiam redit. (303)

[Ioh. Malalas, *Chronogr.*, l. XVII (ed. Bonn., p. 424).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

527. PALMYRAM URBEM IUSTINIANUS IMPERATOR REÆDIFICARI IUBET, INIBIQUE PRÆSIDIUM MITTIT, IN HIEROSOLYMOREUM ROMANIQUE IMPERII FINIUM CUSTODIAM.

[I. Malalas, *Chronogr.*, l. XVIII (ed. Bonn., pp. 425-426); Procopius, *De ædificiis*, l. II, c. 11, l. V, c. 1 (ed. Bonn., III, pp. 243, 309); cf. Id., *De bello Persico*, l. II, c. 1 (ed. Bonn., I, pp. 154-155).]

527 CERYCUS, Romani exercitus dux. (304)

[Simeon Metaphrastes, *Vita s. Theodosij*, c. 74 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 540); cf. Ioh. Malalas, *Chronogr.*, l. XVIII (ed. Bonn., p. 427); Cedrenus, *Historiarum compendium* (ed. Bonn., I, p. 643). Errare videtur Simeon Metaphr., quum dicat Cerycum comitem Orientis fuisse. Anno 527, quo Iustinus imperator defunctus est, hoc munus gerebat Zacharias quidam, Tyrius, in cuius locum Iustinianus imperator eodem anno 527 Armenium quemdam suffecit (Malalas, *Chron.*, l. XVIII, ed. Bonn., p. 425). Erat vero Cerycus Romani exercitus contra Persas dux.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 527 Stephanus Byzantinus. (xl)

[Πέρι πόλεων (ed. Dindorf, Lipsiæ, 1825, in-8, passim).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

ANONYMUS, *qui crucis effigiem ex margaritis elaboratam, Theodoræ Augustæ donum, Hierosolymam attulit.* (305)

[Ioh. Malalas, *Chronogr.*, l. XVII (ed. Bonn., p. 423).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

528 (nov. 15). MAGNUM INCENDIUM ANTIOCHIÆ.

[*Chron. Edeffenum*, ad ann. 839 (J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Wat.*, I, p. 415).]

528 (nov. 29). ANTIOCHIA ET LAODICEA TERRÆ MOTU STERNUNTUR ET IUSTINIANI SUMPTIBUS REÆDIFICANTUR.

[*Hist. miscella*, l. XVIII, c. 2 (ed. Eyffenhartd, p. 362). — Procopius, *Hist. arcana*, c. 18 (ed. Bonn., III, p. 111), *quem exscripsit* Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 3 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 225); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 6 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2712); Ioh. Malalas, *Chron.*, l. XVII-XVIII (ed. Bonn., pp. 422-424, 442, 443, 448); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6021 (ed. Bonn., I, p. 272), *quem exscripsit* Anastasius Biblioth., *Hist. eccles.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1254); Georgius Hamartolus, *Chron.*, l. IV, cc. 206, 219 (Migne *Patr. gr.*, CX, cc. 774, 793); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 646); Glycas, *Annales* (ed. Bonn., p. 500). — Cf. *Chron. Edeffenum*, ad ann. 839 (J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Wat.*, t. I, p. 415); Dionysius, Iacobitarum patriarcha, *Chronicon*, ad an. 840 (*cuius fragm. ap. Steph. Ev. Affemanum, Acta Martyrum orient. & occidental.*, I, part. 2, p. 229); Iean de Nikiou, *Chron.*, c. 90 (ed. Zotenberg, p. 146; *Bibl. nat. Paris*, mf. ethiop. n° 146).]

28-565 ** IUSTINIANUS AUGUSTUS & CONSTANTINOPOLITANUS PATRIARCHA, *qui cum AETHIOPIÆ REGE & ALEXANDRINO PATRIARCHA Hierosolymis conveniunt.* (306)

[*Bibl. nat. Paris*, *cod. æthiop.*, n° 113 (*Catal. des mss. éthiop.*, p. 128).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

an. 529 STEPHANUS *Alexandrinus, a f. Theodosio sanatus.* (307)

[Simeon Metaphrastes, *Vita f. Theodosij*, c. XIX, § 86 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 549).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

529. ANTIOCHIAM ET SYRIAM ALAMUNDAR SARRACENUS PRÆDATUR.

[*Hist. miscella*, l. XVIII, c. 3 (ed. Eyffenhartd, p. 362). — Procopius, *De bello Persico*, l. I, c. 17 (ed. Bonn., I, pp. 83 & f.), *quem exscripsit* Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 13 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2725); Ioh. Malalas, *Chronogr.*, l. XVIII (ed. Bonn., p. 445; cf. p. 460); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann.

6021 (ed. Bonn., I, pp. 273, 275), *quem exscripsit* Anastasius Biblioth., *Hist. eccles.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1255); cf. Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 13 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 245). — Abulfaragius, *Chron. Syriac.*, VIII (tr. Bruns, p. 81); cf. Id., *Hist. dynast.*, VII (tr. Pococke, p. 93); Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 187), *qui Persas dicit Sarracenorum in hac expeditione fuisse socios*. Iohannes, ep. Ephesi, *Historia* (*The third part of the ecclesiastical History of John, Bishop of Ephesus*, l. I, c. 5, ed. Cureton, Oxford, 1853, in-4, p. 5). — Iean de Nikiou, *Chron.*, c. 90 (ed. Zotenberg, p. 156). *Non satis constat an Alamundar ille sit quem supra ad ann. 513 recensuimus* (cf. J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Vat.*, I, p. 364, n° 3; Tabari, *Chron.*, tr. Nöldeke, pp. 169 & 170, n. 1).]

529. SAMARITANI SUB REGE IULIANO REBELLANTUR, QUORUM PERMULTI A THEODORO, PALÆSTINÆ PRÆFECTO, MACTANTUR.

[*Hist. miscella*, l. XVIII, c. 3 (ed. Eyffehardt, p. 362). — Procopius, *Hist. arcana*, c. 11 (ed. Bonn., III, p. 75); Id., *De ædificiis*, l. V, c. 7 (ed. Bonn., III, p. 326); Cyrillus Scythopol., *Vita s. Sabæ*, cc. 70-73 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, pp. 339 & f.), *quem exscripsit* Simeon Metaphrastes, *Vita s. Sabæ*, c. 92 (*cuius verf. lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 873); Ioh. Antiochenus, *Chronic.* (ed. Müller, *Historic. græc. fragm.*, t. V, p. 35); Ioh. Malalas, *Chronographia*, l. XVIII (ed. Bonn., pp. 445, 447); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6021 (ed. Bonn., I, p. 274), *quem exscripsit* Anastasius Biblioth., *Hist. eccles.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1255); *Chron. Paschale*, olymp. 327 (ed. Bonn., I, p. 619); Cedrenus, *Historiarum compendium* (ed. Bonn., I, pp. 646, 675); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 24 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 277). — Euty-chius, *Annales* (tr. Pococke, t. II, p. 156). — Abulfaragius, *Chron. Syriac.*, dynast. VIII (trad. Bruns & Kirch, p. 82); Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 189). — Iean de Nikiou, *Chron.*, c. 93 (ed. Zotenberg, p. 164; *Catal. des mss. éthiop. de la Bibl. nat. de Par.*, p. 236).]

529. IUSTINIANUS IMPERATOR TOGAM SUAM, LAPILLIS INSIGNITAM, ANTIOCHENIS DONO TRANSMITTIT, HOSPITIUMQUE ANTIOCHENUM REDDITU ANNUO NUMMORUM IV MILLIBUS DONAT.

[Ioh. Malalas, *Chronogr.*, l. XVIII (ed. Bonn., p. 450).

530. IUSTINIANI I, IMP., DE SAMARITANORUM SYNAGOGIS ET TESTAMENTIS LEX.

[*Codex*, l. I, tit. V, 17, 18, 19 (ed. Galiffet, c. 60).]

530 S. SABAS, qui a Petro, Hierosolymitano patriarcha, ad Iustinianum I, imperatorem, Constantinopolim missus fuerat, in Palæstinam redit. (308)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 70, 74 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, t. III, pp. 340, 348); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, cc. 93, 98 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, VI, pp. 874, 875); Georgius Hamartolus, *Chron.*, l. IV, c. 115 (Migne, *Patr. gr.*, CX, c. 772); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 24 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 274). — Eutychius, *Annales* (tr. Pococke, II, p. 159). *De f. Saba loqui videtur Procopius in Hist. arcana*, c. 12 (ed. Bonn., III, p. 81) *quum dicit «venisse C. P. monachum Deo insigniter gratum, persuasum ab his qui secum idem colebant solitudinis contubernium, causam ætærum gentium finitimarum, quibus per vim ac nefas erant res afflictissimæ.»*]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

530. SAMARITANI, AD PERSAS TRANSFUGÆ, PALÆSTINAM PERSARUM REGI COADI TRADERE MOLIUNTUR.

[Ioh. Malalas, *Chronogr.*, l. XVIII (ed. Bonn., p. 455); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 6021 (ed. Bonn., I, p. 274).]

0-565 THEODORUS, architectus, & alij, a Iustiniano I, imperatore, Hierosolymam missi, ut diversa monumenta construerent vel instaurarent. (309)

(Hierosolymis: *ecclesiam S. Helenæ, templum B. Virginis, hospitium peregrinorum, nosocomium pauperum, monasteria S. Thalelæi, S. Gregorij, Iberum, B. Mariæ in monte Olivarum, Fontes Elisæi, Siletheos.* — Bethleem: *monasterium Iohannis, basilicam.* — Iericho: *xenodochium & ecclesiam Deiparæ.* — In eremo Hierosolymitano: *monasterium Lazorum.* — In eremo Iordanis: *monasterium Panteleemonis.* — Diospoli: *ecclesiam S. Georgij.* — In monte Garizim: *ecclesiam Christianorum.* — Neapoli: *templa quinque a Samaritanis incensa.* — In monte Sinai: *monasterium & castellum.*)

[Guillelmus Tyr., *Historia*, l. VII, c. 22 (*Hist. Occ. des Croisades*, I, 312). — Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 73 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 346); Procopius, *De ædificiis*, l. V, cc. 6-9 (ed. Bonn., pp. 321 & f.); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 97 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum* (ed. Colon., 1581, t. VI, p. 876). — Eutychius, *Annales* (tr. Pococke, II, pp. 159, 168). Cf. I. Malalas, *Chronogr.*, l. XVIII (ed. Bonn., p. 442).]

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

- c. 530 **PETRUS Ponticus monachus & THEODORUS episcopus Rosensis.** (310)
 [I. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 100 (Ducæus, *Bibl. vet. patr.*, II, p. 1098). *Rofus urbs Ciliciæ esse videtur* (cf. I. Moschus, *Op. cit.*, cc. 80 & 86; *ibid.*, pp. 1090 & 1093).]
 (Cf. *Itinera græca*, I.)
- c. 530 **BARBURIANI hæretici, e Perfide expulsi, Syriam adeunt.** (311)
 [Barhebræus, *Chron. eccles.*, sect. I, c. 45 (ed. Abbeloos & Lamy, Lovanij, 1872, I, p. 220).]
 (Cf. *Itinera diversa*.)
- c. 530. **SAMARITANORUM MAIOR PARS AD CHRISTIANAM SOCIETATEM TRANSIT.**
 [Procopius, *De ædificiis*, l. V, c. 7 (ed. Bonn., III, p. 326); *Id.*, *Hist. arcana*, c. 11 (*ibid.*, p. 75).]
- c. 530 ** **LEGATI a Iustiniāno I, imp., Hierosolymam missi ad diem Præsentationis mutandam.** (312)
 [Kiracos de Gantzac, *Hist. d'Arménie*, II (tr. Broffet, St. Pétersb., 1870, p. 20).]
 (Cf. *Itinera diversa*, I.)
- c. 530. ** **SEDITIONO HIÉROSOŁYMIS, OB NOVA IUSTINIANI I DE DIEBUS FESTIS DECRETA, ORITUR ET PER BIENNIIUM DURAT.**
 [Kiracos de Gantzac, *Hist. d'Arménie*, II (tr. Broffet, p. 20).]
- c. 530 * **ANONYMUS, Breviarij de Hierosolyma auctor.** (313)
 [Cf. supra, t. I, pp. 55-59; vid. etiam, pp. xix-xx.]
- c. 530 **ANONYMUS.** (xli)
 « *Breviarius de Hierosolyma.* »
 [Editus supra, t. I, pp. 55-59; cf. pp. xx-xxj.]
- c. 530 **THEODOSIUS, Libri de Terra Sancta auctor.** (314)
 [Cf. supra, t. I, pp. 61-88** & 353-359***; vid. etiam, pp. xx-xxxviiij.]
- c. 530 **THEODOSIUS.** (xliij)
 « *Liber de Terra Sancta.* »
 [Editus supra t. I, pp. 61-88** & 353-359****; cf. pp. xx-xxxviiij.]

530 LEGATI qui Iustitiani I, imperatoris, constitutionem de ordinatione episcoporum & clericorum Petro, patriarchæ Hierosolymitano, attulerunt. (315)

[Iustitianus imp., *Novella VI, ad Epiphanium, patriarcham Constantinop.*; cuius exemplar Petro, Hierosolymitano patriarchæ, missum est (*Corpus iuris civilis, Novellæ constitutiones*, ed. Galiffet, Paris., 1873, col. 788).]

c. 530. PSEUDO-S. CÆSARIUS CONTRA PEREGRINOS PRÆDICAT.

« Non dixit [Dominus]: Vade in *Orientem* & quære iustitiam naviga usque in *Occidentem* ut accipias indulgentiam. »

[Pseudo-f. Cæfarius, *Sermo II, de martyribus*, c. 5, f. *Augustino etiam falso adscriptus* (inter f. *Augustini Opera. ap. Migne, Patr. lat.*, XXXIX, c. 2162); cf. supra, pp. 127-128.]

530 **S. CADOCUS, sive SOPHIAS, filius f. Gundlei, regis Walliæ, Beneventanus episcopus, ter in Terram Sanctam peregrinatur. (316)

« Cadocus tandem *Hierusalem* perveniens, loca sancta visitavit: cui & Dominus gentium idioma, per quas transivit, contulit, variisque linguis loqui cœpit.... »

« Congregatis autem discipulis eius, ait illis: Quandoquidem divino nutu ter *Hierusalem*, septies *Romam* pro Dei amore profectus sum, superest ut orandi gratia ad *ecclesiam S. Andreæ* in *Scotiam* proficiscar. »

[Anonymus, *Vita f. Cadoci*, cc. 1, 2 (*AA. SS. Boll.*, Ian., II, p. 604); cf. Capgrave, *Novæ legenda Angliæ* (Lond., 1516, f. liij b).]

c. 530. S. ISAAC, ABBAS IN SPOLETO, S. IOHANNES IN PENARENSI SEU PARANENSI VICO PROPE SPOLETUM MONACHUS, **S. LAURENTIUS ILLUMINATOR, POSTEA SPOLETANUS EPISCOPUS, **S. PROCLUSUS, POSTEA INTERAMNENSIS SEU BONONIENSIS EPISCOPUS, **SS. MAURUS ET FELIX, APUD SPOLETUM CONFESSORES, **S. CARPOPHORUS, MARTYR IN PERUSIO, **S. LAZARUS, ABBAS, ET **S. IOHANNES, MONACHUS S. PETRI FERENTINI, **S. VINCENTIUS POSTEA FULGINATENSIS EPISCOPUS, S. BRICIUS, POSTEA EPISCOPUS MARTULÆ, **S. ANASTASIUS, POSTEA INTERAMNENSIS EPISCOPUS SEU ABBAS MONASTERII SUPPENDONTONIÆ, S. HERCULANUS, POSTEA PERUSINUS EPISCOPUS, **S. EUTYCHIUS SEU EUTITIUS, ABBAS NURSILÆ IN UMBRIA, **ELEUTHERIUS, S. ISAACO AMICISSIMUS, **S. SPES, ABBAS APUD NURIAM ET .CCC. ALII ANONYMI DE PARTIBUS SYRIÆ ET PALÆSTINÆ ITALIAM ADEUNT.

[*De Isaaco*: S. Gregorius Magnus, *Dialogi*, l. III, c. 14 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, c. 244); cf. Petrus de Natalibus, *Catal. sanctorum*, l. V, c. 84; Trithemius, *De viris illustr. ord. f. Bened.*, l. III, c. 15 (ed. Busæus, Moguntiaë, 1605, p. 69). Huic *Isaaco falso a quibusdam eruditiss. sermones* « *De contemptu mundi* » tribuuntur, quorum auctor est *Isaac Syrus, Ninivæ urbis episcopus*. Cf. Gallandius, *Biblioth. vet. patr.*, XII, p. iij; *AA. SS. Boll.*, Apr., II, pp. 28 & f.; Fabricius, *Biblioth. gr.*, XI (ed. Harleff. p. 114); I. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Vat.*, I, pp. 444 & f. — *De f. Iohanne Penarenfi*: Ufuardus, *Martyrologium*, ad d. 19 Mart. (ed. Bouillart, Paris, 1718, p. 162); Ado, *Martyrologium*, ad d. 19 Mart. (*Max. bibl. patr.*, ed. Lugd., t. XVI, p. 843); Notkerus, *Martyrologium*, ad d. 19 Mart. (Canisius, *Lect. antiq.*, VI, p. 795); Anonymus, *Vita f. Iohannis Penarenfis*, c. 1 (*AA. SS. Boll.*, Mart. III, p. 31); cf. Ferrarius, *Catal. ff. Italiae* (Mediol., 1613, in-4, p. 156); Lud. Iacobillus, *Vite de' santi e beati dell' Umbria* (Foligno, 1647, pp. 327 & 191); *AA. SS. Boll.*, Febr., I, p. 362, *de f. Laurentio Illuminatore*, comment. præv., c. 4. — *De ff. Laurentio Proculo, Mauro & Felice*: Ferrarius, *Catal. ff. Italiae*, pp. 71, 333, 367; Lud. Iacobillus, *Vite de' santi*, pp. 192, 681, 640; *AA. SS. Boll.*, Febr., I, p. 361; Jun., I, p. 79; III, p. 112. — *De ff. Carpophoro, Lazaro, Vincentio & Brietio*: Lud. Iacobillus, *Vite de' santi*, pp. 36, 264, 556, 676; *AA. SS. Boll.*, Febr., III, p. 51; Mai., V, p. 296; Jul., II, p. 697. — *De ff. Anastasio, Herculano, Eutychio, Eleutherio, Spe & Iohanne Ferentino*: S. Gregorius I, papa, *Dialogi*, l. I, cc. 7, 8; l. III, cc. 13, 16, 21, 25, 33; l. IV, cc. 10, 35 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, cc. 181-184, 241, 244, 249, 272, 280, 296, 376), *qui non dicit illos e Syria ortos*; cf. Petrus de Natalibus, *Catal. ff.*, l. III, cc. 163 & 15; l. II, c. 11; l. XI, c. 107; Trithemius, *De viris illustr. ord. f. Bened.*, l. III, cc. 14, 16, 17 (ed. Busæus, Moguntiaë, 1605, p. 65); Lud. Iacobillus, *Vite de' santi*, pp. 684, 295, 551, 192, 358, 264; *AA. SS. Boll.*, Aug., III, p. 457; Mart., I, p. 47; Mai., V, p. 249; Mart., III, p. 718; Febr., III, p. 51. — *Incertum est an viri quorum nomina duobus astericis notavimus sæculo III aut sæculo VI vixerint. Extat enim de illis narratio duplex utrinque fabulis repleta. Quarum una, apud Mombritium (Vita ff., t. I, f. iiiij) typis excussa, sub Diocletiano & Maximiano passos, altera vero ineunte sæculo VI in Italiam advectos esse refert. — Rem, in præfatione quam huic opere iungemus, pro posse elucidabimus. Si protinus lector de hac quæstione plura scire voluerit ad diversos recurrat libros superius recensitos, præcipueque ad « *Tractatum de sanctis duodecim sociis e Syria advenis* » quem apud *AA. SS. Boll.*, Jul., I, pp. 1-72 reperiet.]*

531 **ATHERIUS**, *archiepiscopus e regione Asiae*. (317)

[S. Cyrillus monachus, *Vita s. Iohannis Silentiaris*, c. 15 (cuius vers. lat. ap. *AA. SS. Boll.*, Mai., III, pp. 232-237).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

531. **HUNNI ASIAM INVADUNT ET AD DUODECIMUM AB URBE ANTIOCHIA LAPIDEM CONSISTUNT.**

[*Chron. Edeffenum*, ad ann. 843 (I. S. Affemanus, *Bibl. Or. Cl.-Vat.*, I, p. 415); Zacharias Mitylenes, *Hist. eccles.*, c. 18 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXV, c. 1175). Cf. I. Malalas, *Chronogr.*, l. XVIII (ed. Bonn., p. 457); Procopius, *De bello Persico*, l. I, c. 15 (ed. Bonn., I, p. 146).]

531. **ANTIOCHIÆ INCENDIUM THEATRI ET POPULI TUMULTUS.**

[I. Malalas, *Chronogr.*, l. XVIII (ed. Bonn., pp. 467-468).]

531 **DEMOSTHENES** *quidam a Iustiniāno I, imperatore, in Orientem missus, ut singulas per urbes repositoria frumento in bellum Persicum instrueret, Antiochiam adit*. (318)

[I. Malalas, *Chronogr.*, l. XVIII (ed. Bonn., p. 467).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

531. **IUSTINIANI I, IMP., LEX DE IUDÆORUM ET SAMARITANORUM TESTIMONIO IN LITIBUS NON ACCIPIENDO.**

[*Codex*, l. I, tit. V, 21 (ed. P. Krueger, Berol., 1877, p. 85).]

an. 531 **CONON**, *Lycius, postea Lauræ S. Sabæ abbas*. (319)

[Cyrillus Scythopol., *Vita s. Sabæ*, c. 89 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 371); cf. Simeon Metaphrastes, *Vita s. Sabæ*, cc. 96, 108 (cuius vers. lat. ap. Surium, *Vita Sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, pp. 876, 880); cf. etiam Ioh. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 42 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1071); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 38 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2773), *quem exscripsit* Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 27 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 284).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

an. 533 * **S. BERTHALDUS**, *Theoldi, Scotiae, ut fertur, regis, filius, & S. AMANDUS*, *eremita in Calvo-Monte diæcesis Remensis*. (320)

« Quamobrem, compunctiōni cordis adiuncta carnis maceratiō piaque ac salutari meditatiōne passiōis dominicæ, religiōsam peregrinatiōnem suscepit ad ea loca, ubi Christus, post ingentes labores ac suplicia, mortem pro nobis sustinuit.

Quorum locorum aspectu & sanctitate factus ardentior in amore Dei, divinitus, ut qui vir desideriorum esset, egredere-
retur de terra & de cognatione & de domo patris sui, adiuncto
sibi comite f. Amando, ætate quidem iuvene, sed fideli Christi
fervo, relictis parentibus, patria, confectoque, non sine multo
labore, itinere longissimo, tandem pervenit in comitatum
Portiensem.

[Anonymus, *Vita f. Berthaldi* (AA. SS. Boll., Iun., III, pp. 98-99);
cf. *Breviarium ecclesiæ Remensis*, an. 1630 editum (cuius fragmentum
apud AA. SS. Boll., *ibid.*, p. 99) & Marlot, *Historia Remensis*, l. II, c. 16
(Infulis, 1666, in-fol., p. 203). *Nihil de f. Amandi in Palestinam iti-
nere reperies in eius vita ab anonymo scripta* (AA. SS. Boll., Iun., III,
p. 106).]

533. TERRÆ MOTUS ANTIOCHIÆ.

[I. Malalas, *Chron.*, l. XVIII (ed. Bonn., p. 478).]

533 LEGATUS, qui Iustiniani I, imperatoris, edictum de fide
catholica Hierosolymam attulit. (321)

[*Codex*, l. I, tit. I, 6 (ed. P. Krueger, Berol., 1877, pp. 10-11).]

533 *MILES quidam qui in Africa contra Mauritanos mili-
taverat. (322)

[I. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 20 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*,
II, p. 1064).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

ant. an. 534 Marcellinus Comes. (xliij)

[*Descriptio Ierusalem*, opus latinum, hodie deperditum, a Cassiodoro
(*De Institutione divinarum litterarum*, c. 25, ap. Migne, *Patr. lat.*, LXX,
cc. 1139, 1140) recensitum.]

c. 534 CÆSARIUS, Antiochenus, altera vice. (323)

[Simeon Metaphrastes, *Vita f. Euthymij*, c. 130 (Migne, *Patr. gr.*,
CXIV, c. 705).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 534 THEODOTUS, Galata. (324)

[Simeon Metaphrastes, *Vita f. Euthymij*, c. 131 (Migne, *Patr. gr.*,
CXIV, c. 708).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

an. 535 **Cofmas Indicopleufes.** (xliv)

[*Descriptio totius terræ*, hodie deperdita, cuius in prologo primo libri I *Topographiæ christianæ*, eiusdem auctoris, mentionem reperies (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVIII, c. 53).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

an. 535 **AETHIOPII mercatores.** (325)

[Cofmas Indicopleufes, *Topographia christiana*, l. XI (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVIII, c. 499); cf. Antonius Placentinus, c. XXXV (supra, I, p. 111).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

535 **LEGATI Iustiniani I, imperatoris, qui Hierosolymam spolia Templi, Vandalis erepta, reportarunt.** (326)

[Procopius, *De bello Vandalico*, l. II, c. 9 (ed. Bonn., I, p. 446); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 17 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2736); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 6026 (ed. Bonn., I, p. 336); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 12 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 252); cf. *Hist. miscella*, l. XV, c. 14, l. XVIII, c. 11 (ed. Eyffenhardt, pp. 338, 369).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 535 ***COSMAS INDICOPLEUSTES, ex Alexandria Aegypti.** (327)

[Cofmas, *Topographia christiana*.]

[*Nusquam in hoc unico Cosmæ Indicopleustis opere narratur illum Palaestinam lustrasse vel Hierosolymam visitasse, sed quum, ut ipse dicit (l. I, prol. primus), « finum Arabicum cum regionibus & populis circumpositis », in alio opere, hodie deperdito, descripsit, amicissimusque fuerit Pamphilo cuidam Hierosolymitano, cuius consilio Topographiam christianam scribere suscepit (cf. l. I, prol. 2 & l. II, ap. Migne, *Patr. gr.*, LXXXVIII, cc. 53 & 72; cf. etiam Photius, *Bibliotheca*, cod. 36, ap. Migne, *Patr. gr.*, CIII, c. 68), verisimile est Terram Sanctam illi non ignotam esse.]*

c. 535 **Hierocles.** (xlv)

[Συνεχόησις (ed. Parthey, Berol., 1866, in-8).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

35-542 **THEODORUS ASCIDAS, ex præfecto Novæ Lauræ episcopus Cæsareæ Cappadociæ factus, qui C.P. adierat, in Cappadociam redit & postea Hierosolymam petit.** (328)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 83, 86 (Cotelerius, *Eccl. græc. mon.*, III, pp. 361, 367); cf. Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 38 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, cc. 2773 & f.), *quem exscripsit* Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 27 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 284); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, cc. 106, 107 (*cuius vers. lat. ap. Surium, Vitæ ff.*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 879). *Paulo post iterum petiit Ascidas Constantinopolim* (Cyrillus, *Vita f. Sabæ*, cc. 86, 87, 90; *ibid.*, pp. 367, 369, 373).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

ant. an. 536 EUSEBIUS, *presbyter*. (329)

[*Novella XL de locis sanctis constitutio* (*Corpus iuris civilis*, ed. Ofenbrüggen, Lipsiæ, 1875, pp. 239-242).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

536 (Mai. 18) IUSTINIANUS imperator. (xlvj)

[*Novella XL de locis sanctis constitutio*.]

[*Corpus iuris civilis, Authenticæ collationes*, IV, 19 (ed. Galiffet, 1873, c. 876), *cuius novellæ græcum textum reperies in ed. Ofenbrüggen, Lipsiæ, 1875, pp. 239-242*.]

536 LEGATI qui Agapeti papæ *Encyclicam ad Petrum Hierosolymitanum attulerunt*. (330)

[Manfî, *Concilia*, VIII, c. 921; cf. Iaffé, n° 582.]

536. LIBELLI ARCHIMANDRITARUM ET MONACHORUM CONSTANTINOPOLITANORUM, HIEROSOLYMITANORUM, PALÆSTINÆ ET SYRIÆ AD IUSTINIANUM I, IMPERATOREM, ET AGAPETUM PAPAM DE HÆRETICIS AB AGAPETO DAMNATIS.

[Manfî, *Concilia*, VIII, cc. 883, 895.]

536. EPISTOLA EPISCOPORUM ORIENTALIS DIOECESIS ET EORUM « QUI SUNT SUB SANCTIS LOCIS CHRISTI », ET AMBASIATORUM CÆTERORUMQUE CLERICORUM CONSTANTINOPOLI CONGREGATORUM AD AGAPETUM I, PAPAM, TUNC C. P. COMMORANTEM, CONTRA ANTHIMUM ET SEVERUM.

[Manfî, *Concilia*, VIII, cc. 914-922.]

536. LIBELLUS EPISCOPORUM SECUNDÆ SYRIÆ AD IUSTINIANUM I, IMPERATOREM, CONTINENS CONFSSIONEM FIDEI ORTHODOXÆ.

[Manfî, *Concilia*, VIII, c. 979.]

536. LIBELLI MONACHORUM MONASTERIORUMQUE HIEROSOLYMITANARUM, SECUNDÆ SYRIÆ ET TRIUM PALÆSTINARUM AD IUSTINIANUM,

IMPERATOREM, ET MENNAM, C. P. PATRIARCHAM, DE SEVERO ANTIOCHENO ET ALIIS HÆRETICIS.

[Manſi, *Concilia*, VIII, cc. 983, 995; cf. Liberatus, *Breviarium*, c. 23 (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, c. 1045).]

536. LIBELLUS MONACHORUM SIVE EPISTOLA MARIANI PRESBYTERI, PRIMATIS MONACHORUM CONSTANTINOPOLITANORUM, CÆTERORUMQUE ARCHIMANDRITARUM EIUSDEM URBIS ET MONACHORUM DE EREMO HIERSOLYMITANO ET SECUNDÆ SYRIÆ, MONTIS SINAI ET TRIUM PALÆSTINARUM AD MENNAM ARCHIEP. CONSTANTINOPOLITANUM.

[Manſi, *Concilia*, VIII, c. 996-1021.]

536 CONCILIUM HIERSOLYMITANUM, *contra Severum & Zoaram hæreticos, cui xlv interfuerunt episcopi.* (331)

[Manſi, *Concilia*, VIII, c. 1163.]

536 EPISCOPI & MONACHI Syri & Palæſtini qui concilio C. P. interfuerant Mennæ, *Constant. patriarchæ, epistolam & Iuſtiniani I, imperatoris, constitutionem (novellam 42) contra Severum, Anthimum, Petrum Apameensem & Zoaram, Syrum monachum, ad Petrum Hierosol. patr. afferentes.* (332)

[Manſi, *Concilia*, VIII, cc. 1160, 1165; cf. 1157, 1163.]

c. 536 ZACHARIAS *Alexandrinus, postea Mitylenæ episcopus, & ANONYMUS quidam, Ammonij, Alexandrini philoſophi, diſcipulus, Beryti Phænicæ degunt.* (333)

[Zacharias Mitylenes, *De mundi officio, Argumentum* (Migne, *Patr. gr.*, LXXXV, c. 1012). *Zacharias ille tum titulo Mitylenæ in Ieſbo inſula, tum Melitenæ in Armenia Minore episcopi designatur. Quem Mitylenæ non Melitenæ urbis episcopum fuiſſe credimus. Scripſit enim Hiſtoriam eccleſiaſticam, hodie partim deperditam, ad annum uſque 547, quam Evagrius Scholaſticus († c. 600) excerpſit. Invenimus autem, inter episcopos qui concilio anno 536 C. P. habito interfuerunt, Zachariam, Mitylenæ metropolitam, & Mamam, Melitenæ episcopum* (Manſi, *Concilia*, t. VIII, cc. 877 & 972), *& inter episcopos concilij C. P. anno 550 habiti Ioannem, Cucuſorum episcopum, vices gerentem Palladij, Melitenæ episcopi. Idcirco ſi, ut certum eſſe videtur, Zacharias noſter prima ſæculi VI parte vixit, non dubitandum eſt illum fuiſſe qui anno 536 concilio C. P. interfuit.*

(Cf. *Itinera græca*, I.)

- c. 536 ANDREAS *quidam & viij eius socij.* (334)
 [Ioh. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 176 (Ducæus, *Biblioth. vet. Patr.*, II, p. 1132). *Incertum est an ille idem sit quem infra, c. annum 560, notabimus.*
 (Cf. *Itinera græca*, I.)
537. ANTIOCHUS, SYRUS MERCATOR, NEAPOLI ITALIÆ DEGIT.
 [Procopius, *De bello Gothico*, I, c. 8 (ed. Bonn., II, p. 41).]
537. IUSTINIANI IMP. CONSTITUTIO DE IUDÆIS, SAMARITANIS ET HÆRETICIS QUI CURIALIA OFFICIA INEUNT.
 [*Corp. iur. civ., Nouvelle constitut.*, XLV (ed. Ofenbrüggen, Lipsiæ, 1875, t. III, p. 258).]
538. SYNODUS SYRIACA.
 [Manfi, *Concilia*, IX, c. 23.]
- 539-540 PAULUS, *Alexandrinus archiepiscopus, Gazam in exsilium missus.* (335)
 « Porro episcopo Paulo *Gazam* in exsilium missõ, Rhodo [Alexandrinus augustalis] cum gestis de eo actis directus est *Constantinopolim.* »
 [Liberatus, *Breviarium*, c. 23 (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, c. 1045).]
 (Cf. Procopius, *Hist. arcana*, c. 27 (ed. Bonn., III, p. 151); Theophanes, *Chronogr.* ad ann. 6033 (ed. Bonn., I, p. 345), *quem exscripsit Anastasius Bibliothecarius, Hist. eccles.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1262); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, pp. 655-656).
 (Cf. *Itinera græca*, I.)
- 540 PELAGIUS, *apocrisarius Romanus*, EUPHRAEMIUS, *Antiochenus patriarcha*, HYPATIUS, *Ephesinus episcopus*, EUSEBIUS, *Cyriensis episcopus*, LEONTIUS *Byzantinus & alij episcopi a Iustiniano imperatore Gazam missi ut Paulum Alexandrinum deponerent.* (336)
 « Et post hæc misit imperator Pelagium, diaconum & apocrisarium primæ sedis Romanæ, *Antiochiam* cum sacris suis, quibus præcepit ut cum Euphræmio, eiusdem urbis episcopo, & Petro Hierosolymita & Hypatio Ephesino venirent *Gazam* & Paulo episcopo pallium auferrent eumque deponerent.
 « Pelagius ergo profectus *Antiochiam* & inde *Hierosolymam*, cum memoratis patriarchis & aliquantis episcopis venit *Gazam.* »

[Liberatus, *Breviarium*, c. 23 (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, c. 1046).]

(Cf. Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 84, 85 (Cotelerius, *Ecclef. græc. mon.*, III, pp. 362, 365); Procopius, *Hist. arcana*, c. 27 (ed. Bonn., III, p. 151). — Leontius Byzantinus (*de quo iam supra ad an. 520*) cum *f. Saba*, anno 530, *C. P. adierat* (Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 72; *ibid.*, pp. 344-345), ubi *ad an. usque 538-540 mansit* (*ibid.*, p. 362). Paulo post iterum *C. P. profectus est, neque in Palestinam, ut videtur, unquam revertit* (Cyrillus, *Vita f. Sabæ*, c. 85; *ibid.*, p. 365).

(Cf. *Itinera græca*, I.)

540. MONACHI QUIDAM HIEROSOLYMITANI CONSTANTINOPOLIM ADEUNT ORIGENIS DAMNATIONEM A IUSTINIANO IMP. PETITURI.

[Liberatus, *Breviarium*, c. 23 (Migne, *Patr. lat.*, LXVIII, c. 1046). *De itineris huius tempore vide Dissertationem ad Liberatum de quinta synodo C. P.* (*ibid.*, cc. 1051 & f.). Cf. Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 85 (Cotelerius, *Ecclef. græc. mon.*, III, p. 365).]

540. ANTIOCHIAM, TOTA VASTATA SYRIA, CHOSROES I EXPUGNAT ET POPULATUR.

[Marius Aventic., *Chron.* (D. Bouquet, *Hist. Franc. Scriptores*, II, p. 16); Marcellinus, *Chron.* (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 944); *Hist. misc.*, l. XVIII, c. 21 (ed. Eyffenhartd, p. 376). — Procopius, *De bello Persico*, l. II, cc. 9-13 (ed. Bonn., pp. 191 & f.); *Id.*, *De ædificiis*, l. II, cc. 10, 11 (ed. Bonn., III, pp. 237 & f.); Theophylactus Simocatta, *Historiæ*, l. V, c. 6 (ed. Bonn., p. 216); Menander, *Historia, De legationibus* (ed. Bonn., pp. 347, 350); Ioh. Malalas, *Chronogr.*, l. XVIII (ed. Bonn., p. 479); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 25 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2744); Nicephorus, magister Antiochiæ, *Vita f. Simeonis Stylitæ, iunioris*, c. VIII, §§ 61-66 (*AA. SS. Boll.*, Mai., V, pp. 330-332); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 6032 (ed. Bonn., I, p. 339), *quem excorsipit* Anastasius *Biblioth.*, *Hist. eccles.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1261); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 652); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 14 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 257). — *Chron. Edeffenum*, ad ann. 850 (J. S. Affemanus, *Biblioth. Or. Clem-Vat.*, I, p. 416); Iohannes, ep. Asiæ, *Historia, a Dionysio, Iacobitarum patriarcha, exscripta* (*ibid.*, II, p. 86); Abulfaragius (Bar-Hebræus), *Chronicon Syriacum*, VIII (trad. Bruns, p. 82); *Id.*, *Hist. dynast.*, VII (tr. Pococke, p. 94); *Id.*, *Chron. eccles.*, sect. II, c. 22 (ed. Abbeleos & Lamy, Lovanij, 1872, in-4, III, p. 86); Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 192); Tabari, *Chronique*, part. II, c. 32 (tr. Nöldeke, p. 165, 239; tr. Zoten-

berg, II, p. 160); Maçoudi, *Les prairies d'or*, cc. 24, 31 (tr. Barbier de Meynard, II, pp. 198, 411); Nikbi ben Maffoud, *Histoire des rois de Perse (Not. & Extr. des mss., II, p. 341)*. — Mirkhond, *Hist. des Saffanides* (tr. Silv. de Sacy, *Mém. sur les Antiquités de la Perse*, pp. 366, 368). — Samuel d'Ani, *Tables chronologiques* (tr. Broffet, *Collect. d'hist. arméniens*, II, p. 391).]

c. 540 S. PETRUS *Telonearius* & NOTARIUS *quidam anonymus*. (337)

[Leontius, *Vita f. Ioannis Eleemosynarij*, c. VII, § 39 (*quam latine vertit* Anaftafius Biblioth., *AA. SS. Boll.*, Ian. II, p. 506); Simeon Metaphraftes, *Vita f. Ioannis Eleemosynarij*, c. VII, § 39 (*ibid.*, p. 524); Anonymus, *Vita f. Petri Telonearij*, ex Menæis (*AA. SS. Boll.*, Ian., II, pp. 328).]

c. 540 PAULUS, *ex urbe Nazarbo Ciliciæ, in Laura Pharan monachus*. (338)

[I. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 41 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1070).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

540-546. MONACHORUM IN PALÆSTINA TUMULTUS.

[Cyrillus, *Vita f. Sabæ*, cc. 83-88 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, pp. 360-365); Id., *Vita f. Iohannis Silentiarij*, c. III, § 27 (*AA. SS. Boll.*, Mai., III, p. 237); Id., *Vita f. Cyriaci*, c. II, § 11 (*AA. SS. Boll.*, Sept., VIII, p. 152); Id., *Vita f. Euthymij* (Pouget, *Analecta græca*, p. 96), *quem exscripsit* Simeon Metaphraftes, *Vita f. Sabæ*, cc. 107-108 (*cuius verf. lat. ap. Surium, Vitæ SS.*, ed. Colon., 1581, t. VI, p. 879); Id., *Vita f. Cyriaci* (Migne, *Patr. gr.*, CXV, cc. 932-933); Id., *Vita f. Euthymij*, c. 161 (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, c. 732); I. Moschus, *Prat. spirit.*, c. 4 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1059); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 38 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2773), *quem exscripsit* Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 27 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 284).]

541 LEGATI (*forte monachi Hierosolymitani supra ad ann. 540 recensiti*) *qui Iustiniani I, imperatoris, librum adversus Origenem ad Petrum, archiepiscopum Hierosolymitanum, attulerunt*. (339)

[Iustinianus, *Liber adversus Origenem* (Migne, *Patr. lat.*, LXIX, cc. 177 & f.; cf. c. 213); cf. Liberatus, *Breviarium*, c. 23 (Migne, *Patr.*

lat., LXVIII, c. 1046); Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 85, 86 (Cotelerius, *Ecclesiæ græc. mon.*, III, p. 366).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

541. CHOSROES I, REX PERSARUM, HIROSOLYMAM AGGREDI MEDITATUR.

[Procopius, *De bello Persico*, l. II, c. 20 (ed. Bonn., I, p. 241);

Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6033 (ed. Bonn., I, p. 340);

Cedrenus, *Historiarum compend.* (ed. Bonn., I, p. 652).]

541 IOHANNES, ex Amida, episcopus Asiæ. (340)

[Iohannes, ep. Asiæ, *Historia, quem exscripsit* Dionysius, patriarcha Iacobitarum, *Chronicon* (J. S. Affemanus, *Biblioth. Or. Clem.-Wat.*, II, p. 86).]

(Cf. *Itinera diversa*, I.)

541 (sept.). PESTIS IN PALÆSTINA.

[Marcellinus comes, *Chron.* (Migne, *Patr. lat.*, LI, c. 945);

Viçtor Tunnun., *Chron.* (ed. Roncalli, *Vetust. Lat. Chron.*, II,

c. 370).—Procopius, *Hist. arcana*, c. 4 (ed. Bonn., III, p. 30);

Id., *De bello Persico*, l. II, c. 22 (*ibid.*, I, p. 249); Zacharias,

Mitylenes episcopus, *Hist. eccles.*, quem exscripsit Abulfaragius,

Chron. Syriac., VIII (tr. Bruns, p. 83); cf. Id., *Hist. dynast.*, VII

(tr. Pococke, p. 94); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 29 (Migne,

Patr. gr., LXXXVI, c. 2752), quem exscripsit Nicephorus

Callist., *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 18 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII,

c. 265); Nicephorus, magister Antiochiæ, *Vita f. Simeonis*

Stylitæ, iunioris, c. IX, § 74 (*AA. SS. Boll.*, Mai, V, p. 335).—

Iohannes, ep. Asiæ, *Historia, quem exscripsit* Dionysius, Iacobi-

tarum patriarcha, *Chron.*, ad ann. Gr. 855 (J. S. Affemanus,

Bibl. Or. Clem.-Wat., II, pp. 85, 86); Ioseph Huzita, *De castibus*

& flagellis (cuius mentio fit apud Ebedjesu, Catal. libror. Syror.,

c. 68; J. S. Affemanus, *Biblioth. Or. Clem.-Wat.*, III, p. 102;

cf. pp. 433, n. 2, 438, n. 4); Iohannes Beth-Rabanensis, *De*

pefle quæ contigit Nisibi (cuius mentio fit apud Ebedjesu, Catal.

libror. Syror., c. 66; J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Wat.*, III,

p. 72); Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, pp. 193, 194).—

Mkhithar d'Aïrivank, *Histoire chronologique* (trad. Broffet,

St. Pétersbourg, 1869, p. 70).]

541 S. SYMEON STYLITA, iunior, in Cilicia vitam agens, in Carmelum vel Olivarum montem secedendi consilium init, iter vero non aggreditur. (341)

[Nicephorus, magister Antiochiæ, *Vita f. Symeonis Stylitæ*, c. X, § 76 (*AA. SS. Boll.*, Mai, V, p. 336).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

541 vel 555 **ENERGUMENI** ex urbe *Amida Hierosolymam pœnitentiæ causa* adeunt. (342)

[Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 200); cf. Iohannes, ep. Afisæ, *Chron.* (J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Vat.*, II, p. 86).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

c. 542 **PETRUS Alexandrinus, Petri, Hierosolymitani patriarchæ, syncellus.** (343)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 86 (Cotelierius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 367). *De illo Petro, ut credimus, loquuntur idem Cyrillus in Vita f. Cyriaci*, c. II, § 14 (*AA. SS. Boll.*, Sept., VIII, p. 153) & Simeon Metaphr. in *Vita f. Cyriaci* (Migne, *Patr. gr.*, CXV, c. 936).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

542 vel 543 **PHOTIUS vel PHOTINUS, Belisarij privignus.** (344)

« Quando, inquit, *Hierosolyma* abij, Futen abbatem reperi qui magnam cum *Sophia Augusta* gratiam habuit, huic enim omnem Orientem quasi præfecto commiserat. »

[Greg. Turon., *De gloria martyrum*, c. VI (ed. Bordier, I, p. 22).]

(Cf. Procopius, *Hist. arcana*, c. 3 (ed. Bonn., III, p. 29); Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6058 (ed. Bonn., I, p. 373); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 680). — Iohannes, ep. Ephesi, *Historia*, l. I, c. 27 (ed. Cureton, pp. 47 & f.). — Iean de Nikiou, *Chron.* (ed. Zotenberg, p. 168). *De Photino quodam abbate, circa an. 544 Hierosolymis agente, loquitur I. Moschus, Prat. spirituale*, c. 127 [Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1111], quem nescimus an ille sit de quo hic.)

(Cf. *Itinera græca*, I, & *Itinera diversa*.)

542-557. SS. IOANNES, DAVID, CHIO, ISES ET DECEM ALII PATRES SYRI IN GEORGIA PRÆDICANT.

[*Vite ff. Ioannis, Davidis &c... ex cod. ms. Musei asatici; quas recensuit & vertit Broffet, Additions & éclaircissements à l'histoire de Géorgie* (St-Petersb., 1851, pp. 125 & f.); cf. Idem, *Histoire de Géorgie*, pp. 202-213.]

544 **GEORGIUS, abbas Sinaita, STEPHANUS Cappadox, ZOZIMUS Cilix & DULCITIUS Romanus, monachi in monte Sina.** (345)

[Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 127; cf. c. 123 (Ducæus, *Biblioth. vet. Patr.*, II, p. 1111; cf. p. 1109).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

544. IUSTINIANI IMPERATORIS CONSTITUTIO QUA, INTER ALIA, HIERSOLYMITANÆ ECCLESIE PRIVILEGIUM CONCEDITUR DOMOS SUAS VENDENDI.

[*Corp. iur. civ.*, *Novelle constitut.*, CXX, 9 (ed. Ofenbrüggen, Lipsiæ, 1875, t. III, p. 534).]

5 (oct.) GELASIUS, *lauræ S. Sabæ abbas, qui Constantinopolim adierat, in Palæstinam rediens moritur.* (346)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 87 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, pp. 368-369); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Sabæ*, c. 107 (*cuius verso lat. ap. Surium, Vite sanctorum*, ed. Colon., 1581, fol., t. VI, p. 879). Narrat Cyrillus *Gelasium indictione nona, id est an. 545-546, e C. P. rediens in urbe Amorio defunctum esse. Sed infra (c. 90), quum de Conone, tertio post Gelasium lauræ S. Sabæ abbate, loquitur, narrare videtur istius Cononis tempore Petrum Hierosolymitanum patriarcham defunctum esse, qui anno 544 e vita excessit: « Abbas ergo Conon eiusque comites, Constantinopoli diversis ærumnis per Ascidam subiecti, patientia reportarunt. « Aliquot enim interiectis diebus, cum e vita discessisset Petrus archiepiscopus..... » Forte verba « Aliquot enim interiectis diebus » ad tempus ordinationis Eustochij, id est ad ann. 548-549, quæ paulo post narratur, verba vero « cum e vita discessisset Petrus » ad annos proxime elapsos referenda. Videtur Conon longo tempore C. P. mansisse.*

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 545 BASILINA, *ex Cappadocia, ecclesiæ Constantinopolitanæ diaconissa, & ANONYMUS quidam eius consobrinus.* (347)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Iohannis Silentiarij*, c. III, § 23 (*cuius verso lat. ap. AA. SS. Boll.*, Mai., III, p. 237; cf. *ibid.*, *Appendix*, p. 20).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 545 ANONYMUS *quidam Persa Syriam adit f. Simeonem Styliam, iuniorem, visitaturus.* (348)

[Nicephorus, magister Antiochiæ, *Vita f. Simeonis Styliæ, iunioris*, c. X, § 77 (*AA. SS. Boll.*, Mai., V, p. 336).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

an. 546 PETRUS *quidam e Græcia oriundus, lauræ Sucæ in Palæstina abbas.* (349)

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Cyriaci*, c. II, § 14 (*AA. SS. Boll.*, Sept. VIII, p. 153); Simeon Metaphrastes, *Vita f. Cyriaci* (*Migne, Patr. gr.*, CXV, c. 936).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

546. IUSTINIANI I, IMPERATORIS, CONSTITUTIO DE PECUNIA CLERICIS ET EPISCOPIS IN ORDINATIONE EORUM DANDA, ANTIOCHENO ET HIEROSOLYMITANO PATRIARCHIS MISSA.

[*Corp. iur. civ., Novellæ constitut., CXXIII, 3* (ed. Ofenbrüggen, Lipsiæ, 1875, t. III, p. 542).]

547. ANTIOCHIA, A CHOSROE I ANNO 540 Eversa, sumptibus IUSTINIANI REÆDIFICATUR.

[*Procopius, De Ædificiis, l. II, cc. 10-11* (ed. Bonn., III, pp. 237 & l.).]

ant. an. 550 S. THEODORUS SICEOTA, *postea episcopus Anaſtasiopolitanus* (prima vice). (350)

[*Eleusius Georgius, Vita s. Theodori, c. 4* (*cuius vers. lat. ap. AA. SS. Boll., Apr., III, p. 38*).]

(Cf. *Itinera græca, I.*)

c. 550 ANASTASIA, *Pompeij, Anaſtasi imperatoris neporis, coniux, in monte Olivarum monacha.* (351)

[*Anaſtasiæ iter iam ad ann. c. 495, sed falso, recensuimus.*]

c. 550 GEVEMER, *dux Palæstinæ.* (352)

[*Ioh. Moschus, Pratum spirituale, c. 49* (*Ducæus, Biblioth. vet. patr., II, p. 1075*).]

(Cf. *Itinera græca, I.*)

c. 550 *COSMIANA, *uxor Germani patricij.* (353)

[*Ioh. Moschus, Pratum spirituale, c. 48* (*Ducæus, Biblioth. vet. patr., II, p. 1074*).]

(Cf. *Itinera græca, I.*)

c. 550 IOANNES, *ex Cyrico, abbas monasterij Abrami in monte Oliveti.* (354)

[*Ioh. Moschus, Prat. spirituale, c. 187* (*Ducæus, Biblioth. vet. patr., II, p. 1142*).]

(Cf. *Itinera græca, I.*)

c. 550 *THEODORUS, *forte ex Alexandria, in eremo prope Hierusalem monachus.* (355)

[*Ioh. Moschus, Prat. spirituale, c. 105* (*Ducæus, Biblioth. vet. patr., II, p. 1099*).]

(Cf. *Itinera græca, I.*)

c. 550 CONON, *Cilix genere, in Palæstina monachus.* (356)

[Ioh. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 22 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1064). *Non idem videtur esse ille Conon ac viri eiusdem nominis quos supra, post an. 525-545 & post an. 531, notavimus.*]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 550 *THEOPHANES *quidam ex regione Dora.* (357)

[I. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 26 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1065).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 550 **S. PETROCUS, *abbas in Cornubia.* (358)

«Decursis igitur triginta annis, *Romam* peregre profecturus, cum in *Cornubiam* regressus fuisset, concitato ventorum turbine facta est pluvia magna valde..... Sedata tandem tempestate, die tertia palam se *Romam* profecturum profitetur..... Quo cum pervenisset & loca sancta visitasset, *Hierusalem* usque proficiscitur. Cumque ad sepulcrum Domini pias preces & lacrymas fudisset, versus *Indiam* iter maturare cœpit..... »

[Iohannes Tinmonthenis, *Vita s. Petroci, suspecta* (AA. SS. Boll., Iun., I, p. 401), *quam exscripsit* Ioh. Capgrave, *Legenda nova Angliæ* (Londin., Winkin de Worde, 1516, f. 266 b).]

c. 550 CONON, *Lauræ f. Sabæ abbas, qui Constantinopolim adierat, in Palæstinam redit.* (359)

[Cyrillus Scythopol., *Vita s. Sabæ*, cc. 89-90 (Cotelerius, *Eccles. græc. mon.*, III, p. 373); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 38 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2773), *quem exscripsit* Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 27 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 284). *A Cyrillo & Evagrion Cononis iter e Palæstina Constantinopolim solum narratur. Aliunde vero scimus illum in Palæstinam remeasse* (cf. I. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 42, ap. Ducæum, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1071). *Errare videntur Evagrius & post illum. Nicephorus quum dicant Cononem ab Eustochio, Hierosolymitano patriarcha, Constantinopolim missum esse. Nondum enim erat Hierosolymitanus patriarcha Eustochius quum Conon CP. adiit* (cf. Cyrillus, *Vita s. Sabæ*, c. 90). — *Cononis in hoc itinere comitem fuisse dicunt Evagrius & Nicephorus Rufum quemdam, monasterij S. Theodosij abbatem. De quo nihil Cyrillus, qui e contrario autumat Eulogium* (cf. *infra ad an. 552-553*) *S. Theodosij abbatem fuisse quum Eustochius Hierosolymitanus patriarcha factus est.*

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 550 LEGATI *Elisbaan, regis Ethiopiae, qui coronam eius auream in S. Sepulchro deposuerunt.* (360)

[Anonymus, *Vita f. Arethae eiusque sociorum*, c. IX, § 39 (*AA. SS. Boll.*, O&T., X, p. 758).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

post an. 550 PLURIUM GENTIUM HOMINES *Syriam adeunt, f. Simeonem Stylitam, iuniorem, visitaturi.* (361)

[Nicephorus, magister Antiochiæ, *Vita f. Simeonis Stylitæ iunioris*, c. XII, § 94; c. XIII, § 101; c. XIX, § 150; c. XX, § 157; c. XXIII, §§ 180 & 186; c. XXV, §§ 205, 206; c. XXVIII, § 225; c. XXIX, § 238; c. XXX, § 241; cf. etiam c. XV, §§ 123 & 125; c. XXIII, § 179; c. XXVI, § 209; c. XXVIII, §§ 226 & 230 (*AA. SS. Boll.*, Mai., V, pp. 343, 345, 364, 367, 375, 377, 384, 392, 397; cf. pp. 353, 354, 374, 386, 392, 394); Anonymus, *Vita f. Marthæ, matris Simeonis*, c. VI, § 50; c. VIII, §§ 71-72 (*Ibid.*, pp. 422, 430).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

551, 9 Iul.-553, 15 Aug. TERRÆ MOTUS MAXIMI IN PALÆSTINA, ARABIA, SYRIA, MESOPOTAMIA ET PHENICIA UTRAQUE: ANTIOCHIA, TYRUS, SIDO, BERYTUS, TRIPOLIS, BYBLUS, BOTRYS, ANTARADUS ALIÆQUE URBS ET PROMONTORIUM LITHOPROSOPUS, PROPE BOTRYN, CORRUUNT. — HELIOPOLI PHENICIÆ, IDOLUM SOLIS FULMINE PERCUTITUR.

[Antoninus martyr, c. 1 (supra, I, pp. 91-92). — Agathias, *Historia*, l. II, c. 15 (ed. Bonn., pp. 95, 96); Ioh. Malalas, *Chronographia*, l. XVIII (ed. Bonn., p. 485); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 34 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2768), quem *exscripsit* Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 22 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 276); Nicephorus, magister Antiochiæ, *Vita f. Simeonis Stylitæ iunioris*, c. X, § 81; c. XIII, § 107 (*AA. SS. Boll.*, Mai., V, p. 338); Theophanes, *Chronographia*, ad an. 6043 (ed. Bonn., I, p. 352); Anonymus, *Iustiniani I res gestæ* (A. Mai, *Spicilegium romanum*, t. II, pp. 27, 28); Cedrenus, *Historiar. compendium* (ed. Bonn., I, pp. 659, 674). — Iohannes, ep. Asiæ, *Historia, a Dionysio patr. exscripta*, ad ann. 864, 866; cf. ad an. 868 (J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Wat.*, t. II, p. 89), qui *rursus anno Gr. 870 [Chr. 558] Berytum & alias Galileæ, Palæstinæ, Arabiæ & Phœniciæ urbes concussas fuisse dicit; sed parum certa videtur illius auctoris chronologia.* Abulfaragius, *Chron. Syriac.*, dyn. VIII (trad. Bruns, p. 84); Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 194).]

551. LEGES A IUSTINIANO IMP. CONTRA SAMARITAS LATÆ, SERGII, EPISCOPI CÆSARIENSIS, GRATIA MITIGANTUR.

[*Corp. iur. civ., Novellæ constitutiones*, CXXIX (ed. Ofenbrüggen, Lipsiæ, 1875, p. 586).]

1. 552 ANTONIUS, *postea Seleuciæ Pieriæ episcopus*, SERGIUS, *ambo ex Iberia*, & MONACHI duo Iberi. (362)

[Anonymus, *Vita f. Marthæ*, c. VII, §§ 53 & seq.; c. VIII, §§ 67 & seq. (*Ad. SS. Boll.*, Mai., V, pp. 423-424, 428 & seq.).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

552 S. SIMEON SALUS & S. IOHANNES. (363)

[Leontius, ep. Neapol. in Cypro, *Vita f. Simeonis*, c. 1 (Migne, *Patr., gr.*, XCIII, c. 1673); Basilus imp., *Menologium*, ad d. 20 Iul. (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 552); cf. Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 34 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2764), *quem exscripsit* Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 22 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 273). *De his sanctis* cf. *Ad. SS. Boll.*, Iul., I, p. 129, & Iul., V, p. 164.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

552-553. EULOGIUS, PRÆPOSITUS MONASTERII S. THEODOSII, CYRIACUS ET PANCRATIUS ALIORUM MONASTERIORUM PRÆPOSITI, NEC NON EPISCOPI TRES AB EUSTOCHIO HIEROSOLYMITANO CONSTANTINOPOLIM MITTUNTUR QUI VICES SUAS IN CONCILIO ŒCUMENICO MOX CONGREGANDO GERANT.

[Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 90 (Cotelerius, *Ecclesiæ græcæ monumenta*, III, p. 374); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 38 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2779), *quem exscripsit* Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 27 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 288). *Trium episcoporum nomina reperies in Actis concilij CP.: Stephanus episcopus Raphiæ, Georgius episcopus Tiberiadis, Damianus, episcopus Sozuzæ* (Manú, *Concilia*, IX, c. 173). *Hi sunt verisimile legati qui Acta Constantinopolitani concilij, anno 553 habiti, Hierosolymam attulerunt* (Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, c. 90; ap. Cotelerium, *Eccles. græc. mon.*, III, pp. 374-375).]

553. IUSTINIANI I, IMP., DE HEBRÆIS CONSTITUTIO.

[*Corp. iur. civ., Novellæ constitut.*, CXLVI (ed. Ofenbrüggen, 1875, p. 640).]

553 CONCILIUM HIEROSOLYMITANUM, *cui omnes Palæstinæ interfuerunt episcopi*. (364)

[Manú, *Concilia*, IX, cc. 659-660.]

553 Ordo diœceseos, metropolitaram, archiepiscoporum & episcoporum urbis f. Hierufalem. (xlvij)

[Τακτικὸν τῆς ἐνορίας τῶν Μητροπολιτῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων καὶ Ἐπισκόπων τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ: Excerpt. ex Ἱερὰ Ἱστορία περὶ τῆς πόλεως τοῦ μεγάλου βασιλέως καὶ πάσης Παλαιστίνης, cod. mf. bibl. patriarch. græc. Hierosolymit., ap. Greg. Palamas, Ἱεροσολυμίας. (Hierof., 1862, in-8, pp. 376-382).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 555 ANGULAS quidam Ifaurus in monasterio S. Symeonis Stylitæ, iunioris, monachus. (365)

[Nicephorus, magister Antiochiæ, *Vita f. Symeonis Stylitæ, iunioris*, c. XVI, § 132; cf. c. XXIII, § 181 (*AA. SS. Boll.*, Mai., V, p. 357; cf. p. 375).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

555-558 Cyrillus Scythopolitanus. (xlvijj)

[Τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφύρου πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου βίος καὶ πολιτεία (Pouget, *Analekta græca*, pp. 1-99) a Simeone Metaphraſte *interpolata* (Migne, *Patr. gr.*, CXIV, cc. 596-733).

Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σάβα βίος καὶ πολιτεία (Cotelierius, *Eccles. græc. mon.*, III, pp. 220-376) a Simeone Metaphraſte *abbreviata* (*vers. lat. ap. Surium, Vitæ sanctorum*, ed. Colon., 1581, t. VI, pp. 839-880; *græce in pluribus mss. Bibl. nat. Paris.*).

Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Κυριακοῦ βίος καὶ πολιτεία (*AA. SS. Boll.*, Sept. VIII, pp. 147-158) a Simeone Metaphraſte *interpolata* (Migne, *Patr. gr.*, CXV, cc. 920-944).

Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου του Ἠσυχάστου βίος καὶ πολιτεία (*AA. SS. Boll.*, Mai., III, appendix, pp. 16-21), *cuius lat. versio* *ibid.*, Mai., III, pp. 232-237.]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

555-560. S. STEPHANI PROTOMARTYRIS RELIQUIARUM TRANSLATIO ROMAM.

[Cf. *AA. SS. Boll.*, Mai., II, pp. 97 & 4; VI, p. 4; Aug., I, p. 198.]

556. IUDÆI ET SAMARITANI IN PALÆSTINA REBELLANTUR; AMANTIUS, MAGISTER MILITIÆ, HUIUS REI CAUSA A IUSTINIANO IN PALÆSTINAM MITTITUR.

[*Hist. miscella*, l. XVIII, c. 25 (ed. Eyffenhartd, p. 379).—Ioh. Malalas, *Chronographia*, l. XVIII (ed. Bonn., p. 487); Theophanes, *Chronographia*, ad an. 6048 (ed. Bonn., I, p. 355), quem *exscripsit* Anastasius Biblioth., *Hist. ecclef.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1266); Cedrenus, *Historiarum compend.* (ed. Bonn., I, p. 675).—Iohannes, ep. Alixæ, *Historia, quem exscripsit* Dionysius Iacobit. patr., *Chron.* ad an. Gr. 863 [Chr. 551] (J. S. Affemanus, *Bibl. Or. Clem.-Wat.*, II, p. 89). *De Amantio isto forte loquitur* Nicephorus, magister Antiochiæ, in *Vita s. Symeonis Stylite, iunioris*, c. XXII, §§ 173-178 (*AA. SS. Boll.*, Mai., V, pp. 372-374).]

557 LEGATI Iustiniani I, imperatoris, ad Hareth V, Ghassanitam principem. (366)

[Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 196).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

560. SYNODUS ANTIOCHENA.

[Manfî, *Concilia*, IX, c. 767.]

c. 560 S. MARTINUS Dumienfis, Bracarenfis archiepiscopus. (367)

« Pannoniis genitus, transcendens æquora vasta
Gallicia in gremium divinis nutibus actus
Confessor Martine, tua hac dicatus in aula
Antistes, cultum instituit ritumque sacrorum:
Teque, patrone, sequens famulus Martinus eodem
Nomine, non merito, hic in Chrifii pace quiebo. »

[*Epitaphium s. Martini Bracarenfis*, quod ipse sibi composuit (*AA. SS. Boll.*, Mart. III, p. 89).]

« Tunc commonitus a Deo quidam, nomine Martinus, de regione longinqua, qui ibidem nunc sacerdos habetur, advenit. Sed nec hoc credo sine divina fuisse providentia, quod eo die se commoveret de patria, quo beatæ reliquiæ [s. Martini Turonensis] de loco levatæ sunt, & sic simul cum ipsis pignoribus Gallicia portum ingressus fit.

[Gregorius Turon., *De virtutibus s. Martini*, l. I, c. 11 (*S. Georgij Florentij Gregorij, episcopi Turonensis, libri miraculorum*, ed. Bordier, t. II, p. 40).]

« Hoc tempore & beatus Martinus, Gallicienſis epiſcopus, obiit, magnum populo illi faciente planctum. Nam hic *Pannoniæ* ortus fuit & exinde ad viſitanda loca ſancta in *Oriente* properans, in tantum ſe litteris imbuat, ut nulli ſecundus ſuis temporibus haberetur. Exinde *Galliciam* venit, ubi, cum beati Martini reliquiæ portarentur, epiſcopus ordinatur. »

[Gregorius Turon., *Hiſt. Franc.*, V, 38 (ed. Guadet, I, p. 343), quem exſcripſit Aimoinus, *Hiſt. Franc.*, l. III, c. 38 (*R. des Hiſt. de la Fr.*, III, p. 85); cf. *Chroniques de St-Denys*, l. III, c. 13 (*ibid.*, p. 229).]

« Martinus, Dumienſis monaſterij ſanctiſſimus pontifex, ex *Orientis* partibus navigans, in *Galliciam* venit. »

[Pſ.-Iſidorus, *Liber de SS. eccl.*, c. 36 (Migne, *Patr. lat.*, LXXXIII, c. 1100); cf. *AA. SS. Boll.*, Mart., III, p. 86, & Mabillon, *AA. SS. ord. ſ. B.*, ſæc. I, p. 257).]

c. 560. IOHANNIS BAPTISTÆ MANUS CÆSARÆ PALÆSTINÆ SERVATA, IUSTINIANO IMPERATORI MITTITUR.

[Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 199).]

c. 560 ANDREAS MESSENIUS, abbas in *Ragythu*. (368)

[I. Moſchus, *Prat. ſpirituale*, c. 116 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1107).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 560 IULIANUS, *Arabs*, in eremo prope *Hieruſalem* monachus. (369)

[Ioh. Moſchus, *Prat. ſpirituale*, c. 96 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1096).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 560 MONACHUS quidam *Antiochenus Eleutheropolim* miſſus. (370)

[Ioh. Moſchus, *Pratum ſpirituale*, c. 39 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1069).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 560 NICOLAUS, in monaſterio abbatis *Petri prope Iordanem* monachus, antea in *Thebaide* miniſtrans. (371)

[I. Moſchus, *Pratum ſpirituale*, c. 16 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1063).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 560 ANONYMUS *gentilis ex Occidente*. (372)

[Ioh. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 138 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1116).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 560 ANAXANON, *ex Ancyra Galatiæ, ægrotus in Hierusalem portatur*. (373)

[Ioh. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 42 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1071). *Iam longo tempore habitaverat Anaxanon lauram quæ dicitur Pharan in Paleestina, quon extremo vite tempore Hierosolyamam adiit. Hoc iter agressus est tempore Cononis, qui an. 546-547 lauræ S. Sabæ abbas factus est* (Cyrillus Scythopol., *Vita f. Sabæ*, cc. 89-90; ap. Cotelierum, *Eccles. græc. mon.*, III, pp. 371-373), & Ioh. Moschi († c. 620) *qui eum Hierosolyamam usque comitatus est.*]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

561. ANTIOCHIA TERRÆ MOTU CONCUSSA.

[*Hist. miscella*, l. XVIII, c. 26 (ed. Eyffenhartd, p. 380). — Cf. Theophanes, *Chronogr.* ad an. 6053 (ed. Bonn., I, p. 364), *quem exscripsit Anastasius Biblioth.*, *Hist. eccles.* (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1266); Cedrenus, *Historiar. compendium* (ed. Bonn., I, p. 676). — Mkhithar d'Airivank, *Histoire chronologique* (trad. Broffet, St-Péterbourg, 1869, p. 74).]

562 Procopius. (xlix)

De Ædificiis capitula ecclesias Hierosylimitanas describentia.

[Procopius, *De Ædificiis*, l. V, cc. 6, 7, 9 (ed. Bonn., III, pp. 321 & f.).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 562. HARETH V, GHASSANITA PRINCEPS, PECULIARES PATRIARCHAS CONSTANTINOPOLIM, ALEXANDRIAM, ANTIOCHIAM ET HIERSOLYMAM MITTIT AD HETERODOXOS ADMINISTRANDOS.

[Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 198).]

n. 562 *S. IOHANNES CLIMACUS, *in monte Sina monachus, & GEORGIUS, eius germanus*. (374)

[Daniel monachus, *Vita f. Iohannis Climaci* (ed. M. Raderus, *S. Iohannis Climaci opera omnia*, Lutetiæ, 1633, in-fol.); Basilius, imperator, *Menologium*, ad d. 30 Martij (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 377); cf. Anonymus, *De f. Iohanne Climaco narratio* (ed. Raderus, *ibid.*). — Cf. *AA. SS. Boll.*, Mart., III, pp. 834-837, & Fabricius, *Bibliotheca græca*,

ed. Harlesij, Hamburgi, 1804, in-4, t. IX, pp. 522-528. *Incerta est s. Iohannis Climaci & Georgij patria. Anno 606 obiisse videtur s. Iohannes Climacus, qui anno ætatis suæ xvij ad montem Sinam venit & postea plus quam xlv annos vixit, ut ex vitâ eius discimus.*

(Cf. *Itinera græca*, I.)

562-593 **MONACHI Scoti ex *Hierosolymitanis partibus per Maurianensem urbem redeunt.* (375)

[Cf. infra, n° 376: S. TIGRIS.]

562-593 **S. TIGRIS, seu THECLA, *Maurianensis mulier, cum quibusdam monachis Maurianensibus.* (376)

« Nam quædam mulier a *Maurienna* urbe progrediens, ipsius Præcurforis reliquias expetivit, & ita se constringit vinculo iuramenti, ut non ante a loco discederet nisi de membris eius mereretur quicquam accipere. Sed cum impossibile hoc incolæ loci narrarent, profternabatur quotidie ante sepulcrum, orans sibi, ut diximus, de sanctis artubus aliqua condonari. In qua intentione integrum duxit annum. Similiter & alterum iugi semper oratione deposcens. Tertio vero ingrediente anno, cum orationem suam pervenire non cerneret ad effectum, proiecit se ante sepulcrum; & obtestatur non se exinde surrecturam, priusquam hæc petitio obtineretur a sancto. Septima vero die, cum iam inedia deficeret, apparuit super altare pollex miri candoris ac lucis effulgens. Cognito autem mulier Dei dono, surrexit a pavimento, factaque capsula aurea, in ea recondidit quæ Domino largiente meruerat, & sic gaudens remeavit ad propria. »

[Greg. Turon., *De gloria martyrum*, c. XIV (ed. Bordier, I, p. 45).]

« In diebus præcellentissimi regis Gontranni, mulier quædam, Tigris nomine, ex territorio *Maurigenense* orta, oppido quod nominatur *Volacis*, nobiliter nata & sacris litteris educata;... accidit bonorum virorum monachorum religiosa facultas in *Hierosolymitanis* partibus sociam pergere. A quibus illa audivit venerabilis Tigris de beato Iohanne Baptista; huius reliquias anxia quærebat, quod membra illius fuissent humata in civitate *Samariæ* quæ nunc *Sebaste* vocatur, ac tempore procedente *Alexandriam* missa caputque eius *Phænice* perlatum. His instructa, Dei famula dedit operam usque ad inventionem

venerabilium pignorum, & secundum quod desiderium habebat in veneratione beati Iohannis Baptistæ in *Morienna* ecclesiam edificare disposuit.

[*Translatio reliq. s. Ioh. Baptistæ*, ex quodam codice pergameno ecclesiæ s. Iohannis Maurianensis, sæc. X confecto; in notis ad Greg. Turon., *Gloria martyrum*, c. 14, inserta, ed. Bordier, I, p. 44, n. 2.]

« Lectio I. Fuit in diebus præstantissimi regis Gontranni mulier nomine Tygris orta in territorio *Maurianensi*, loco qui *Volovium* nominatur, nobili stirpe progenita, sacrisque litteris sufficienter instructa.

« Lectio II. Habebant autem sociam sibi sororem nomine Pigmeniam, quæ conjugalem societatem quondam habuerat, sed defuncto marito continenter vivens, sororis contubernio & doctrinis in divinis cultibus & pauperum obsequiis.

« Lectio III. Vacabant itaque ambæ ieiuniis & vigiliis atque sanctorum locorum visitationibus. Hæc & illis cetera pietatis opera agentibus, accidit ut monachorum religiosorum fruerentur adventu qui ex *Ierosolimitanis* partibus *Scotiam* pergere fatebantur.

« Lectio IV. Apud quos cum triduo demorarentur de reliquis sancti Iohannis Baptistæ, volente Domino, cum illis habuerunt colloquium dicentes eum decollatum fuisse apud quoddam *Arabie* castellum quod *Maceronta* nominatur & in civitate *Samariæ* quæ nunc *Sebaste* dicitur reconditum; caput autem *Ierosolimam* perlatum & ibi cum maximo honore humatum.

« Lectio V. Post longa decollationis eius tempora ab ipso revelatum duobus monachis orientalibus qui orationis causa venerant *Ierosolimam* & inde ad *Ediffem Phenicis* civitatem perlatum. Ossa vero eius sancta prius de *Samaria Ierosolimam* translata & inde ad *Alexandriam* transmissa, ubi nunc in ecclesia, quæ in ipsius nomine est consecrata, recondita habentur.

« Lectio VI. Quod divina providentia dicebant esse factum ut scilicet per plura loca deportatis beati martyris reliquiis plura virtutum signa post eius decollationem, Christo largiente, cui testimonium perhibuit cuiusque præco vel præcursor extitit, per eas fierent manifesta.

« Lectio VII. Instructa taliter Dei famula a præfatis viris, abeuntibus illis, cœpit iter suum Dei auxilio præparare, unius

tantum famulæ comitatu contenta. Quæ postquam *Romam* pervenit, ad limina beati Petri apostoli per aliquot dies moratâ est, ibique, Deo disponente, invenit socios itineris mare transire cupientes.

« Lectio VIII. Iis igitur iuncta navigio pervenit ad locum ubi ecclesia erat consecrata in honore sancti Iohannis Baptistæ, in qua pollex & pars digitorum manus dextræ & quædam præfati Baptistæ reliquiæ reconditæ fuerunt. »

[*Officium f. Tigridis*, ex breviario quodam ecclesiæ s. Iohannis Maurianensis, sæc. XVI confecto, ap. Greg. Turon., *Opera* (ed. Bordier, I, 399).]

« Hæc & alia pietatis opera agentibus accidit, ut monachorum religiosorum fruerentur adventu, qui ex *Hierosolymitanis* partibus *Scotiam* pergere fatebantur. Apud quas cum triduo demorarentur, de reliquiis s. Iohannis Baptistæ, volente Domino, cum illis habuerunt colloquium, dicentes eum decollatum fuisse apud quoddam *Arabie* castellum, quod *Machærunta* nominatur, & apud civitatem *Samariæ*, quæ nunc *Sebaste* dicitur, conditum; caput autem *Hierosolymam* perlatum, & ibi cum maximo honore humatum. Post longa decollationis eius tempora, ab ipso revelatum duobus monachis orientalibus qui orationis causa venerant *Hierosolymam*, & inde *Edissam Phœnicie* civitatem perlatum; ossa vero eius sancta prius de *Samaria Hierosolymam* translata, & inde *Alexandriam* transmissa, ubi nunc in ecclesia, quæ in ipso nomine est constructa, recondita habentur. Quod divina providentia aiebant esse factum; ut scilicet per plura loca deportatis sancti martyris reliquiis, plura virtutis signa per eius decollationem, Christo largiente, cui testimonium perhibuit, cuiusque præco vel præcurfor extitit, per eas fierent manifesta.

« Instructa talibus Dei famula a præfatis viris, abeuntibus illis, cœpit iter suum cum Dei auxilio præparare; unius tantum famulæ comitatu contenta. Quæ postquam *Romam* pervenit, ad limina b. Petri apostoli per dies aliquot morata, ibidem, Deo disponente, invenit socios itineris, mare transire cupientes. His igitur iuncta, navigio pervenit ad locum ubi ecclesia erat consecrata in honore s. Iohannis Baptistæ, in qua pollex & pars digitorum manus dexteræ & quædam aliæ præfati Baptistæ reliquiæ reconditæ fuerant.

« Tunc s. Tygris, fide plena, vinculo se iuramenti con-
strinxit, quod non prius ab ipso loco discederet, quam, per-
mittente unigenito Filio Dei, ex membris b. Ioannis Baptistæ,
aliquam particulam mereretur accipere; sed loci illius incolæ
illud iuramentum omnino impossibile iudicabant. Ipsa tamen
quotidie ante sanctas reliquias sese offerebat, orans ut Deus
iter suum prosperum efficeret & desiderium adimpleret. In
qua intentione continuis duobus annis, iugiter Dominum
deprecans, devote perseveravit.

« Tertio tandem incipiente anno, cum iam nimium orando,
ieiunando, vigilando, alliduas lacrymas fundendo, fatigata
esset, & ad effectum suam petitionem pervenire non cerneret,
proiecit se ante sepulcrum, corde contrito & humiliato, Do-
minum lacrymabiliter orans, ut eius diutissimam petitionem
exaudire dignaretur; adiiciens nunquam se ab ipso pavi-
mento surrecturam, priusquam pius & misericors Dominus
suam impleret petitionem; ibique iacens, nullumque cibum
gustans, flere & orare non cessavit, cupiens dissolvi & esse
cum Christo, magis quam in carne permanere. Sed misericors
Dominus videns eius constantiam, fidem inviolabilem, &
invictam perseverantiam, misericordia motus, concessit ei
donum quæsitum, & omnibus seculis admirandum. Deit enim
motu apparuit supra sepulcrum b. Ioannis Baptistæ pollex
ipsius & pars digitorum, qui meruerunt Domini verticem
tangere in *Irdanis* flumine, quando ipse Redemptor sub eo
dignatus est baptizari.

« Cognovit autem sancta Dei famula se esse exauditam, &
sumens illud sanctum Dei donum, resumpto spiritu qui pæne
in ea defecerat, & receptis viribus læta surrexit. Reconditoque
eo in capsula quam dudum paraverat (cum ceteris minutiis
reliquiarum), gaudens cœpit ad propria remeare. Impletum
est in illa quod in Evangelio scriptum invenimus: *Omnis
qui petit accipit, & qui querit invenit, & pulsanti aperietur*
(Math., VII, 7). Recedente autem famula Dei, cum esset iam
longe spatio aliquot milliarium, provinciales in se reversi,
magnæ amentix & ignaviæ imputare cœperunt, quod mulier
peregrina & inermis honorem regni, tutamentum populi, sine
contradictione & absque iniuria, sola auferret. Qua de re simul
omnes commoti, cursu velocissimo infecuti sunt. Quos ut
vidit, nimio terrore expavit: sed fugiendi locum non habuit.

« Tunc toto corde ad Dominum conversa, oravit ne gau-

dium suum in mœrorem converteret, & donum, quod ab eo lacrymando acceperat, gaudento deportaverat, cum tristitia amitteret. Tunc reliquias de capsula sumptas sub mamilla abscondit; & quas externo sepulcro invisibiliter & potentialiter extraxit, has ipsi mamillæ, reliquæ carni coæquatæ, interno sepulcro, videlicet sanctæ mulieris pectori, omnipotentissima sua virtute, mirabiliter condidit. Tunc venientes qui eam persequerentur, iusserunt reliquias reddere. At illa supplicans, dixit: Ablata est spes gaudij mei, & lætitia mea conversa est in lamentationem, quia donum quod accepi, propter peccata mea amisi. Et illi accipientes capsulam, nihil invenerunt; deinde caput eius discooperientes denudaverunt, & cum non invenirent, confusi reversi sunt ad sua. Ipsa autem onusta & secura ibat per viam gaudens.

« Et cum iam eadem Dei famula, post longum & laboriosum itineris laborem, *Maurianam* venisset, & ibidem Dominus multa miracula & præclaras virtutes, per merita venerabilis Ioannis Baptistæ, operatus fuisset, audientes ex vicinis civitatibus episcopi tres, *Taurinensis* scilicet, *Augustensis*, nec non *Bellicensis*, cum multitudine fidelium facto consilio, ad visitandas reliquias convenerunt; & ut, si fieri posset, aliquas particulas de sanctis reliquiis accipere mererentur.... »

[*Vita f. Tygris*, ex missali ecclesiæ Maurianensis, cc. 2-8 (*AA. SS. Boll.*, Jun., V, pp. 73-74).]

« Non desunt qui putant b. Theclam digitum s. Ioannis, qui comburi non potuit, ex oris transmarinis detulisse in *Mauritaniam*, ibique in honorem b. Ioannis ecclesiam construxisse, quæ hoc die fuit dedicata. »

[Ioan. Belethus, *Rationale divinarum officiorum*, c. 147 (Migne, *Patr. lat.*, CCII, c. 151).]

« Cum autem colligerentur ossa [s. Ioannis Baptistæ], quidam monachi a *Ierosolymis* missi, latenter colligentibus, magnam eorum partem tulerunt, inter quæ etiam digitus, quo Dominum monstravit, fuisse perhibetur, quem post beata Thecla inter *Alpes* attulit, & dicitur esse in ecclesia *Maurianensi*. »

[Petrus Comestor, *Hist. scholast.*, In *Evangelia*, c. 73 (Migne, *Patr. lat.*, CXCVIII, cc. 1174-1175).]

« Unde ipse digitus [s. Ioh. Baptistæ] a prædictis monachis est repertus, quem postmodum, ut habetur in *Hystoria scholastica*, sancta Thecla intra *Alpes* detulit & in ecclesia Sancti

Maximi collocavit. Hoc etiam testatur Iohannes Beletus dicens, quod prædicta sancta Thecla ipsum digitum, qui comburi non potuit, de ultra partibus marinis in *Normanniam* attulit & ibi in honore sancti Iohannis ecclesiam fabricavit, quam ecclesiam, ut ibidem dicit, quidam hac die dedicatam fuisse afferunt.

« Apud *Mariennam*, urbem *Galliæ*, matrona quædam, Iohannis Baptistæ valde devota, Deum instantius exorabat, ut sibi de reliquiis Iohannis aliquando donaretur aliquid. Cum autem orando nihil proficere se videret, sumta de Deo fiducia iuramento se adstrinxit, quod hæcenus non comederet, donec quod petebat acciperet. Cum autem diebus aliquibus ieiunasset, pollicem super altare miri candoris vidit & Dei donum læta suscepit, tres autem episcopi illuc accurrentes, cum quilibet de illo pollice partem vellet accipere, tres sanguinis guttas stillare videntes in linteo supposito stupuerunt & singuli singulas se meruisse lætati sunt.

[Iacobus de Voragine, *Legenda aurea*, c. 125 (ed. Th. Græffe, Dresdæ, 1846, p. 574), qui, ut manifestum est, *Tigrim* & *Theclam* non unam & eandem fuisse personam credebatur.]

« Alij dicunt, quod beata Thecla digitum beati Ioannis, qui comburi non potuit, de ultramarinis partibus afferens in *Morianam*, ibi ad honorem beati Ioannis fundavit ecclesiam, & hac die dedicata est ei ecclesia. »

[Durandus, *Rationale*. l. VII, c. 26, n° 3 (ed. Venet., 1599, f. 296).— Cf. Sigebertus, *Chron.*, ad ann. 613 (Pertz, *Mon. G.*, SS., VI, 521), qui de *Maurianensibus* s. *Iohannis Baptistæ* reliquiis, a muliere quadam allatis, peregrinatione profusè omissa, mentionem facit; cf. etiam Truchet, *Hist. hagiol. du dioc. de Maurienne* (Chambéry, Puthod, 1867, in-8), *pièces justif.* n° XI, p. 374.]

564, déc. (?) PESTIS ET TERRÆ MOTUS ANTIOCHIÆ.

[Cedrenus, *Histor. compend.* (ed. Bonn., I, p. 679).— Iohannes ep. Asiæ, *Historia*, ad an. Gr. 876 (Chr. 564) a Dionysio, Iacob. patr. *exscripta* (I. S. Asserianus, *Bibl. Or. Clem.-Vat.*, II, p. 89), qui *urbes Phænicæ, Palæstinæ & Arabiæ etiam concussas fuisse dicit.*]

ante an. 565 **S. GERMANUS, *Parisiensis episcopus*. (377)

« Beatissimus quoque Germanus, præsul *Parisiacæ* urbis, ad sancta loca *Ierosolymis* pergens, indeque rediens, præfatum principem [Iustinianum imperatorem] adiit, a quo &

honorifice est susceptus. Cumque eum plurimis vellet honorare muneribus, vir Deo plenus auri argentique spernens munera, ab eo reliquias tantummodo sanctorum expetiit. Cuius devotioni præfatus congaudens princeps, de Domini nostri I. C. corona spinea, simulque reliquiis Innocentium, unaque brachium s. Georgij martyris pro magno munere contulit. Quæ vir Dei gratanter suscipiens, ad propria rediit & prædicta sanctorum pignora in ecclesia Sanctæ Crucis Sanctique Vincencij condidit. »

[Aimoinus, *Hist. Franc.*, lib. III, c. 9 (*Rec. des hist. de la Fr.*, III, 69). *Hanc peregrinationem parum certam contendunt Bollandistæ*, mai., VI, p. 778 & apr., III, p. 111.]

c. 565 GREGORIUS quidam anachoreta & THALELÆUS nauta. (378)

[Ioh. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 91 (Ducæus, *Bibl. vet. par.*, II, p. 1094). *Incertum an Gregorius ille idem sit ac Gregorius anachoreta, quem infra, ad an. c. 580, recensemus.*

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 568 PHOTIUS vel PHOTINUS, altera vice, CONON Tarsensis & EUGENIUS ex Seleucia Isauriæ, Tritheitarum hæresis sectatores. (379)

[Iohannes ep. Ephesi. *Historia ecclesiastica*, l. I, cc. 31-32, l. V, cc. 3 & s. (trad. Payne-Smith, *The third part of the ecclesiastical history of John, Bishop of Ephesus*, Oxford, 1860, in-8, pp. 52, 55, 65-66). *De Conone & Eugenio* cf. Photius, *Bibliotheca*, cod. XXIII, XXIV (Migne, *Patr. gr.*, CIII, c. 60); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVIII, c. 47 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 425); Gregorius Barhebræus, *Chron. eccles.*, sect. I, c. 45 (ed. Abbeloos & Lamy, Lovanii, 1862, t. I, pp. 225, 227, 229). *In Palestinam exsules a Iustino II, imperatore (565-578), missi sunt Conon & Eugenius sub custodia Photij; quo vero tempore non plane liquet Ex diversis supra notatis testimoniis discimus hoc verisimiliter contigisse ante discessum Ioannis, patr. C. P., qui anno 577 defunctus est, & post disputationem quamdam de Trinitate, in urbe C. P. inter Cononem, Eugenium & alios initam. Quæ disputatio eo fere, ut conicimus, tempore acta est quo Ioannes patriarcha & Ioannes Grammaticus, cognomento Philoponus, libellos suos de Trinitate ediderunt, id est, teste Photio (Bibliotheca, cod. LXXV, ap. Migne, *Patr. gr.*, CIII, p. 240), regnante Iustino II, imperatore, indictione prima, quæ indictio, si indictiones a mensè sept. anni 312 numeres, ad annos 567-568 pertinet. — De his viris, necnon de Photio, vel Photino, plura reperies in Bibliothèque de l'Ecole des Chartes, 1884, t. XLV, pp. 515-522.)]*

(Cf. *Itinera diversa*.)

Post an. 568. SAMARITANORUM IN PALESTINA TUMULTUS A PHOTIO
VEL PHOTINO (*de quo supra ad ann. 542-3* & c. 568) SEDATUR.

[Iohannes ep. Ephesi, *Hist. eccles.*, l. I, c. 31 (trad. Payne-Smith, *The third part of the eccl. History of John, Bishop of Ephesus*, Oxford, 1860, in-8, pp. 66-77); Iean de Nikiou, *Chron.*, c. 94 (trad. Zotenberg, p. 168).]

569 REOVALDUS seu REOVALIS, presbyter, e Gallia oriundus. (380)

« Huius [dominicæ crucis] reliquias, & merito & fide Helenæ comparanda regina Radegundis expetiit ac devote in monasterium *Pictavense*, quod suo studio constituit, collocavit, misitque pueros iterum *Hierosolymis* ac per totam *Orientis* plagam..... qui circumeuntes sepulcra sanctorum martyrum confessorumque cunctorum reliquias detulerunt. »

[Greg. Turonensis, *De gloria martyrum*, l. I, c. 5 (ed. Bordier, I, p. 14).]

« Tempore vero Sigiberti, postquam Maroveus episcopatum urbis [*Pictavensis*] adeptus est, acceptis epistolis Sigiberti regis, pro fide ac devotione Radegundis beatæ, in partes *Orientis* clericos destinat, pro dominicæ crucis ligno, ac sanctorum apostolorum cæterorumque martyrum reliquiis. Qui euntes detulerunt hæc pignora. »

[Greg. Turon., *Hist. Franc.*, l. IX, c. 40 (ed. Guadet, II, p. 190).]

« Cui [Iustino] meritis compar, nubens felicibus annis,

Obtinet augustum celsa Sophia gradum.

Quæ loca sancta pio, fixo colit, ornat amore,

Et facit hoc voto se propriare polo,

Cuius prima fides *Orientis* ab axe coruscans,

Misit ad occasum fulgida dona Deo.

Regina poscente sibi Radegunde Toringa,

Præbuit optatæ munera sacra Crucis.

[Venantius Fortunatus, *Liber ad Iustinum imperatorem* (ed. Luchi, Romæ, 1786, in-4, t. I, p. 481); cf. Idem, *Carmina*, l. II, carm. 1-7 (*ibid.*, t. I, pp. 35-46).]

« Pervenit tandem ad eam [Radegundem] de domno Mammete martyre, quod *Hierosolymis* sua sancta requiescerent membra. Hæc audiens avida & sitibunda potabat velut hydrops qui quantum fontem trahit, tantum sitis addita

crefcit; ita de rore Dei plus madefacta calet. Transmifit virum venerabilem Reovalem presbyterum, qui tunc sæcularis erat & adhuc superstes est corpore, ad patriarcham Hierofolymitanum, pofcens de beati Mammetis pignoribus. Quod vir Dei benigne fufcipiens, rogationes populo indixit.... venit ad fanctum fepulcrum, femperque beatæ fidem pronuntians, tangebatur membrum, quale beatiffimus ad petitionem domnæ Radegundis dare iuberet. Tetigit in manu dextera fingulos digitos; ubi ad minorem venit digitum, fe fuavi tactu de propria manu tulit, ut beatæ reginæ defiderio fatisfaceret & eius voluntatem impleret. Quem digitum vir apofoliticus cum digno honore beatæ Radegundi direxit; de *Hierofolyma* ufque *Pifclavis* in eius honore femper laus Dei perfonuit..... »

[S. Baudonivia, *Vita Radegundis*, lib. II (Mabillon, *AA. SS. ord. S. Bened.*, I, p. 330; cf. eiusdem *Annales ord. S. Bened.*, I, 156).]

570 ABD ALLAH, *Mohammedis prophetæ pater, e Syria rediens moritur.* (381)

[Tabari, *Chron.*, pars II, c. 45 (tr. Zotenberg, II, p. 243); Maçoudi, *Les Prairies d'or*, c. 70 (tr. Barbier de Meynard, IV, p. 130); cf. Ibn-Ishak, *Vie de Mahomet* (tr. Weil, Stuttgart, 1864, I, p. 77); Abulfeda, *Annales mustemici* (tr. Reiske, I, p. 3).]

(Cf. *Itinera arabica*, I.)

c. 570 ANTONINUS *Placentinus* & IOHANNES *de Placentia.* (382)

[Anonymus, *De locis quæ perambulavit Antoninus martyr* (supra, I, pp. 89-138, & pp. 360-391).]

c. 570 ANONYMUS. (1)

« *De locis quæ perambulavit Antoninus martyr.* »

[Editum supra, I, pp. 89-138, & pp. 360-391.]

572, 18 mai. IUSTINI II IMP. CONSTITUTIO DE SAMARITANIS QUI AD CHRISTIANAM FIDEM TRANSEUNT.

[*Corp. iur. civ.*, *Novelle constitut.*, CXLIV (ed. Ofenbrüggen, Lipsiæ, 1875, III, pp. 636-637).]

573. ANTIOCHLÆ SUBURBIA A PERSIS VASTANTUR.

[Evagrius, *Hist. eccles.*, l. V, c. 9 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2812); Menandrus, *Historia, De legationibus* (ed. Bonn.,

p. 423); Theophylactus, *Historia*, l. III, c. 10 (ed. Bonn., p. 135); Nicephorus, magister Antiochiæ, *Vita s. Simeonis Stylite, iunioris*, c. XXIV, §§ 193-194 (*AA. SS. Boll.*, mai., V, p. 379); Theophanes, *Chronogr.* ad ann. 6066 (ed. Bonn., I, p. 381); Zonaras, *Annales*, l. XIV, c. 10 (ed. Paris., II, p. 71); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVII, c. 28 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 321); cf. *Historia miscella*, l. XVIII, c. 33 (ed. Eyffenthald, p. 385); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 684).—Tabari, *Chron.*, pars II, c. 42 (tr. Zotenberg, II, p. 221); Abulfaragius, *Chron. Syr.*, VIII, p. 87; Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, p. 206).]

574. *SANCTA CRUX A IUSTINI II LEGATIS EX APAMEA ANTIOCHIAM TRANSFERTUR; CUIUS FRAGMENTUM DEINDE CONSTANTINO-POLIM PORTATUR.

[Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 685).— Michel le Syrien, *Chron.* (tr. Langlois, pp. 201-202).]

c. 575 ANONYMUS quidam, cum s. Gregorio Turonensi conversatus. (383)

« Advenit quidam qui nobis pallulam holofericam valde vetustam exhibuit, dicens ab hac in *Hierosolymis* crucem Domini involutam fuisse. Quod cum apud rusticitatem nostram incredibile haberetur, ac rimaremur follicite unde ei tanta ibidem fuisset gratia ut ista meruisset, non sciamus in tempore quo sacrum hoc lignum adoratur, non solum exinde nihil quemquam mereri, sed etiam importunius accedentem verberibus arceri, respondit: « Quando, inquit, *Hierosolyma* « abij, Futen abbatem reperi, qui magnam cum Sophia « Augusta gratiam habuit, huic enim omnem *Orientem* quasi « præfecto commiserat. Huic me subdidi, & cum ab *Oriente* « regrederer, ab hoc & sanctorum pignora & hanc pallam, de « qua eo tempore sancta crux involvebatur, accepi. »

[Gregorius Turon., *De gloria martyrum*, l. I, c. 6 (ed. Bordier, I, pp. 20-22).]

c. 575 *ANASTASIUS, in monte Sina monachus. (384)

[Basilii imp., *Menologium*, ad d. 20 Aprilis (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 413).— *Anastasium illum eundem esse ac Anastasium quemdam, Sinaitam dictum, ex Palestina oriundum, qui anno 559 Antiochiæ patriarcha factus est & anno 599 obiit scriptores nonnulli tam recentiores quam antiquiores autumant. Auctorum illorum nomina reperies apud AA. SS. Boll.*,

Apr., II, pp. 850-854; Fabricium, *Bibliotheca græca*, t. X, pp. 571 & s., ed. Harlesij; U. Chevalier, *Répert. des sources histor. du m. âge; bibliographie*, p. 107. *Quos errare ex infra de tempore mortis Anastasij nostri dicendis, manifestum apparebit. Incerta illius patria. Palæstinum fuisse vult Fabricius (ibid.), sed quo fretus testimonio ignoramus. Ex Menologij supradicti verbis coniecimus illum iam e iuventute excessisse, quum, visitata Hierosolyma, montem Sinam adiit. Obiisse videtur post annum 625; in libro enim suo, cui titulus 'Οδύγος, id est Viæ dux, de Iohanne, Theodosianorum in Alexandria patriarcha, loquitur dicens: « Iohannes episcopus Theodosianorum ante quinquennium in duabus heortasticis seu festis epistolis effudit hanc vocem.... » (Migne, *Patr. gr.*, LXXXIX, c. 257). *Qui Iohannes anno 620 patriarchatum iniit* (Cf. Lequien, *Oriens christ.*, II, c. 447). *Errat, ut suspicor, Fabricius (ibid.) quum dicat Anastasium, hoc operis sui loco, de Iohanne V, Alexandrino, locutum esse, qui ab anno 677 ad annum 686 patriarchæ munus gessit. Scripsisse enim videtur Anastasius, haud multum post tempus Eulogij, Alexandrini patriarchæ* (Cf. 'Οδύγος, c. 10; ap. Migne, *Patr. gr.*, LXXXIX, c. 183), *qui anno 608 obiit.*]
(Cf. *Itinera græca*, I.)*

c. 575 *IOANNES, *anachoreta* (385)

[Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 180 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1135).]
(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 575 PROCOPIUS *scholasticus, Porphyreonites.* (386)

[Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 131 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1114).]
(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 575 MULIER *quædam senatoria.* (387)

[Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 206 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1157).]
(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 575 MULIER *quædam Sarracena.* (388)

[Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 136 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1116).]
(Cf. *Itinera græca*, I.)

577 VUINNOCHUS *seu VUANOCCHUS Brito.* (389)

« Tunc Vuinnochus Brito in summa abstinentia a *Britanniis*, venit *Turonis*, *Hierosolymam* accedere cupiens, nullum aliud vestimentum nisi de pellibus ovium lana privatis habens;

quem nos, quo facilius teneremus, quia nobis religiosus valde videbatur, presbyterij gratia honoravimus. »

[Greg. Turonensis, *Hist. Francorum*, l. V, c. 22; cf. l. VIII, c. 34, ed. Guadet, II, p. 262; cf. III, p. 220.]

an. 578 LEGATI qui Iustini II, imperatoris, & Ioannis, Constantinopolitani patriarchæ, epistolas s. Symeoni Stylitæ, iuniori, in Syriam attulerunt. (391)

[Nicephorus, magister Antiochiæ, *Vita s. Simeonis Stylitæ, iunioris*, c. XXIV, §§ 189, 190 (*AA. SS. Boll.*, Mai., V, p. 378).]

578 S. GREGORIUS, postea Agrigentinus episcopus, MARCUS monachus & MONACHI alij. (390)

[Leontius presbyter, *Vita s. Gregorij Agrigentini*, cc. 12-19, 28-30 (Migne, *Patr. gr.*, XCVIII, cc. 567-579, 594-598); Simeon Metaphrastes, *Vita s. Gregorij Agrigentini*, cc. 7, 8, 10, 14, 21 (Migne, *Patr. gr.*, CXVI, cc. 197, 200, 205, 213); Basilii imp., *Menologium*, p. I, c. 209, ad d. 24 nov. (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, cc. 176-177); cf. Nicephorus Callistus, *Hist. eccl.*, l. XVII, c. 27 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 284).]

*Minime certum est tempus quo s. Gregorius Hierosolymam adiit, quum inter eruditos seculorum XVII & XVIII viros, alij anno 542, alij anno 670, alij tandem anno 578 hoc iter suscepisse dissertationibus probare nisi sint. Antonij Morcelli, qui in editione sua s. Gregorij Agrigentini Operum (Venetiis, 1791, in-fol.) de hac re egregie differuit, opinionem secutus sumus (cf. Migne, *Patr. gr.*, XCVIII, c. 715).*

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 579 ANONYMUS a Guntramno, Francorum rege, Hierosolymam destinatus, iter vero non aggressus. (392)

« Effossus est locus ille & inæstimabiles thesauri, qui ibidem antiquitus positi fuerant, sunt reperti. De quo auro ipse rex postmodum ciborium solidum miræ magnitudinis & magni ponderis fecit multisque illud pretiosissimis gemmis decoratum, ad sepulchrum Domini Hierosolymam transmittere voluit. Sed cum minime potuisset, idem supra corpus b. Marcelli martyris quod in civitate *Cavallonno* sepultum est, ubi fedes regni illius erat, poni fecit & est ibi usque in præsentem diem. »

[Paulus Diaconus, *De gestis Langobardorum*, l. III, c. 33 (Muratori, *Rer. Ital. SS.*, I, p. 452), quem exscripsit Aimoinus, *De gestis Francor.*, l. III, c. 3 (*Rec. des hist. de Fr.*, III, p. 67); cf. *Vita s. Sori*, c. III, § 16 (*AA. SS. Boll.*, Febr., I, p. 202).]

- c. 580 NICOLAUS, *ex Lycia, abbas in monasterio Eunuchorum, iuxta Jordanem.* (393)
 [Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 135 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1115).]
 (Cf. *Itinera græca*, I.)
- c. 580 GREGORIUS, *ex Cappadocia, in eremo prope Hierusalem monachus.* (394)
 [Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 92 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1095).]
 (Cf. *Itinera græca*, I.)
- c. 580 GREGORIUS, *archimandrita monasterij S. Theodosij, qui Constantinopolim adierat, in Palæstinam redit.* (395)
 [Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 93 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1095).]
 (Cf. *Itinera græca*, I.)
- c. 580 S. THEODORUS, *Siceota, Anastasiopolitanus episcopus, altera vice.* (396)
 [Eleusius, Georgius dictus, *Vita s. Theodori Siceotæ*, c. VII, §§ 49-52 (*cuius verf. lat. ap. A.A. SS. Boll.*, April., III, p. 43).]
 (Cf. *Itinera græca*, I.)
- c. 580 SCRIBA *imperialis cum uxore sua* & GREGORIUS *anachoreta.* (397)
 [Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 174 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1131).]
 (Cf. *Itinera græca*, I.)
581. ANTIOCHIA TERRÆ MOTU STERNITUR.
 [Evagrius, *Hist. eccles.*, l. V, c. 17 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2825), *quem exscripsit* Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVIII, c. 3 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 332).]
- c. 581 ADI-BEN-ZEID, *ab Hormisdæ IV, Persarum rege, Constantinopolim missus, rediens in Syria moratur.* (398)
 [Abou'lfaradj-Isfahani, *Kitab-alagâni* (tr. Quatremère, *Journal asiatique*, 1835, t. XVI, p. 537; *ubi etiam*, p. 525, n. 2, *auctorum nonnullorum*

nomina reperies qui de Adi-ben-Zeid, opus supradictum secuti, scripserunt.

— Cf. Cauffin de Perceval, *Essai sur l'histoire des Arabes*, t. II, p. 141.]

(Cf. *Itinera arabica*, I.)

583. NAAMANES V, ALAMUNDARI, SARACENORUM DUCIS, FILIUS, PHŒNICIAM UTRAMQUE ET TRES PALÆSTINAS POPULATUR.

[Evagrius, *Hist. eccles.*, l. VI, c. 2 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, cc. 2846-2847), quem exscripsit Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVIII, c. 10 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 348).]

583. ALAMUNDAR SEU MOUNDHIR IV, SARACENORUM DUX, A MAURITIO AUGUSTO IN SICILIAM RELEGATUR.

[Evagrius, *Hist. eccles.*, l. VI, c. 2 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2846); quem exscripsit Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVIII, c. 10 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 348).]

c. 583 ANUS quædam ex Galatia Phrygiæ. (399)

[Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 127 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, c. 1112).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 583 NEPTIS quædam Mauritij imperatoris. (400)

[Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 127 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1112).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

54-596 MAHOMETUS pluries, ABU-TALEB, avunculus eius, MAISARA, Chadigæ mancipium. (401)

« Cum autem inops & orphanus prædictus esset Maometh, visus est sibi ad quandam intrare mulierem locupletem & cognatam suam, nomine Chadigan, mercenarius ad negotiandum cum camelis suis apud *Ægyptum* & *Palæstinam*; paulatim autem fiducia penes ipsam percepta mulierem, quæ vidua erat, & accepit eam uxorem, & habuit camelos ipsius atque substantiam; cumque veniret in *Palæstinam*, conversabatur cum Iudæis & christianis, capiebat autem ab eis quædam scripturas. »

[*Hist. miscella*, l. XX, c. 59 (ed. Eyffenhart, p. 458), quam exscripserunt Anastasius Biblioth., *Hist. eccles.*, ad an. 6122 (Migne, *Patr. gr.*, CVIII, c. 1319); Ekkehardus, *Chron.* (Pertz., *Mon. Germ. SS.*, VI, p. 153).]

« Exordia vero eius [Mahometis] fuerunt talia. Cum esset pufillus, factus est cuiusdam viduæ subditus. Cumque in negotiis cupidus fenerator discurreret, cœpit christianorum conventiculis assidue interesse..... »

[Eulogius, archiep. Toletanus, *Liber apolog. martyr.*, c. 16 (Migne, *Patr. lat.*, CXV, c. 859). — *Plurima exstant in Occidentis posterioribus monumentis de his Mahometi itineribus testimonia* : cf. ex. gr. Hildebertus Cenoman, *Carmen de Mahumeto* (Migne, *Patr. lat.*, CLXXI, c. 1347); Sigebertus Gembl., *Chron.* (Pertz, *Mon. germ. SS.*, VI, p. 323). Iacobus Vitriac., *Hist. Hierosol.*, c. 5 (Bongars, *Gesta Dei per Francos*, I, p. 1053); Guillelmus Neubrig., *Res. anglic. libri*, l. V, c. 12 (*Res. britan. SS.*, Heidelberg., 1687, fol., p. 485); Mathæus Paris, *Chron. maiora* (ed. Luard, London, 1872, I, p. 269; III, p. 345); Guill. Tripolitanus, *Liber de statu Saracenorum*, cc. 1-3 (Prutz, *Kulturgesch. der Kreuzzüge*, Berlin, 1883, in-8, pp. 575-576); Vincent Bellovac., *Spec. histor.*, l. XXIII, cc. 36, 41 (ed. Duac., 1624, pp. 912-913); Waltherus, *Otia de Mahometo* (Bibl. nat. Paris., cod. lat. 8501 A, mbr. f. XIII, ff. 23-24; & cod. lat. 11332, mbr., f. XIII, ff. 1vo & 3), *quem secutus est Alexandre du Pont, Roman de Mahomet* [gallice] (ed. Francisque Michel, Par., 1831, in-8, pp. 6-7); *De vita & malitia Mahumeti* (Bibl. nat. Paris., cod. lat., 12532, ch. f. XIV, f. 69); Andreas Dandulus, *Chron.*, c. VII, pars 6 (Muratori, *Res. ital. SS.*, XII, col. 114), *quem exscripsit Marinus Sanudus, Hist. Hierosol.*, l. III, pars 3 (Bongars, *Gesta Dei per Francos*, II, p. 124). — Cf. Theophanes, *Chronographia*, ad ann. 6122 (ed. Bonn., I, p. 512); Bartholomæus Edeffen., *Confutatio Agareni* (Migne, *Patr. gr.*, CIV, cc. 1388, 1420, 1426); Id., *Confutatio Muhammedis* (*ibid.*, cc. 1448, 1449); Constantinus Porphyrog., *De adm. imper.*, c. 14 (ed. Bonn., p. 91); Georgius Hamartolus, *Chron.*, l. IV, c. 235 (Migne, *Patr. gr.*, CX, c. 805); Cedrenus, *Historiar. compendium* (ed. Bonn., I, p. 739); Euthymius Zigaben., *Panoplia*, tit. 28 (Migne, *Patr. gr.*, CXXX, c. 1123); Glycas, *Annales* (ed. Bonn., p. 514); Anonymus, *Narratio de vita Mahommedis* (Migne, *Patr. gr.*, CLVIII, c. 1078). — Ibn Ishak, *Vie de Mahomet* (tr. Weil, Stuttgart, 1864, I, pp. 86, 90); Tabari, *Chron.*, pars II, c. 46 (tr. Zotenberg, II, pp. 244 & seq.; cf. p. 380); Maçoudi, *Les Prairies d'or*, cc. 6, 70 (tr. Barbier de Meynard, I, p. 146; IV, pp. 125, 132, 153); Hamza Ispahanensis, *Annales*, l. X, c. 2 (tr. Gottwalt, Lipsiæ, 1848, II, p. 118); Abulfaragius, *Chron. Syriac.*, dyn. X (tr. Bruns & Kirch, 1789, in-4, p. 101); Id., *Historia dynastiarum*, dyn. IX (tr. Pococke, pp. 101-102); Michel le Syrien, *Chron.*, tr. Langlois, p. 223); Abulfeda, *Annales Moslemici* (tr. Reiske, p. 21). *Arabicos alios fontes hæc eadem narrantes optime notatos reperies ap. A. Sprenger, Das Leben und die Lehre des Mohammod*, t. I, pp. 178-192. *Vide etiam G. Weil, Mohammed der Prophet, sein Leben und seine Lehre* (Stuttgart, 1843, in-8, pp. 28, 35, not. 14 & 27); Gagnier, *De vita & rebus gestis Mohammedis* (Oxon., 1723, pp. 10 & 12). —

Kiracos de Gantzac, *Hist. d'Arménie*, c. II (tr. Broffet, S. Peterfb., 1870, p. 29); Samuel d'Ani, *Tables chronol.* (Broffet, *Collect. d'hist. arm.*, II, pp. 401-403); Thomas Ardzrouni, *Hist. des Ardzrouni*, l. II, c. 4 (Broffet, *Collect. d'hist. arm.*, I, p. 89).

(Cf. *Itinera græca*, I; *Itinera arabica*; *Itinera diversa*.)

585. SYRI AURELIÆ ET BURDIGALÆ VERSANTUR.

[Gregorius Turon., *Hist. Franc.*, l. VII, c. 31, l. VIII, c. 1 (ed. Guadet, II, pp. 43, 70).]

c. 585 IOHANNES MOSCHUS & SOPHRONIUS, *postea Hierosolymitanus patriarcha, qui Aegyptium peragravit, in Palæstinam redeunt.* (402)

[Anonymus, *Elogium Iohannis Moschi* (Migne, *Patr. lat.*, LXXIV, c. 121); Photius, *Biblioth.*, cod. 199 (Migne, *Patr. gr.*, CIII, c. 667); cf. Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, cc. 110 & f. (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, pp. 1105 & f.).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

n. 586 PEREGRINI *anonymi, postea cum Gregorio Turonensi conversati.* (403)

« Igitur, ut diximus, in ipso primo *Iordanis* egressu, *Phaniada* civitas sita est, in qua habetur statua ex electo purissimo fabricata, in qua Redemptoris nostri forma dicitur esse expressa. Nam, ut a plerisque audivi, qui eam contemplati fuerant, mira claritas in eius facie continetur. »

[Greg. Turon., *De Gloria martyrum*, l. I, c. 21 (ed. Bordier, I, p. 56).]

n. 586 DIACONUS *quidam Turonensis ecclesiæ & ALII plurimi.* (404)

« Est autem in *Bethleem* puteus magnus, de quo Maria gloriosa aquam fertur hausisse, ubi sæpius aspicientibus miraculum illustre monstratur, id est stella ibi mundis corde, quæ apparuit magis, ostenditur. Venientibus devotis ac recumbentibus super os putei, operiuntur linteo capita eorum. Tunc ille, cuius meritum obtinuerit, videt stellam ab uno pariete putei super aquas transmigrare ad alium, in illo modo quo solent super cælorum circulo stellæ transferri. Et cum multi aspiciant, ab illis tantum videtur, quibus est mens sanior. Nonnullos vidi qui eam asserant se vidisse. Nuper autem diaconus

noster retulit quod cum quinque viris aspexit, sed duobus tantum apparuit. »

[Gregor. Turonensis, *De gloria martyrum*, l. I, c. 1 (ed. Bordier, I, p. 8).]

ant. an. 586 IOHANNES, *leprofus, e Gallia oriundus, & ALII leprosi plurimi.* (405)

« Nam vidi ante hoc tempus hominem, Ioannem nomine, qui a *Galliis* leprofus abierat, & in ipso loco quo Dominum diximus baptizatum aiebat se per annum integrum commoratum fuisse. Qui assidue abluebat se in amne; sed redditus pristinae incolumitati, reformata in melius cute, sanatus est. Hic reliquias beatæ Mariæ ab *Hierosolymis* accipiens, revertebatur in patriam, sed prius *Romam* adire disposuit..... Multos etiam vidimus qui vel in *Iordane* vel in aquis *Levidæ* urbis tincti ab hoc fuerant morbo [lepra] mundati. »

[Gregor. Turonensis, *De gloria martyrum*, l. I, c. 19 (ed. Bordier, I, p. 54).]

ant. an. 586. FAMES IN QUODAM MONASTERIO HIEROSOLYMITANO.

« Monasterium est valde magnum in *Hierusalem*, non modicam habens congregationem, in quo non solum devotio populi sæpe plurima confert, verum etiam imperatoris iussu ibi non minima largiuntur. Accidit autem quodam tempore ut præ penuria egeffatis valde eis victus necessaria defecissent.... »

[Gregorius Turon., *De gloria martyrum*, l. I, c. 11 (ed. Bordier, I, p. 34).]

c. 586 Gregorius Turonensis. (15)

« *De fluvio Iordane.*

« *Et quia Ioannis Baptistæ meminimus, dignum est ut de Iordane aliqua memoremus. Igitur a monte Phanio duo confurgunt fontes, quorum unus Ior, alter Dan vocitatur: qui ab utraque parte Phaniadæ urbis, quæ prius Cæsarea Philippi vocabatur, descendentes, sub ipsa urbe tam fluentis coniuncti, quam nomine uno, Iordanem efficiunt, qui usque Hiericho civitatem & ultra defluit. In eo habetur locus in quo Dominus baptizatus est. In uno etenim reflexu aqua ipsa revolvitur, in qua nunc leprosi mundantur. Cum autem advenerint, sæpius lavantur in flumine,*

donec ab infirmitate purgentur. De publico tamen, dum ibi commorati fuerint, victum accipiunt; sanati autem, ad propria discedunt. Ipse quoque Iordanis ab eo loco in quinto milliario, mari commixtus Mortuo, nomen anittit. Mare enim Mortuum ob hoc dicitur, eo quod ab incendio Sodomæ vel reliquarum urbium est versatum, & aqua ipsa asphalto permixta est: unde a nonnullis mare Asphalti appellatur; in quo qui natare nescit, super aquam fertur, & circa eum sulphur adhæret.

« De aquis Levidæ urbis.

« Sunt autem & ad Levidam civitatem aquæ calidæ, in quibus Iesus Nave lavare solitus erat; ubi similiter leprosi mundantur: est autem ab Hiericho duodecim millia. Prope autem Hiericho habentur arbores quæ lanas gignunt. Exhibent enim poma in modum cucurbitarum, testas in circuitu habentes duras, intrinsicus autem plena sunt lana. Et de his etiam ferunt ipsi Iesu Nave solere fieri indumenta. Sed & hodieque tales exhibent lanas, ex quibus nos a quibusdam delatas vidimus, & admirati sumus vel candorem, vel subtilitatem earum.

« De forma Domini apud Phaniadam.

« Igitur, ut diximus, in ipso primo Iordanis egressu, Phaniada civitas sita est..... » (vide supra n. 403).

[Gregorius Turon., *De gloria martyrum*, l. I, cc. 17, 18, 21 (ed. Bordier, I, pp. 51, 54, 56).]

c. 586. TERRA E PALÆSTINA ALLATA INFIRMOS SANAT.

« Prodit ex monumento quo Dominicum iacuit corpus mira virtus, quod sæpius terra naturali candore radiante repletur, & exinde iterum ablata aqua conspergitur, de qua tortulæ parvulæ formantur, ac per diversas mundi partes transmittuntur, de quibus plerumque infirmi fanitates hauriunt. »

[Gregorius Turon., *De gloria martyrum*, l. I, c. 7 (ed. Bordier, I, p. 24); cuiusmodi, ut videtur, « tortulæ » quædam, sæculo VI vel VII confectæ, in thesauro ecclesiæ Monzænsis, Lombardiæ, adhuc servantur (vid. Barbier de Montault, *Le trésor de la basilique royale de Monza*; *Bull. monum.*, 1883, 5e sér., XI, pp. 132-138).]

c. 587 *B. AGILUS, vicecomes, confessor prope Magdunum in Gallia. (406)

« In qua peregrinatione multum commoratus, Romam primum adiit; ibique diu ad beatorum Petri & Pauli limina

confistens, tandem instinctu divino redemptionis nostræ ac venerabilis sanctæ crucis honore *Hierosolymam* petiit, & ad sepulcrum Domini longo tempore se maceravit ieiuniis & orationibus, donec divinitus pro redeundo est admonitus. »

[Anonymus, *Vita b. Agili*, c. 9 (*AA. SS. Boll.*, Aug., VI, p. 567).]

589. SYRI IN SEPTIMANIA VERSANTUR.

[*Acta concilij Narbon.*, can. 4 & 14 (Manfi, *Concilia*, X, cc. 1015 & 1017).]

589, 31 OCT. ANTIOCHIA TERRÆ MOTU MAXIMO EVERTITUR.

« Anno igitur decimo sexto Childeberti, Guntchramni autem trigesimo regum, quidam episcopus de transmarinis partibus ad *Turonicam* urbem advenit, nomine Simon. Hic nobis everfionem *Antiochia* urbis enuntiavit, adferens se de *Armenia* in *Perfide* captivatum fuisse. Rex enim Perfarum, inrupto Armeniorum termino, prædas egit, ecclesiæque igni succendit; & hunc sacerdotem cum populo suo, ut diximus, captivum abduxit. Tunc etiam & basilicam sanctorum quadraginta octo martyrum, de quibus in libro *Miraculorum* memini, qui in illa regione passi sunt, oppleta ligni congerie, pice tergoribusque suillinis immixtis, subpositis ardentibus facibus, succendere nisi sunt; sed nequaquam ignis adparatum incendij comprehendit; sicque videntes magnalia Dei, recefferunt ab ea. Audita autem quidam episcopus istius memorati sacerdotis abductione, direxit pretium per homines suos ad regem Perfarum. Quo ille suscepto, relaxavit a servitutis vinculo episcopum istum. Ex iis ergo discedens regionibus, *Gallias* est adgressus, ut aliquid consolationis a devotis acciperet. »

[Greg. Turon., *Hist. franc.*, l. X, c. 24 (ed. Guadet, IV, pp. 256-257), quem exscripsit Siebertus Gembl., *Chron.* (Pertz, *Mon. Germ. SS.*, VI, p. 319). — Cf. Evagrius, *Hist. eccles.*, l. VI, c. 8 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2853); Leontius, *Vita s. Simeonis Sali*, c. VI, § 38 (*AA. SS. Boll.*, Jul., I, p. 156); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVIII, c. 13 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 353). — Euty chius, *Annales* (tr. Pococke, II, pp. 191-192); Abulfaragius, *Chron. Syriac.*, dynast. IX (tr. Bruns & Kirch, p. 96). — Iean de Nikiou, *Chron.*, c. 101 (ed. Zotenberg, p. 196).]

c. 589 AUBEKYOUS seu SOURIKIOUS, præfectus. (407)

[Iean de Nikiou, *Chron.*, c. 92 (ed. Zotenberg, p. 197; *Catal. des mss. éthiop. de la Bibl. nat. de Paris*, p. 237).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

an. 590 S. GOLINDUCH seu CHOLINDUCH, nobilis ex Persia matrona. (408)

[Evagrius, *Hist. eccles.*, l. VI, c. 20 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2873); Theophylactus, *Historiæ*, l. V, c. 12 (ed. Bonn., pp. 227-228); Basilus imp., *Menologium* ad d. 13 Iul. (Migne, *Patr. gr.*, CXVII, c. 537); Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, l. XVIII, c. 25 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 377); *Menologium Græcorum*, ad d. 13 Iul. (ed. Albani, III, p. 164). — Jean de Nikiou, *Chron.*, c. 96 (ed. Zotenberg, p. 186). — Cf. *AA. SS. Boll.*, Iul., III, pp. 509-512.]

(Cf. *Itinera græca*, I; *Itinera diversæ*.)

ant. an. 590. **TUNICA J. C., IN ZAFED (JAFFA) URBE REPERTA, HIÉROSOLYMAM PORTATUR.

« Anno xxx regni suprascripti principis [Guntchramni], tunica Domini nostri Iesu-Christi, quæ eidem in Passione sublata est, & a militibus, qui eum custodiebant, est sortita, de qua David Propheta dicit: « *Et super vestimenta mea posuerunt sortem* [Psal. XXI, 19] », inventa est prodente Simone, filio Iacob, qui per duas hebdomadas multis cruciatibus affectus, tandem profitetur ipsam tunicam in civitate *Zafed*, procul a *Hierosolyma*, in arca marmorea positam esse. Quam Gregorius Antiochenus & Thomas Hierosolymorum & Iohannes Constantinopolitanus episcopi cum aliis multis episcopis, triduanum facientes ieiunium, exinde condigne cum arca marmorea, levi effecta, quasi ex ligno fuisset, ordine pedestri *Hierosolymam* cum devotione sanctissima perduxerunt, eamque in loco, ubi crux Domini adoratur, cum triumpho posuerunt. »

[Fredegarius, *Chron.*, c. 11 (*Rec. des Hist. de Fr.*, II, p. 419), quem exscripsit Aimoinus, *De gestis Francor.*, l. III, c. 77 (*Rec. des Hist. de Fr.*, III, p. 105). Cf. Sigebertus Gembl., *Chron.*, (Pertz, *Mon. Germ. SS.*, VI, p. 320); Hugo Flaviniac, *Chron.*, l. II (*ibid.*, VIII, p. 322); Vincent. Bellovac., *Spec. hist.*, l. XXII, c. 10 (ed. Duac., 1624, fol., p. 864). — *Incognita hæc translatio videtur Gregorio ep. Turonensi, qui in lib. I, c. 8 de Glor. Martyr. narrat tunicam « in civitate Galathea », ab urbe Constantinopoli quasi millibus centum quinquaginta sita, retineri.]*

590. ANASTASIUS I, ANTIOCHENUS PATRIARCHA, E SEDE PULSUS IN ILLYRIA VERSATUR.

[Gregorius I Magnus, *Epist.*, l. I, ep. 7, 26, 28 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, cc. 452, 479, 481), in quibus litteris spem effert Gregorius Anastasium, si in sedem suam restitui non possit, Romam venturum, ut secum vivat. — Cf. Evagrius, *Hist. eccles.*, l. IV, c. 40; l. V, c. 5; l. VI, c. 24 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, cc. 2783-2785, 2801, 2882); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*,

l. XVII, cc. 30, 36; l. XVIII, c. 26 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, cc. 300, 313, 380.)]

c. 590 LEGATI, quos Kyron, catholicos Iberiæ, pluries ad patriarcham Hierosolymitanum misit. (409)

[Oukhtanès d'Ourha, *Építome historique*, II, c. 25 (tr. Broffet, St-Pé-terb., 1870, p. 304).]

(Cf. *Itinera diversa*.)

c. 590 *THOMAS presbyter, MONACHI duo & LEGATUS quidam anonymus a f. Simeone Stylita, iuniore, C. P. misit. (410)

[Nicephorus, magister Antiochiæ, *Vita f. Simeonis Stylitæ*, c. XXIX, § 235-236 (*AA. SS. Boll.*, Mai., V, pp. 395-396).]

591, febr. LEGATI f. Gregorij I, papæ, epistolas Iohanni Hierosolymitano & Gregorio Antiocheno patriarchis afferentes. (411)

[S. Gregorius, *Epist.*, l. I, ep. 25 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, cc. 468-479; Jaffé, n. 728). Cf. Ioannes Diaconus, *Vita f. Gregorij I, papæ*, l. II, c. 1, § 3 (*AA. SS. Boll.*, Mart., II, p. 148).]

591 *CHOSROES II, Persurum rex, e regno suo pulsus Antiochiam adit. (412)

[Tabari, *Chron.*, (tr. Nöldeke, pp. 275, 282; tr. Zotenberg, II, p. 289). *Non dicunt alij auctores, qui de Chosrois fuga scripserunt, illum Antiochiam usque venisse*; cf. *Hist. miscella*, l. XIX, c. 22 (ed. Eyffenhartd, p. 401); Evagrius, *Hist. eccles.*, l. VI, c. 17 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2869); Theophylactus Simoc., *Historiæ*, l. IV, c. 10 (ed. Bonn., p. 179 & seq.); *Chron. Paschale*, olymp. 342 (ed. Bonn., I, p. 692); Theophanes, *Chronogr.*, ad ann. 6080 (ed. Bonn., I, p. 409); Zonaras, *Historia*, l. XIV, c. 12 (ed. Paris, II, p. 75); Cedrenus, *Hist. compend.* (ed. Bonn., I, p. 695); Nicephorus Callist., *Hist. eccles.*, l. XVIII, c. 20 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 365). — Maçoudi, *Les prairies d'or*, c. 24 (tr. Barbier de Meynard, V, pp. 219 & seq.); Nikbi ben Maffoud, *Histoire des rois de Perse (Not. & extr. des mss.*, II, pp. 354-355). — Thomas Ardzrouni, *Hist. des Ardzrouni*, l. II, c. 3 (Broffet, *Collec. d'hist. arméniens*, I, p. 76); Jean Catholicos, *Hist. d'Arménie*, c. 9 (éd. St-Martin, Paris, 1841, p. 57); *Hist. de la Géorgie* (tr. Broffet, St-Pé-terb., 1849, in-4, p. 221). — Mirkhond, *Hist. des Saffanides* (tr. Silv. de Sacy, *Mém. sur les antiquités de la Perse*, pp. 396-398).]

(Cf. *Itinera arabica*.)

591. PATRES SYRI PLURIMI IN ARMENIA NESTORIANAM HÆRESIM PRÆDICANT.

[Samuel d'Ani, *Tables chronologiques* (Broffet, *Coll. d'hist. arméniens*, II, p. 395), quem *exscripsit* Kirakos de Gantzac, *Histoire d'Arménie*, c. II (tr. Broffet, St-Pétersbourg, 1870, p. 26).]

591. SIMON, EPISCOPUS ARMENUS, QUI ALIQUAMDIU ANTIOCHIÆ VIXISSE VIDETUR, ADVENIT TURONES.

[Greg. Turon., *Hist. Franc.*, I, X, c. 24 (ed. Guadet, IV, p. 256 & *supra ad ann.* 589).]

591. EUSEBIUS, SYRUS NEGOCIATOR, PARIENSIS FIT EPISCOPUS.

« Ragnemodus quoque, Parisiæ urbis episcopus, obiit. Cumque germanus eius, Faramodus presbyter, pro episcopatu concurreret, Eusebius quidam negotiator, genere Syrus, datis multis muneribus, in locum eius subrogatus est; isque, accepto episcopatu, omnem scholam decessoris sui abiiciens, Syros de genere suo ecclesiasticæ domui ministros statuit. »

[Greg. Turon., *Hist. Franc.*, I, X, c. 26 (ed. Guadet, IV, p. 261).]

c. 592. NAAMANES V, SARACENORUM DUX, AD CHRISTIANAM FIDEM TRANSIT.

[Evagrius, *Hist. eccles.*, I, VI, c. 22 (Migne, *Patr. gr.*, LXXXVI, c. 2877), quem *exscripsit* Nicephorus Callistus, *Hist. eccles.*, I, XVIII, c. 23 (Migne, *Patr. gr.*, CXLVII, c. 373).] — Amr, *El Madjdal* (J. S. Affemani, *Bibl. Or. Clem.-Wat.*, III, pp. 109-110); Gregorius Barhebræus, *Chron. eccles.*, sect. II, c. 24 (tr. Abbeloos & Lamy, Lovanii, 1872, III, p. 106). — Cf. Quatremère, *Mémoire sur l'ouvrage intitulé Kitab-Alaghâni (Journ. asiat.*, Nov. 1838, p. 506).]

592, apr. RUSTICIANAM PATRICIAM A CONSILIO EUUNDI AD LOCA SANCTA DEFLEXISSE MIRATUR S. GREGORIUS.

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, I, II, ep. 27 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVI, c. 562; Jaffé, n. 817). Cf. *infra*, n. 413, *ubi videbis Rusticianam anno 594 montem Sinam adiisse*.]

594. COSMAS SYRUS, UT VIDETUR, MERCATOR IN ITALIA ET SICILIA DEGIT.

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, I, IV, ep. 45; cf. I, III, ep. 58 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, c. 718; cf. c. 656; Jaffé, n. 950; cf. n. 897).]

594 RUSTICIANA, *Romana patricia*. (413)

« Gregorius Rusticianæ patriciæ. Excellentiæ vestræ scripta suscipiens, libenter agnovi qualiter ad *Montem Sina* perrexerit. Sed credite, ego quoque voluiffem vobiscum ire, sed vobiscum minime redire. Quamvis mihi valde difficile fit credere quia ad loca sancta fuistis, Patres multos vidistis. Nam, credo, si vidissetis, tam celeriter ad *Constantinopolitanam* urbem redire minime poteratis. At postquam talis civitatis amor de corde vestro nullomodo recessit, suspicor quia excellentia vestra sancta quæ corporaliter vidit, ex corde minime attendit..... »

[S. Gregorius Magnus, *Epist.*, l. IV, ep. 46; cf. l. VIII, ep. 22; l. XI, ep. 43 & 44; l. XIII, ep. 22 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, c. 719; cf. cc. 923, 1152-1156, 1275; Jaffé, n. 951; cf. nn. 1143, 1393, 1394, 1506).]

595. ANASTASIUS I, ANTIOCHENUS PATRIARCHA, EPISTOLAM AD GREGORIUM I, PAPAM, MITTIT.

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. V, ep. 39 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, c. 764; Jaffé, n. 993).]

595, iun. LEGATI, *f. Gregorij I, Magni, epistolas Anastasio I, patriarchæ Antiocheno, afferentes*. (414)

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. V, ep. 39, 43 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, cc. 763, 770; Jaffé, nn. 993, 994).]

c. 595. ABRAHAM, ARMENIÆ CATHOLICOS, HIERSOLYMAM LAUDAT.

[Abraham, Armeniæ catholicos, *Epist. ad Kyron, catholicon Iberiæ*; ap. Oukhtanès d'Ourha, *Epitome historique*, II, cc. 47 & 50 (tr. Broffet, St-Petersb., 1870, pp. 324-327).]

c. 595 IOANNES, *abbas Persa, qui Romam etiam adierat*. (415)

[Ioh. Moschus, *Pratum spirituale*, c. 151 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1122).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 595 *PETRUS, *presbyter ex Roma*. (416)

[Ioh. Moschus, *Prat. spirituale*, c. 192 (Ducæus, *Biblioth. vet. patr.*, II, p. 1145); cf. Ioannes Diaconus, *Vita f. Gregorij I, papæ*, l. II, c. 6, § 45 (*AA. SS. Boll.*, Mart., II, p. 155).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

c. 596. S. EXHILARATUS SECUNDICERIUS ET SABINIANUS DIACONUS AB
HIEROSOLYMA CUM EPISTOLIS AD S. GREGORIUM I, MAGNUM,
MITTUNTUR.

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. VII, ep. 27, 32; cf. l. VIII,
ep. 6 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, cc. 882, 890; cf. c. 910;
Jaffé, nn. 1105, 1110; cf. n. 1127).]

ant. nov. PETRUS, *acolythus Romanus*. (417)

« Comperimus autem quod Petrus acolythus, quem dilec-
tissimo filio nostro Sabiniano diacono responsa ecclesiastica
facienti observare in urbe regia feceramus, fugiens ad vestram
ecclesiam venerit. Quod si verum est, in tuto eum facere fra-
ternitas vestra, & inventa huc studeat occasione remittere.
Aut si forte hoc metuens a vestra discesserit ecclesia, & per
diversa loca, ne comprehendi valeat, latitet, in omnibus paro-
chiis vestris ut diligenter requiratur iniungite, & inventum
ad nos, sicut præfati sumus, transmittite. »

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. VIII, ep. 6, Amos Hierosolymitano
patriarchæ (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, c. 910; Jaffé, n. 1127). *Non idem
videtur Petrus ille ac Petrus presbyter quem supra ad an. c. 595 notavimus.*]

7, iun. LEGATUS *f. Gregorij I, Magni, epistolas in Syriam &
Palæstinam afferens*. (418)

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. VII, ep. 27, 32, 34 (Migne, *Patr.*
lat., LXXVII, cc. 882, 889, 892; Jaffé, nn. 1105, 1110, 1112).]

7, sept. LEGATUS, *f. Gregorij I, Magni, epistolam Anastasio I,
patriarchæ Antiocheno afferens*. (419)

[Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. VIII, ep. 2 (Migne, *Patr. lat.*,
LXXVII, cc. 905-907; Jaffé, n° 1124).]

7, nov. LEGATI *f. Gregorij I, Magni, epistolam Amos, patriarchæ
Hierosolymitano, afferentes*. (420)

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. VIII, ep. 6 (Migne, *Patr. lat.*,
LXXVII, cc. 910-911; Jaffé, n. 1127).]

598. HIEROSOLYMITANI MONACHI CONSTANTINOPOLIM ADEUNT DE
AGNOITARUM ERRORE INQUISITURI.

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. X, ep. 35; cf. ep. 39
(Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, c. 1091; cf. c. 1096; Jaffé,
n. 1319; cf. n. 1327).]

599, apr.-mai. LEGATI, *f. Gregorij I, Magni, epistolam Anastasio II, patriarchæ Antiocheno, afferentes.* (421)

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. IX, ep. 49 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, cc. 980-982; Jaffé, n. 1209; cf. ed 2^a, n. 1493 a).]

ant. an. 600 SIMPLICIUS, *Romanus.* (422)

[*Hunc in montem Sinam, a f. Gregorio missum, anno 600 Romam rediisse e duobus epistolis eiusdem papæ constat:* S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. XI, ep. 1 & 2 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, cc. 1117-1121; Jaffé, nn. 1350-1351).]

600 LEGATI (*forfan Probus, abbas*) a *f. Gregorio I, Magno, Iohanni, abbati, & Palladio, presbytero Montis Sinæ, missi.* (423)

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. XI, ep. 1 & 2 (Migne, *Patr. lat.*, XXVII, cc. 1117-1121; Jaffé, nn. 1350, 1351). Cf. infra, n. 425.]

« In tantum namque eius animum misericordiæ amor devinxerat, ut non solum horum, quos præsentibus habebat, necessitatibus succurreret, sed insuper longe positus opem suæ largitatis impenderet; adeo ut etiam in *Monte Sina* Dei famulis constitutus quæque erant necessaria transmitteret. »

[Anonymus, *Vita Gregorij I, papæ*, l. III, § 15 (*AA. SS. Boll.*, Mart., II, p. 133).]

c. 600. LEONTIUS, EPISCOPUS NEAPOLIS IN CYPRO, PEREGRINATIONES LAUDAT.

[Leontius, *Christianorum apologia contra Iudæos* (Migne, *Patr. gr.*, XCIII, cc. 1597 & seq.).]

c. 600 OMAyah *poeta, qui mercandi causa Syriam adibat.* (424)

[Maçoudi, *Les Prairies d'or*, c. 6 (tr. Barbier de Meynard, I, pp. 136, 139).]

(Cf. *Itinera arabica.*)

c. 600 PROBUS *abbas, a Gregorio I, papa, Hierosolymam missus.* (425)

« De solidis vero qui pro faciendo xenodochio a filio nostro Probo, abbate, *Hierosolymis* relicti sunt, hoc quod deliberatum fuerat, ut fieri debuisset, immutari non potuit. Sed benedic-

tionem parvulam quinquaginta solidos, sanctitati vestrae transfremi.

[S. Gregorius I, Magnus, *Epist.*, l. XIII, ep. 28 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, c. 1280; Jaffé, n. 1515; cf. Ioannes Diaconus, *Vita f. Gregorij I, papae*, l. II, c. 8 (*AA. SS. Boll.*, Mart., II, p. 159).]

« Probum quem subito abbatem, spiritu revelante, constituens, pro constituendo xenodochio *Hierosolymis* destinavit. »

[Ioannes Diaconus, *Vita f. Gregorij I, papae*, l. II, c. 2, § 11 (*AA. SS. Boll.*, Mart., II, p. 150).]

« Ceterum Probum, religiosum abbatem, cum multis pecuniis *Hierosolymam* destinavit, cuius instantia venerabile xenodochium constituit. Et tam ibi quam in *Monte Sina* penes *Arabiam Dei* famulis sub regimine Palladij constitutis, quotidiani victus & vestimenti copiam, quamdiu vivere potuit, annualiter mittere procuravit. »

[Ioannes Diaconus, *Vita f. Gregorij I, papae*, l. II, c. 7, § 52 (*AA. SS. Boll.*, Mart., II, p. 157).]

600. ISACIUS, EPISCOPUS HIEROSOLYMITANUS, LEGATOS AD GREGORIUM I, MAGNUM, MITTIT.

[S. Gregorius, *Epist.*, l. XI, ep. 46 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVII, cc. 1164-1167; Jaffé, n. 1396).]

c. 600 SALMAN *Perfa* cum mercatoribus pluribus *Syriam* adit. (426)

[Ibn-Ishak, *Vie de Mahomet* (tr. Weil, Stuttgart, I, p. 104).]

(Cf. *Itinera arabica*.)

c. 600 ZEID, *Amri filius*, *Omari Khalifæ* patriuelis. (427)

[Maçoudi, *Les Prairies d'or*, c. 6 (tr. Barbier de Meynard, I, p. 136).]

(Cf. *Itinera arabica*.)

c. 600. S. GREGORIUS MAGNUS PRO PEREGRINIS LOQUITUR.

« Peregrini ad hospitium non solum invitandi sunt, sed etiam trahendi. »

[S. Gregorius I, papa, *In Evangelia*, l. II, homil. XXIII, c. 1 (Migne, *Patr. lat.*, LXXVI, c. 1182).]

P

- c. 600 S. THEODORUS *Siceota*, episcopus *Anastasiopolitanus* (*tertia vice*), IOHANNES, archidiaconus, & MARTINUS *Dugarienfis*. (428)

[Eleusius Georgius, *Vita s. Theodori*, c. VIII, § 59 (cuius verf. lat. ap. *AA. SS. Boll.*, Apr., III, p. 45).]

(Cf. *Itinera græca*, I.)

- c. 600 S. Ifidorus, Hispalensis episcopus. (liij)

[*Topographia Terræ-Sanctæ mystice interpretata*; opus, ut credimus, ineditum, s. Ifidoro Hispalensi attributum, ad theologiam potius quam ad geographiam spectans (Bibl. Ambrosiana, Mediol., n. G. 82 infer.).]

- c. 600-630 S. Ifidorus, Hispalensis episcopus. (liij)

« Syriam Syrus quidam perhibetur indigena a suo vocabulo nuncupasse. Hæc ab oriente, fluvio Euphrate, ab occasu, mari nostro & Ægypto terminatur, tangens a septentrione Armeniam & Cappadociam, a meridie sinum Arabicum. Situs eius porrectus in immensam longitudinem, in lato angustior. Habet autem in se provincias Commagenam, Phœniciam, & Palæstinam, cuius pars est Iudæa absque Sarracenis & Nabatheis. Commagena, prima provincia Syriæ, a vocabulo Commagenæ urbis nuncupata, quæ quondam ibi metropolis habebatur. Huius est septentrione Armenia, ab ortu Mesopotamia, a meridie Syria, ab occasu mare Magnum. Phœnix, Cadmi frater, de Thebis Ægyptiorum in Syriam profectus, apud Sidonem regnavit, eamque provinciam ex nomine suo Phœniciam appellavit. Ipsa est ubi Tyrus est, ad quam Esaias loquitur [cap. xxiii]. Habet autem ab oriente Arabiam, a meridie mare Rubrum. Palæstina provincia Philistin urbem metropolim habuit, quæ nunc dicitur Ascalon: ex qua civitate omnis circa eam regio Palæstina est nuncupata. Huius ab oriente mare Rubrum occurrit, a meridiano latere Iudæa excipitur, a septentrionali plaga Tyriorum finibus clauditur, ab occasu Ægyptio limite terminatur. Iudæa, regio Palæstinæ ex nomine Iudæ appellata, ex cuius tribu reges habuit. Hæc prius Chanaan dicta est, a filio Cham, sive a decem Chananæorum gentibus; quibus expulsis, eandem terram Iudæi possederunt. Initium longitudinis eius a vico Arfa usque ad vicum Iuliadem porrigitur, in quo Iudæorum pariter & Tyriorum communis habitatio est. Latitudo autem eius a monte Libani usque ad Tiberiadis lacum

extenditur. In medio autem Iudææ civitas Hierosolyma est, quasi umbilicus regionis totius. Terra variarum opum dives, frugibus fertilis, aquis illustris, opima balsamis. Unde secundum elementorum gratiam existimaverunt Iudæi eam promissam patribus, terram fluentem lacte & melle; cum hinc illis Deus resurrectionis prærogativam polliceretur.

« Samaria, regio Palæstinæ, ab oppido quodam nomen accepit quod vocabatur Samaria, civitas quondam regalis in Israel, quæ nunc ab Augusti nomine Sebastia nuncupatur. Hæc regio inter Iudæam & Galilæam media iacet, incipiens a vico, cui nomen est Eleas, deficiens in terra Agrabat. Situs eius natura consimili, nec ullo differens a Iudæa.

« Galilæa, regio Palæstinæ, vocata quod gignat candidiores homines quam Palæstina. Hæc autem duplex est, Superior & Inferior, sibi tamen connexæ, Syriæ & Phœnicie adhærentes. Terra earum opima & ferax & fructibus satis fœcunda. Pentapolis, regio in confinio Arabiæ & Palæstinæ sita, dicta a quinque civitatibus impiorum, quæ cælesti igne consumptæ sunt: terra amplius olim a Hierosolymis uberrima, nunc autem deserta atque exusta. Nam pro scelere incolarum de cælo descendit ignis, qui regionem illam in cineres æternos dissolvit. Cuius umbra quædam & species in favillis & arboribus ipsi etiam adhuc videtur. Nascentur enim ibi poma virentia sub tanta specie maturitatis, ut edendi desiderium gignant. Si carpas, fatiscunt ac resolvuntur in cinerem fumumque exhalant, quasi adhuc ardeant. »

[S. Isidorus Hispalensis, *Etimologia*, l. XIV, c. 3 (Migne, *Patr. lat.*, LXXXII, cc. 498-500). De tempore quo s. Isidorus *Etimologiarum libros composuit*, cf. Fr. Arevalum, *Isidoriana*, pars I, cc. 21, 27; pars II, c. 48 (Migne, *Patr. lat.*, LXXXI, cc. 125, 142, 314).]

f. VI. SYRI QUIDAM IN RAVENNA URBE VERSANTUR.

[*Testamentum quoddam & Instrumentum quoddam donationis* (Marini, *Papiri diplomatici descripti ed illustrati*, nn. 74 & 93; pp. 114 & 146).]

f. VI **ABBATISSA quædam vel MONACHUS quidam Constantinopolitanus qui B. V. Mariæ imaginem ad locum dictum Sardenai prope Damascum attulit. (429)

« Tunc temporis quædam abbatissa supradicti loci [Sardenai] causa orationis & peregrinationis in Iherusalem peregrinavit,

& impetrata tabula a domino patriarcha Hierosolimitano, eam secum ad suam ecclesiam transportavit. Accidit autem hoc anno incarnationis dominicæ ccc^o lxx^o. »

[Burchardus Argentinensis, *Iter ad Terram Sanctam (Serapeum, t. XIX, pp. 153-154).*]

« Hæc tabula *Constantinopoli* facta fuit & depicta & a quodam patriarcha Hierosolymitano in *Hierusalem* translata. Hanc tabulam petiit quædam abbatissa prædicti loci, & impetravit, & secum detulit. »

[Pseudo-Iacobus Vitriac., *Historia Orient.*, l. III (Bongars, *Gesta Dei per Francos*, I, p. 1126).]

« Tempore quo Græci & Armenij *Syriam* tenuerunt, fuit quædam heremitissa live nonna a seculo remota, Deo ferviens ad sex leugas *Damasci*, apud locum qui dicitur *Sardenai*. Quæ peregrinos transeuntes ad sepulchrum Domini hospitio recipiebat, & pro posse eis devote ministrabat. Adveniens igitur quidam græcus monachus de *Constantinopoli*, tendebat ad sepulchrum Domini. Receptus est ab illa & multis precibus exoratus ut in reditu unam ymaginem beatæ Virginis deferret ei depictam in tabula. Annuit monachus illius petitioni. Cum autem reverteretur, iam egressus ab *Iherosolimis*, oblitus suæ promissionis, audivit vocem sibi dicentem, ne ita suam parvi penderet promissionem. Qui statim ad civitatem regrediens, pulcherrimam sibi beatæ Mariæ comparavit ymaginem. »

[Anonymus, *De imagine b. Mariæ de Sardenay*, §§ 1-3; ap. G. Raynaud, *Le Miracle de N. D. de Sardenai (Romania, t. XI, 1882, p. 522)*; cf. Albericus monachus, *Chronicon*, (Pertz, *Mon. Germ.*, XXIII, p. 935); Ger-vasius Tilberienfis, *Otia imperialia* (Leibnitz, *Scriptores rerum Brunsvicensium*, I, p. 975).]

« Tempore illo cum Græci terram inhabitabant, fuit apud *Damascum*, metropolim *Syriæ* civitatem, quædam venerabilis matrona sanctimonialis habitum suscipiens. Domino devote servire studebat & ut liberius divinis obsequiis vacare potuisset, civilem declinans tumultum, sexto miliario ab urbe prædicta secessit ad locum tunc temporis *Sardenay* nominatum, ibique domum & oratorium in honore Dei Genitricis ædificans, hospitalitatis officium pauperibus & peregrinis ministrabat. Contigit ergo ut quidam monachus de *Constantinopolitana* urbe cum causa orationis & devotione sacra loca visitandi, *Iherosolyman* pergeret, susceptus est a sanctimoniali in

hospicium. Quem cum audisset ad *sanctam civitatem* tendere, humili prece rogavit ut afferret ei de *sancta urbe* quandam yconam, id est quandam tabulam pictam quam in oratorio suo poneret, quæ ymaginem Dei Genitricis Mariæ sibi oranti repræsentaret; & promisit se monachus delaturum yconam sanctimoniali. Qui cum venisset *Iherosolimam*, expletis orationibus & sacris locis visitatis, sui promissi immemor, redire voluit & iter aggrediens, egressus est urbem. Et ecce vox cælitus emissa dixit ad eum: « Quomodo sic redis manu vacua? « Ubi est ycona quam te delaturum sanctimoniali promissisti? » Tunc remoratus civitatem regressus, interrogavit ubi venundarentur yconæ. Inter ceteras vero yconas, quandam sibi placuit emere, & egressus est civitatem secum deferens yconam.... »

[Bibl. nat. Paris., cod. mf. lat., 10522 (fæc. XIII), f. 36; Bibl. imp. Vindob., cod. mf. 480, f. 66, *quem exscripserunt* Pseudo-Thetmarus, *Itinerarium in Terram Sanctam* (ed. I. de Saint-Génois, ap. *Mémoires de l'Académie royale de Belgique*, t. XXVI, p. 25) & Matthæus Paris, *Historia Maior*, ad ann. 1204 (ed. Luard, II, pp. 485-486).]

« Nota, hæc tabula *Constantinopoli* primo facta & depicta fuit in honore beatæ Virginis, & inde a quodam patriarcha *Ierosolyman* perducta fuit. Tunc temporis quædam abbatissa supradicti loci causa orationis *Ierusalem* descenderat, & impetrata tabula a patriarcha Ierosolymitano, eam secum ad ecclesiam sibi commissam transportavit. Fuit autem hoc incarnationis anno 870. »

[Gerardus, *Itinerarium*, ap. Arnoldum, *Chronica Slavorum*, l. VII, c. 8 (Pertz, *Mon. Germ.*, t. XXI, p. 240).]

« De imagine quæ est in *Sardena*, dicitur quod ibi erat quædam monialis sanctissima, quæ multum desiderabat habere aliquam ychoniam in honorem beatæ Virginis Mariæ & rogavit quendam peregrinum qui ibi moratus fuerat per aliquot tempus & volebat ire *Ierusalem* quod emeret sibi aliquam si posset invenire apud *Ierusalem*, ubi tunc fiebant. Ivit, invenit & emit, & dum rediret, in quodam transitu audivit *Turcopolas* qui veniebant cum præda..... »

[Bibl. urbis Cathalaunenensis in Campania, cod. mf., n° 56 (fæc. XIII), f. 97.]

« Al termine d'ilors avint
Que uns moines grefois la vint

Qui de *Constantinople* estoit,
 Et en *Ierusalem* voloit
 Au sepulcre en pelerinage,
 E qui[st] por Deu le herbergaje:
 La sainte dame li trova
 E aveuc se que il rova.
 E quant ele encerché li ot
 Dont il venoit & ou alot
 Quant ele fot de verité
 Q[ue il] a la sainte fité
 De *Ier(u)salem* voloit aler,
 Si comença (a) lui a parler
 Et a preer por Deu amor
 Quant il se metroit el retor,
 Qu'il revenist al herberjaje
 E li aportast une ymage
 De ma dame sainte Marie
 En table peinte & establie,
 Qu'ele for son autier meist
 E que a li garde preist
 Kant fereit ces afflictions,
 Si crestroit ses devociions.
 Li moigne fa priere entent,
 Ke justes ert, pité l'en prent;
 Si promet quant repeirereit,
 L'ymage lui apportereit.
 Pus prist congié, sa veie tint
 Tant k'en *Jerusalem* parvint.
 Lors ala sa oreison fere;
 E après se mist al repeire.
 De la cité ist par la porte,
 Meis l'ymage pas n'i aporte
 Ke il ot promise a s'ostesse,
 Ne lui sovint de sa promesse.
 Tot ausi con il s'en aloit,
 Sur li en l'eir une voiz out
 Qui li dit: « Tu ki vas la fols,
 « Pur quei par es si obblius?
 « Comment t'en vas si voide main,
 « Ke n'en portes a la nonein
 « L'ymage que tu li pramis,

« Kant tu de li congié preis? »
 Li moines ki la voiz entent,
 Très durement si se repent
 E sei memes blame & chastie,
 Quant il de si legier obblie,
 E dit que c'iert par son peché
 Dont il se fent si enteché;
 Pur le peché fet chiere murne,
 E tost en la cité retourne;
 Pus demande il u converseient
 Cil ki les ymages vendeient.
 Afez fu qui li endita,
 E quant il i parvint, dit a
 Q'a un des plus maîtres peintors,
 Qui li mostra de ses labors.
 Sil li mostra a es iglises
 Images de diverces gifes.
 En trestotes une en i ot
 Qui plus que les autres li plot:
 Si se haste de l'essifer;
 Après se mist el repairer. »

[G. Raynaud, *Le Miracle de Sardenaï*, v. 51-80 (*Romania*, t. XI, 1882, p. 532; XIV, 1885, p. 88.)]

« Cele ymaige fu faite en *Constantinoble*, & uns patriarchez de *Iherusalem* l'en aporta, & une abeesse li demanda, si l'ot, si l'aporta la ou je vouz ai dist. »

[*Continuation de Guillaume de Tyr*, dite du ms. de Rothelin, c. XI (*Hist. occid. des croisades*, t. II, p. 514).]

« Si com Diex vout qu'un jor avint
 Qu'à son ostel osteler vint
 Uns moines de *Constantinoble*.
 La dame hostel li fist moult noble
 Por Dieu & por religion.
 Son corage, s'entencion
 La sainte none moult enquist.
 Il respondi que fainz requist
 Et se Dex de mal les viroit
 Qu'au saint sepulcre droit iroit.
 La sainte none quant l'entent,
 Moult doucement les mains li tent

Et en plorant li prent à dire :
 « Por Dieu, por Dieu, biau très douz fire,
 « Quant vous venrez en la cité
 « Où li Sires de vérité
 « Daingna morir por tout le monde,
 « Priez por ceste lassé immonde
 « Et accueilliez par bon courage
 « En vostre saint pelerinage.
 « Et si vous vueil prier & dire
 « Que reveigniez par fi, biau fire,
 « Et por Dieu & por vostre ame,
 « Une ymage de Nostre Dame
 « De *Jerusalem* m'aportez.
 « Moult feroit liez & confortez
 « Mes las de cors, ma lassé d'ame,
 « S'une ymage de Nostre Dame,
 « La douce mère au roy de gloire,
 « Avoie en mon povre oratoire;
 « Moult grant confort en li aroie
 « Et moult bon gré vous en feroie. »
 — « Douce Dame », ce dit li moines,
 « Ne me détenra nus effoines
 « Que je par ci droit ne revienne
 « Et que de ce ne me souviengne
 « Dont me priez si bonement. »
 Au départir, moult doucement
 Enbracié l'a la bone fame.
 L'ymage de la douce Dame
 A mains jointes, à mains ploïées
 Li ramentoï maintes foiées.
 Et il li dist tout entrefait
 Que jà de ce doutence n'ait,
 Que sanz délai & sanz aloigne
 Moult bien fera ceste besoingne.
 A tant li moines s'en ala;
 Moult fu joians quant il fu là
 Quant le sepulcre out visité
 Et les sainz lieus de la cité,
 Et touz baïfiez & aorez,
 Afez peu i est demorez;
 N'out nul talent de séjourner.

Au repairier, au retourner
 Mist son cuer & son corage.
 De la nonnain & de l'ymage
 Ne li membra, ne ne souvint,
 Mais une voiz du ciel li vint
 Lors qui fu hors de la cité,
 Qui durement l'a escité
 Et dit qu'il fait moult grant folage
 Quant oublie ainfi l'ymage
 Que promise à la bone fame
 Qui tant aime la douce Dame.
 De la voiz, de la grant merveille
 Souvent se feigne & esmerveille
 Et est aussi com en angoine.
 Bien voit q'un ymage, une ycoine
 A effrous querre li convient,
 A la cité tantot revient.
 Tant va & vient sanz attendue
 Des ymages treuve la rue,
 Ymages voit jus & fus maintes,
 Et d'entailiés & de paintes,
 Et ça & là affez coloie,
 Ne fct laquelle penre doie.
 En la fin voit une tablette
 Qu'il y a painte une ymagete
 De Nostre Dame moult tres bele.
 N'i a si boenne com est cele
 Por porter loins, ce li est vis.
 Sanz lonc marchié, sanz lonc devis
 L'a achetée, si s'en tourne.»

[Gautier de Coincy, *Les Miracles de la Sainte Vierge* (ed. Poquet, Paris, 1857, in-4, col. 651-653). *Hæc narratio, e latino, ut auctor dicit, versa, Pseudo-Thetmari textum sequi videtur.*

« De origine istius yconiae nota quod olym, tempore christianorum, quædam matrona in monte *Seyr* in servitio beatæ Mariæ virginis solitariam vitam duceps [sociam suam, quæ *Jerusalem* & alia loca sancta visitare intendebat, devota rogavit ut] portaret sibi tabulam, in qua picta esset ymago beatæ Mariæ Virginis, de *Ierosolima* apportans. Accidit autem, ut leo in via invaderet feminam apportantem ac illa timens leoni

yconiam offendit: tunc statim leo mortuus cecidit. Venit igitur ad illam solitariam & interrogata, utrum portasset ymaginem pro qua rogaverat, illa negavit, cupiens sibimet retinere. Cum autem vellet abire, hostia domus exire non poterat, donec veritatem confessa illi solitariae ymaginem praesentaret. Quam devote suscipiens in suo oratorio collocavit ipsamque cottidianis precibus & lacrimis honoravit; tunc ipsa yconia oleum sudare non cessavit. Mortua illa solitaria, in eodem loco in honore beatæ Mariæ Virginis praedictum monasterium est constructum nec umquam destrui potuit a Sarracenis vel Tartaris terram & loca sacra visitantibus, beata Maria visibiliter protegente. »

[Ludolphus de Sudheim, *De Itinere T. S.*, pars I, c. 17 (*Archives de l'Orient latin*, t. II, Docum., p. 361); cf. ed. D. Deycks (Stuttgart, Lit. Verein, 1851), p. 100.]

« De Damasco processi ad imaginem b. Virginis in Sardany, ubi est locus fortis supra petram, ad modum castelli muratus in circuitu, in quo fatis pulchra est ecclesia. Retro maius altare ipsius in muro tabula quaedam retro nigra & humida cernitur, in qua imago gloriosæ Virginis olim depicta fuisse asseritur, sed propter vetustatem nihil de lineamentis figuræ distinguitur in eadem, nisi quod aliqua parte color rubeus mihi videbatur aliquantulum apparere. Hæc tabula mediocris quantitatis, super vas quoddam marmoreum posita intra muros, cancellis ferreis præmunita, de ipsa visibiliter oleum quasi continue stillat, quod monachi recipientes de vase marmoreo, quod subtus est, per cancellos immisso choleario peregrinis distribuunt fatis large: per omnem modum videtur esse oleum olivæ.

« Dicitur quod aliquando de hac imagine oleum miraculose fluxit; sed si hoc quidem modo fluit, divino fluat miraculo, rationabiliter dubito; & etiam multi alij de veritate huius facti non immerito altercantur. »

[Guil. de Baldensel, *Hodæporicon ad Terram Sanctam*, c. X (ap. Canisius, *Thesaurus monumentorum ecclesiasticorum*, ed. Basnage, t. IV, p. 356).]

f. VI NOTITIA ANTIOCHIAE AC HIERSOLYMAE PATRIARCATUUM. (liv)

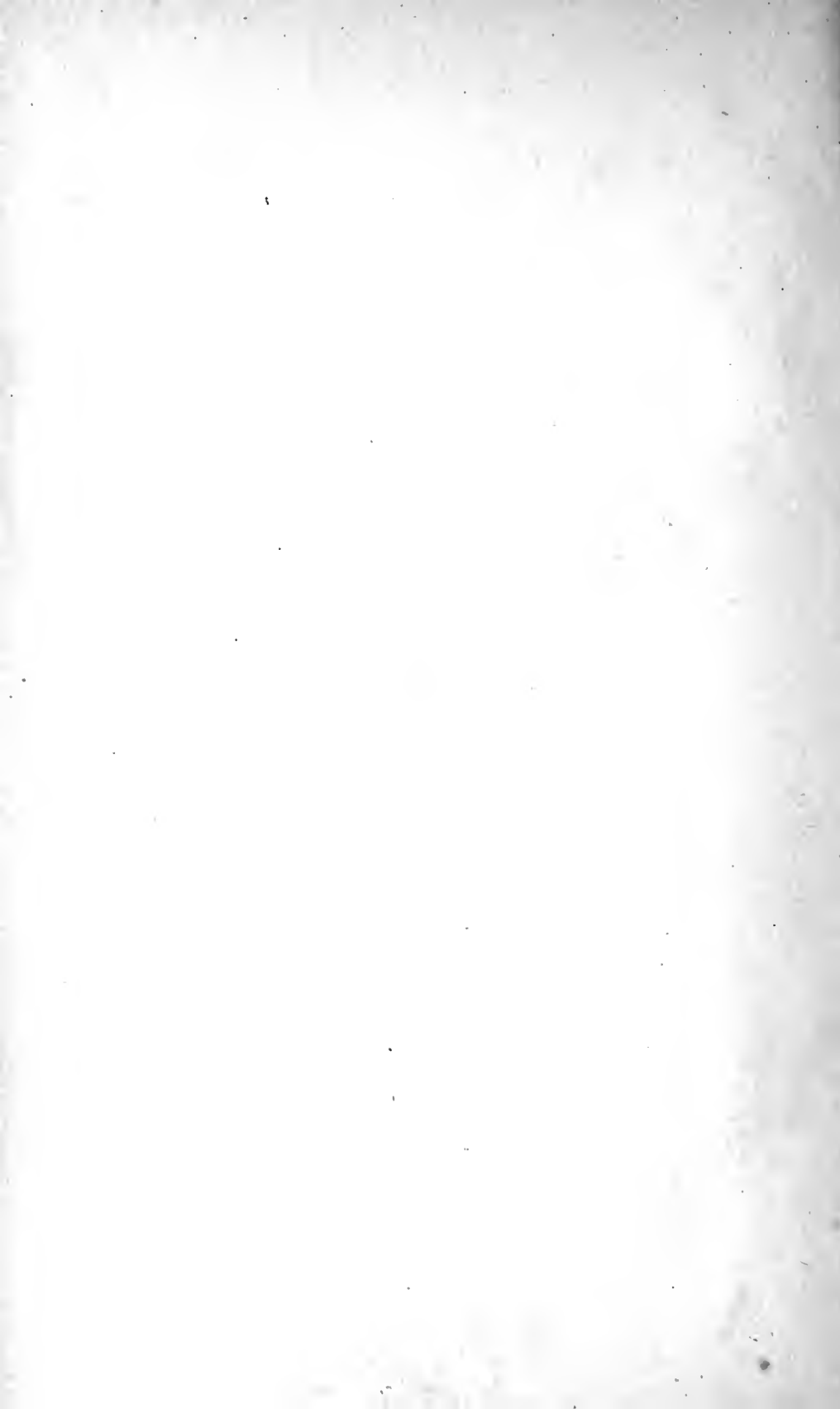
[Edita supra, t. I, pp. 329-345.]

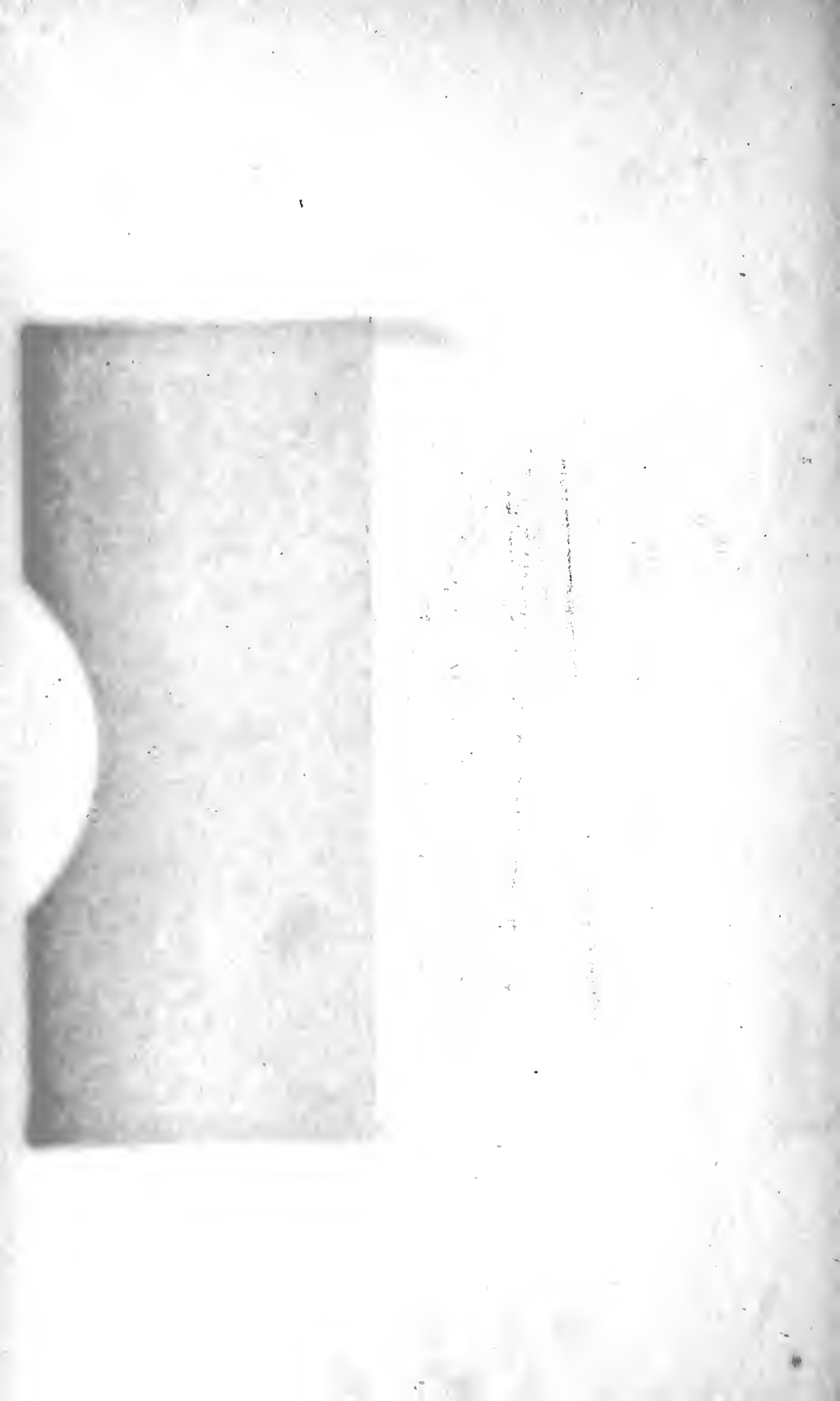
VI-VII **SS. MAURA & BRIGIDA, *Ellæ, regis Scotiæ, filiæ.* (430)

[Nullum extat de ff. Maura & Brigida fide dignum documentum. Earum vitam, fabulis repletam, continebat codex quidam ecclesiæ collegiate Credolienfis, post sæculum XI, ut videtur, scriptus, & a nonnullis auctoribus sæc. XVII & XVIII excerptus; quem nos omnimodo quærentes reperire non potuimus. Vide: *Histoire des princesses Maure & Brigide, martyrisées à Balagny & transportées à Nogent en Beauvoisis* (Beauvais, 1602, in-8); Colgan, *AA. SS. Scotiæ seu Hiberniæ*, 1645, I, pp. 63-64; Le P. Giry, *Vies des Saints*, éd. 1682, fol., t. II, col. 182; *Sancti Georgij Florentini Gregorij ep. Turonensis opera omnia* (ed. D. Ruinart, Paris., 1699, fol., col. 1399); Le P. Lelong, *Bibl. hist. de la Fr.*, t. IV, suppl., n° 4574; Le Nain de Tillemont, *Mém. pour servir à l'hist. ecclési.*, t. X, p. 783. — *Credolienfis hic codex narrabat Mauram & Brigidam T. S. adijisse tempore f. Cæsarij, ep. Arelatenfis (502-542), Infidelibus Hierosolymam occupantibus, id est post an. 637, quæ minime congruere possunt. De his sanctis cf. etiam: Louvet, *L'histoire de la ville & cité de Beauvais*, l. II, c. 13 (Rouen, 1614, in-8, pp. 208-217); *AA. SS. Boll.*, Jan., I, p. 1018; Jul., III, p. 471, & recentiores nonnullos libros quos recenset U. Chevalier, *Rép. des sources hist. du M. A.*, col. 1539. — *De Maura & Britta martyribus Turonis loquitur Gregorius Turonensis (De gloria confessorum, c. 18; ed. Bordier, II, pp. 374-378). Quas non easdem esse ac Mauram & Brigidam nostras contra Sauffayum (in Martyrologio Gallicano) & Bollandum contendit D. Ruinart.**

UNIVERSITY LIBRARY SEP 1 1953

**UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY**

**DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET**

